



ISBN 978-9928-210-22-7

ISSN 2413-1334

Konferenca VII Shkencore Ndërkombëtare



Policimi dhe **SIGURIA**

Kërkimi shkencor dhe siguria publike

MAJ
2022

PROCEEDINGS
Botim i Akademisë së Sigurisë, Tiranë 2021

KONFERENCA VII NDËRKOMBËTARE

Kërkimi shkencor dhe siguria publike

Ky botim është pjesë e aktiviteteve të Projektit të Binjakëzimit, financuar nga BE,
“Për forcimin e kapaciteteve dhe efikasitetit të Akademisë së Sigurisë”, 18 IPA JH 01 19



This project is funded
by the European Union

© - Akademia e Sigurisë, Tiranë.

Të gjitha të drejtat e botimit dhe ribotimit janë të Akademisë së Sigurisë. Asnjë material nuk mund të riprodhohet, kopjohet, ripublikohet, modifikohet, shpërndalet apo shitet në asnjë mënyrë, i plotë apo pjesë të tij në formë elektronike apo në letër, pa autorizimin e shkruar të Akademisë së Sigurisë. Përdorimi i materialeve të kësaj reviste, pa autorizim, përbën shkelje penale të së drejtave të autorit.

Akademia e Sigurisë zotëron liri akademike dhe respekton detyrimet ligjore të përcaktuara shprehimisht në ligjin për Policinë e Shtetit dhe Arsimin e lartë si dhe të gjitha aktet e tjera ligjore që janë të detyrueshme për institucionet publike. Pikëpamjet e shprehura në këtë botim, janë të autorëve dhe nuk pasqyrojnë qëndrim zyrtar të Akademisë së Sigurisë. Autorët e publikimeve gëzojnë liri të plotë akademike, me kushtin e vetëm që kur shkruajnë, ata të zbatojnë të gjithë legjislacionin përkatës si të komunikimit edhe atë profesional, i cili nuk cenon të drejtat e ndryshme. Autorët janë të vetëdijshëm dhe mbajnë përgjegjësi individuale lidhur me problemet e plagjiaturës. Çdo shkelje në këtë drejtim i ngarkon ata me përgjegjësi sipas ligjeve në fuqi.

CIP Katalogimi në botim BK Tiranë

Akademia e Sigurisë
Kërkimi shkencor dhe siguria publike : konferenca V
ndërkombëtare / Akademia e Sigurisë. –
Tiranë : Akademia e Sigurisë, 2022
170 f. ; 16.5X24cm.
ISBN 978 - 9928 - 210 - 22 - 7
1.Kërkime shkencore 2.Siguria 3.Konferenca
001.8(062)

NR 25

MAJ

2022

BORDI EDITORIAL

Kryetari i Bordit

Prof. Asc. Dr. Xhavit SHALA

Anëtarët e Bordit

Prof. Dr. Ilirjan MANDRO

Prof. Dr. Ismet ELEZI

Prof. Dr. Irakli KOÇOLLARI

Prof. Dr. Giovanni ARCUDI

Prof. Dr. Laura TAFARO

Prof. Asc. Dr. Snezana MOJSOSKA

Prof. Asc. Dr. Bejtush GASHI

Prof. Asc. Dr. Zaho GOLEMI

Prof. Asc. Dr. Idriz HAXHIJA

Dr. Frank HARRIS

Dr. Albert HITOALIAJ

Dr. Adnan XHOLI

Redaktor shkencor

Dr. Albert HITOALIAJ

Punimet grafike

MP Andi OSMANI

Realizimi teknik

Qendra Kërkimore Shkencore,
Akademia e Sigurisë

AKADEMIA
E SIGURISË

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»



**AKADEMIA E SIGURISË
QENDRA KËRKIMORE SHKENCORE**

KONFERENCA VII SHKENCORE NDËRKOMBËTARE
"KËRKIMI SHKENCOR DHE SIGURIA PUBLIKE"

Në bashkëpunim me:

Projektin e Binjakëzimit, financuar nga BE, "Për forcimin e kapaciteteve dhe efikasitetit të Akademisë së Sigurisë", 18 IPA JH 01 19, Akademinë e Shkencave, Akademinë e Kosovës për Siguri Publike, Agjencinë Kombëtare të Kërkimit Shkencor dhe Inovacionit, Akademinë e Forcave të Armatosura të Shqipërisë

Akademia e Sigurisë, organizoi
konferencën VII shkencore ndërkombëtare: "Kërkimi shkencor dhe siguria publike".

26 prill 2022, Tiranë

Përmbajtja

SESIONI I PARË

Kërkimi shkencor dhe siguria publike
(këndvështrimi dhe përvoja shqiptare)

Dr. Bilbil MEMAJ

Drejtor/Rektor i Akademisë së Sigurisë (AS)

“Kërkimi shkencor dhe siguria publike” – kontributi i Akademisë së Sigurisë10

Prof. asc. dr. Xhavit SHALA

Drejtori i Qendrës Kërkimore Shkencore, AS

Kërkimi shkencor dhe siguria publike: eksperiencia e QKSH-së, arritje dhe sfida.14

Prof. asc. dr. Bejtush GASHI

Dekan i Fakultetit të Sigurisë Publike, Akademia e Kosovës për Siguri Publike

Modeli i kërkimit shkencor në AKSP, Kosovë36

Znj. Mirela MUÇA

Drejtoreshë e Përgjithshme, Agjencia Kombëtare e Kërkimit Shkencor dhe Inovacionit

Mbështetja e AKKSHI-t për projektet e kërkimit shkencor në fushën e sigurisë publike. 42

Prof. dr. Irakli KOÇOLLARI

Drejtori i Projekteve, Akademia e Shkencave

Bashkëpunimi me institucionet simotra të kërkimit shkencor, një kërkesë dhe nevojë për të garantuar më tej sigurinë publike 44

Dr. Albert HITOALIAJ,

Shefi i sektorit të botimeve, QKSH, AS

Domosdoshmëria e botimeve shkencore në fushën e sigurisë publike 48

Prof. asc. dr. Zaho GOLEMI,

Shefi i sektorit të kërkimit shkencor, QKSH, AS

Kërkimi shkencor dhe institucionalizimi në AS (nga tradita e kërkimit shkencor në Shqipëri te ajo në AS) 54

SESIONI I DYTË

Kërkimi shkencor dhe siguria publike
(këndvështrimi dhe përvoja finlandeze)

Dr. Vesa MUTTILAINEN

Shef i sektorit të kërkimit shkencor, Kolegji Universitar i Policisë, Finalndë
Kërkim, zhvillim dhe inovacion në Kolegjin Universitar të Policisë (POLAMK)68

Dr. Mika KARJALAINEN

Shef i sektorit të kërkimit shkencor, Kolegji Universitar i Policisë, Finalndë
dhe,

Dr. Anna-Liisa OJALA

Kërkuese shkencor, Universiteti i Shkencave të Aplikuara (JAMK), Finalndë
Elementet thelbësore të të nxënës, në trajnimin e sigurisë kibernetike.74

Dr. Tiina KOIVUNIEMI

Kërkuese shkencore, Kolegji Universitar i Policisë, Finalndë
Këshilltar Rezident i Binjakëzimit (RTA)

Projekti i Binjakëzimit "Forcimi i kapaciteteve dhe efikasitetit të Akademisë së Sigurisë": Një fillim i shkëlqyer për bashkëpunimin ndërkombëtar për kërkim dhe zhvillim78

Dr. Vesa HUOTARI

Studiues i lartë, Kolegji Universitar i Policisë, Finlandë
Efektiviteti i zbatimit të ligjit të trafikut86

CONFERENCE PAPERS (ENGLISH)

PhD. Bilbil MEMAJ

Director/Rector of the Security Academy
"Scientific research and public security" - contribution of the Security Academy94

Prof. Assoc. PhD. Xhavit SHALA

Director of Scientific Research Center at the Security Academy
Scientific Research Center experience, achievements and challenges.98

Prof. Assoc. PhD. Bejtush GASHI

Dean of the Faculty of Public Safety, KAPS
The model of scientific research at the Kosovo Academy for Public Safety.120

Mrs. Mirela MUÇA

General Director, National Agency for Scientific Research and Innovation (NASRI)
National Agency for Scientific Research and Innovation (NASRI) and public security126

Proff. PhD. Irakli KOÇOLLARI

Director of Projects, Academy of Sciences, Albania
Cooperation with similar institutions of scientific research, a request and need to further guarantee public safety128

PhD. Albert HITOALIAJ
Head of Publication Sector, Scientific Research Center, Security Academy
The importance of scientific publications in the Security Academy..... 132

Prof. assoc. PhD. Zaho GOLEMI
Head of the Scientific Research Sector, Scientific Research Center, AS
Scientific Research and its institutionalization in the Security Academy 138

PhD. Vesa MUTTILAINEN
Research, development and innovations at the Police University College, Finland
Research, development
and innovations at the Police University College. 148

PhD. Mika KARJALAINEN
Researcher, Finnish Geospatial Research institute (FGI), Finland
PhD. Anna-Liisa OJALA
Senior Advisor at JAMK University of Applied Sciences, Finland
Important learning elements in cyber security trainings.154

PhD. Tiina KOIVUNIEMI
Researcher, Police University College, Finland
Resident Twinning Advisor (RTA)
Twinning-project “Strengthening the Capacities and Efficiency of the Security Academy”:
An excellent start for international R&D cooperation 158

PhD. Vesa HUOTARI
Senior researcher, Police University College, Finland
Research, development
and innovations at the Police University College. 164



~ *Sesioni I* ~

Kërkimi shkencor dhe siguria publike
(këndvështrimi dhe përvoja shqiptare)

“Kërkimi shkencor dhe siguria publike” – kontributi i Akademisë së Sigurisë



Drejtues i Lartë Dr. Bilbil MEMAJ
Drejtori/Rektori i Akademisë së Sigurisë

Kam nderin dhe kënaqësinë që në emrin e Akademisë së Sigurisë së Shqipërisë, të bëj hapjen e kësaj konference me temë: “Kërkimi shkencor dhe siguria publike”. Që në fillim të fjalës time dua të theksoj se shoqëritë dhe organizatat që shërbejnë për to, në çdo aspekt të jetës, gjenden në proces ndryshimi; ky tashmë nuk është thjesht një nocion filozofik por është thujse një ligjësi. Detyra jonë është të studiojmë, hulumtojmë dhe zbulojmë rrugët më të mira në interes të këtij ndryshimi pozitiv. Edhe siguria publike si një shërbim jetik ka zhvillimin dhe ndryshimin e vet duke u përpjekur të zgjidhi problemet dhe sfidat me të cilat ndeshet shoqëria në këtë kohë të globalizmit dhe zhvillimit shumë të vrullshëm të teknologjisë.

Rrugët e zgjidhjes të këtij procesi gjatë gjithë historinë e është kërkuar dhe i kërkohet shkencës, si e vetmja qasje e efektshme dhe bindëse për shoqërinë. Në drejtim të sigurisë publike si pjesë edhe e sigurisë kombëtare veprimtaria e kërkimit shkencor duhet të jetë permanente, është një shërbim kaq jetik sa nuk mund t’i lihet projekteve dhe vetëm personave të shkëputur që mund të japin kontribut për pasion ose në zbatim të një projekti spontan. Kërkimi shkencor duhet të bëhet së pari nga akademitë e sigurisë, nga institucionet e tjera shkencore dhe përgjegjëse për inovacionin në Shqipëri, të koordinuara dhe udhëhequr këto nga Akademia e Shkencave.

Për sigurinë publike duhet një paketw e cila në thelb, do të jetë siguria për mbrojtjen e jetës së qytetarëve, pasi është krijuar përshtypja që për sigurinë e brendshme apo atë publike kemi Policinë e Shtetit, e cila vërtet është institucioni më i rëndësishëm për sigurinë e rendit dhe për goditjen e kriminalitetit, por siguria nuk mund të arrihet vetëm me policinë, për të kërkohet pjesëmarrja e shoqërisë. Ne nuk mund të neglizhojmë pasigurinë për jetën nga fenomene të cilat nuk janë të dukshme të rendit dhe të raportojmë që kemi siguri të kënaqshme sepse krimet kundër jetës nuk janë shtuara bazuar sipas statistikave. Siguria publike sot është e kërcënuar nga krimi, ai i Organizuar apo krimet në volum, nga korrupsioni, nga krimet mjedisore e shëndetësore, pasiguria nga ushqimet, nga pasiguria nga lëngjet, nga pasiguria kibernetike, pasiguria në transporte rrugore ajrore e detare, nga pasiguria në punë etj.

Të gjitha këto fusha të sigurisë nuk mund të zhvillohen pa dije dhe njohuri shkencore dhe po e theksoj se në të gjitha këto fusha mund të hulumtohet nga të gjithë disiplinat shkencore që përbëjnë shkencën aplikative të sigurisë publike. Këtu kërkohet kontributi i të gjithëve jo vetëm i policisë.

Për policimin, si kryefjala e sigurisë, më lejoni të nënvizoj se jemi duke përsosur filozofinë e policimit në komunitet si filozofia më rezultative deri tani në procesin e policimit. Në këtë drejtim, nevojitet që të ketë një zhvendosje filozofike dhe metodologjike, lidhur me mënyrën se si duhet të zhvillohet policimi në të ardhmen. Kjo nuk mund të arrihet pa përpunuar format e reja të policimit ku akademia ka dhe do të ketë objektin e saj të punës. Nga ana tjetër, duhet të ketë një filozofi se si mund të përdoren metodat kërkimore shkencore të orientuara, të policisë, nga komuniteti. Kjo do të krijonte një mënyrë të re për vlerësimin e përparimit dhe efektivitetit të punës së saj me qytetarët të cilëve policia u shërben. Kjo që po sjell në plan të dukshëm, është nevoja e një avancimi në drejtim të kërkimit shkencor në polici, me qëllim që shërbimi ndaj komunitetit, të ofrohet edhe në këtë mënyrë. Me anë të punimeve kërkimore, projekteve, studimeve, hulumtimeve të orientuara edhe drejt nevojave të komunitetit. Kërkimet do i shërbenin policisë në vetvete për qëllimet e saja kërkimore, por edhe shoqërisë në tërësi. Për këtë gjë nevojitet që të fuqizohet aspekti kërkimor në polici dhe të hidhen hapat të tjerë para, si dhe të fuqizohet bashkëpunimi me institucionet kërkimore të arsimit të lartë e jo vetëm.

Akademia e Sigurisë mund ta çojë akoma më tej këtë rrugë të kryer deri tani në drejtimin e kërkimit shkencor. Shembulli i aktivitetit kërkimor të realizuar përmes Qendrës së Kërkimeve Shkencore të Akademisë së Sigurisë, ka rezultuar pozitiv. Botimi i njëzetekatër numrave të revistës “Policimi dhe siguria” dhe realizimi i gjashtë konferencash ndërkombëtare e dy konferencash të spikatura kombëtare, janë tregues real i punës së kryer. Këtyre treguesve u duhen shtuar edhe projektet e realizuara dhe projekti i fundit me AKKSH-in. Gjithashtu janë realizuar edhe një sërë aktiviteteve trajnuese për rritjen e kapaciteteve kërkimore në institucionin e Policisë së Shtetit.

Eksperienca e botimeve të punimeve të konferencave shkencore të realizuara nga AS-ja, ka hedhur hapin e parë në këtë drejtim. Mjafton të përmendim këtu se tema të tilla si: siguria kibernetike, siguria mjedisore, vetëvrasja, arsimimi në fushën e sigurisë, terrorizmi, narkotrafiku, drejtësia etj., prekin gjithë shoqërinë. Qasja që është bërë përmes punimeve shkencore që ne kemi botuar si akademi, është një qasje e cila duhet të zgjerohet në të ardhmen, me qëllim që policia të ketë një rol më të gjerë në kërkimin shkencor. Nëse ka diçka për të cilën duhet të jemi të vetëdijshëm dhe të kënaqur që ka ndodhur, është pikërisht shembulli që ka dhënë QKSH-ja, e cila sjell shembullin më të

mirë se si mund të kalojmë nga policimi në komunitet te kërkimi shkencor policor për interesa të komunitetit, me qëllim final, transformimin e policisë në një polici moderne dhe të pëlqyer nga qytetarët. Qasjet e reja organizative të policimit bashkëkohor mund të jenë:

- policimi ligjor;
- policimi në komunitet;
- Policim orientuar nga problemi (POP);
- policim kompas;
- policimi i udhëhequr nga intelijenca;
- policim i zgjuar (*smart policing*);
- policimi asimetrik;
- policimi parashikues;
- policimi hard dhe soft;
- e-policing (policimi digjital).

Këto metodologji te reja policimi të përdorura nga kolegët tanë në vende të tjera na angazhojnë ne për të përgatitur teorikisht në kushtet dhe specifikat që ka shoqëria shqiptare, për t'iu qasur metodave të tilla rezultative. Punimet shkencore në këtë drejtim duhet të jenë atribut i kërkuesve shkencor jo vetëm të policisë, por edhe të shkencave sociale, psikologjike, juridike, kompjuterike etj.

Këtyre pikave duhet t'u shtojmë edhe zgjerimin e aktivitetit të AS-së si institucion i cili formon e trajnon punonjës nga agjenci të tjera shtetërore të fushës së sigurisë. Zgjerimi i aktivitetit të AS-së çon detyrimisht edhe në zgjerimin e njohurive dhe domosdoshmërisht në zgjerimin e dimensionit të kërkimit shkencor. Akademia ka mundësinë që të jetë një institucion lider në fushën e kërkimit shkencor në Shqipëri, pasi interesat që mbulon arsimimi që ajo ofron dhe misioni që ka janë shumë të gjera dhe prekin shumë rrafsh të organizimit e aktivitetit shoqëror kombëtar.

Para thujtjes së vitit të ardhshëm, në vitin 2015, Akademia e Sigurisë filloi botimin e një reviste shkencore, të titulluar "Policimi dhe siguria" dhe sot me kënaqësi mund të shprehem se kjo shënon një arritje të Akademisë dhe pse jo, edhe të Policisë Shqiptare. Natyrisht, shtatë vjet janë pak për një revistë, për ndërtimin e një tradite, por materialet e botuara në të janë një set dijes për punonjësit e policisë dhe jo vetëm. Në këtë moment ne mund të shprehemi se akademia tashmë ka krijuar një profil të saj botimesh e konferencash, të qëndrueshëm të lexuesit e vet. Botimi në tërësi, sidomos botimet shkencore në veçanti, janë një sfidë për ata që angazhohen në këtë drejtim.

Të shkruash është sfidë për individin, por të botosh është sfidë për botuesin apo institucionin që e merr përsipër. Pavarësisht të gjitha vështirësive, mungesave apo mangësive që mund të kemi, sfida e Akademisë së Sigurisë, si institucioni që kontribuon për kërkimin shkencor në Shqipëri, mendoj se është përballuar me sukses. Besoj se kemi lënë një gjurmë serioze të punës sonë. QKSH-ja dëshmon për një përpjekje të dukshme për ndërtimin e një hapësire ku të diskutohet mendimi shkencor policor.

Gjithashtu, kam qenë mbështetës i hershëm i zgjerimit të botimeve periodike shkencore në gjuhë të huaj dhe i ambicies që kemi pasur si institucion për realizimin e një reviste rajonale, ndërkombëtare, shkencore që të trajtojë sfidat të shumta të sigurisë publike. Janë projekte që do të realizohen në të ardhmen, por është e sigurt që ne duhet t'i japim më shumë hapësirë analizave në gjuhë të huaj, pasi edhe nevoja për informacion

dhe shkëmbim mendimi mes ekspertësh ndërkombëtarë, sa vjen e rritet.

Jam i bindur se edhe konferenca e sotme do të jetë një kontribut në drejtim të kërkimit shkencor në fushën e sigurisë publike!

Kërkimi shkencor dhe siguria publike: eksperienca e QKSH-së, arritje dhe sfida



Drejtues i parë, prof. asc. dr. dr. Xhavit SHALA
Drejtor i Qendrës së Kërkimeve Shkencore, Akademia e Sigurisë

Qendra Kërkimore Shkencore me qëllim mbledhjen, përpunimin dhe zhvillimin e mendimit të kualifikuar shkencor në fusha të caktuara që përbëjnë interes për Akademinë e Sigurisë, Policinë e Shtetit dhe Ministrinë e Brendshme, për përballjen me rreziqet dhe kërcënimet për sigurinë nga forma të ndryshme të kriminalitetit bashkëkohor, ka organizuar me sukses nëntë konferenca kombëtare dhe ndërkombëtare. Gjithashtu QKSH realizon botime shkencore për finalizimin e punës së saj kërkimore-shkencor si dhe shpërndarjen e njohurive shkencore jo vetëm për punonjësit e organizatës policore por dhe për një komunitet shumë më të gjerë. Këto botime janë të karakterit shkencor, të regjistruara sipas standardeve kombëtare e ndërkombëtare. Vetë revista shkencore “Policimi dhe siguria” është organ periodik, teoriko-shkencor i Qendrës së Kërkimeve Shkencore të Akademisë së Sigurisë, ofron një platformë studimore, debati shkencor e profesional për studiues të ndryshëm, brenda organizatës së Policisë së Shtetit dhe më gjerë. Në analizën SWOT, të veprimtarisë së kësaj qendre, realizuar nga projekti i BE-së “Forcimi i Kapaciteteve dhe Efikasitetit të Akademisë së Sigurisë - Shqipëri, AL 18 IPA JH 01 19”, lidhur me elementet që përbëjnë fuqinë e kësaj strukture, ka rezultuar se QKSH (Qendra Kërkimore Shkencore) ka krijuar një eksperience pozitive 7 vjeçare në drejtim të kërkimit shkencor, projekteve të suksesshme, botimeve cilësore kërkimore, konferencave shkencore kombëtare e ndërkombëtare si forume të mendimit kritik.

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

1. Hyrje

Qëllimi i këtij punimi është skanimi, analizimi, vlerësimi dhe identifikimi i problematikave që lidhen me raportet mes kërkimit shkencor dhe sigurisë publike duke u përqëndruar kryesisht në veprimtarinë e deritanishme të Qendrës së Kërkimeve Shkencore në Akademinë e Sigurisë, me synim nxjerrjen e përfundimeve dhe dhënien e rekomandimeve për përmirësimin e politikave në këtë fushë.

Qendra Kërkimore Shkencore (QKSH) ishte një ndër njësitë kryesore të Akademisë së Sigurisë, e përcaktuar me Vendim të Këshillit të Ministrave nr. 185 datë 22.5.2015. Me VKM-të e tjera të dala më vonë, Qendra Kërkimore Shkencore nuk është përfshirë në njësitë kryesore të Akademisë së Sigurisë. E organizuar në formën e një institucioni të lartë kërkimor-shkencor, QKSH është struktura që realizon përgjegjësitë institucionale të Akademisë së Sigurisë dhe Policisë së Shtetit në një fushë specifike, në atë të kërkimit dhe përgjithësimit shkencor.

Në zbatim të kërkesave të ligjit nr. 80/2015 “Për Arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në RSH”; Strategjisë zhvillimore të Akademisë së Sigurisë; Strategjisë për veprimtari kërkimore dhe zhvillimore të Qendrës Kërkimore Shkencore si dhe të politikave të Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë së Shtetit dhe Ministrisë së Punëve të Brendshme për veprimtarinë kërkimore shkencore, Qendra Kërkimore Shkencore në Akademinë e Sigurisë gjatë kësaj periudhë, veprimtarinë e saj kërkimore shkencore e ka mbështetur në tre shtylla kryesore dhe konkretisht në:

- (a) kërkimin shkencor përmes projekteve;
- (b) kërkimin shkencor përmes aktiviteteve;
- (c) realizimin e botimeve shkencore për finalizimin e punës e kërkimore-shkencor si dhe shpërndarjen e njohurive shkencore.

QKSH, gjatë kësaj periudhe, me kërkuesit e saj shkencor, ka realizuar 13 projekte kërkimore shkencore sipas kërkesave të Akademisë së Sigurisë, Policisë së Shtetit dhe

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

Ministrisë së Brendshme, duke vënë në dispozicion të porositësit, gjetjet dhe rekomandimet përkatëse në funksion të politikëbërjes së organizatës tonë policore dhe jo vetëm. Pothuajse të gjitha projektet e zbatuara nga ana jonë janë në funksion të sigurisë publike, rendit publik por dhe të sigurisë kombëtare. Studimet e realizuara në përfundim të këtyre projekteve kërkimore shkencore janë vënë në dispozicion të porositësit (klientit) si dhe strukturave të shtetit shqiptar, studentëve e pedagogëve të Akademisë së Sigurisë dhe jo vetëm, ligjvënësve, shoqërisë civile etj.

Përveç projekteve kërkimore shkencore që realizon më stafin e saj, Qendra Kërkimore Shkencore me qëllim mbledhjen, përpunimin dhe zhvillimin e mendimit të kualifikuar shkencor në fusha të caktuara që përbëjnë interes për Akademinë e Sigurisë, Policinë e Shtetit dhe Ministrinë e Brendshme, për përballjen me rreziqet dhe kërcënimet për sigurinë nga forma të ndryshme të kriminalitetit bashkëkohor, ka organizuar me sukses nëntë konferenca kombëtare dhe ndërkombëtare. Aktivitetet dhe shërbimet për realizimin me sukses të këtyre konferencave në pjesën më të madhe janë mbështetur financiarisht drejtpërsëdrejti nga aktor privat, publik dhe organizata ndërkombëtare të interesuara për sigurinë publike dhe kërkimin shkencor në këtë fushë.

Gjithashtu QKSH realizon botime shkencore për finalizimin e punës së saj kërkimore-shkencor si dhe shpërndarjen e njohurive shkencore jo vetëm për punonjësit e organizatës policore por dhe për një komunitet shumë më të gjerë. Këto botime janë të karakterit shkencor, të regjistruara sipas standardeve kombëtare e ndërkombëtare. Vetë revista shkencore “Policimi dhe siguria” është organ periodik, teoriko-shkencor i Qendrës së Kërkimeve Shkencore të Akademisë së Sigurisë, ofron një platformë studimore, debati shkencor e profesional për studiues të ndryshëm, brenda organizatës së Policisë së Shtetit, por dhe më gjerë, ku të shkëmbehen mendime në lidhje me policimin, rendin e sigurinë publike dhe jo vetëm si dhe luftën ndaj krimit e çështje të tjera të lidhura me to. Realizimi i botimit të revistës menaxhohet nga sektori i botimeve të QKSH-së. Gjatë kësaj periudhë janë përgatitur dhe botuar 24 numra të revistës “Policimi dhe Siguria”, revistë periodike shkencore e Akademisë së Sigurisë.

Në analizën SWOT, të veprimtarisë së kësaj qendre, realizuar nga projekti i BE-së “Forcimi i Kapaciteteve dhe Efikasitetit të Akademisë së Sigurisë - Shqipëri, AL 18 IPA JH 01 19”, lidhur me elementet që përbëjnë fuqinë e kësaj strukture, ka rezultuar se QKSH (Qendra Kërkimore Shkencore) ka krijuar një eksperience pozitive 7 vjeçare në drejtim të kërkimit shkencor (projekteve të suksesshme, botimeve cilësore kërkimore, konferencave shkencore kombëtare e ndërkombëtare si forume të mendimit kritik.

Pavarësisht veprimtarisë kërkimore shkencore në fushën e sigurisë të zhvilluar nga Akademia e Sigurisë (Qendra Kërkimore Shkencore), sot, përballë kërcënimeve të reja sfiduese në fushën e sigurisë, ka ardhur koha që veprimtaria kërkimore shkencore në këtë fushë të ngrihet në një nivel më të lartë, duke ristrukturuar QKSH-në në një institut të kërkimeve shkencore në fushën e sigurisë publike e jo vetëm.

Qendra Kërkimore Shkencore, me Vendimin e Këshillit të Ministrave të vitin 2015¹, vendim i cili rikrijoi Akademinë e Sigurisë si institucioni arsimit të lartë, u përcaktua si njëra nga tre njësitë kryesore të kësaj akademie. Me VKM-te e tjera të dala më vonë, Qendra Kërkimore Shkencore nuk është përfshirë në njësitë kryesore të Akademisë së Sigurisë.

Qendra Kërkimore Shkencore në Akademinë e Sigurisë është strukturë që kryen

¹ Vendim i Këshillit të Ministrave Nr. 185 datë 22.5.2015.

veprimtari me karakter kërkimor, studimor, botues e koordinues, në përmbushje të misionit dhe përgjegjësi të saj. QKSH realizon këto përgjegjësi e detyra kryesore²:

- Për interesa të përbashkëta të karakterit studimor, kërkimor dhe zhvillimor, të strukturave akademike të Akademisë së Sigurisë, ajo bashkëpunon me njësitë kryesore, me departamentet dhe sektorët e trajnimeve në AS-së, si dhe me struktura apo sektorë të tjerë studimore në Policinë e Shtetit.

- Ofron botime në fushën e policimit dhe të sigurisë sipas standardeve të cilësisë dhe të etikës akademike si: revista, tekste, broshura, guida, si dhe produkte të tjera informuese të shfrytëzueshme, për komunitetin shkencor akademik dhe një audiencë më të gjerë.

- Realizon botimin e revistës “Policimi dhe Siguria”, si botim periodiko-shkencor për njohjen dhe publikimin e veprimtarisë akademike e kërkimore-shkencore të AS-së, në përmbushje të standardeve dhe kërkesave të kohës.

- Sektorët dhe specialistet e QKSH-se në bashkëpunim me stafin akademik të AS-së dhe specialistë të strukturave të policisë, realizojnë projekte kërkimore, studimore e botuese në fushën e policimit, të sigurisë dhe luftës ndaj krimit, në përputhje me prioritetet strategjike të zhvillimit të Policisë së Shtetit.

- Mbështet personelin akademik dhe studentët e Akademisë lidhur me hulumtimet dhe metodologjitë e kërkimit shkencor.

- Me specialistët dhe personelin e vet qendra merr pjesë dhe mbështet procesin mësimor-akademik (mësimdhënie, udhëheqje punimesh, recensime, etj.).

- Zhvillon veprimtari bashkëpunimi në fushën e kërkimit e përgjithësimi shkencor me institute/qendra kërkimore të institucioneve të arsimit të lartë publik e privat brenda e jashtë vendit, me strukturat homologe të vendeve partnere të Policisë së Shtetit.

- Shpërndan rezultatet studimore në fushën e rendit dhe sigurisë si dhe informon publikun duke përdorur strategji dhe teknika të ndryshme si: publikime, promovime studimore, diskutime në grupe specialistësh, seminare, simpoziume, konferenca shkencore, panele akademike etj.

- Organizon konferenca shkencore vendore, rajonale dhe ndërkombëtare në bashkëpunim me struktura e institucione kërkimore të vendit e të huaja dhe veprimtari të tjera hulumtuese-zhvillimore, në fushat që mbulohen nga programet e studimit të Akademisë së Sigurisë.³

Në zbatim të kërkesave të ligjit “Për Arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në RSH”⁴; Strategjisë Zhvillimore të Akademisë së Sigurisë; Strategjisë për Veprimtari Kërkimore dhe Zhvillimore të Qendrës Kërkimore Shkencore si dhe të politikave të Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë së Shtetit dhe Ministrisë së Punëve të Brendshme për veprimtarinë kërkimore shkencore, Qendra Kërkimore Shkencore në Akademinë e Sigurisë gjatë kësaj periudhë, veprimtarinë e saj kërkimore shkencore e ka mbështetur në tre shtylla kryesore dhe konkretisht në:

(a) Kërkimi shkencor përmes projekteve, përfshin projekte kërkimore të realizuara për qëllime/kërkesa të Akademisë së Sigurisë, Policisë së Shtetit dhe Ministrisë së Brendshme. QKSH ka krijuar një eksperiencë të mirë dhe me kërkuesit e saj ka realizuar disa të tilla në funksion të politikëbërjes së organizatës tonë policore.

² Rregullore e QKSH, miratuar nga Senati Akademik i Akademisë së Sigurisë, në mbledhjen e datës 29.01.2016, Neni 7.

³ Rregullore e QKSH, miratuar nga Senati Akademik i Akademisë së Sigurisë, në mbledhjen e datës 29.01.2016, Neni 7.

⁴ Ligjit nr. 80/2015 “Për Arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në RSH”

(b) Kërkimin shkencor përmes aktiviteteve të ndryshme përfshin organizimin, koordinimin e bashkëpunimin me institucione të tjera, për organizimin e konferencave shkencore me qëllim të mbledhjes dhe përpunimit të mendimit më të kualifikuar shkencor në nivel kombëtar e më gjerë, në funksion të luftës kundër krimit dhe kërcënimeve më të reja të sigurisë. Këto konferenca shkencore janë të natyrës kombëtare dhe ndërkombëtare..

(c) Realizimit të botimeve shkencore. Këto botime janë të karakterit shkencor, të regjistruara sipas standardeve kombëtare e ndërkombëtare. Nëpërmjet publikimit të arritjeve shkencore në këto botime jo vetëm finalizohet puna e kërkimit shkencor por mundësohet shpërndarja e njohurive shkencore për gjithë punonjësit e organizatës policore dhe jo vetëm. Gjithashtu publikimi i thirrjeve për botim të artikujve në revistën shkencore po na mundëson në vazhdimësi thithjen e mendimit të kualifikuar të punonjësve të policisë dhe të strukturave të tjera të sigurisë në funksion të një policimi proaktiv.

1.a - Realizimi i projekteve kërkimore shkencore.

QKSH, gjatë kësaj periudhe, me kërkuesit e saj shkencor, ka realizuar 13 projekte kërkimore shkencore sipas kërkesave të Akademisë së Sigurisë, Policisë së Shtetit dhe Ministrisë së Brendshme, duke vënë në dispozicion të porositësit, gjetjet dhe rekomandimet përkatëse në funksion të politikëbërjes së organizatës tonë policore dhe jo vetëm. Konkretisht projektet kërkimore shkencore të zhvilluara e të konkretizuara në studimet janë si me poshtë:

1. Projekti kërkimor shkencor “Mbi menaxhimin e karrierës e të sistemit tonë arsimor policor” dhe ndikimin e tyre në plotësimin e nevojave të Policisë së Shtetit me specialistë të aftë si dhe adresimi i problemeve e sfidave me qëllim për të mbështetur vendim marrjen në rishikimin dhe formësimin e politikave të nevojshme për përmirësimin e menaxhimit të zhvillimit të karrierës, duke synuar rritjen e treguesve dhe përmirësimin e punës së Policisë së Shtetit në luftën kundër krimit. Në këtë projekt dhe studim në përfundim të tij, u përcaktua dhe niveli mesatar vjetor i nevojave të pranimeve të kandidatëve në Akademinë e Sigurisë për periudhën në vazhdim.

Në përfundim të këtij projekti, pasi studiuam, për një periudhë thuajse 10 vjeçare(2006-2015), procesin e ecurisë në karrierë të punonjësve të policisë që kanë kryer shkollimin bazë policor si dhe menaxhimin e këtij procesi, mbështetur në hulumtime, analiza e sinteza, u arrit në përfundimin⁵ shkollimi bazë policor ka luajtur një rol të rëndësishëm për përgatitjen e një shërbimi policor shqiptar drejt standardeve euroatlantike, ndërsa sistemi arsimor i përzgjedhur për ecurinë në karrierë të punonjësve të policisë që kanë përfunduar shkollimin bazë policor, nga niveli bazë për në nivelin e parë të drejtimi, keqmenaxhimi i këtij procesi si dhe mbyllja e Akademisë së Policisë, kanë penguar plotësimin e nevojave sasiore dhe cilësore të Policisë së Shtetit me specialistë nënkomisar, që të zotërojnë aftësitë parësore të kërkuara dhe të jenë të aftë për të përbushur përgjegjësitë e vendit të punës e përballur me sfidat e kohës, pasoja të cilat janë ndërjet në përgjithësi në të gjithë strukturat e Policisë së Shtetit e, në

⁵ Dr. Xhavit Shala, Studim “Mbi menaxhimin e karrierës dhe sistemin arsimor policor”, fokusuar në Nivelin Bazë dhe Nivelin e Parë të Drejtimit në Policinë e Shtetit. Gjetje dhe rekomandime për politika që përmirësojnë punën për menaxhimin e procesit të ecurisë në karrierë të punonjësve të policisë që kanë mbaruar shkollën bazë të policisë”, Tiranë, Nëntor 2015, f. 12-24.

veçanti, në strukturat e hetimit të krimeve.

Në përfundim të këtij projekti u përshinë dhe rekomandimet⁶ për përmirësimin e politikave në këtë fushë si dhe një prognozë e përafërt për të ardhmen.⁷

2. Projekti kërkimor shkencorë “Vetëvrasja në Shqipëri. Prognozë analitike e psikosociale dhe rekomandimet për hartimin e politikave (fokusi në vitet 2005-2015)”

Duke marrë shkas nga tendenca në rritje e dukurisë së vetëvrasjeve, vëmendja e madhe dhe përballja e vazhdueshme e strukturave policore dhe e vetë shoqërisë shqiptare me raste të tilla, si dhe nga mungesa e një studimi të mirëfilltë në këtë fushë u propozua dhe u realizua projekti kërkimor “Mbi trajtimin e dukurisë komplekse e gjithëpërfshirëse të vetëvrasjes”. Kjo u bë në një këndvështrim psikosocial, statistikor, historik dhe analitik duke evidentuar problematikat, faktorët nxitës, nivelin e riskut të vetëvrasjes, grupet potencialisht më të rrezikuara në shoqërinë shqiptare, si dhe dhënien e rekomandimeve për hartimin e politikave për parandalim dhe reduktim të vetëvrasjes. Projekti u konkludua me një studim të veçantë⁸, i cili përfshiu një periudhë relativisht të gjatë (1945 – 2016), duke u fokusuar sidomos në vitet 2005-2015. Një kapitull i veçantë i këtij studimi i është kushtuar studimit dhe analizimit të rasteve të vetëvrasjeve nga radhët e punonjësve të Policisë së Shtetit.⁹

Në këtë studim u arrit në përfundimin se, në Shqipëri, dukuria e vetëvrasjes ka një prirje në rritje, sidomos në dhjetëvjeçarin e fundit. Grupet potencialisht më të rrezikuara rezultojnë të jenë nga mosha e mesme; me arsim 8 ose 9 vjeçar; janë më shumë meshkujt; ekziston një prirje rritëse tek femrat të vetëvrasjeve të mbetura në tentativë; me tendencë në rritje drejt zonave urbane; me shpërndarje gjeografike më shumë në qarqet Tiranë, Durrës, Lezhë, Fier, Shkodër; më shtrirje stinore kryesisht në muajt e verës dhe pranverës.¹⁰

Në përfundim, në përputhje dhe me qëllimin e realizimit të këtij projekti, për parandalimin dhe reduktimin fenomenit të vetëvrasjeve, sensibilizimin e shoqërisë shqiptare për një vëmendje më të shtuar ndaj saj si një problem me tendencë në rritje si dhe në shërbim të një polici më efektiv në raport me këtë dukuri, u dhanë rekomandimet për përmirësimin e politikave në këtë fushë¹¹, si dhe një prognozë¹² e përafërt për të ardhmen.

3. Projekti kërkimor “Vrasjet për shkak të marrëdhënieve familjare në Shqipëri: prognozë juridike, historike, analitike e psikosociale dhe rekomandimet për hartimin e politikave. Fokusi në vitet 2007-2016”.

Duke marrë shkas nga perceptimi i një tendence në rritje të dhunës dhe të vrasjeve për shkak të marrëdhënieve familjare, vëmendja e madhe e përballja e vazhdueshme e strukturave policore dhe e vetë shoqërisë shqiptare me raste të tilla, ndikimi i tyre në çështjet e rendit dhe të sigurisë në vendin tonë si dhe nga mungesa e një studimi të mirëfilltë e të thelluar në këtë këndvështrim, Qendra Kërkimore Shkencore e Akademisë

⁶ Po aty, rekomandime, f. 25-27.

⁷ Po aty, prognozë e përafërt, f. 28.

⁸ Dr. Xhavit Shala, Msc Anisa Agastra, “Studimi vetëvrasja në Shqipëri. Prognozë analitike e psikosociale dhe rekomandimet për hartimin e politikave (Fokusi në vitet 2005-2015)”, Tiranë, Korrik 2016.

⁹ Po aty, f. 57-58;

¹⁰ Po aty, përfundimet dhe gjetjet, f. 17 - 50

¹¹ Po aty, rekomandimet për përmirësimin e politikave, f. 50-58.

¹² Po aty, Prognoza për të ardhmen, f. 59.

së Sigurisë planifikoi dhe realizoi projektin kërkimor shkencor “Vrasjet për shkak të marrëdhënieve familjare në Shqipëri: prognozë juridike, historike, analitike e psikosociale dhe rekomandimet për hartimin e politikave. Fokusi në vitet 2007-2016”¹³.

Qëllimi i këtij projekti kërkimor shkencor ishte trajtimi i problemit të vrasjeve për shkak të marrëdhënieve familjare në këndvështrim historik, ligjor, kronologjik, social e psikosocial, analitik e statistikor, duke u përqendruar në dhjetëvjeçarin 2007-2016. Tjetër qëllim ishte realizimi i një analize krahasuese me periudha të mëparshme me synim evidentimin e problematikave, faktorët nxitës si dhe dhënien e rekomandimeve për hartimin e politikave për parandalimin e reduktimin e dukurisë së vrasjeve për shkak të marrëdhënieve familjare dhe menaxhimit të konflikteve e dhunës në shërbim të përmirësimit të mëtejshëm të procesit të një policimi komunitar të ndërthurur me atë të bazuar në inteligjencë në lidhje me këtë çështje.

Në përfundim të këtij projekti, në përputhje me qëllimin e realizimit të tij, për trajtimin, parandalimin dhe reduktimin e dhunës ekstreme e vrasjeve për shkak të marrëdhënieve familjare, si dhe zanafillës së tyre, dhunës e konflikteve, ndërgjegjësimin e shoqërisë shqiptare për një vëmendje më të shtuar ndaj tyre si një problem shqetësues dhe i vazhdueshëm, pavarësisht shifrave aktuale në rënie të vrasjeve për shkak të marrëdhënieve familjare si dhe në shërbim të një policimi më efektiv në raport me këtë dukuri, janë dhe në përfundimet dhe gjetjet¹⁴, prognozën¹⁵ dhe rekomandimet për përmirësimin e politikave në këtë fushë¹⁶.

4. Projekti kërkimor “Krimi dhe kërcënimi kibernetik në Shqipëri. Prognozë analitike dhe rekomandimet për përmirësimin e politikave.”

Zhvillimi i vullshëm i komunikimit masiv në hapësirën kibernetike (virtuale), sidomos pas vitit 2000, po i përball strukturat e Policisë së Shtetit, të agjencive të tjera të zbatimit të ligjit si dhe strukturat e sigurisë me një problematikë të re, në një rritje progresive të veprave penale në fushën kompjuterike, por edhe të kërcënimit kibernetik.

Në vendin tonë, në vitin 2017, krahasuar me vitin 2010, janë evidentuar 3.3 herë më shumë vepra penale në fushën e krimeve kompjuterike dhe me një nivel zbulueshmërie vetëm 27%¹⁷. Kjo veprimtari kriminale paraqet vështirësi për t’u gjurmuar dhe ndjekur sepse nuk kufizohen nga kufijtë kombëtarë gjeografikë. Ndërkohë, janë rritur ndjeshëm kërcënimet/sulmet kibernetike, si përpjekje të qëllimshme për të marrë akses, manipuluar, ndërhyrë ose dëmtuar integritetin, konfidencialitetin, sigurinë ose disponibilitetin e të dhënave të sistemeve kompjuterike, pa pasur autoritet ligjor për ta bërë këtë¹⁸. Kërcënimet mund të kenë origjinë të ndryshme, duke përfshirë sulme kriminale, të motivuara politikisht, sulme terroriste apo të sponsorizuara nga shtetet si dhe fatkeqësi natyrore e gabime të paqëllimshme. Kriminelët kibernetikë po përdorin metoda gjithnjë e më të sofistikuara për t’u futur në sistemet e informacionit dhe vjedhjen e të dhënave kritike. Rritja e spiunazhi ekonomik dhe aktivitetet e sponsorizuara nga

¹³ Dr. Xhavit Shala, Msc Anisa Agastra, Kryekomisar Msc Bilbil Dervishi, “Studimi vrasjet për shkak të marrëdhënieve familjare në Shqipëri: prognozë juridike, historike, analitike e psikosociale dhe rekomandimet për hartimin e politikave. Fokusi në vitet 2007-2016. (Gjetjet, përfundimet dhe rekomandimet)”, Tiranë Mars 2018.

¹⁴ Po aty, përfundimet dhe gjetjet kryesore, f. 28-198.

¹⁵ Po aty, prognoza për të ardhmen, f. 206.

¹⁶ Po aty, rekomandimet dhe politikat, f. 198.

¹⁷ Informacion përmbledhës i analizave të Sektorit për Hetimin e Krimeve Kompjuterike, për vitet 2016 - 2018, dinamika e punës, prioritetet, kërkesat.

¹⁸ Dokumenti i Politikave për Sigurinë Kibernetike 2015-2017, miratuar me VKM Nr. Nr. 973, datë 02.12.2015. f. 7.

shteti në hapësirën kibernetike përbëjnë një kategori të re të kërcënime për qeveritë dhe kompanitë e BE-së.¹⁹

Mbrojtja nga kërcënimet e reja të kufijve virtualë dhe rrjeteve e sistemeve është çështje e rëndësishme e sigurisë kombëtare. Për këtë u hartuar dhe u zbatua projekti kërkimor “Krimi dhe kërcënimet kibernetik në Shqipëri. Prognozë analitike dhe rekomandimet për përmirësimin e politikave”.²⁰ Në funksion të këtij projekti është realizuar trajtimi, skanimi dhe analizimi i dinamikës së krimit dhe kërcënimit kibernetik në Shqipëri, në këndvështrim historik e kriminologjik, juridik, penal e procedural, social e psikosocial, analitik e statistikor, në raport me sigurinë publike e atë kombëtare. Në përfundim të këtij projekti janë dhënë përfundimet dhe rekomandimet për përmirësimin e politikave²¹ si dhe një prognozë²² e përafërt lidhur me zhvillimet e pritshme në këtë fushë.

5. Projekti kërkimor “Siguria rrugore në Shqipëri midis realitetit dhe perceptimit. Gjetjet dhe rekomandimet për përmirësimin e politikave”.

Duke marrë shkas nga perceptimi i një tendence në rritje e të aksidenteve rrugore me pasojë humbje të jetëve njerëzore, vëmendja e madhe dhe përballja e vazhdueshme e strukturave policore dhe e vetë shoqërisë shqiptare me çështje të sigurisë rrugore, ndikimi i tyre në çështjet e rendit dhe të sigurisë në vendin tonë si dhe nga mungesa e një studimi të mirëfilltë e të thelluar në këtë këndvështrim, Qendra Kërkimore Shkencore e Akademisë së Sigurisë planifikoi dhe realizoi projektin kërkimor shkencor “Siguria rrugore në Shqipëri midis realitetit dhe perceptimit. Gjetjet dhe rekomandimet për përmirësimin e politikave”.²³ Qëllimi i këtij punimi është skanimi, analizimi, vlerësimi dhe identifikimi i problematikave që lidhen me aksidentet automobilistike e sigurinë rrugore, si dhe të faktorëve ndikues, me synim dhënien e rekomandimeve për përmirësimin e politikave për parandalimin dhe reduktimin e aksidenteve e përmirësimin e sigurisë rrugore.

Nga studimi i dokumenteve të shumta arkivore, të cilat janë prezantuar në këtë projekt kërkimor, kemi provuar se në Shqipëri për periudhën 1953-1990 janë evidentuar 5622 aksidente me rreth 3236 të vrarë e 5063 të plagosur.²⁴ Ndërsa nga viti 1992 deri në vitin 2018 janë evidentuar 28915 aksidente, me 8180 të vrarë e 16004 të plagosur.²⁵ Aksidentet rrugore me pasojë vdekjen renditen si faktori numër një që u merr jetën shqiptarëve. Kështu për periudhën 2005-2015 nga 7044 vetë që kanë humbur jetën në mënyrë të dhunshme (vrasje, vetëvrasje dhe aksidente rrugore), 3341 ose 47.4% e numrit total e kanë humbur jetën nga aksidentet automobilistike, krahasuar me vetëvrasjet të cilat përbënin 34% të rasteve dhe 17.95% të rasteve që e kanë humbur jetën si pasojë e krimit të vrasjes.

Në kushtet e një mjedisi në ndryshim e zhvillim të shpejtë ekonomik, i cili nuk mund të kuptohet pa rritjen e transportit rrugor, është shtuar shumë presionin pozitiv mbi strukturat e Policisë së Shtetit për më tepër siguri rrugore. Në këto kushte, ishte i domosdoshëm identifikimi i problematikave që lidhen me sigurinë rrugore si dhe i

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

¹⁹ Cybersecurity Strategy of the European Union: An Open, Safe and Secure Cyberspace. Brussels, 7.2.2013.

²⁰ Dr. Xhavit Shala, “Studimi krimi dhe kërcënimet kibernetik në Shqipëri (Prognozë analitike dhe rekomandimet për përmirësimin e politikave. Gjetjet, përfundimet dhe rekomandimet”, Tiranë, Mars 2019.

²¹ Po aty, përfundimet dhe rekomandimet, f. 10-26.

²² Po aty, Prognoza për të ardhmen, f. 97.

²³ Dr. Xhavit Shala, “Siguria rrugore në Shqipëri mes realitetit dhe perceptimit”, Tiranë, Prill 2019.

²⁴ Po aty, f. 49.

faktorëve ndikues, me synimin dhënien e rekomandimeve për përmirësimin e politikave për parandalimin dhe reduktimin e aksidenteve e forcimin e sigurisë rrugore.

Gjatë këtij projekti kërkimor shkencor dhe në hartimin e studimit në përfundim të tij, janë aplikuar metodat dhe instrumentet bazë kërkimore shkencore.

Në përfundim të projektit janë dhënë gjetjet, përfundimet²⁶ dhe rekomandimet²⁷ përkatëse për përmirësimin e politikave lidhur me mënyrën e trajtimit, menaxhimit, parandalimit dhe reduktimit të aksidenteve dhe përmirësimin e sigurisë rrugore në vendin tonë. Këto përfundime e rekomandime janë vënë në dispozicion Policisë së Shtetit, Ministrisë së Brendshme si të stafit të Kryeministrit të Shqipërisë, më kërkesën e këtyre të fundit.

6. Projekti kërkimor “Ekzaminimi në strukturat vendore të Policisë së Shtetit, të gjendjes së botimeve profesionale e juridike e të mjediseve ku mbahen dhe ofrohen ato”.

Me qëllim përmirësimin e punës për rritjen e nivelit profesional e juridik të oficerëve të Policisë së Shtetit si dhe njohjen e eksperiencave më të mira në fushën e shërbimit policor, Qendra e Kërkimeve Shkencore në Akademinë e Sigurisë hartoi dhe zbatoi një projekt kërkimor shkencor për studimin dhe ekzaminimin e gjendjes së botimeve profesionale e juridike në strukturat vendore të Policisë së Shtetit, të gjendjes reale të mjediseve ku mbahen dhe ofrohen ato, si dhe për identifikimin e nevojave për botimet më të nevojshme e më të domosdoshme për aktivitetin e përditshëm të punonjësve të policisë e në shërbim të një policimi gjithnjë e më efektiv.²⁸

Ky projekt kërkimor kishte si objektiva kryesore: njohja tërësisht të gjendjes me botimet juridike e profesionale, në mjediset e punës së Policisë së Shtetit, (stacionet, komisaritet e deri në drejtoritë vendore e qendrore të Policisë); thithjen e mendimeve e të sugjerimeve të grupeve të interesit (inspektoreve, menaxhereve dhe drejtuesve të policisë) për nevojat imediate në këtë fushë dhe së treti nxjerrjen e përfundime dhe dhënien e rekomandime për hartimin e politikave për përmirësimin e gjendjes në këtë fushë.

Bazuar në analizën e përgjigjet e dhëna gjatë anketimit të realizuar, analizën e informacionit të bollshëm të siguruar nga kontaktet fizike dhe intervistave me personelin policor si dhe duke marrë në konsideratë edhe koeficientin e gabimit në të kuptuar apo subjektivizmin dhe kufizimet në interpretimin e fakteve, në përfundim të këtij projekti kërkimor shkencor janë dhënë përfundimet²⁹ dhe rekomandimet³⁰ përkatëse për përmirësimin e politikave.

7. Projekti kërkimor “Identifikimi i shkaqeve të mos paraqitjes në testin me shkrim për konkurrimin në gradën “Nënkomisar”, të punonjësve të policisë të cilët kishin aplikuar dhe ishin regjistruar për të marrë pjesë në këtë proces”.

Me porosi të Ministrit të Brendshëm, z. Fatmir Xhafaj, u kërkuar identifikimi i shkaqeve të mos paraqitjes në testin me shkrim për konkurrimin në gradën “Nënkomisar”, të punonjësve të policisë, të cilët kishin aplikuar dhe ishin regjistruar për

²⁵Po aty.

²⁶ Po aty, gjetjet dhe përfundimet, f. 4-67.

²⁷ Po aty, rekomandimet kryesore, f. 67-69

²⁸ Studim “Mbi ekzaminimin në strukturat vendore të Policisë së Shtetit, të gjendjes së botimeve profesionale e juridike e të mjediseve ku mbahen dhe ofrohen ato”, Tiranë, Maj 2017.

²⁹ Po aty, përfundimet, f. 3-5.

³⁰ Po aty, rekomandime, f. 6-7.

të marrë pjesë në këtë proces.

Në zbatim të kësaj porositë Qendra Kërkimore Shkencore hartoi dhe zbatoi projektin me të njëjtin titull.³¹ Në përfundim të këtij projekti afatshkurtër, u grumbullua një informacion, që i përpunuar dhe i analizuar, ju paraqit porositisë (Ministrit të Brendshëm), së bashku me përfundimet dhe rekomandimet përkatëse.

8. Projekti kërkimor “Për përmirësimin e performancës së punës së strukturave të hetimit dhe parandalimit të krimeve me rrjetin sekret informative”.

Në kuadrin e domosdoshmërisë për rritjen e treguesve dhe përmirësimin e punës së Policisë së Shtetit në luftën kundër krimit, sidomos krimit të organizuar, trafikëve të paligjshme, korrupsionit dhe terrorizmit, në përmbushje të prioriteteve të Qeverisë dhe Ministrisë së Brendshme për Rendin dhe Sigurinë, më kërkesë të Ministrit të Brendshëm, z. Sandër Lleshaj, u kërkua hartimi i projektit kërkimor “Mbi vlerësimin e performancës strategjike të punës së strukturave të hetimit dhe parandalimit të krimeve me informatorët dhe rrjetin sekret informativ”.

Në përfundim të këtij projekti, nisur nga gjetjet e tij, u hartua Dokumenti Strategjik “Për rritjen e performancës së punës të strukturave të Policisë së Shtetit, të profilizuar për policinë kriminale, sigurinë publike dhe kufirin e migracionin në punën me informatorët dhe rrjetin sekret informativ”³². Gjithashtu, pjesë e këtij projekti kërkimor, me kërkesë të Ministrit Lleshaj për QKSH-në ishte dhe hartimi e dorëzimi i draft udhëzimit të Ministrit të Brendshëm “Për burimet e informacionit policor dhe bashkëpunimin e fshehtë me individët”.³³

9. Projekti kërkimor “Krimi mjedisor dhe siguria mjedisore në Shqipëri mes realitetit dhe perceptimit. Gjetjet dhe rekomandimet për përmirësimin e politikave”

Në dekadat e fundit si objekt referues i sigurisë është parë dhe mjedisi me elementët e tij si ujin, tokën, ajrin, etj. Këto janë pranuar si vlera të shoqërisë që duhen mbrojtur e siguruar pasi ndikojnë në cilësinë e jetës së komuniteteve njerëzore. Në këtë rast, kur objekt referimi i sigurisë është mjedisi në tërësi apo elementët e tij përbërës, kemi të bëjmë me sigurinë mjedisore. Për këtë, ndryshimet mjedisore si dhe rreziqet e kërcënimeve ndaj tij, vlerësohen si rreziqe e kërcënime ndaj sigurisë mjedisore. Siguria mjedisore apo dhe ambientale siç dhe përmendet shpesh, është një koncept relativisht i ri, është një zgjerim i konceptit jotradicional të sigurisë.

Pavarësisht legjislacionit të miratuar për mbrojtjen e mjedisit dhe përcaktimit të ruajtjes së tij si domosdoshmëri strategjike, problematikat në fushën e rendit dhe të sigurisë që shoqëruan zhvillimet pas vitin 1992, krijuan kushte për përfitime abuzive pasurorë nëpërmjet shfrytëzimit pa kriter të pasurive mjedisore. Kjo bëri që degradimi mjedisor të kthehet në një rrezik real për sigurinë kombëtare të Republikës së Shqipërisë.

Për këtë arsye Qendra Kërkimore Shkencore hartoi dhe realizoi projektin kërkimor shkencor “Krimi mjedisor dhe siguria mjedisore në Shqipëri mes realitetit dhe perceptimit. Gjetjet dhe rekomandimet për përmirësimin e politikave”.³⁴

³¹ Ky projekt u zbatua në muajin Tetor 2017.

³² Dr. Xhavit Shala, Strategji “Për rritjen e performancës së punës të strukturave të Policisë së Shtetit, të profilizuar për policinë kriminale, sigurinë publike dhe kufirin e migracionin, në punën me informatorët dhe rrjetin sekret informativ”, Tiranë, 2019.

³³ Dr. Xhavit Shala, Draft udhëzim i Ministrit të Brendshëm “Për burimet e informacionit policor dhe bashkëpunimin e fshehtë me individët”, Tiranë, 13.2.2019.

³⁴ Dr. Xhavit Shala, Studimi “Krimi mjedisor dhe siguria mjedisore në Shqipëri mes realitetit dhe perceptimit. Gjetjet dhe rekomandimet për përmirësimin e politikave”. Tiranë, Janar 2020.

Në përfundim të këtij projekti, duke krahasuar gjetjet dhe përfundimet e analizave dhe vlerësimit të krimeve dhe sigurisë mjedisore janë dhënë përfundimet³⁵ dhe rekomandimet³⁶ përkatëse.

10. Projekti kërkimor “Parandalimi i kultivimit kyçi i suksesit antikanabis”

Thuajse i gjithë territori shqiptar mund të klasifikohet si “zonë e përshtatshme për kultivim” e kanabisit, nisur nga karakteristikat e tij si kushtet klimaterike, elementet përbërës të tokës ku mund të kultivohet, të fluksit të dritës së diellit, e përshtatshme për biosintezën apo reaksionet biokimike që kalon bima e kanabisit deri në fazën e prodhimit të saj si dhe mundësia e sigurimit të burimeve ujore. Përhapja e kësaj dukurie pas vitit 1995 dhe sidomos tolerimi i rrezikshëm dhe “licencimi i heshtur” i aktivitetit të kultivimit të hapur të kanabisit në komunën e Lazaratit të qarkut Gjirokastrë, krijoi kushte të favorshme për grupet kriminale, të cilat, për më shumë se një dekadë, arritën të konsolidojnë financat, rrjetet, tregjet, specialistët dhe lidhjet politike.

Për këto dhe çështje të tjera të rëndësishme që lidhen me kultivimin dhe luftën kundër kanabisit, me kërkesë të Këshilltarit të Kryeministrit për Sigurinë Kombëtare, u hartua projekti kërkimor “Parandalimi i kultivimit kyçi i suksesit antikanabis”, projekt i cili u finalizua me studimin përkatës.

Objekti i këtij projekti ishte trajtimi për periudhën 1992-2016 i dukurisë së kultivimit të kanabisit si një aktivitet kriminal i penalizuar nga legjislacioni kombëtar dhe ndërkombëtar, me potencialet e kthimit në një kërcënim për sigurinë kombëtare, i dinamikës dhe trendit të përhapjes së kësaj dukurie në vendin tonë, i faktorëve që kanë ndikuar në lindjen dhe përhapjen e tij, i veçorive të luftës së deritanishme kundër kësaj dukurie, me qëllim identifikimin e metodologjisë më të mirë dhe dhënien e rekomandimeve për hartimin e politikave që garantojnë suksesin e luftës ndaj kultivimit të kanabisit. Në përfundim të këtij projekti, është bërë dhe një prognozë për të ardhmen.

11. Projekti kërkimor “Mbi studimin, analizimin dhe vlerësimin e pritshmërive të Kursit të Parë Profesional Pasuniversitar “Specialist për Hetim Krimi”.

Me qëllim rritjen e nivelit profesional dhe përmirësimin më tej të procesit të rekrutimit për Kursit Profesional Pasuniversitar “Specialist për Hetim Krimi”, në përshtatje me pritshmëritë që ka organizata policore ndaj tyre por dhe pritshmëritë e tyre pas fillimit të angazhimit si punonjës të Policisë së Shtetit, me porosi të drejtorit të përgjithshëm të Policisë së Shtetit drejtues madhor Ardi Veliu, Qendra e Kërkimeve Shkencore në Akademinë e Sigurisë ka hartuar dhe zbatuar projektin kërkimor shkencor “Mbi studimin, analizimin dhe vlerësimin e pritshmërive të kursit të parë profesional pasuniversitar “Specialist për hetim krimi”.”³⁷

Synimi i këtij projekti është që nëpërmjet përdorimit të metodave të ndryshme shkencore si metoda e analizës dhe sintezës, e studimit të rastit, statistikore etj, si dhe nëpërmjet të përdorimit të mjeteve të kërkimit si anketimi, intervista etj. të arrijmë të studiojmë, analizojmë dhe vlerësojmë pritshmëritë për të diplomuarit e kursit të parë profesional pasuniversitar “Specialist për hetim krimi” si dhe të evidentojmë nevojat për

³⁵ Po aty, përfundimet kryesore, f. 88-95.

³⁶ Po aty, rekomandimet kryesore, f. 95-98.

³⁷ Dr. Xhavit Shala, Gjetjet, përfundimet dhe rekomandimet në përfundim të projektin kërkimor shkencor “Mbi studimin, analizimin dhe vlerësimin e pritshmërive të Kursit të Parë Profesional Pasuniversitar “Specialist për Hetim Krimi”, Tiranë, Korrik 2020.

përmirësimin e mëtejshëm të politikave në këtë fushë.

Për këtë u realizua anketimi i të gjithë ish studentëve të Kursit të Parë Profesional Pasuniversitar “Specialist për Hetim Krimi”, tashmë nënkomisarë në Policinë e Shtetit, lidhur me nivelin e realizimit të pritshmërive të tyre në pozicionin e ri të oficerit të Policisë së Shtetit duke evidentuar dhe nevojat, që sipas tyre, duhen për përmirësim të mëtejshme në këtë fushë etj.

Bazuar në analizën e gjetjeve (përgjigjet e dhëna gjatë anketimit të realizuar), në analizën e informacionit të siguruar për këtë çështje, si dhe duke marrë në konsideratë edhe koeficientin e gabimit në të kuptuar apo subjektivizmin dhe kufizimet në interpretimin e fakteve, në përmbyllje të këtij projekti kërkimor shkencor u dhanë përfundimet³⁸ dhe rekomandimet³⁹ kryesore.

12. Projekti kërkimor “Fenomenet ekstreme të natyrës si kërcënim për sigurinë në Shqipëri. Rekomandime për përmirësimin e politikave që mundësojnë minimizimin e pasojave të tyre”.

Fenomenet ekstreme të natyrës/fatkeqësitë natyrore përbëjnë rrezik dhe kërcënim për sigurinë kombëtare, rajonale e ndërkombëtare. Në analizën që i bëhet mjedisit të brendshëm në dokumentin kryesor strategjik të Shqipërisë, në Strategjinë e Sigurisë Kombëtare të vitit 2014, vlerësohet se vendi ynë është i ekspozuar edhe ndaj rreziqeve me origjinë natyrore të karakterit gjeologjik, hidrologjik, atmosferik dhe biofizike, si dhe atyre me origjinë njerëzore, teknologjike dhe industriale. Për përmirësimin e menaxhimit të emergjencave, pasojë e fenomeneve ekstreme të natyrës, si dhe rehabilitimin e shpejtë të gjendjes së shkaktuar prej tyre është e domosdoshme një pjesëmarrje më e gjerë e komunitetit në këtë proces. Për këtë Qendra e kërkimeve Shkencore hartoi dhe realizoi projektin kërkimor shkencor “Fenomenet ekstreme të natyrës si kërcënim për sigurinë në Shqipëri. Rekomandime për përmirësimin e politikave që mundësojnë minimizimin e pasojave të tyre”.⁴⁰

Në përfundim të projektit⁴¹, nga analiza e të gjitha gjetjeve dhe përfundimeve, në zbatim dhe të objektivave të përcaktuara në fillim, provohen si e vërteta hipoteza e ngritur në fillim të studimit se fenomenet ekstreme të natyrës perceptohen ndër rreziqet dhe kërcënimet kryesore për sigurinë dhe jetën e qytetarëve. Ky perceptim është në shpërpjesëtim me nivelin e njohurive të tyre për menaxhimin e pasojave të katastrofave natyrore e teknologjike dhe shkallën e përgatitjes materiale për t’u përballuar me këto fatkeqësi”.

Në përmbyllje projektit janë dhënë dhe rekomandimet⁴² përkatëse për përmirësimin e politikave për të parandaluar kur është e mundur, si dhe për të reaguar në kohë për minimizimin e dëmeve e mire menaxhimin e situatave të tilla emergjente si tërmetet, pandemitë, përmblytjet, zjarret, ortehtë, erozionet, katastrofat, etj.

13. Në vitin 2021 kemi aplikuar dhe përfutur financimin nga AKKSHI dhe po zbatojmë projektin “Siguria në komunitet në kontekstin e kërcënimeve nga fenomenet ekstreme natyrore dhe nevojave për përballimin e emergjencave civile”.

³⁸Po aty, përfundimet kryesore, f. 6.

³⁹Po aty, rekomandimet kryesore, f. 7.

⁴⁰ Dr. Xhavit Shala, Fatkeqësitë natyrore dhe çështjet e sigurisë mes realitetit dhe perceptimit. Gjetjet dhe rekomandimet për përmirësimin e politikave, Tiranë, Maj 2021.

⁴¹ Po aty, përfundimet kryesore f. 19-22.

⁴²Po aty, rekomandimet kryesore, f. 23-24.

AKKSHI me vendimin nr. 1, datë 21.7.2021, të Bordit të tij të administrimit, ka financuar projektin kërkimor “Siguria në komunitet në kontekstin e kërcënimeve nga fenomenet ekstreme natyrore dhe nevojave për përballimin e emergjencave civile”, me drejtues projekti z. Xhavit Shala, projekt i cili është në vazhdim. Fokusi i këtij studimi është ndërtimi i një kornize mbi sigurinë publike në rastet e fenomeneve ekstreme të natyrës dhe emergjencave civile duke sjellë prurje teorike e eksperiencë praktike me informacion të bollshëm mbi përgjegjësinë dhe vetëdijen e institucioneve, agjencive ligjzbatuese dhe Policisë së Shtetit si dhe gjithë shoqërisë në gjeohapësirën shqiptare e më gjerë.

Siç shihet, pothuajse të gjitha projektet e zbatuara nga ana jonë janë në funksion të sigurisë publike, rendit publik por dhe të sigurisë kombëtare.

Dymbëdhjetë nga këto projekte kërkimore janë financime të vetë Akademisë së Sigurisë. Klientët tanë (porositësit) për këto projekte kanë qenë:

- në dy raste Akademia e Sigurisë;
- në tre raste ministrat e brendshëm;
- në dy raste stafi i kryeministrit;
- në dy raste drejtorët e përgjithshëm Policisë së Shtetit.

Pjesa tjetër janë projektuar dhe realizuar në vlerësim të rreziqeve dhe kërcënimeve për sigurinë, të evidentuara nga ana jonë si QKSH, në bashkëpunim me Rektorin e Akademisë.

Studimet e realizuara në përfundim të këtyre projekteve kërkimore shkencore janë vënë në dispozicion të porositësit (klientit) si dhe strukturave të shtetit shqiptar, studentëve e pedagogëve të Akademisë së Sigurisë dhe jo vetëm, ligjvënësve, shoqërisë civile etj.

1.b - Kërkimi shkencor përmes aktiviteteve kërkimore

Përveç projekteve kërkimore shkencore që realizon më stafin e saj, Qendra Kërkimore Shkencore me qëllim mbledhjen, përpunimin dhe zhvillimin e mendimit të kualifikuar shkencor në fusha të caktuara që përbëjnë interes për Akademinë e Sigurisë, Policinë e Shtetit dhe Ministrinë e Brendshme për përballjen me rreziqet dhe kërcënimet për sigurinë nga forma të ndryshme të kriminalitetit bashkëkohor, ka organizuar me sukses nëntë konferenca kombëtare dhe ndërkombëtare e konkretisht:

1. Në nëntor 2016 u realizua Konferenca e Parë Ndërkombëtare e Akademisë së Sigurisë me temë: “Kontributi në sigurinë publike nëpërmjet arsimimit”, (Contribution to publik safety through education).

Kjo, konferencë shkencore⁴³ u zhvillua në kuadër të reformës së ndërmarrë për reformimin rrënjësor të sistemit arsimor për punonjësit e Policisë, si dhe vënien në funksion të plotë të Akademisë së Sigurisë jo vetëm si qendër formimi, por edhe kërkimi shkencor.

Siguria mund të përmirësohet nëpërmjet arsimimit. Një nga dimensionet është rritja e kapaciteteve profesionale të strukturave që marrin pjesë në këtë veprimtari, por sidomos struktura e Policisë, e cila ka punën më të specializuar. Struktura që ka misionin kryesor për respektimin e rendit dhe të zbatimit të ligjit është Policia, pikërisht kjo strukturë duhet të zotërojë nivel shumë të lartë profesional, për të përmbushur kërkesën

⁴³ Konferenca e Parë Ndërkombëtare e Akademisë së Sigurisë me temë: “Kontributi në sigurinë publike nëpërmjet arsimimit”, (Contribution to publik safety through education.) u zhvillua me 1 Nëntor 2016.

e komunitetit. Qëllimi i kësaj konference është t'i japi kontribut nëpërmjet shkollimit, rritjes së sigurisë publike për qytetarët. Kjo konferencë u organizua në bashkëpunim me Universitetin e Romës "Tor Vergata", Akademinë e Kosovës për Siguri Publike, Akademinë e Forcave të Armatosura në Tiranë dhe Universitetin e Sigurisë në Shkup.

Në këtë konferencë Qendra e Kërkimeve Shkencore e Akademisë së Sigurisë prezantoi, nëpërmjet referuesve të saj, gjetjet dhe përfundimet kryesorë të projektit kërkimor shkencor "Mbi menaxhimin e karrierës e të sistemit tonë arsimor policor".

2. Në prill 2017, u organizua konferenca e parë kombëtare e Akademisë së Sigurisë me temë "Depresioni dhe vetëvrasjet në Shqipëri".

Kjo konferencë⁴⁴ u organizua me qëllim mbledhjen, përpunimin dhe zhvillimin e mendimit të kualifikuar shkencor si dhe eksplorimin në thellësi, trajtimin në këndvështrim analitik dhe psikosocial të dukurisë së vetëvrasjeve, i trendit të saj sidomos në dhjetëvjeçarin e fundit, analizës shumëdimensionale e kësaj dukurie për të evidentuar problematikat, faktorët që e nxitin, e mundësojnë e që krijojnë terren për zhvillim e saj, ndikimin e tyre në fushën e sigurisë, dhënien e rekomandimeve për hartimin e politikave për parandalimin e reduktimin e kësaj dukurie, në shërbim të një policimi më efektiv. Ajo u organizua në bashkëpunim me përfaqësinë e Organizatës Botërore të Shëndetësisë, Institutin e Shëndetit Publik, Fakultetin e Shkencave Sociale, Institutin e Policisë Shkencore, Institutin e Mjekësisë Ligjore si dhe repartin e Toksikologjisë të QSUT-së.

Në këtë konferencë Qendra e Kërkimeve Shkencore e Akademisë së Sigurisë prezantoi, nëpërmjet referuesve të saj, gjetjet dhe përfundimet kryesorë të projektit kërkimor shkencor "Vetëvrasja në Shqipëri. Prognozë analitike e psikosociale dhe rekomandimet për hartimin e politikave. Fokusi në vitet 2005-2015".

3. Në nëntor 2017 QKSH organizoi konferencën II shkencore me pjesëmarrje ndërkombëtare⁴⁵, me titull: "Shkencat ligjore dhe sfidat bashkëkohore të sigurisë" (Forensic sciences and contemporary security challenge).

Në format e tij bashkëkohore, kriminaliteti përbën sot një faktor me ndikim në rritje në mjedisin e sotëm strategjik e të sigurisë, i cili karakterizohet, si kurrë ndonjëherë më parë, nga të panjohura dhe nga mundësitë e zhvillimeve krejtësisht të paparashikueshme. Pamundësia e identifikimit dhe e parashikimit adekuat të rreziqeve të ardhshme, i detyron strukturat e sigurisë që të orientojnë drejt krijimit të kapaciteteve polivalente, të cilat duhet të jenë të afta që, në kohën më të shkurtër të mundshme, të reagojnë me efektivitet dhe sukses ndaj rreziqeve të panjohura.

Në këtë kuadër Qendra Kërkimore Shkencore organizoi konferencën II shkencore me pjesëmarrje ndërkombëtare, me titull: "Shkencat ligjore dhe sfidat bashkëkohore të sigurisë" (Forensic sciences and contemporary security challenge).

Konferenca kishte për objekt, trajtimin në mënyrë gjithëpërfshirëse nga disiplina të ndryshme të shkencave ligjore, nëpërmjet punimeve të mirëfillta shkencore në nivel të gjerë kombëtar e ndërkombëtar, të rreziqeve dhe kërcënimeve të sigurisë nga kriminaliteti bashkëkohor, përgjithësimin e përvojës më të mirë, zgjerimin e dijeve

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

⁴⁴ Konferenca e Parë Kombëtare e Akademisë së Sigurisë me temë "Depresioni dhe vetëvrasjet në Shqipëri" u zhvillua me datë 28 prill 2017.

⁴⁵ Konferenca e II-të shkencore me pjesëmarrje ndërkombëtare, me titull: "Shkencat ligjore dhe sfidat bashkëkohore të sigurisë" (Forensic sciences and contemporary security challenge) u zhvillua me 15 Nëntor 2017.

aplikative, si dhe dhënien e rekomandimeve për hartimin e politikave, për përmirësimin e punës në shërbim të një policimi më efektiv.

Të pranishëm në këtë konferencë shkencore ndërkombëtare ishin, kryeministri i Republikës së Shqipërisë, sh. t. z. Edi Rama, ministri i Brendshëm, z. Fatmir Xhafaj, drejtori i përgjithshëm i Policisë së Shtetit, drejtues madhor Haki Çako si dhe shumë personalitete të tjera nga brenda e jashtë vendit.

Konferenca u organizua në bashkëpunim me Institutin e Policisë Shkencore, Institutin e Mjekësisë Ligjore, Akademinë e Kosovës për Sigurinë Publike, Agjencinë e Kosovës për Forenzikë, Universitetin e Romës “Tor Vergata”, Fakultetin e Mjekësisë Monstir - Tunizi, dhe Fakultetin e Sigurisë Shkup, Maqedoni. Kumtuesit e kësaj konference patën mundësinë e prezantimit të punimeve të tyre dhe të shkëmbimit të ideve nëpërmjet diskutimeve të ndryshme.

4. Me 26 prill 2018 QKSH organizoi konferencën II shkencore kombëtare

“Dhuna ekstreme në familje dhe masat për parandalimin e reduktimin e vrasjeve për shkak të marrëdhënieve familjare”.

Në punimet e paraqitura në konferencë⁴⁶ u vlerësua një vëmendje e shtuar nga mjaft studiues dhe të interesuar për problemet e familjes dhe krimeve brenda saj. Tema e Konferencës rreth një problemi sa interesant kaq edhe të vështirë, siç është vrasja brenda familjes, tërhoqi praninë e një dimension relativisht të gjerë të interesuarish, studiues e pjesëmarrësish me punime e kumtesa, të cilët përfaqësonin Institucione të Arsimit të Lartë dhe struktura ligjzbatuese, pedagogë e lektorë me grada shkencore, punonjës të Institucioneve të Sigurisë, drejtues të lartë të Policisë së Shtetit, si edhe përfaqësues të shoqërisë civile.

Në këtë konferencë Qendra e Kërkimeve Shkencore e Akademisë së Sigurisë prezantoi, nëpërmjet referuesve të saj, gjetjet dhe përfundimet kryesorë të projektit kërkimor shkencor “Vrasjet për shkak të marrëdhënieve familjare në Shqipëri” të realizuar së fundmi prej saj.

Në mbyllje të konferencës u dhanë përfundimet dhe rekomandimet përkatëse për përmirësimin e politikave në këtë fushë.

5. Në nëntor 2018 u organizua konferenca III shkencore ndërkombëtare “Computer Crime, Cyber Crime and National Secyurity”.

Objekti kryesor i kësaj konference, ishte paraqitja e analizave e prognozave, nga aspekti i hetimit të krimeve kompjuterike dhe kërcënimeve kibernetike të sigurisë kombëtare e ndërkombëtare. Këto u konkretizuan me punime të mirëfillta shkencore për të nxitur debate dhe për të trajtuar në nivel të gjerë, kombëtar e ndërkombëtar, rëndësinë dhe nevojën e zgjerimit të dijeve dhe aplikimit të tyre përballë sfidës së hetimit, kërcënimeve të reja të kufijve virtualë dhe parandalimit të krimeve kibernetike në Shqipëri, si dhe hartimin e politikave, masave, kurrikulave e trajnimeve për këtë çështje.

Qendra e Kërkimeve Shkencore në Akademinë e Sigurisë e organizoi këtë konferencë, në bashkëpunim me Organizatën e Traktatit të Atlantikut të Veriut (NATO), Autoritetin Kombëtar për Certifikimin Elektronik dhe Sigurinë Kibernetike (AKCESK) dhe Universitetin Aleksandër Moisiu Durrës (UAMD), si dhe me mbështetjen e

⁴⁶ Konferenca II Shkencore Kombëtare “Dhuna ekstreme në familje dhe masat për parandalimin e reduktimin e vrasjeve për shkak të marrëdhënieve familjare” u zhvillua me 26 prill 2018.

Organizatës për Siguri dhe Bashkëpunim në Evropë, Prezenca në Shqipëri (OSCE), me Misionin PAMECA V dhe me Projektin IPA/2017 “Countering Serious Crime In The Western Balkans”, organizoi Konferencën e III-të Shkencore Ndërkombëtare me temë: “Krimi kompjuterik, kërcënimi kibernetik dhe siguria kombëtare” (Computer crime, cyber crime and national security). Punimet e konferencës e përshëndetën dhe zëvendëskryetarja e Kuvendit të Shqipërisë, prof. dr. Vasilika Hysi dhe ministri i Brendshëm, dr. Sandër Lleshaj.

6. Në maj 2019 u organizua konferenca iv ndërkombëtare me temë “Siguria rrugore dhe përdoruesit e rrugës në Shqipëri”.

Qendra Kërkimore Shkencore⁴⁷, në bashkëpunim me Universitetin Politeknik të Tiranës, Universitetin “Aleksandër Moisiu” Durrës, Kolegjin Universitar “Luarasi”, Akademinë e Kosovës për Siguri Publike, si dhe me mbështetjen e SHELL Albania, TAP Albania, Drejtorisë së Policisë Rrugore, Kryqit të Kuq Shqiptar, Institutit të Transportit Rrugor dhe DPSHTRR, organizoi konferencën e IV-të shkencore ndërkombëtare me titull “Siguria rrugore dhe përdoruesit e rrugës në Shqipëri”.

Akademikë, profesionistë, ekspertë, nga brenda e jashtë vendit, studentë e punonjës të Policisë së Shtetit dhe të institucioneve publike e private që shprehën interes morën pjesë në punimet tyre në këtë konferencë.

Objekti kryesor i arritur i kësaj konference ishte paraqitja e analizave e prognozave gjithëpërfshirëse për sigurinë rrugore në Shqipëri, nëpërmjet punimeve profesionale me karakter shkencor dhe zhvillimi i debateve konstruktive rreth kushteve nxitëse, perceptimeve e veçorive të aksidenteve rrugore në shkallë vendi, si dhe rekomandimeve për politika, strategji, plane veprimi, praktika e bashkëpunime, në shërbim të institucioneve përgjegjëse dhe të një policimi efektiv.

Në këtë konferencë Qendra e Kërkimeve Shkencore prezantoi gjetjet, përfundimet dhe rekomandimet e projektit të saj kërkimor shkencor “Siguria rrugore në Shqipëri midis realitetit dhe perceptimit. Gjetjet dhe rekomandimet për përmirësimin e politikave”.

7. Në Shkurt 2020 u organizua konferenca v shkencore ndërkombëtare “Krimi mjedisor, siguria mjedisore dhe siguria kombëtare”.

QKSH e Akademisë së Sigurisë, organizoi konferencën e 5-të shkencore ndërkombëtare, me titull: “Krimi mjedisor, siguria mjedisore dhe siguria kombëtare”.

Akademikë, studiues, profesionistë nga vendi e bota, studentë e punonjës të Policisë së Shtetit dhe të gjithë institucioneve ligjzbatuese e më gjerë, morën pjesë me punime, projekte, propozime dhe prezantime për konferencën.

Konferenca u organizua⁴⁸ në bashkëpunim me Akademinë e Kosovës për Siguri Publike, Universitetin e Romës “Tor Vergata”, Universitetin “Aleksandër Moisiu” Durrës, Departamentin e Shkencave Politike në Fakultetin e Shkencave Sociale të UT-së, Fakultetin e Drejtësisë në Universitetin “Luarasi”, Tiranë; dhe me mbështetjen e Prezencës së OSBE-së në Shqipëri, si dhe të Bashkisë së Tiranës.

Objekti kryesor i kësaj konference ishte paraqitja e analizave dhe prognozave, si

⁴⁷ Konferenca IV Ndërkombëtare me temë “Siguria rrugore dhe përdoruesit e rrugës në Shqipëri” u organizua nga QKSH me 23 maj 2019.

⁴⁸ Konferenca e 5-të Shkencore ndërkombëtare, me titull: “Krimi mjedisor, siguria mjedisore dhe siguria kombëtare” u organizua me 11 shkurt 2020.

nga aspekti i hetimit të krimeve mjedisore, edhe në aspektin e trajtimit të sigurisë mjedisore në tërë rrafshin e saj të gjerë, ku ndikimet dhe gërshetimet gjenden te siguria kombëtare e ajo ndërkombëtare. Konferenca pati si objekt përmirësimin e dijes akademike lidhur me sigurinë mjedisore duke kontribuar përmes punimeve shkencore. Kjo dije synohet që t'i shërbejë përmirësimit të nivelit akademik e profesional policor që ka lidhje me krimin mjedisor dhe përballjen me veprat penale që kanë natyrë të tillë apo që gërshetohen me elementin mjedisor.

Të pranishëm në këtë konferencë ishin edhe Ministri i Mjedisit e Turizmit, Blendi Klosi; zëvendësministria e Brendshme, Romina Kuko, si dhe zëvendëskryetari i Prezencës së OSBE-së në Shqipëri, Robert Wilton.

Në këtë konferencë u prezantuar dhe gjetjet, përfundimet dhe rekomandimet e projektit kërkimor të Qendrës Kërkimore Shkencore “Krimi mjedisor krimi dhe siguria mjedisore në Shqipëri mes realitetit dhe perceptimit. Gjetjet dhe rekomandimet për përmirësimin e politikave”.

8. Në maj 2021 u organizua konferenca vi shkencore ndërkombëtare “Fenomenet ekstreme të natyrës dhe çështjet e sigurisë”.

Akademikë, studiues, profesionistë nga vendi e bota, studentë e punonjës të Policisë së Shtetit dhe të gjithë institucioneve ligjzbatuese e më gjerë, morën pjesë me punime, projekte, propozime dhe prezantime për konferencën.

Fokusi i kësaj konference⁴⁹ ishte ndërtimi i një kornize mbi sigurinë publike në rastet e emergjencave civile duke sjellë prurje teorike e eksperiencë praktike me informacion të bollshëm mbi përgjegjësinë dhe vetëdijen e institucioneve, agjencive ligjzbatuese dhe Policisë së Shtetit si dhe gjithë shoqërisë në gjeohapsirën shqiptare e më gjerë. Fokusi i gjerë i kësaj konference lidhet pikërisht me specifikat e saj, që mund të ndodhin në hapësirë tokësore, detare e ajrore, te evidentimi i politikave, strategjive, legjislacionit, praktikave konkrete të trajtimit të sigurisë njerëzore në këndvështrimin e përgjegjësiave dhe detyrimeve. Në këtë aspekt dalin edhe vendi, roli dhe përgjegjësia që duhet të kenë strukturat shtetërore e civile nga situatat e thjeshta deri tek ato më komplekset.

Në këtë konferencë morën pjesë studiues dhe ekspertë vendas e të huaj, të çështjeve të sigurisë; drejtues dhe specialistë nga strukturat e Ministrisë së Brendshme dhe Policisë së Shtetit, nga strukturat e pushtetit vendor e qendror, organet e specializuara të Ministrisë së Mbrojtjes dhe Shtabit të Përgjithshëm; nga agjencitë ligjzbatuese; përfaqësues të misionëve të huaja policore që asistojnë Policinë e Shtetit; Instituti i Gjeoshkencës, Energjisë, Ujit dhe Mjedisit (IGJEUM), Shërbimet Meteorologjike, instituteve të ndërtimit, Akademisë së Shkencave, instituteve të kriminologjisë, të universiteteve që mbulojnë shkencat ekzakte, të Akademisë së Kosovës për Siguri Publike dhe të akademive që përafrojnë me fokus studimet për emergjencat civile; Universiteti i Durrësit, Universiteti i Tiranës, Akademia e Forcave të Armatosura, Unversiteti Tor Vergata; nga stafi i ushtarakëve të ushtrisë së Izraelit (ish-pjesëtarë të ekipit që erdhi në Shqipëri për tërmetin e 26.11.2019), përfaqësues të institucioneve akademike partnere në vend dhe të akademive, kolegjeve e universiteteve policore etj.

Punimet e prezantuara në këtë konferencë u botuan në numrat 21, 22 dhe 23 të revistës shkencore “Policimi dhe siguria”, ndërsa përfundimet dhe rekomandimet e kësaj konference u botuan në numrin 24 të kësaj reviste.

⁴⁹ Konferenca VI Shkencore Ndërkombëtare “Fenomenet ekstreme te natyres dhe ceshtjet e sigurise” u zhvillua me 31 Maj 2021.

9. Në prill 2022 QKSH organizoi konferencën e VII shkencore ndërkombëtare “Kërkimi shkencor dhe siguria publike”.

Kjo konferencë shkencore u organizua nga QKSH⁵⁰, në bashkëpunim me Projektin e Binjakëzimit të financuar nga BE, ‘Për forcimin e kapaciteteve dhe efikasitetit të Akademisë së Sigurisë’, me pjesëmarrje ekspertësh nga Shqipëria, Kosova, Finlanda dhe Estonia (fizike dhe virtuale). Konferenca kishte në qendër diskutime që lidhen me raportin e kërkimit shkencor me sigurinë publike. Aty u soll përvoja shqiptare dhe ajo finlandeze-estoneze, duke synuar një diskutim frytdhënës për të ardhmen.

Në konferencë morën pjesë përfaqësues nga institucione të ndryshme, si Akademia e Shkencave, Akademia e Forcave të Armatosura, Agjencia Kombëtare e Kërkimit Shkencor dhe Inovacionit, Akademia e Kosovës për Siguri Publike etj., si dhe staf pedagogjik e kërkimor i Akademisë së Sigurisë. Konferenca u mbyll me disa konkluzione dhe diskutime rreth tematikës kryesore.

Aktivitetet dhe shërbimet për realizimin me sukses të këtyre konferencave në pjesën më të madhe janë mbështetur financiarisht drejtpërsëdrejti nga aktor privat, publik dhe organizata ndërkombëtare të interesuara për sigurinë publike dhe kërkimin shkencor në këtë fushë.

II.c - Realizimi i botimeve shkencore

Këto botime janë të karakterit shkencor, të regjistruara sipas standardeve kombëtare e ndërkombëtare. Vetë revista shkencore “Policimi dhe siguria” është organ periodik, teoriko-shkencor i Qendrës së Kërkimeve Shkencore të Akademisë së Sigurisë, e cila shërben për publikimin dhe shpërndarjen e rezultateve të veprimtarisë kërkimore shkencore të kësaj akademie në fushën e policimit dhe sigurisë, në përputhje me nevojat e zhvillimit të Policisë së Shtetit dhe jo vetëm. Qëllimi i botimit të revistës “Policimi dhe siguria”, është ofrimi i një platforme studimore, debati shkencor e profesional për studiues të ndryshëm, brenda organizatës së Policisë së Shtetit, por dhe më gjerë, ku të shkëmbehen mendime në lidhje me policimin, rendin e sigurinë publike dhe jo vetëm si dhe luftën ndaj krimit e çështje të tjera të lidhura me to. Realizimi i botimit të revistës menaxhohet nga sektori i botimeve të QKSH-së.

Revista “Policimi dhe siguria” është regjistruar në qendrën ndërkombëtare të ISSN-ve dhe është arritur marrja e numrit standard ISSN⁵¹. Veprimtaria për botimin e revistës “Policimi dhe siguria” është përgjegjësi e bordit editorial të saj, i cili përgjigjet për realizimin nga revista të standardeve shkencore e akademike dhe për orientimin e botimeve në përmbushje të nevojave të zhvillimit të Policisë së Shtetit.

Gjatë kësaj periudhë janë përgatitur dhe botuar 24 numra të revistës “Policimi dhe siguria”, revistë periodike shkencore e Akademisë së Sigurisë. Numri 25 është në përgatitje e sipër. Këto botime kanë pasur impakt dhe kanë ngjallur interes jo vetëm në qarqet akademike dhe intelektuale në vend e rajon, por edhe në radhët e punonjësve të Policisë së Shtetit. Në këto botime, gjithnjë e më tepër, po publikojnë shkrimet e tyre studiues e kërkues shkencorë nga sektorë të ndryshëm të Policisë së Shtetit dhe jo vetëm. Përveç botimeve *hard copy* të revistës “Policimi dhe siguria”, ka vazhduar publikimi i tyre edhe *online*. Për këtë janë njoftuar të gjithë strukturat e Policisë së Shtetit për të pasur

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

⁵⁰ Konferenca e VII Shkencore Ndërkombëtare “Kërkimi shkencor dhe siguria publike” u zhvillua me datën 26 prill 2022.

⁵¹ Revista “Policimi dhe siguria” është regjistruar në qendrën ndërkombëtare të ISSN-ve me numrin ISSN 2413-1334

akses në to.

Është për t'u theksuar se nga viti në vit, pavarësisht planifikimit paraprak buxhetor të Qendrës së Kërkimeve Shkencore, financimi i botimit të kësaj reviste nga buxheti i Akademisë ka ardhur duke u shkurtuar, duke rrezikuar shumë seriozisht mundësinë e vazhdimit të botimit të saj.

Përvec revistës shkencore periodike janë përgatitur, miratuar dhe botuar:

- Fjalori shqip anglisht, me terminologjinë policore, në shërbim të punonjësve të policisë që janë në vijën e parë të kontaktit me të huaj që vijnë në vendin tonë.

- U përgatit dhe u botua numri special revistës “50 vite arsim i lartë policor” si dhe fletë palosje të ndryshme.

- QKSH ka qenë e angazhuar dhe në drejtim të trajnimit të kërkuesve të rinj shkencore. Për këtë janë zhvilluar tre kurse trajnimi me temë “Standardet evropiane të kërkimit shkencor dhe publikimeve të tyre” ku janë trajnuar të gjithë pedagogët e Fakultetit të Hetimit dhe Sigurisë si dhe ata të Kolegjit të Lartë Policor.

- Gjithashtu QKSH, në kuadër të Vitit Mbarëkombëtar të Skënderbeut, si me rastin e përvjetorëve të Policisë së Shtetit ka organizuar dhe menaxhuar shumë aktivitete me studentet të Fakultetit të Hetimit, Kolegjit Policor si dhe personelin akademik të Akademisë së Sigurisë. Sipas rastin janë organizuar vizita dhe aktivitete me shkollat duke organizuar vizita të ndryshme në Akademinë e Sigurisë në ditët e dyerve të hapura të Policisë.

- Qendra Kërkimore Shkencore vazhdon të menaxhojë ueb-faqen e Akademisë së Sigurisë, duke pasqyruar në të gjithë dinamikën ditore të aktiviteteve që zhvillon Akademia e Sigurisë.

Më sipër paraqitem në mënyrë të përmbledhur dhe analizuar veprimtarinë kërkimore shkencore të Qendrës së Kërkimeve Shkencore në Akademinë e Sigurisë, në fushën e sigurisë dhe të rendit publik, për periudhën korrik 2015-maj 2022.

Në planin afatshkurtër të QKSH-së mbetet përfundimi me sukses i projektit kërkimor në proces “Siguria në komunitet në kontekstin e kërcënimeve nga fenomenet ekstreme natyrore dhe nevojave për përbalimin e emergjencave civile” dhe në përmbyllje të tij:

- Realizimi i studimit të thelluar shkencor lidhur me sigurinë në komunitet në kontekstin e kërcënimeve nga fenomenet ekstreme natyrore dhe nevojave për përbalimin e emergjencave civile.

- Organizimi i një konferencë shkencore ndërkombëtare me qëllim për të përthithur mendimin shkencor me të kualifikuar të kohës për këtë çështje si dhe prezantimin, nëpërmjet referuesve të QKSH-së, të gjetjeve dhe përfundimeve kryesorë të projektit kërkimor shkencor që do po realizohet nga ana jonë.

- Publikimi dhe shpërndarja e rezultateve të kësaj veprimtarie kërkimore shkencore nëpërmjet botimit të revistës “Policimi dhe siguria”, të materialeve të tjera të konferencës si dhe vënia e tyre në funksion të studenteve, pedagogëve të Akademisë, të strukturave qendrore dhe vendore të Policisë së Shtetit si dhe të institucioneve të tjera të interesuara për këtë fushë.

III. Pavarësia në punën kërkimore shkencore në Akademinë e Sigurisë

Në veprimtarinë e deritanishme, nuk ka pasur raste që në mënyrë të drejtpërdrejtë të jetë cenuar pavarësia akademike në veprimtarinë kërkimore shkencore të Qendrës Kërkimore Shkencore. Por ka pasur një “rrudhje” në mbështetjen financiare në veprimtarinë kërkimore shkencore të QKSH-së. Kështu është për t'u theksuar se nga

viti në vit, pavarësisht planifikimit paraprak buxhetor të kësaj qendre, financimi i botimit të revistës shkencore periodike “Policimi dhe siguria” nga buxheti i Akademisë ka ardhur duke u shkurtuar, duke rrezikuar shumë seriozisht mundësinë e vazhdimit të botimit të saj.

Gjithashtu kanë ardhur në vazhdimësi duke u shkurtuar fondet për organizimin e konferencave shkencore kombëtare e ndërkombëtare. Deri tani, për realizimin me sukses të këtyre konferencave, kemi mbijetuar fale mbështetjes financiare të drejtpërdrejtë të aktiviteteve dhe shërbimeve për këto konferenca nga aktor privat, publik dhe organizata ndërkombëtare të interesuara për sigurinë publike dhe kërkimin shkencor në këtë fushë.

IV. Përfshirja e pedagogëve, studentëve dhe të kursantëve në projektet dhe veprimtaritë kërkimore shkencore të QKSH-së.

Objekti i parë në strategjinë për veprimtari kërkimore dhe zhvillimore të Qendrës Kërkimore Shkencore është përcaktuar “Zhvillimi dhe integrimi i kapaciteteve njerëzore studimore për veprimtarinë kërkimore-shkencore në Akademinë e Sigurisë”.

Si nënobjektiva në këtë Strategji është përcaktuar dhe:

a) Përfshirjen e kapaciteteve nga radhët e stafit akademik mësimdhënës, studentëve, kursantëve të Akademisë së Sigurisë në veprimtarinë kërkimore-shkencore;

Qendra Kërkimore Shkencore, në zbatim të objektivit dhe nënobjektivave të mësipërm është përpjekur në vazhdimësi dhe ka mundur:

- Përfshirjen e pedagogëve, studentëve dhe të kursantëve në projektet e saj kërkimore shkencore.

- Duke ju dhënë mundësinë pedagogëve, studentëve dhe të kursantëve të jenë pjesëmarrës aktiv në të gjithë konferencat kombëtare dhe ndërkombëtare që ka organizuar Qendra Kërkimore Shkencore.

- Duke ju mundur më të spikaturve mundësinë e publikimit të punimeve të tyre në Revistën Shkencore të Akademisë së Sigurisë “Policimi dhe Siguria”.

Mendojmë se në këtë fushë ka akoma shumë për të bërë.

V. Partnerët tanë më të rëndësishëm në fushën e kërkimit shkencor

Për realizimin e veprimtarisë të mësipërme në fushën e kërkimit Qendra Kërkimore Shkencore ka bashkëpunuar me:

- Institucionet e Larta Arsimore brenda vendit si Universiteti i Tiranës, Universiteti “Aleksandër Moisiu” Durrës, Universiteti “Luarasi”, Universiteti “Zonja e Këshillit”, Akademia e Forcave të Armatosura etj.

- Institute të ndryshme studimore brenda vendit si Instituti i Policisë Shkencore, Instituti i Studimeve të Transportit, Instituti i Mjekësisë Ligjore, Instituti Shëndetit Publik, Shkolla e Magjistraturës etj.

- Institucione të ndryshme brenda si Policia e Shtetit, Prokuroria e Përgjithshme, etj.

- Projekte dhe Misionet Policore që asistojnë Policinë e Shtetit dhe Akademinë e Sigurisë si PAMECA, ICITAP etj.

- Institucionet e Larta Arsimore jashtë vendit si Akademia e Kosovës për Siguri Publike, Akademia e Sigurisë Shkup-Maqedoni, Universiteti i Romës “Tor Vergata”, Universiteti i Barit “Aldo Moro” etj.

- Institucione ndërkombëtare të sigurisë dhe jo vetëm, si OSBE- Organizata e Sigurisë

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

dhe Bashkëpunimit në Evropë, OBSH- Organizata Botërore e Shëndetësisë, NATO- Aleanca e Atlantikut të Veriut (Divizionin e Sigurisë Kibernetike të NATO-s)

II.d- Përfundime

Në përfundim të këtij punimi mund të konkludojmë se:

Qendra Kërkimore Shkencore⁵²:

- Ka krijuar një eksperience pozitive 7-vjeçare:
- në drejtim të kërkimit shkencor,
- projekteve të suksesshme,
- botimeve cilësore kërkimore,
- konferencave shkencore kombëtare e ndërkombëtare si forume të mendimit

kritik.

- Ka pasur në vazhdimësi një vlerësim pozitiv të klientëve (porositësve) për rezultatet e kërkimit shkencor që kemi realizuar në përputhje me kërkesat e tyre.

- Ka dhënë kontributin e saj në përmirësimin e politikave të sigurisë e më gjerë, përmes rezultateve që ka prodhuar puna kërkimore e reflektuar në konferenca shkencore kombëtare e ndërkombëtare.

- Është e vetmja qendër që ofron trajnime lidhur me kërkimin shkencor, brenda institucionit të Policisë së Shtetit, duke e ofruar këtë gjë për të gjithë kategoritë e punonjësve, me lidhje akademike ose jo.

- Ka një vizion dhe një strategji për të ardhmen dhe punon e bazuar në një koncept të tillë, pra nuk vepron e pa orientuar.

- Ka një bashkëpunim në fushën e kërkimit shkencor me institucionet e tjera të arsimit të lartë në vend.

- Ka një bashkëpunim me institucione ndërkombëtare arsimore, gjë që shënon një pikë të lartë bashkëpunimi institucional në planin e kërkimit shkencor.

- Ka një bashkëpunim në fushën kërkimore shkencore edhe me institucione jo arsimore, por me rëndësi në fushën e sigurisë si p.sh. NATO, OSBE, UNDP, OBSH, etj.

- Ka një staf me një formim akademik në nivel të lartë, vlerësuar kjo dhe nga ekspertë të institucioneve kërkimore shkencore nga vende anëtare të Bashkimit Evropian.

- Veprimtaria e saj ka gëzuar mbështetjen dhe vlerësimin të autoriteteve më të larta ekzekutive dhe legislative në vend, si Kryeministri, Zëvendëskryetare e Parlamentit ministrat e brendshëm si dhe të drejtorëve të përgjithshëm të Policisë së Shtetit.

- Qendra Kërkimore Shkencore në Akademinë e Sigurisë, ka fuqinë, mundësinë dhe kapacitetet për rritjen dhe me tej e nivelit të kërkimit shkencor me përmirësimin strukturor nëpërmjet kalimit në institut të kërkimeve shkencore

Rekomandime

Në përfundim të këtij punimi, pasi bëmë skanimin, analizimin, vlerësimin dhe identifikimin e problematikave që lidhen me raportet mes kërkimit shkencor dhe sigurisë publike, duke u përqendruar kryesisht në veprimtarinë e deritanishme të Qendrës së Kërkimeve Shkencore në Akademinë e Sigurisë, bazuar në gjetjet dhe përfundimet e mësipërme, mund të rekomandojmë:

- Përfshirja në një nivel më të lartë të pedagogëve, studentëve dhe të kursantëve në

⁵² Afërsisht në të njëjtat përfundime gjejmë dhe në analizën SWOT, të veprimtarisë së kësaj qendre, realizuar nga projekti i BE-së "Forcimi i Kapaciteteve dhe Efikasitetit të Akademisë së Sigurisë - Shqipëri, AL 18 IPA JH 01 19".

projektet kërkimore shkencore e në konferencat shkencore kombëtare dhe ndërkombëtare që organizon Qendra Kërkimore Shkencore, duke ju dhënë gjithashtu më të spikaturve mundësinë publikimit të punimeve të tyre edhe në revistën shkencore të Akademisë së Sigurisë “Policimi dhe siguria.

- Rritja e mbështetjes financiare për veprimtarinë kërkimore shkencore të Qendrës së Kërkimeve Shkencore në Akademinë e Sigurisë.

- Përmirësimi strukturor i Qendrës së Kërkimeve Shkencore si dhe shtimi i një njësie për projektet kërkimore shkencore, me qëllim rritjen e kapaciteteve konkurruese të QKSH-së në këtë fushë.

- Mbështetja e politikave që mundësojnë kalimin e QKSH-së në një institut të kërkimeve shkencore, duke vlerësuar këtë projekt si një investim serioz jo vetëm në fushën e rendit e të sigurisë publike, por dhe atë të sigurisë kombëtare.

Referencat

1. Ligji nr. 80/2015 “Për Arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në RSH”
2. Dokumenti i Politikave për Sigurinë Kibernetike 2015-2017, miratuar me VKM Nr. Nr. 973, datë 02.12.2015.
3. Cybersecurity Strategy of the European Union: An Open, Safe and Secure Cyberspace. Brussels, 7.2.2013.
4. Vendim i Këshillit të Ministrave Nr. 185 datë 22.5.2015.
5. Informacion përmbljedhës i analizave të Sektorit për Hetimin e Krimeve Kompjuterike, për vitet 2016 - 2018, dinamika e punës, prioritetet, kërkesat.
6. Rregullore e QKSH, miratuar nga Senati Akademik i Akademisë së Sigurisë, në mbledhjen e datës 29.01.2016.
7. Strategjia Zhvillimore e Akademisë së Sigurisë.
8. Strategjia e Qendrës së Kërkimeve Shkencore për Kërkim dhe Zhvillim 2016-2021.
9. Dr. Xhavit Shala, Studim “Mbi menaxhimin e karrierës dhe sistemi arsimor policor” fokusuar në Nivelin Bazë dhe Nivelin e Parë të Drejtimit në Policinë e Shtetit. Gjetje dhe rekomandime për politika që përmirësojnë punën për menaxhimin e procesit të ecurisë në karrierë të punonjësve të policisë që kanë mbaruar shkollën bazë të policisë”, Tiranë, Nëntor 2015.
10. Dr. Xhavit Shala, Msc Anisa Agastra, “Studimi vetëvrasja në Shqipëri. Prognozë analitike e psikosociale dhe rekomandimet për hartimin e politikave. Fokusi në vitet 2005-2015”, Tiranë, Korrik 2016.
11. Studim “Mbi ekzaminimin në strukturat vendore të Policisë së Shtetit, të gjendjes së botimeve profesionale e juridike e të mjediseve ku mbahen dhe ofrohen ato”, Tiranë, Maj 2017.
12. Dr. Xhavit Shala, Msc Anisa Agastra, Kryekomisar Msc Bilbil Dervishi, “Studimi vrasjet për shkak të marrëdhënieve familjare në Shqipëri: prognozë juridike, historike, analitike e psikosociale dhe rekomandimet për hartimin e politikave. Fokusi në vitet 2007-2016. Gjetjet, përfundimet dhe rekomandimet”, Tiranë Mars 2018.
13. Dr. Xhavit Shala, “Siguria rrugore në Shqipëri mes realitetit dhe perceptimit”, Tiranë, Prill 2019.
14. Dr. Xhavit Shala, Strategji “Për rritjen e performancës së punës të strukturave të Policisë së Shtetit, të profilizuar për policinë kriminale, sigurinë publike dhe kufirin e migracionin, në punën me informatorët dhe rrjetin sekret informativ”, Tiranë, 2019.
15. Dr. Xhavit Shala, Draft udhëzimi i Ministrit të Brendshëm “Për burimet e informacionit policor dhe bashkëpunimin e fshehtë me individët”, Tiranë, 13.2.2019.
16. Dr. Xhavit Shala, “Studimi krimi dhe kërcënimet kibernetik në Shqipëri (Prognozë analitike dhe rekomandimet për përmirësimin e politikave. Gjetjet, përfundimet dhe rekomandimet”, Tiranë, Janar 2020.
17. Dr. Xhavit Shala, Gjetjet, përfundimet dhe rekomandimet në përfundim të projektit kërkimor shkencor “Mbi studimin, analizimin dhe vlerësimin e pritshmërive të Kursit të Parë Profesional Pasuniversitar “Specialist për Hetim Krimi”, Tiranë, Korrik 2020.
18. Dr. Xhavit Shala, Fatkeqësitë natyrore dhe çështjet e sigurisë mes realitetit dhe perceptimit. Gjetjet dhe rekomandimet për përmirësimin e politikave, Tiranë, Maj 2021.

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

Modeli i kërkimit shkencor në Akademinë e Kosovës për Siguri Publike



Prof. asoc. dr. Bejtush GASHI
Dekan i Fakultetit të Sigurisë Publike, AKSP

Hyrje

Kërkimet shkencore në fushën e sigurisë publike, kanë funksione e tipare të përbashkëta me kërkimet shkencore të fushave të tjera të shkencës. Në Fakultetin e Sigurisë Publike / Akademinë e Kosovës për Siguri Publike (AKSP), puna kërkimore shkencore organizohet për zhvillimin e vazhdueshëm të procesit arsimor dhe trajnues në Akademi. Kërkimi shkencor konsiston në një proces reflektimi dhe kritike, qëllimi i të cilit është të sigurojë të dhëna të reja, fakte ose marrëdhënie në çdo fushë të dijes. Ai është i domosdoshëm për mësimdhënësit, studentët, si dhe për të gjitha profesionet, por veçanërisht ndihmon studentët të zhvillojnë aftësitë e tyre kritike.

Instituti për Hulumtim dhe Zhvillim në Fakultetin e Sigurisë Publike / AKSP merret me kërkime shkencore nga lëmi i drejtësisë, çështjeve sociale dhe shkencave të sjelljes (shkencave edukative, psikologji, etj.), ndërsa hulumtimet e aplikuara përqendrohen në projekte të cilat prodhojnë inovacione shoqërore të zbatueshme në lëmin e sigurisë publike.

Po ashtu, përqendrimi i kërkimeve që do të zhvillohen në të ardhmen në institut, parashihen të jetë në ato fusha ku kontributi shkencor është më domethënës dhe që

janë në funksion të avancimit të sigurisë publike.

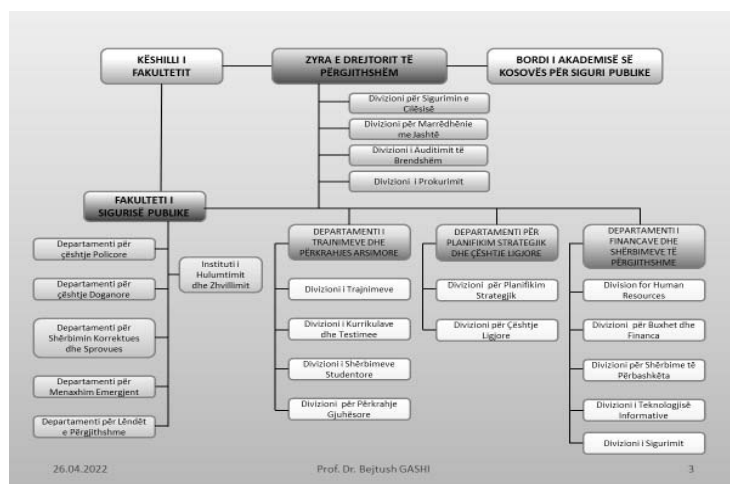
Fakulteti i Sigurisë Publike, si pjesë e strukturës organizative të Akademisë së Kosovës për Siguri Publike, zhvillon programe të arsimit të lartë, hulumtimit dhe zhvillimit në fushën e sigurisë publike¹. Në misionin e tij ka përcaktuar qartë se Fakulteti do të ofrojë shërbime të cilësisë së lartë në fushën e arsimit, hulumtimit dhe zhvillimit për agjencionet e sigurisë publike në Republikën e Kosovës.

Veprimtaria kërkimore-shkencore përcaktohet përmes ligjit nr. 2004/42 “Për veprimtarinë kërkimore-shkencore”, përkatësisht nenit 2.2, “veprimtaria kërkimore-shkencore paraqet punën krijuese sistematike që ndërmerret me qëllim të kërkimit dhe zhvillimit të njohurive të reja, të shfrytëzimit dhe zbatimit të tyre në praktikë”². Puna kërkimore-shkencore realizohet përmes Institutit për Hulumtim dhe Zhvillim, si njësi e strukturës organizative të fakultetit.

Në esencë veprimtaria kërkimore-shkencore është aktivitet për zgjidhjen e problemeve teorike dhe praktike, si dhe arritjen deri te njohuritë e reja në lëmin përkatës. Pra, kërkimi shkencor është proces për mbledhjen dhe analizimin e të dhënave për disa qëllime³, apo një shqyrtim sistematik, kontrollues, empirik dhe kritik i dukurive të natyrës, udhëhequr nga teoria dhe hipotezat për studimin e lidhjeve të supozuara midis dukurive. Hulumtimi në terma më të thjeshtë është kërkimi i njohurive dhe kërkimi i së vërtetës. Në kuptimin formal është një studim sistematik i një problemi të caktuar sipas një strategjie të zgjedhur qëllimisht, e cila fillon me zgjedhjen e një qasjeje në drejtim të hartimit të hipotezave kërkimore, zgjedhjes së metodave dhe teknikave, përzgjedhjes ose zhvillimit të mbledhjes së të dhënave, mjeteve, përpunimit të të dhënave, interpretimi dhe përfundimit me paraqitjen e zgjidhjeve të problemit.⁴ Ndërsa studiuesi John W. Creswell, thotë se: kërkimi është një proces hapash që përdoren për të mbledhur dhe analizuar informacionin për të rritur të kuptuarit tonë për një temë ose çështje të caktuar. Ai përbëhet nga tre hapa: parashtrimi i një pyetjeje, mbledhja e të dhënave për t’u përgjigjur pyetjes dhe paraqitja e një përgjigjeje për pyetjen e bërë.⁵

Meqenëse objekt studimi i këtij punimi, është të kuptuarit e modelit të kërkimit shkencor në Akademinë e Kosovës për Siguri Publike, atëherë po paraqesim një pasqyrë të hierarkisë organizative të AKSP-së.

Organogrami i Akademisë së Kosovës për Siguri Publike



AKADEMIA E SIGURISË

Konferencë shkencore ndërkombëtare:

«Kërkimi shkencor dhe siguria publike»

Praktika e kërkimeve në lëmin e sigurisë i ka tejkaluar ndarjet strikte metodologjike të kërkimit shkencor, për shkak se, edhe pse mund të përcaktohem për qasjen metodologjike kualitative, apo qasjen metodologjike kuantitative, dukuritë në siguri i përfshijnë të dyja. Pra, komponentët kualitativë dhe kuantitativë, nga fakti se jo të gjitha dukuritë mund të maten saktë dhe në mënyrë precize.

Instituti për Hulumtim dhe Zhvillim

Instituti për Hulumtim dhe Zhvillim, merret me fushën ekërkimeve themelore dhe kërkimeve të aplikuara, që janë në lidhje të ngushtë me nevojat e “avancimit të fushës së arsimit si dhe të hulumtimit dhe zhvillimit”⁶ në lëmin e sigurisë publike. Fokusi i hulumtimeve është sistemi i drejtësisë, çështjet sociale dhe shkencave të sjelljes (shkencave edukative, psikologjikë, etj.), ndërsa hulumtimet e aplikuara përqendrohen në projekte të cilat prodhojnë inovacione shoqërore të zbatueshme në lëmin e sigurisë publike. Hulumtimi dhe zhvillimi shihen si një proces ku theksi bie në hulumtimin e aplikuar që mbështet arsimimin në Fakultetin e Sigurisë Publike/AKSP, pra zhvillimin e vazhdueshëm të mësimdhënies në Fakultetin e Sigurisë Publike dhe proceset e trajnimit në Akademinë e Kosovës për Siguri Publike. Në të ardhmen planifikohet që në institut përqendrimi i kërkimeve që do të zhvillohen, të jetë i fokusuar në ato fusha ku kontributi shkencor është më domethënës dhe që janë në funksion të avancimit të sigurisë publike.

Instituti kryen hulumtime në fushën e sigurisë publike dhe ofron asistencë shkencore dhe teknike për agjencitë e sigurisë publike, organet e pushtetit dhe subjektet e tjera të sigurisë. Si institucion i fokusuar në hulumtime, instituti synon të njihet në vend për hulumtime cilësore në fushën e sigurisë dhe vendosje të agjendave përmes kontributit që japin hulumtuesit tanë për shoqërinë. Këtë objektiv synon ta përmbushë përmes stafit hulumtues-akademik të fakultetit, bashkëpunëtorëve kërkimorë dhe stafit tjetër profesional dhe shkencor nga fakultetet dhe institucionet shkencore vendase dhe të huaja, si dhe duke angazhuar studentët e Fakultetit të Sigurisë Publike, vijuesit e trajnimeve dhe të arsimit të akademisë dhe zyrtarët e institucioneve të sigurisë.

Në aktivitetet e tyre kërkimore, instituti harton projekt propozime, organizon dhe kryen projekte kërkimore të niveleve lokale, kombëtare, rajonale dhe ndërkombëtare, në bashkëpunim me institucionet e tjera të hulumtimit dhe zhvillimit të arsimit të lartë dhe agjencioneve të sigurisë publike.

Personeli akademik është i obliguar të bëjë hulumtime shkencore në përputhje me aftësitë e tyre profesionale me qëllim të avancimit të mësimdhënies, organizimit të kërkimeve të ndryshme, anketimit të studentëve dhe analizimit të të dhënave në interes të forcimit të planit akademik dhe zhvillimit të AKSP-së.

Në këtë institut angazhohet stafi dhe studentët e Fakultetit të Sigurisë Publike, duke

¹ Rregullore (QRK) Nr. 05/2019 për Arsimin e lartë në Akademinë e Kosovës për Siguri Publike, neni 4.

² Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës (2011) *Ligji Nr. 2004/42 Për veprimtarinë kërkimore – shkencore*. E disponueshme:

<http://www.gazetazyrtare.com/e-gov/index.php>

?option=com_content&task=view&id=35&Itemid=28 (vizituar më 10. 06. 2022).

³ Murati, Xheladin. (2004). Metodologjia e kërkimit pedagogjik, (botim i tretë), “Çabej”, Tetovë, f. 38.

⁴ Grover, Vijay. (2015). Research Approach: An Overview. Golden Research Thoughts. International Multidisciplinary Research Journal, Vol 4 Issue 8 Feb 2015, ISSN No :2231-5063.

⁵ Creswell, J.W. (2008). Educational Research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research (3rd ed.). Upper Saddle River: Pearson.

⁶ Rregullore (AKSP)- Nr. 02/2021 për funksionimin e Institutit për Hulumtim dhe Zhvillim në Fakultetin e Sigurisë Publike.

synuar të përfshijë edhe vijuesit e trajnimeve dhe arsimimit të Akademisë dhe zyrtarët e institucioneve të sigurisë. Instituti për hulumtim dhe zhvillim i FSP/AKSP, është i hapur dhe mirëpret bashkëpunimin e studiuesve dhe kërkuesve shkencorë nga institucionet e arsimit të lartë publik dhe privat, brenda e jashtë Republikës së Kosovës.

Detyrat dhe përgjegjësitë e Institutit për Hulumtim dhe Zhvillim

Instituti është në shërbim të agjencive të sigurisë publike duke zhvilluar aktivitetet e tyre, si dhe duke krijuar inovacione të bazuara në nevojat që ato kanë. Projektet kërkimore i plotësojnë kërkesat më të larta shkencore. Aktualisht kërkimi shkencor është i fokusuar në këto fusha:

- fushën e edukimit, kërkimit dhe të zhvillimit në sigurinë publike;
- iniciimi i projekteve kërkimore me ekipe në tema të caktuara interdisiplinare të kërkimeve shkencore, të cilat do të ndiqen përmes ngjarjeve publike;
- inkurajimi dhe mbështetja e stafit akademik të FSP-së, për të aplikuar për kërkime shkencore grupe;
- inkurajimi dhe motivimi i stafit mësimor të FSP-së, përmes mundësive të kërkimeve grupe.
- zhvillimi i një sistemi për vlerësimin e punës kërkimore;
- integrimi i punës kërkimore shkencore si pjesë përbërëse e punës së stafit akademik, duke filluar nga pozita e asistentit mësimdhënës; të plotësohen kontratat e punës së stafit akademik, për të theksuar shprehimisht realizimin e punës kërkimore dhe raportimin, së paku dy herë në vit;
- krijimi i platformave/qendrave kërkimore ku stafi akademik prezanton dhe diskuton punën kërkimore-shkencore;
- seria e punëtorive: bërja e kërkimit përmes institutit (seancat e trajnimit semestral me stafin e fakultetit për të rritur aktivitetin kërkimor);
- funksioni lehtësues për stafin akademik dhe karakteri mbështetës hulumtues;
- organizimi i tryezave shkencore/forume për disa tema në kuadër të programit të institutit, si dhe takimet për platforma kërkimore që duhet të mbahen të paktën një herë në muaj, ku diskutimet duhet të shërbejnë për kërkimin e aplikuar;
- stafi akademik duhet të përfshijë studentët në projektet e tyre kërkimore-shkencore.

Objektivat për zhvillimin e veprimtarisë kërkimore

Kërkimi shkencor realizohet në përputhje me misionin dhe në fusha të ndryshme brenda programeve të Fakultetit të Sigurisë Publike. Instituti ka përcaktuar objektivat për zhvillimin e veprimtarisë kërkimore-shkencore, të cilat janë të lidhura ngushtë me ngritjen e cilësisë së kërkimit shkencor në FSP/AKSP. Për secilin objektiv janë përcaktuar masat e nevojshme për arritjen e tij, ndërsa për çdo masë janë përcaktuar rezultatet e pritshme në formë të treguesve të suksesit që shërbejnë për përcjelljen e progresit. Objektivat zhvillimore bashkë me masat e ndërlydhura, janë:

- I. Zhvillimi i kapaciteteve njerëzore për veprimtarinë kërkimore-shkencore:*
- krijohet fondi për bursa për qëndrime afatshkurtra hulumtuese të personelit akademik jashtë vendit;
 - nxitet qasja ndërdisiplinore në veprimtarinë kërkimore-shkencore;
 - zhvillohen kriteret për stimulim material të personelit të përfshirë në punën kërkimore-shkencore;
 - përmirësimi i mundësive për të bërë një karrierë progresive si hulumtues për

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

studiues të rinj; rritjen e numrit të pozitive me mandate shtesë;

- përcaktohen obligimet kontraktuale për kontribut në veprimtarinë kërkimore-shkencore.

II. Ndërkombëtarizimi i veprimtarisë kërkimore-shkencore:

- themelimi dhe ngritja e bashkëpunimit në vazhdimësi, me partnerët strategjikë vendorë dhe ndërkombëtarë;

- organizimi dhe pjesëmarrja në aktiviteteve të ndryshme në nivel dhe në bashkëpunim me partnerët kombëtarë dhe ndërkombëtarë.

III. Rritja e mbështetjes financiare për kërkimin shkencor.

IV. Publikimet/krijimi i revistës shkencore në fushën e sigurisë publike.

Fakulteti i Sigurisë Publike ka një politikë për inkurajim dhe përkrahje të punës hulumtuese të studentëve dhe të mësimeve të reja, studentët vazhdimisht përfshihen në kurseve të veçanta që mundësojnë rrënjosjen e parimeve të metodës shkencore, fakulteti në programe studimore të veta ofron mundësinë e kryerjes së projekteve shkencore, nën udhëheqje të mentorëve për temat e diplomës që ofrohen nga Këshilli i Fakultetit.

Me qëllim të ngritjes së brezit të ri kërkimor-shkencor dhe rrënjosjes së parimeve të metodës shkencore dhe zhvillimin e njohurive të reja, studentët vazhdimisht përfshihen në aktivitetet kërkimore-shkencore të destinuara për studentët, si dhe në projektet kërkimore-shkencore të stafit akademik. Fakulteti ka ndërmarrë një sërë veprimesh për të siguruar infrastrukturën e domosdoshme për veprimtari të mirëfilltë kërkimore-shkencore, në kuptim të zhvillimit të bibliotekës shkencore, funksionalizimin e shërbimit informativ shkencor, mbështetjen e veprimtarisë botuese shkencore dhe aktivitetet për zhvillimin e laboratorëve hulumtues. Instituti për Hulumtime dhe Zhvillim, merret me këto veprimtari:

- nxit veprimtarinë kërkimore-shkencore me qëllim të integritimit në hapësirën shkencore ndërkombëtare, rrënjosjen e parimeve të metodës shkencore dhe zhvillimin e njohurive të reja ndër brezat e rinj të shoqërisë në përgjithësi;

- zhvillon aktivitetet për intensifikimin e bashkëpunimit në sferën e veprimtarisë kërkimore-shkencore me institucionet e tjera vendore dhe nërkombëtare, në kuptim të zhvillimit të programeve hulumtuese të përbashkëta, kryerjen e studimeve dhe kërkimeve me karakter teorik e praktik, nga fusha të ndryshme me interes të veçantë;

- motivon dhe përkrah tërë stafin e vet akademik për punë krijuese sistematike, me qëllim të kërkimit dhe zhvillimit të njohurive të reja, si dhe shfrytëzimit dhe zbatimit të këtyre rezultateve në praktikë;

- planifikon infrastrukturën e domosdoshme për veprimtari të mirëfilltë kërkimore-shkencore dhe ndërmerr aktivitetet për zhvillimin e laboratorëve hulumtues;

- kujdeset për pajisjen dhe funksionimin e mirëfilltë të bibliotekës shkencore;

- funksionalizimin e shërbimit informativ shkencor;

- mbështet veprimtarinë botuese shkencore.

Si institucion, po ashtu, janë zhvilluar aktivitetet për intensifikimin e bashkëpunimit në sferën e veprimtarisë kërkimore-shkencore me institucionet e tjera vendore dhe ndërkombëtare, në kuptim të zhvillimit të programeve hulumtuese të përbashkëta, kryerjen e studimeve dhe kërkimeve me karakter teorik e praktik nga fusha të ndryshme me interes të veçantë, mbështetjen për zbatimin e rezultateve të kërkimeve shkencore në praktikë, rritjen në vëllim dhe rritjen në cilësi të veprimtarisë kërkimore-shkencore, mbështetjen, përkrahjen dhe motivimin e punëtorëve shkencorë dhe të hulumtuesve për t'u marrë me punë kërkimore-shkencore, mbështetjen e veprimtarisë botuese

shkencore, mbështetjen dhe nxitjen e krijimit të lidhjeve ndërmjet institucionale për realizimin e veprimtarisë së përbashkët kërkimore-shkencore.

Shërbimet informative shkencore, në mënyrë sistematike, gjatë tërë viti kalendarik, bëjnë njoftimin e stafit akademik me agjendën e takimeve, konferencave dhe kongreseve nacionale dhe ndërkombëtare në lëmitë përkatëse, në mënyrë që të përparojë veprimtaria në fushën e publikimeve, si dhe të informimit adekuat kërkimor-shkencor.

Përfundime

Fakulteti i Sigurisë Publike/AKSP-ja, ka krijuar kornizë themelore ligjore dhe strukturat institucionale që kanë potencial për të zhvilluar kërkime shkencore, mirëpo zbatimi dhe funksionalizmi i kësaj strukture në rrafshin praktik, mbetet një problematikë e përgjithshme. Korniza ligjore dhe e politikave, siç është *Strategjia zhvillimore 2019-2022 e Akademisë së Kosovës për Siguri Publike*, e nxisin veprimtarinë kërkimore e shkencore, por kufizimet strukturore dhe financiare/buxhetore në njërin anë, si dhe pjesëmarrja e kufizuar e Fakultetit të Sigurisë Publike në projektet dhe iniciativat e kërkimit shkencor në anën tjetër, janë ndër sfidat e Institutit për Hulumtime dhe Zhvillim. Mirëpo, fakulteti synon të mbështesë, promovojë dhe të avancojë kapacitetet dhe potencialet kërkimore, veçanërisht projektet e kërkime shkencore prej të cilave do të përfitojnë studentët, mësimdhënësit, agjencionet e sigurisë publike, si dhe ato që janë në funksion të avancimit të sigurisë publike në përgjithësi.

Politikat e financimit të veprimtarisë kërkimore-shkencore në fushën e sigurisë, duhet të ndryshohet në përgjithësi dhe shkencat e sigurisë në veçanti, për të siguruar fonde për iniciativat kërkimore që lidhen me sigurinë dhe mbrojtjen në Kosovë. Aktualisht, Kosova ka shkallën më të ulët të investimeve për veprimtarinë shkencore në rajon, arrin në vetëm 0.1% të BPV, e cila është larg nga mesatarja evropiane.

Agjenda e kërkimeve shkencore në Fakultetin e Sigurisë Publike/AKSP, shihen si një proces ku theksi bie në hulumtimin e aplikuar që mbështet arsimimin në fakultet, pra, zhvillimin e vazhdueshëm të mësimdhënies dhe proceset e trajnimit në akademi.

Në të ardhmen planifikohet që në institut përqendrimi i kërkimeve që do të zhvillohen, duhet të jetë në ato fusha ku kontributi shkencor është më domethënës dhe që janë në funksion të avancimit të sigurisë publike.

Literatura

1. Blystone, R., Blodgett, K. (2006). *Metoda shkencore*. Marrë më 21 dhjetor nga: ncbi.nlm.nih.gov.
2. Creswell, J.W. (2008). *Educational Research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research* (3rd ed.). Upper Saddle River: Pearson.
3. Grover, Vijey. (2015). Research Approach: An Overview. *Golden Research Thoughts. International Multidisciplinary, Research Journal*, Vol 4 Issue 8 Feb 2015, ISSN No :2231-5063.
4. Murati, Xheladin. (2004). Metodologjia e kërkimit pedagogjik, (botimi i tretë), "Çabej", Tetovë.
5. Voit E. (2019) *Perspektiva: Dimensionet e metodës shkencore*.
6. Wilson, K., Rigakos, B. (2016) *Vlerësimi i rrjedhës së procesit shkencor (SPFA) Baza ligjore*
7. Ligji për Veprimtari kërkimore shkencore 04/ L-135;
8. Plani Kombëtar i Shkencës- Udhëzimi administrativ: <https://masht.rks-gov.net/uploads/2017/08/1-2017-ua-per-publikime-dhe-botime-shkencore-rotated.pdf>
9. Rregullore (AKSP) - Nr. 02/2021 për funksionimin e Institutit për Hulumtim dhe Zhvillim në Fakultetin e Sigurisë Publike
10. Strategjia zhvillimore dhe plani i veprimit të Akademisë së Kosovës për Siguri Publike për vitet 2019 – 2022
11. ALLEA-Kodi Europian i sjelljes për kërkimin shkencor-for-Research-Integrity.
12. Raporti: Gjendja e Kërkimeve në Kosovë, RIDEA, Austrian Development Cooperation, Prishtinë, nëntor 2012

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

Mbështetja e AKKSHI për projektet e kërkimit shkencor në fushën e sigurisë publike



Znj. Mirela MUÇA
Drejtoresha e Përgjithshme
e Agjencisë Kombëtare për Kërkimin Shkencor dhe Inovacionin

Siguria publike është një faktor i rëndësishëm si në jetën publike ashtu edhe në atë private. Gjithashtu, siguria publike është një nga sektorët më të rëndësishëm e të vështirë, për shkak të disa specifikave historike, kulturore, sociale, ligjore dhe financiare të cilat ndikojnë jetën e njerëzve në përgjithësi dhe sigurinë e tyre në veçanti.

Është shumë e vështirë të krahasosh politikat e sigurisë publike, nëse nuk ke instrumentet e nevojshëm të vlerësimit të këtyre politikave, kërkimit dhe studimit të fenomeneve. Politikat me efikase dhe praktikatat më të mira në ruajtjen e sigurisë publike, janë pikërisht ato që vijnë si rezultat i kërkimeve shkencore serioze, të cilat janë të rëndësishme si në procesin e zhvillimit të politikave lokale ashtu edhe në ato rajonale e globale.

Për fat të mirë Akademia e Sigurisë (AS) sot prezanton një institucion të arsimit të lartë (IAL) me një vizion që orientohet tek kërkimi shkencor po aq sa orientohet tek edukimi cilësor, profesional e bashkëkohor. Qendra shkencore e ngritur brenda Akademisë si njësi më e mirë e kërkimit shkencor në fushën e sigurisë në Shqipëri, mundëson projekte kërkimore e shkencore që ndihmojnë si në vlerësimin e politikave në fushën e sigurisë ashtu edhe analizën lokale, rajonale të efektivitetit teknik të sistemeve të sigurisë publike, duke përdorur metoda bashkëkohore të kërkimit shkencor për të identifikuar praktikatat më të mira të cilat duhet të shërbejnë si pikë referimi për politikëbërësit.

Nisur nga ky këndvështrim, Agjencia Kombëtare e Kërkimit Shkencor dhe

Inovacionit (AKKSHI) ka vlerësuar dhe inkurajon projektet kërkimore shkencore në këtë fushë. Nëpërmjet financimit të projekteve kërkimore AS-ja mund të bëhet qendra e cila analizon cilësinë e politikave të sigurisë ose faktorët që mund të ulin efektivitetin e këtyre politikave siç janë: emigracioni, pabarazitë socio-ekonomike, korrupsioni, situatat gjeopolitike etj. Nga ana tjetër nëpërmjet gjetjeve dhe rekomandime që dalin nga kërkimet shkencore, AS-ja mund të bëhet, qendra burimore kryesore e cila propozon politika efektive dhe të përshtatura me situatën në vend.

Në vitet e fundit, ngjarje masive, fatkeqësi natyrore, ngjarje të shëndetit publik, ngjarje të sigurisë publike dhe emergjenca të tjera po ndodhin për vendin, rajonin e mbarë planetin. Për shkak të emergjencës që paraqesin këto situata, ashpërsisë së rrezikut dhe natyrës publike dhe gjithëpërfshirjes, shpesh kemi menduar se si t'i kapërcejmë ato, dhe jo ti analizojmë e ti parandalojmë. Si një pjesë e rëndësishme e të gjithë sistemit publik të menaxhimit të krizave, siguria e vlerësimit të rrezikut publik është bërë një pjesë e rëndësishme e qeverisjes publike moderne. Për këtë arsye iniciativa kërkimore e AS-së, "Siguria në komunitet në kontekstin e kërcënimeve nga fenomenet ekstreme natyrore dhe nevojave për përbalimin e emergjencave civile", është vlerësuar nga ana e AKKSHI-së, si një projekt shumë i rëndësishëm, i cili mund të mbështesë veprimet, programet e politikat e qeverisë në këtë fushë.

Projekti është i financuar nga Programi Kombëtar i Kërkimit dhe Zhvillimit (PKKZH), i cili mbështet kërkime të rëndësishme që konvergojnë me prioritetet sociale e ekonomike të vendit. Programi i PKKZH-ve krahas mbështetjes së prioritetëve, është fokusuar edhe në cilësinë e kërkimit shkencor, relevancën me strategjitë sektoriale si edhe me fuqizimin e kapaciteteve të brendshme të institucioneve të arsimit të lartë për kërkim shkencor dhe nxitjen e studimeve doktorale në fushën e sigurisë publike.

Ky ishte bashkëpunimi i parë ndërmjet AS-së dhe AKKSHI-së, të cilin jemi duke e ndjekur me vëmendje për cilësinë dhe rezultatet që do na japë. Nga ana tjetër jemi të bindur që rezultatet e marra nga kërkime shkencore aplikative të kësaj natyre, do të shërbejnë për të ndërtuar politika për një të ardhme të qëndrueshme në të mirë të njerëzve.

Ne jemi një vend i vogël, me mundësi ekonomike modeste të investimit në shkencë, megjithatë ne kemi shkencëtarë dhe talente të cilët falë programeve kombëtare dhe ndërkombëtare kanë kontribuar me dinjitet në njohjen ndërkombëtarisht të shkencës shqiptare, duke prezantuar aty vlerat tona të kërkimit, etikën dhe reciprocitetin. AKKSHI është i angazhuar që nëpërmjet mekanizmave financiar që ka në dispozicion, të vazhdojë mbështetjen e kërkimit shkencor në fushën e sigurisë publike, veçanërisht në fuqizimin e infrastrukturës së kërkimit shkencor në Akademinë e Sigurisë.

Tre parime thelbësore drejtojnë politikat e qeverisë shqiptare për mbështetjen e kërkimit shkencor: cilësia, pavarësia dhe njohja ndërkombëtare. Për këtë kërkohet që përveç seriozitetit në punë kërkimore, shkencëtarët tanë të prezantohen me dinjitet edhe në arenën ndërkombëtare. Në këtë aspekt AKKSHI ka një rrol për të luajtur edhe në fuqizimin e kapaciteteve të kërkimit shkencor në funksion të pjesëmarrjes në projekte ndërkombëtare, dy-paleshe dhe shumëpalëshe. Ne inkurajojmë AS-në, të marrë pjesë në projekte të përbashkëta që mund të realizohen me vendet si Italia, Austria Kosova e Turqia, me të cilët kemi marrëveshje dypalëshe. Por AKKSHI angazhohet të mbështesë AS-në të marrë pjesë në konsorciume dhe partneritete edhe më të gjera në kuadrin e programeve ndërkombëtare siç janë *Horizon Europa*, *Erasmus+* etj. Kjo përfshin edhe veprime që informojnë mbi thirrjet ndërkombëtare për projekte, konceptimin dhe shkrimin e tyre si dhe gjetjen e partnerëve institucionalë.

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

Bashkëpunimi me institucionet simotra të kërkimit shkencor, një kërkesë dhe nevojë për të garantuar më tej sigurinë publike



Prof. Dr. Irakli KOÇOLLARI
Drejtori i Projekteve, Akademia e Shkencave

Më duhet të them që në fillim të fjalës time se tanimë është një fakt që konstatohet qartë se Akademia e Sigurisë, vitet e fundit, përherë e më tepër ka marrë profilin e një institucioni të vërtetë kërkimor-shkencor me pretendime në radhën e IAL-ve, që jo vetëm përcjell dije, por edhe prodhon ide, mendim të kualifikuar shkencor, ofron alternativa konkurruese dhe shtohet në tryezat e debatit shkencor me partnerë evropianë e më gjerë, në mënyrë të denjë.

Vetë kjo konferencë dhe të tjera si kjo, të organizuara edhe më herët nga Akademia e Sigurisë, janë tregues i qartë i asaj pune serioze që bëhet jo vetëm nga Qendra e Kërkimeve Shkencore, por edhe nga i gjithë stafi i atij institucioni.

Duke qenë një institucion i tillë, në mënyrë të natyrshme Akademia e Sigurisë, përherë e më tepër, është renditur me dinjitet përkrah institucioneve të tjera të arsimit të lartë, me personalitetin dhe individualitetin e saj. Krahas të tjerave kjo akademi ka nisur prej më shumë se një viti bashkëpunimin edhe me Akademinë e Shkencave të Shqipërisë. Në këtë kuadër Akademia e Shkencave, nga ana e saj, në kuadrin e vlerësimit të çështjeve të sigurisë kombëtare dhe të detyrimeve, - si një vend që merr përsipër barrën dhe misionin e sigurisë shtetërore dhe rajonale, - përmes Asamblesë së kësaj Akademie, si organ vendimmarrës, ka paravendosur në planet e saj të dy viteve të fundit, që të nxisë bashkëpunimin edhe me institucionet e rëndësishme të përgatitjes dhe kualifikimit të gjeneratave që do të marrin përsipër detyrat delikate të ligjzbatuesve

AKADEMIA E SIGURISË

Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

të garantimit të rendit kushtetues: për të garantuar rendin dhe qetësinë publike, për t'u përballur me shkelësit e ligjit, për të sakrifikuar dhe parandaluar pasojat e rënda që sjellin për shoqërinë krimi dhe kriminaliteti në tërësi.

Në këtë kuadër, qysh përpara gati një viti, Akademia e Shkencave të Shqipërisë ka nënshkruar me Akademinë e Sigurisë një marrëveshje bashkëpunimi ku mes të tjerave parashikohen:

- organizimi i veprimtarive shkencore të përbashkëta për këto subjekte, me interes për fushat e sigurisë, rendit dhe në tërësi luftën kundër kriminalitetit;

- takime periodike për të këmbyer mendime për çështje me interes shkencor sikundër mbështetja për tituj dhe grada shkencore, drejtimi dhe udhëheqja e doktorantëve të rinj, etj.;

- dhurimi në mënyrë periodike për Akademinë e Sigurisë, i literaturës shkencore që prodhon Akademia e Shkencave të Shqipërisë: monografi, studime, buletine shkencorë, referate me interes, etj., të cilat do t'i shërbenin Akademisë së Sigurisë jo vetëm për nevojat e formimit profesional, por edhe për të pajisur punonjësit e rinj të këtyre sektorëve me një kulturë të përgjithshme, nga lëmijt e albanologjisë, kulturës, traditave kombëtare etj.;

- duke thelluar edhe më tej këto përpjekje për bashkëpunim reciprok mes dy institucioneve, Akademia e Shkencave të Shqipërisë po punon dhe bashkëpunon me drejtuesit e Akademisë së Sigurisë për ngritjen dhe vënien në funksionim të Komisionit të Përhershëm të Sigurisë. Bëjmë me dije se në komisionet e përhershme pranë Akademisë janë struktura që programojnë dhe hartojnë studime, analiza dhe prognoza për lëmij dhe fusha të ndryshme me interes politik, ekonomik, diplomatik dhe shkencor, etj., dhe produkt ky që ofrohet për strukturat qeverisëse dhe vendimmarrëse.

Ngritja e një komisioni të tillë do t'i shërbejë interesave për hartimin e studimeve dhe platformave të sigurisë kombëtare, strategjisë dhe gjeostrategjisë, misionit për të garantuar qetësinë dhe rendin kushtetues, luftën dhe përpjekjet për parandalimin dhe zbulimin e kriminalitetit, etj.

Në këtë kuadër Akademia e Shkencave në bashkëpunim me Akademinë e Sigurisë po punon për:

- hartimin e platformës së këtij komisioni;
- përzgjedhjen e një stafi profesionistësh të dalluar në fushat e kërkimit shkencor për çështjet e sigurisë;

- vlerësimin e objektivave prioritare, për të parandaluar kërcënimet dhe rreziqet që cenojnë sigurinë kombëtare;

- bashkëpunimin me specialistë të fushës së mbrojtjes, sikundër profesionistë të spikatur të Akademisë së Forcave të Armatosura;

- organizimin e takimeve permanente me përfaqësues të Ministrisë së Rendit dhe të asaj së Mbrojtjes;

- tërheqjen e mendimit të profesionistëve, studiuesve të dalluar në fusha të tjera që lidhen me sigurinë, sikundër siguria kibernetike, siguria ushqimore, strukturat që ndjekin krimin e organizuar, trafiket e lëndëve narkotike dhe të qenieve njerëzore, etj.

Synimi i ngritjes dhe funksionimit të këtij komisioni do të jetë, puna permanente për:

- përcaktimin e fushave dhe objektivave të rëndësishme të sigurisë kombëtare;

- ndjekjen dhe vlerësimin e zhvillimeve politike në rajon dhe më gjerë në interes të sigurisë kombëtare;

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

Të nderuar të pranishëm ju përshëndes në emër të Akademisë së Shkencave të Shqipërisë dhe i uroj kësaj konference punime të mbara!

Më duhet të them që në fillim të fjalës time se tanimë është një fakt që konstatohet qartë se Akademia e Sigurisë, vitet e fundit, përherë e më tepër ka marrë profilin e një institucioni të vërtetë kërkimor-shkencor me pretendime në radhën e IAL-ve, që jo vetëm përcjell dije, por edhe prodhon ide, mendim të kualifikuar shkencor, ofron alternativa konkurruese dhe shtohet në tryezat e debatit shkencor me partnerë evropianë e më gjerë, në mënyrë të denjë.

Vetë kjo konferencë dhe të tjera si kjo, të organizuara edhe më herët nga Akademia e Sigurisë, janë tregues i qartë i asaj pune serioze që bëhet jo vetëm nga Qendra e Kërkimeve Shkencore, por edhe nga i gjithë stafi i atij institucioni.

Duke qenë një institucion i tillë, në mënyrë të natyrshme Akademia e Sigurisë, përherë e më tepër, është renditur me dinjitet përkrah institucioneve të tjera të arsimit të lartë, me personalitetin dhe individualitetin e saj. Krahës të tjerave kjo akademi ka nisur prej më shumë se një viti bashkëpunimin edhe me Akademinë e Shkencave të Shqipërisë. Në këtë kuadër Akademia e Shkencave, nga ana e saj, në kuadrin e vlerësimit të çështjeve të sigurisë kombëtare dhe të detyrimeve, - si një vend që merr përsipër barrën dhe misionin e sigurisë shtetërore dhe rajonale, - përmes Asamblesë së kësaj Akademie, si organ vendimmarrës, ka paravendosur në planet e saj të dy viteve të fundit, që të nxisë bashkëpunimin edhe me institucionet e rëndësishme të përgatitjes dhe kualifikimit të gjeneratave që do të marrin përsipër detyrat delikate të ligjzbatuesve të garantimit të rendit kushtetues: për të garantuar rendin dhe qetësinë publike, për t'u përballur me shkelësit e ligjit, për të sakrifikuar dhe parandaluar pasojat e rënda që sjellin për shoqërinë krimi dhe kriminaliteti në tërësi.

Në këtë kuadër, qysh përpara gati një viti, Akademia e Shkencave të Shqipërisë ka nënshkruar me Akademinë e Sigurisë një marrëveshje bashkëpunimi ku mes të tjerave parashikohen:

- organizimi i veprimtarive shkencore të përbashkëta për këto subjekte, me interes për fushat e sigurisë, rendit dhe në tërësi luftën kundër kriminalitetit;

- takime periodike për të këmbyer mendime për çështje me interes shkencor sikundër mbështetja për tituj dhe grada shkencore, drejtimi dhe udhëheqja e doktorantëve të rinj, etj.;

- dhurimi në mënyrë periodike për Akademinë e Sigurisë, i literaturës shkencore që prodhon Akademia e Shkencave të Shqipërisë: monografi, studime, buletine shkencorë, referate me interes, etj., të cilat do t'i shërbenin Akademisë së Sigurisë jo vetëm për nevojat e formimit profesional, por edhe për të pajisur punonjësit e rinj të këtyre sektorëve me një kulturë të përgjithshme, nga lëmijt e albanologjisë, kulturës, traditave kombëtare etj.;

- duke thelluar edhe më tej këto përpjekje për bashkëpunim reciprok mes dy institucioneve, Akademia e Shkencave të Shqipërisë po punon dhe bashkëpunon me drejtuesit e Akademisë së Sigurisë për ngritjen dhe vënien në funksionim të Komisionit të Përhershëm të Sigurisë. Bëjmë me dije se në komisionet e përhershme pranë Akademisë janë struktura që programojnë dhe hartojnë studime, analiza dhe prognoza për lëmi dhe fusha të ndryshme me interes politik, ekonomik, diplomatik dhe shkencor, etj., dhe produkt ky që ofrohet për strukturat qeverisëse dhe vendimmarrëse.

Ngritja e një komisioni të tillë do t'i shërbejë interesave për hartimin e studimeve dhe platformave të sigurisë kombëtare, strategjisë dhe gjeostrategjisë, misionit për të

garantuar qetësinë dhe rendin kushtetues, luftën dhe përpjekjet për parandalimin dhe zbulimin e kriminalitetit, etj.

Në këtë kuadër Akademia e Shkencave në bashkëpunim me Akademinë e Sigurisë po punon për:

- hartimin e platformës së këtij komisioni;
- përzgjedhjen e një stafi profesionistësh të dalluar në fushat e kërkimit shkencor për çështjet e sigurisë;
- vlerësimin e objektivave prioritare, për të parandaluar kërcënimet dhe rreziqet që cenojnë sigurinë kombëtare;
- bashkëpunimin me specialistë të fushës së mbrojtjes, sikundër profesionistë të spikatur të Akademisë së Forcave të Armatosura;
- organizimin e takimeve permanente me përfaqësues të Ministrisë së Rendit dhe të asaj së Mbrojtjes;
- tërheqjen e mendimit të profesionistëve, studiuesve të dalluar në fusha të tjera që lidhen me sigurinë, sikundër siguria kibernetike, siguria ushqimore, strukturat që ndjekin krimin e organizuar, trafiqet e lëndëve narkotike dhe të qenieve njerëzore, etj.

Synimi i ngritjes dhe funksionimit të këtij komisioni do të jetë, puna permanente për:

- përcaktimin e fushave dhe objektivave të rëndësishme të sigurisë kombëtare;
- ndjekjen dhe vlerësimin e zhvillimeve politike në rajon dhe më gjerë në interes të sigurisë kombëtare;
- hartimin e raporteve dinamike për strategjinë e sigurisë kombëtare;
- hartimin e raporteve periodike për politikëbërësit etj.

Duke mos dashur të zgjatem do të doja të nënvizoja se bashkëpunimi mes institucioneve tona do të rritet në një shkallë më të madhe për t'i shërbyer kështu qëllimit që institucione kaq të rëndësishme që garantojnë, sigurisë dhe rendin kushtetues të marrin edhe më tej një profil dhe përmbajtje sa më shkencore, sa më ligjore dhe atdhetare.

Domosdoshmëria e botimeve shkencore në fushën e sigurisë publike



Dr. Albert HITOALIAJ

Shefi i sektorit të botimeve, QKSH, Akademia e Sigurisë

1. Hyrje

Një prej treguesve më të saktë të kërimit shkencor janë botimet shkencore. Në të gjitha ato institucione ku zhvillohet veprimtari e kërimit shkencor ka botime shkencore. Botimet janë pjesë e pandashme e kërimit pasi ato formalizojnë dhe finalizojnë procesin e kërimit. I gjithë sistemi i transmetimit të dijes dhe i risive apo debatit shkencor pasqyrohet nëpër botime të ndryshme. Në këtë material të shkurtër jepet një përshkrim i botimeve në Akademinë e Sigurisë dhe një argumentim se përse këto botime shkencore duhet jo vetëm që të vijojnë, por edhe të shtohen e të krijojnë një traditë të mirëfilltë të botimeve shkencore në fushën e sigurisë publike. Misioni i Qendrës së Kërkimeve Shkencore dhe karakteri i botimeve shkencore, si pjesë e aktivitetit të AS-së jepet që në “Hyrjen” e statutit: Akademia e Sigurisë, është një institucion publik që synon arsimimin e punonjësve të Policisë së Shtetit e të institucioneve të tjera ligjzbatuese. Kjo akademi do të merret me studime, kërkime shkencore dhe botime në fushat e policimit dhe të sigurisë.

Ashtu si përcaktohet në “Statutin e Akademisë së Sigurisë”, dy nga detyrat kryesore të QKSH-së janë: kryerja e kërkimeve shkencore dhe studimeve në fushën e policimit dhe të sigurisë, në përputhje me prioritetet strategjike të zhvillimit të Policisë së Shtetit; dhe, realizimi i botimeve në fushën e policimit e të sigurisë.

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

1. Kërkimi shkencor dhe bashkëpunimi me institucione të tjera arsimore e kërkimore, reflektohen detyrimisht te botimet

Revista shkencore “Policimi dhe siguria”, botohet nga Qendra e Kërkimeve Shkencore e Akademisë së Sigurisë, që nga viti 2015. Kjo revistë publikon studime, kërkime shkencore dhe botime në fushat e policimit dhe të sigurisë. Krahas saj botohen edhe punimet përmbledhëse të konferencave shkencore, në trajtë librash të pajisur me kodet përkatëse. Qysh në momentet e para të fillimit të punës, sektori i botimeve të QKSH-së, u kujdes që botimet të cilat do të realizoheshin nga Akademia e Sigurisë, të ishin në përputhje me standardet më serioze dhe ato të kërkuara. Pajisja e botimeve me numra serialë, ishte jo vetëm risi për AS-në, por edhe një standard i plotësuar. Përmes sektorit të botimeve, tashmë AS-ja ka atributet e një shtëpie botuese. Botimet e akademisë janë të pajisura me dy lloje numrash serialë: ISSN dhe ISBN.

Në të njëzetë numrat e revistës “Policimi dhe siguria” janë publikuar e shpërndarë edhe rezultatet e veprimtarisë kërkimore shkencore të Qendrës së Kërkimeve Shkencore, në fushën e policimit dhe sigurisë, në përputhje me nevojat e zhvillimit të Policisë së Shtetit dhe jo vetëm. Kjo veprimtari kërkimore shkencore e QKSH-së gjatë këtyre pesë viteve, e publikuar dhe shpërndarë nëpërmjet revistës “Policimi dhe siguria”, është mbështetur në tre shtylla kryesore dhe konkretisht te:

- kërkimi shkencor përmes projekteve;
- kërkimi shkencor përmes aktiviteteve;
- realizimi i botimeve shkencore për finalizimin e punës e kërkimore-shkencore si

dhe shpërndarja e njohurive shkencore.

(a) *Kërkimi shkencor përmes projekteve*, përfshin projekte kërkimore të realizuara për qëllime apo kërkesa të Akademisë së Sigurisë, Policisë së Shtetit dhe Ministrisë së Brendshme. QKSH-ja ka krijuar një eksperiencë të mirë dhe me kërkuesit e saj ka realizuar gjatë kësaj periudhe dhjetë projekte kërkimore shkencore. Këto projekte janë realizuar sipas kërkesave të Akademisë së Sigurisë, Policisë së Shtetit dhe Ministrisë së Brendshme, e në funksion të politikëbërjes të organizatës sonë policore.

(b) *Kërkimi shkencor përmes aktiviteteve*, përfshin organizimin, koordinimin e bashkëpunimin me institucione të tjera, për organizimin e konferencave shkencore me qëllim të mbledhjes dhe përpunimit të mendimit më të kualifikuar shkencor në nivel kombëtar e më gjerë, në funksion të luftës kundër krimit dhe kërcënimeve më të reja të sigurisë. Këto konferenca shkencore janë të natyrës kombëtare dhe ndërkombëtare. Gjatë këtyre pesë viteve, QKSH-ja, në bashkëpunim me universitetet e institucione të tjera kërkimore-shkencore, brenda e jashtë vendit, ka realizuar pesë konferenca shkencore ndërkombëtare, me tematikë të fushës së rendit e të sigurisë, si dhe dy konferenca shkencore.

(c) *Realizimi i botimeve shkencore*. Këto botime janë të karakterit shkencor e të regjistruara sipas standardeve kombëtare e ndërkombëtare. Nëpërmjet publikimit të arritjeve shkencore në këto botime, finalizohet jo vetëm puna e kërkimit shkencor, por mundësohet edhe shpërndarja e njohurive shkencore për gjithë punonjësit e organizatës policore, e jo vetëm. Gjithashtu, publikimi i thirrjeve për botim të artikujve në revistën shkencore na mundëson në vazhdimësi thithjen e mendimit të kualifikuar të punonjësve të policisë dhe të strukturave të tjera të sigurisë, në funksion të një policimi nxitës (proaktiv).

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

Gjatë kësaj periudhë janë përgatitur dhe botuar 20 numra të revistës “Policimi dhe siguria”, revistë periodike shkencore e Akademisë së Sigurisë. Këto botime kanë pasur ndikim dhe kanë ngjallur interes jo vetëm në qarqet akademike dhe intelektuale, në vend e rajon, por edhe në radhët e punonjësve të Policisë së Shtetit. Në këto botime, gjithnjë e më tepër, po publikojnë shkrimet e tyre studiues e kërkues shkencorë nga sektorë të ndryshëm të Policisë së Shtetit dhe jo vetëm. Përveç botimeve *hard copy* të revistës “Policimi dhe siguria”, ka vazhduar publikimi i tyre edhe *online*. Për këtë janë njoftuar të gjithë strukturat e Policisë së Shtetit për të pasur qasje te to.

Gjithashtu, është përgatitur, miratuar dhe botuar fjalori shqip-anglisht, me terminologji policore, në shërbim të punonjësve të policisë që janë në vijën e parë të kontaktit me të huajt që vijnë në vendin tonë, si dhe një album i Akademisë së Sigurisë.

Për realizimin e veprimtarisë të mësipërme në fushën e kërkimit Qendra e Kërkimeve Shkencore ka bashkëpunuar me:

- institucione të arsimit të lartë brenda vendit si, Universiteti i Tiranës, universiteti “Aleksandër Moisiu” i Durrësit, universiteti “Luarasi”, universiteti “Zonja e Këshillit”, Akademinë e Forcave të Armatosura etj.;
- institute të ndryshme studimore brenda vendit si, Instituti i Policisë Shkencore, Instituti i Studimeve të Transportit, Instituti i Mjekësisë Ligjore, Instituti Shëndetit Publik etj.;
- institucione të ndryshme brenda vendit si, Policia e Shtetit, Prokuroria e Përgjithshme, Shkolla e Magjistraturës etj.;
- projekte dhe misione policore që asistojnë Policinë e Shtetit dhe Akademinë e Sigurisë si, PAMECA, ICITAP etj.;
- institucione të larta arsimore jashtë vendit si, Akademia e Kosovës për Siguri Publike, Akademia e Sigurisë Shkup, Maqedoni, universiteti i Romës “Tor Vergata”, universiteti i Barit “Aldo Moro” etj.;
- institucione ndërkombëtare sigurie dhe jo vetëm, si, Organizata e Sigurisë dhe Bashkëpunimit në Evropë, Organizata Botërore e Shëndetësisë, NATO (Divizioni i Sigurisë Kibernetike).

2. Shembuj nga puna kërkimore e Akademisë së Sigurisë dhe publikimi i saj

Revista shkencore “Policimi dhe siguria”, botohet nga Qendra e Kërkimeve Shkencore e Akademisë së Sigurisë, bazuar në urdhrin nr. 639, datë 23.7.2015, të drejtorit të përgjithshëm të Akademisë së Sigurisë, drejtues i lartë dr. Bilbil Memaj, “Për botimin e revistës shkencore të Akademisë së Sigurisë”. Revista shkencore “Policimi dhe siguria” me ISSN 2413-1334, është botim periodik i Akademisë së Sigurisë e cila shërben për publikimin dhe shpërndarjen e rezultateve të veprimtarisë kërkimore shkencore të Akademisë së Sigurisë në fushën e policimit dhe sigurisë, me qëllim përmbushjen e standardeve më të larta në veprimtarinë kërkimore-shkencore në Akademinë e Sigurisë dhe më gjerë.

Kjo revistë publikon studime, kërkime shkencore dhe botime në fushat e policimit dhe të sigurisë, të personelit të AS-së e më gjerë. Të gjitha të drejtat e botimit dhe ribotimit janë të Akademisë së Sigurisë. Asnjë material i saj nuk mund të riprodhohet, kopjohet, ribotohet, modifikohet, shpërndahet apo shitet në asnjë mënyrë, i plotë apo pjesë të tij, në formë elektronike apo në letër, pa autorizimin e shkruar të Akademisë së Sigurisë. Përdorimi i materialeve të kësaj reviste, pa autorizim, përbën shkelje të së

drejtave të autorit. Akademia e Sigurisë zotëron liri akademike dhe respekton detyrimet ligjore të përcaktuara shprehimisht në ligjin “Për Policinë e Shtetit” dhe ligjin “Për arsimin e lartë” si dhe të gjitha aktet e tjera ligjore që janë të detyrueshme për institucionet publike. Pikëpamjet e shprehura në revistën “Policimi dhe siguria”, janë të autorëve dhe nuk pasqyrojnë qëndrim zyrtar të Akademisë së Sigurisë. Autorët e publikimeve në revistën “Policimi dhe siguria” gëzojnë liri të plotë akademike, por me kushtin e vetëm që kur shkruajnë, të zbatojnë legjislacionin përkatës, si të komunikimit edhe atë profesional, i cili nuk cenon të drejtat e ndryshme. Autorët janë të vetëdijshëm dhe mbajnë përgjegjësi individuale lidhur me problemet e plagjiaturës. Çdo shkelje në këtë drejtim i ngarkon ata me përgjegjësi sipas ligjeve në fuqi.

Revistën e drejton kryetari i bordit editorial të saj, i cili është i emëruar si i tillë nga urdhri i drejtorit të Përgjithshëm të Akademisë së Sigurisë, nr. 639, datë 23.7.2015, “Për botimin e revistës shkencore të Akademisë së Sigurisë”. Bordi i revistës shkencore “Policimi dhe siguria” dhe Qendra e Kërkimeve Shkencore, me punën e tyre, synojnë që publikimet në këtë revistë, të përmbushin standardet më të larta të kërkimit shkencor e të integritetit, dhe të jenë në përputhje me standardet etike e normat ndërkombëtare mbi pronësinë intelektuale.

Artikujt e botuar nga stafi i AS-së në revistë, përfshijnë kryesisht këto tematika: rendi dhe siguria publike, siguria kombëtare, parandalimi i kultivimit të lëndëve narkotike, kriminologjia, kriminalistika, mjekësia ligjore, siguria kibernetike, policimi në komunitet, menaxhimi policor, arsimimi dhe trajnimi policor, parandalimi i radikalizmit dhe lufta kundër terrorizmit, parandalimi dhe lufta kundër krimit të organizuar, etj. Revista ka publikuar studime origjinale, punime konceptore, analiza e skenarë të trajtuar sipas natyrës studimore, kërkime empirike, studime teknike në lidhje me fusha të ndryshme që ndërthuren me policimin, analiza librash e të tjera, që pasqyrojnë punën kërkimore ndër vite të një pjese të personelit pedagogjik e kërkimor të AS-së. Këto shembuj gjenden në faqet e revistës dhe në botimet e konferencave shkencore (*proceedings*).

3. Botimet shkencore, tregues i rëndësishëm i plotësimit të standardeve që kërkohen për Institucionet e Arsimit të Lartë

Akademia e Sigurisë vepron e orientuar prej dokumenteve të saja kryesore strategjike. Njëri prej tyre, ose kryesori, është “Strategjia zhvillimore e AS-së”. Mbështetur në këtë strategji, ngrihet dhe strategjia me të cilën vepron QKSH-ja, e cila përcakton prioritetet kryesore: “Strategjia e AS-së për veprimtari kërkimore dhe zhvillimore”. Prioritetet e veprimtarisë së saj kërkimore-shkencore, janë në përputhje me fushën e sigurisë publike dhe botimet që realizon QKSH-ja janë treguesit e aktivitetit të saj.

Këto botime reflektojnë aktivitetet e AS-së, e cila veprimtarinë e saj kërkimore e përshtat me prioritetet strategjike të kërkimit shkencor kombëtar. Veprimtaria përputhet me prioritetet afatgjata rajonale, kombëtare e ndërkombëtare, dokumentet kryesore strategjike të Policisë së Shtetit, prioritetet kombëtare të strategjive të ndryshme dhe në vetë dokumentet strategjikë të vetë AS-së.

Nëse bëjmë një analizë, jo shumë të gjatë, mbi ecurinë e botimit të revistës “Policimi dhe siguria”, si periodik shkencor, por edhe të librave të konferencave, do të duhet të përmendim në mënyrë të përmblodhur rëndësinë dhe problematikën e punës që kanë botime e AS-së:

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

- revista "Policimi dhe siguria" (përfshirë te ajo edhe botimet e konferencave) është e vetmja revistë shkencore institucionale që trajton çështjet e sigurisë në rrafshin publik dhe të sigurisë kombëtare në vendin tonë;

- nuk ka asnjë revistë tjetër shkencore në Shqipëri, që të analizojë në mënyrë shkencore punën dhe problematikën saj në Policinë e Shtetit;

- nuk ka asnjë institucion sigurie në Shqipëri, që të ketë një revistë shkencore të tillë, të ngjashme ose edhe thjesht shkencore;

- Akademia e Sigurisë, përmes botimeve të saja i ka siguruar Policisë së Shtetit fillimin e një procesi botues afatgjatë, që mund të shndërrohet në traditë të botimeve shkencore në polici;

- standardizimi i botimeve të AS-së me ISBN dhe ISSN, përbën ngritjen e në një stad të ri të përfaqësimit të kërkimit dhe të mendimit brenda radhëve të autorëve të policisë e më gjerë: të fushës së sigurisë;

- të qenit thuajse unik në këtë drejtim, nuk përlligj me doemos cilësinë e shkrimeve, por përlligj vazhdimësinë e krijimit të një hapësire ku të zhvillohet mendimi kritik shkencor në fushën e sigurisë;

- interesi i vazhdueshëm për të shkruar në faqet e kësaj reviste është tregues se botime të tilla nuk janë të tepërta;

- reformimi i institucionit të Akademisë së Sigurisë, si institucion i arsimit të lartë, sjell nevojën e pandashme, të padiskutueshme dhe të këshillueshme, të zhvillimit të kërkimit shkencor në një rrafsh më të lartë;

- nuk mund të konceptohet kërkimi shkencor pa pasur botime shkencore;

- revista shkencore "Policimi dhe siguria" e krahasuar me revista të ngjashme, të mëparshme apo edhe aktuale, qëndron në pozita serioze dhe reflekton një angazhim dhe një punë e cila motivon kërkimin shkencor;

- shpërndarja e botimit fizik të kësaj reviste shkencore në një sërë institucioneve kombëtare dhe rajonale, ka prodhuar një përshtypje tejet pozitive për punën e AS-së dhe të Policisë së Shtetit në tërësi;

- nisur nga shkëmbimi i mendimeve me kolegë të stafeve pedagogjike të institucioneve të ndryshme të arsimit të lartë, në konferenca e aktivitete të ndryshme të realizuara nga AS-ja, mund të thuhet me siguri, se vlerësimi për revistën ka qenë me tonet më pozitive dhe përgëzimet nuk kanë munguar;

- vështirësitë e botimit të kësaj reviste nuk kanë munguar dhe duke ruajtur me korrektësi datat e thirrjeve e të botimit, është punuar shpeshherë në skajet më të shtyra kohore, e kjo gjë ka sjellë tek-tuk probleme të caktuara teknike;

- revista "Policimi dhe siguria" e ka përmbushur misionin e saj me sukses dhe ka lënë pas një prodhim të dallueshëm i cili është krijuar falë punës së palodhur të sektorit të botimeve, të drejtorit të QKSH-së dhe falë vizionit e mbështetjes së rektorit të AS-së;

- gjatë periudhës pesëvjeçare 2015-2020, revista "Policimi dhe siguria" e Qendrës Kërkimore Shkencore të Akademisë së Sigurisë, ka lënë një gjurmë historike serioze që ka lidhje me botimet dhe kërkimin shkencor, brenda Policisë së Shtetit e më gjerë.

Mund të përmendim lidhur me botimet shkencore në fushë e sigurisë dhe kryesisht ato të AS-së, edhe një element i cili ka rëndësi të veçantë: detyrimet që duhen plotësuar për të qenë një institucion i akredituar i arsimit të lartë. Aktiviteti i botimeve shkencore është një prej treguesve më të domosdoshëm që lidhen me kërkimin shkencor të një instituti. Për këtë arsye, shumë nga pikat e fushës që lidhen me kërkimin shkencor, kur zhvillohet procesi i vlerësimit të brendshëm e të jashtëm të një institucioni arsimor,

lidhen me botimet shkencore dhe me standardet e tyre. Në mbyllje të këtij materiali të shkurtër, mund të themi me siguri se botimet dhe kërkimi shkencor janë të pandashëm nga njëri-tjetri, dhe botimet shkencore në fushën e sigurisë publike, përbëjnë një aset me vlerë për aspektin vlerësues të Akademisë së Sigurisë si një institucion i arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë. Për këto arsye, duhet të mbështeten botimet shkencore dhe të zbatohet një strategji e mirëfilltë për zgjerimin e tyre prej kërkuesve, stafit pedagogjik të AS-së, ose edhe prej pjesëtarëve të ndryshëm nga Policia e Shtetit dhe agjenci të tjera që lidhen me prioritetet strategjike të AS-së.

Kërkimi shkencor dhe institucionalizimi i tij në Akademinë e Sigurisë

(Nga tradita e kërkimit shkencor shqiptar në kërkimin
shkencor në Akademinë e Sigurisë)



Prof. asc. dr. Zaho GOLEMI

Shef i sektorit të kërkimit shkencor, QKSH, Akademia e Sigurisë

Hyrje

Kërkimi shkencor në planin konceptor, ligjor dhe administrativ në vendin tonë po ecën në një trend të ri. Me të njëjtin hap po ecën edhe në fushën e sigurisë dhe mbrojtjes. Përballimi i sfidave të kohës, duke e vlerësuar arsimin e lartë si përgjegjësi publike të dorës së parë, duke i konsideruar institucionet arsimore të sigurisë dhe të mbrojtjes, si institucione unike të edukimit akademik, vlerësohen më shumë kur mbështeten në dy gjymtyrë të së njëjtës rëndësi: “Mësimdhënie dhe kërkim shkencor”. Kjo do të ishte edhe përgjigjja efikase edhe ndaj kërkesave më të larta juridike, administrative dhe akademike.

Kërkimi shkencor është shndërruar në kriter i vlerësimit institucional, renditjes (rankimit) e financimit, një zhvillim i pritshëm për gjithë IAL-të. Institucionet e arsimit të lartë për siguri dhe mbrojtje janë tashmë të institucionalizuar edhe në fushën e kërkimit shkencor pasi kanë bërë hapat të rëndësishëm të vendosjes në struktura organike të qëndrueshme me emërtime të ndryshme, por me misione të përbashkëta, veprimtari që sinergjojnë, fokusohen dhe orientohen drejtë për të sotmen dhe në përballimin e sfidave të së ardhmes.

IAL të sigurisë e mbrojtjes duke qenë të vetme në Shqipëri kanë nevojë për bashkëpunime rajonale dhe frymëmarrje evropiane, për të funksionuar në mënyrë të standardizuar kryerja e kërkimeve, studimeve shkencore e botimeve cilësore në fushën sigurisë publike si dhe të menaxhojë veprimtarinë kërkimore e shkencore në përputhje

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

me nevojat, vizionin, objektivat dhe prioritetet strategjike.

Fushat e kërkim-zhvillimit për siguri publike dhe mbrojtje kanë tashmë njësitë e tyre, të cilat janë themeluar prej pak vitesh, janë organizuar e riorganizuar për nga natyra dhe fusha e kompetencës si unike në vend, ndërkohë që kryerja dhe stimulimi i veprimtarisë kërkimore shkencore e hulumtuese përbën një nga sfidat kryesore të ardhmërisë. Institucionet e arsimit të lartë për siguri dhe mbrojtje në vitet e fundit kanë rritur vetëdijen se kërkimi shkencor dhe zhvillimi janë pjesë e pandashme e sistemit të arsimit të lartë, por edhe me rëndësi jetike për zhvillimin e qëndrueshëm ekonomik, shoqëror si dhe për sigurinë tërësore të vendit.

Kërkimi shkencor një mision gjithmonë e më i domosdoshëm

Kërkimi shkencor në Akademinë e Sigurisë ka qenë mbi bazën e legjislacionit që prej krijimit si IAL, gjysmë shekulli më parë, por në mënyrë të institucionalizuar vetëm ngritur vetëm në vitin 2015, kur brenda strukturës organike të AS-së u fut Qendra Kërkimore Shkencore me dy sektorë me shtatë vetë si personel akademik kërkimor shkencor. QKSH-ja u institucionalizua që prej shtatë vjetësh dhe produkti i saj ka qenë domethënës. Bazuar në ligjin e arsimit të lartë, miratuar nga Kuvendi i Shqipërisë në vitin 2015, një ndër misionet e arsimit të lartë është integrimi i mësimdhënies me kërkimin shkencor. Përveç rolit si krijues dhe rregullator i institucioneve të arsimit të lartë, shteti ka gjithashtu detyrimin ligjor për të financuar kërkimin shkencor. Strukturat shtetërore të sigurisë së brendshme Ministria e Brendshme e Policia e Shtetit e financojnë kërkimin shkencor nga buxheti i shtetit, ose nëpërmjet projekteve që mbështeten nga Agjencia Kombëtare e Kërkimit Shkencor dhe Inovacionit (AKKSHI). Dikur para tre dekadash kërkimi shkencor, sikurse gjithë fushat e jetës shqiptare kanë qenë të planifikuara dhe kontrolluar, ku gjithçka ishte e planifikuara nga fondet, nga kërkesat për kërkimin shkencor, por pas shndërrimit të sistemeve kërkimi shkencor fitoi një farë pavarësie, por që kërkon mbështetje financiare. Por kërkimi shkencor nuk është as luks, dhe as privilegj. Në tre dekadat e fundit, duke pasur parasysh dhe nevojat e mësimdhënies me vështirësi financimi, ku gjenerimi i fondeve për kërkimin shkencor ka qenë i limituar, edhe kur nevoja e kërkimit shkencor ka qenë në rritje. Fakt është se buxheti dhe infrastruktura është sfida e së ardhmes, - si për çdo institucion të arsimit të lartë, - edhe për edukimin policor në Shqipëri për fushën e kërkimit shkencor.

Akademia e Sigurisë që prej vitit të riorganizuar të saj më 2015, përmes QKSH-së kapërceu skepticizmin për punën, organizimin dhe funksionalitetin e kërkimit shkencor duke synuar që në veprimtarinë kërkimore të kapërcejë abstrakten dhe të adresojnë problemet themelore që ka fusha e rendit dhe e sigurisë publike dhe shoqëria. Nga ana tjetër në AS kërkimi shkencor nuk ka synuar të matet me publikime të artikujve shkencorë, por t'ju referohet realitetit të zhvillimeve në Policinë e Shtetit për probleme të mprehta, që kërkojnë angazhim e zgjidhjen e tyre edhe përmes rekomandimeve. Financimi i kërkimit shkencor është në shërbim të tatimpaguesve, prandaj edhe institucioni i Akademisë së Sigurisë kontributin e jep në interes të zgjidhjeve institucionale për rritjen e sigurisë publike në Shqipëri.

Akademia e Sigurisë si një nga katërmëdhjetë IAL-të në Shqipëri¹ ka synuar

¹ Akademia e Sigurisë është një ndër 14 IAL publik në Shqipëri, krahas UT, UPoliteknik, UB, UM, UA, US, AFA, Universitetet publike në Durrës, Shkodër, Elbasan, Korçë, Vlorë, Gjirokastrë. Në rang vendi 12.1% në IAL janë me titull akademik "Prof", 27.3% janë me titull "Prof. Asoc", 7.5% janë Docentë, 59.5% janë doktorë të shkencave (ku përfshihen edhe ata që janë rritur më tej në titull akademikë).

institucionalizimin dhe forcimin e kërkimit shkencor duke e parë nga këndvështrimi organik organizativ, mënyra e financimit si dhe mekanizma që nxisin produktivitetin përfshi kolonat bazë: “Projekte, aktivitete, tetë konferenca shkencore kombëtare e ndërkombëtare, të 11 projekteve të financuara nga Akademia e Sigurisë dhe një nga AKKSHI”. Institucionalizimi i kërkimit shkencor në vetëm shtatë vite është vënë në provë dhe mbi këtë bazë vizioni i AS-së për të ardhmen është kalimi nga QKSH në institut të kërkimit shkencor në të ardhmen, që gjykohet se përmirësimi i cilësisë së kërkimit shkencor do ta tejkalojë ekspertizën e deritanishme shtatëvjeçare. Ky konkludim lidhet me fuqinë, mundësinë dhe kapacitetet e QKSH-së për rritjen e cilësisë së kërkimit shkencor në Akademinë e Sigurisë.

AS-ja si Institucion i Arsimit të Lartë përmes strukturave të vartësisë në shtatë vitet e fundit ka synuar vendosjen e standardeve duke rritur cilësinë e edukimit akademik policor duke vetëvlerësuar programet akademike dhe duke i përmirësuar ato në vijimësi, duke e përdorur strukturën e QKSH-së jo vetëm si element të rëndësishëm të kërkimit shkencor, por edhe si strukturë lidhëse të kërkimit dhe të pjesëmarrjes së drejtpërdrejtë në mësimdhënie në Fakultetin e Sigurisë dhe Hetimit.

Aktualisht bazuar në statistikat zyrtare shtetërore stafi akademik i kërkimit shkencor në Akademinë e Sigurisë zë një përqindje kombëtare prej 0.9%.² Kapacitetet njerëzore në fushën akademike e kërkimore-shkencore janë përllëgaritur sipas manualit të Fraskatit.³

Bazuar në këto statistika edhe Akademia e Sigurisë zë vendin e saj brenda sistemit të arsimit të lartë shqiptar dhe i vetëm në fushën e policimit dhe sigurisë publike. Nga analiza e buxhetit të projekteve kërkimore shkencore në Shqipëri rezulton se vlerësimi për kërkimin gjithmonë e më shumë vlerësohet si baza e arsimit të lartë dhe edukimit, motor për ndryshim, inovacion, rritjen e konkurrencës dhe cilësisë në mësimdhënie. Në AS edukimi policor dhe kërkimi shkencor ka një lidhshmëri që vijon të jetë në trendin evropian, që gjykohet se paralelisht do shoqërohet edhe me buxhet, duke kapërcyer statistikat zyrtare shqiptare.⁴ Akademia e Sigurisë në ardhmërinë e saj pretendon të jetë më prezente në publikimet shkencore në spektrin kombëtar e ndërkombëtar, ndërkohë që vetëm në shtatë vite në mënyrë të institucionalizuar ka prodhuar mijëra faqe me disa dhjetëra-qindra autorë në dhjetëra numra revistash mbi Sigurinë dhe Policimin. Vijimësia në institucionalizim të kërkimit shkencor për Akademinë e Sigurisë është vijimësi në strukturim, organizim, meritokraci dhe vlefshmëri në kërkim shkencor, komunikim e shpërndarje të rezultateve të kërkimit shkencor. Institucionalizimi i kërkim zhvillimit edhe për fushën e sigurisë publike parakupton aplikimin e bibliometrisë si një metodë kërkimore e përdorur në shkencën e bibliotekave dhe të informacionit, e cila përdor analiza dhe statistika sasiore. Kërkimi me format e reja edhe për AS-në është ecuri në dy fusha të rëndësishme sikurse është në bibliometri dhe në menaxhimin e të dhënave të kërkimit dhe publikimeve. Kërkimi shkencor ja ka dalë të kthehet në vlerë e shtuar për edukimin policor në Shqipëri, që kanë prioritet

² Stafi Akademik i kapaciteteve njerëzore në fushën akademike e kërkimore-shkencore sipas IAL zënë në grafikun kombëtar 0.9%. (sipas: <https://kërkimi-shkencor.rash.al/Statistika/Detajet/22>).

³ Bazuar në Ligjin nr. 80/2015 “Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë”, <https://www.geo.edu.al/skedaret/ligji-ri-arsimit.pdf>; <http://isiknoëledge.com>. Manuali Frascati është dokumenti që parashtron metodologjinë për mbledhjen e statistikave rreth kërkimit dhe zhvillimit; që është përgatitur dhe publikuar nga Organizata për Bashkëpunim dhe zhvillim ekonomik, ku në vitin 2002 ka bërë edhe fushat e klasifikimit të shkencës.

⁴ Nga 11 universitete publike në Shqipëri faktet flasin se, nga viti 2015 deri në vitin 2019, buxheti i shtetit dhe AKKSHI financuan në total 110 milionë lekë për kërkimin shkencor në vend, nga të cilat të paktën 41.9 milionë

sigurinë kombëtare, hartimin e raporteve, prognozave dhe përfundimeve e rekomandimeve për strukturat e lidershipit policor në Shqipëri. QKSH-ja në Akademinë e Sigurisë ka marrë profilin e vërtetë të kërkimit shkencor me përgjegjshmëri të plotë publike dhe trendi i kërkimit shkencor në fushën e policimit që është misionare në objektivat finale për të ulur krimin dhe kriminalitetin në vend, për gjetjen e rekomandimeve përkatëse për këtë fushë.

Rrugëtimi i kërkimit shkencor në Shqipëri

Akademia e Sigurisë përgjatë rrugëtimit të saj mbi gjysëmshkullor si institucion i arsimit të lartë dhe i vetëm i sigurisë publike dhe policimit në Shqipëri, kërkimin shkencor për më shumë se dyzetë vite e kanë parë si pjesë të arsimit dhe të shkrirë bashkë me mësimdhënien. Nëse i bëjmë një rezymë kërkimit shkencor në Shqipëri rezultojnë se tendencat e para të ngritjes institucionale të krijimit strukturor të kërkimit shkencor janë në vitet '30-'40-të të shek. XX.

Një ndër stacionet e arsimit në kuadrin e zhvillimit të edukimit policor shqiptar është periudha kur arsimimi policor ngrihej në nivel kursiv njëvjeçar, më 21.5.1938,⁵ një periudhë kur ende nuk kishte shkollë të larta në Shqipëri dhe as që bëhej fjalë për kërkim shkencor të institucionalizuar. Fakt është se kërkimet shkencore në Shqipëri nisin më vonë për shkak të vonës në krijimin e shtetit të pavarur shqiptar që u realizua 110 vite më parë, më 1912. Edhe pas krijimit të shtetit shqiptar u desh kohë që të formoheshin disiplinat shkencore të fushave shoqërore e natyrore të cilat fillojnë veprimtarinë nën pushtim më 1940-tën. Kështu krijohet "Instituti Mbretënor i Studimeve Shqiptare", shkurt "Instituti i Studimeve Shqiptare" (1940-1944) ka qenë një institut shkencor e kulturor i vendosur përgjatë Mbretërisë së përbashkuar italo-shqiptare. Ky është instituti që i parapriu krijimit të instituteve të shkencave të pas LIIB. Veprimtaria e Institutit të Studimeve Shqiptare ishte një ambicie e intelektualëve shqiptarë. Më 8.4.1940 Sekretari i Përgjithshëm i Kryesisë së Këshillit të Ministrave miratoi krijimin e fondacionit "Skanderbeg" si dhe statutin e Institutit të Studimeve Shqiptare. Sipas këtij statuti, Instituti i Studimeve Shqiptare kishte për qëllim t'i jepte hov e të bashkërendonte lëvizjen intelektuale shqiptare në fushën e shkencës, të letrave e arteve. Të përkujdesej për pasurimin e kulturës kombëtare, duke marrë si shembull kombet e përparuara të Evropës, por duke ruajtur njëkohësisht dhe karakterin kombëtar sipas mendësive dhe traditave më të mira kombëtare⁶.

Organizimi i ISSH-së përfshinte katër komisione kryesore dhe secili prej tyre kishte disa nënkomisione sipas shkencave përkatëse: "Shkenca morale e historike", "Shkenca fizike, matematike dhe natyrore", "Gjuhë dhe letërsi", "Arte". Instituti kishte 48 anëtarë të përjetshëm që formonin edhe Këshillin e Përgjithshëm të ISSH-së. Kryetar i Institutit ishte Ernest Koliqi, ndërsa sekretar i përgjithshëm At Zef Valentinin.⁷ Anëtarët e Institutit të Studimeve Shqiptare ishin emra të njohur të intelektualizmit shqiptar, tërësisht të arsimuar në fusha të ndryshme si dhe mjaft produktiv në fushën e vet, figura të shquara të inteligjencies shqiptare të kohës.⁸ Kur ende po vijonte lufta në Shqipëri, në korrik

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

⁵ Kursi një vjeçar i policisë⁵; Fletore Zyrtare nr.44/v.1938; AQSH "Akademi e Policisë "Arben Zylyftari", Tiranë, 2002, f.13.

⁶ AQSH, Fondi dokumentar nr. 200, Viti 1940, Dosja 10.

⁷ DP e AQSH, Fondi dokumentar nr. 200, Viti 1941, Dosja nr 4.

⁸ Disa nga figurat e inteligjencës erudite shqiptare të viteve '40-të ishin: Eqrem Çabej, Aleksandër Xhuvani, At Anton Harapi, Karl Gurakuqi, Lasgush Poradeci, Namik Resuli, At Zef Valentinin, Dom Lazër Shantoja, Filip Fishta, At Justin Rrota, Ilo Qafëzezi, Anton Paluca, Xhevat Korça, Kolë Kamsi, Ekrem Vlora, Ernest Koliqi, Sotir Kolea, Vangjel Koça, Dhimitër Berati, etj. Sipas AQSH, Fondi dokumentar 200, Viti 1940, Dosja 1.

1944 Instituti i Studimeve u riorganizua dhe pranoi në gjirin e vet shumë intelektualë të kohës⁹, por me përfundimin e luftës në Shqipëri përfundon edhe veprimtaria e ISSH-së. Ndërprerja e veprimtarisë dhe goditja e intelektualizmit pas LIIB në Shqipëri lidhej me fillimin e një regjimi të ri të diktaturës së proletariats, që edhe ajo pakicë intelektuale e kohës e çau rrugën e kërkimit shkencor përmes peripecish dhe përndjekjesh që e dëmtuan rëndë kërkimin shkencor.

Por periudha e arsimit shqiptar më 1945 ka qenë tejet e rëndë dhe nuk bëhej fjalë për kërkimin shkencor të përparuar.¹⁰ Dy vjet pas çlirimit të Shqipërisë, në vitin 1946 me vendim të Qeverisë Shqiptare krijohet “Instituti i Shkencave” me një strukturë të përafërt me atë të Institutit të Studimeve Shqiptare në gjirin e të cilit punonin një pjesë e mirë e ish-anëtarëve të Institutit të mëparshëm. Gjatë viteve 1946-1956 funksiononin në Tiranë gjashtë institute të larta: Instituti Pedagogjik, Instituti Politeknik, Instituti Mjekësor, Instituti Bujqësor, Instituti Ekonomik dhe Instituti Juridik. Në vitin 1949 miratohet ligji për arsimin, ndërkohë që elita intelektuale kishte hedhur vështrimin tek arsimit i lartë dhe kërkimi shkencor.¹¹ Ndërsa me VKM nr. 207 datë 30.05.1957, u krijua Universiteti Shtetëror i Tiranës.¹² Një vit më vonë më 1958 u krijua Shkolla e Naltë Ushtarake¹³ që mbulonte arsimimin e lartë në fushën e Mbrojtjes dhe sigurisë së jashtme të vendit. Stafi pedagogjik dhe kërkimor shkencor kishte studiuar në akademitë ushtarake më të njohura sovjetike, që sollën një përvojë për ngritjen e Shkollës së Lartë Ushtarake shqiptare.

Vëmendja ndaj arsimit dhe cilësisë faktikisht po rritej.¹⁴ Këshillit të Ministrave e vlerësonte “..arsim i lartë ushtarak”, dhe që u reflektua me rritje në formën organizative me plane e programe mësimore, me kërkesa në rritje ndaj formave të mësimdhënies, të aplikimit të kriterëve bashkëkohore si dhe të kërkimit shkencor që ishte e shkrirë brenda stafit mësimdhënës, pa strukturë organizative më vete. Veprimtaria kërkimore e shkencore ishte pjesë e misionit të IAL-ve dhe shpejt u bë pjesë e pandarë e veprimtarisë së ASHP-së, fitoi të drejtën e “qytetarisë” në fillim të vitit 1975, kohë kur u krijua dega shkencore, që mbulonte, strategjinë, historinë, sigurinë e brendshme dhe të jashtme. U ngrit sektori i studimeve shkencore, që përbënte një strukturë më vete në përbërje të ASHP, ku ndërmori studime të mirëfillta në fusha të ndryshme sipas nevojave akademike të kohës, punime dinjitoze, ku një pjesë e këtyre punimeve u publikuan në shkallë kombëtare. Stafi i kërkimit shkencor ishte i përzgjedhur nga shkalla më e lartë e

⁹ Disa ndër intelektualët që u pranuan në ISSH ishin: Fan Stilian Noli, Ali Asllani, Mit'hat Frashëri, Kristo Floqi, Krist Maloki, Dom Ndoci Nikaj, At Pashk Bardhi, Hasan Dosti, Hamdi Sulçebe, Hamit Kokolari, Spiro Konda, Vasfi Samimi, Rexhep Krasniqi, Odise Paskali, Arshi Pipa, Vedat Kokona, Dedë Gostani, Gaspër Shoshi, Gjellosh Luli, Llukë Karafilii, Gjush Sheldia, etj. AQSH, Fondi dokumentar 200, Viti 1940, Dosja 1.

¹⁰ Sipas regjistrimit të 30.9.1945, popullsia shqiptare ishte 1.122.044 banorë, numri i analfabetëve: 911.410 banorë, ose 81.22% e popullsisë. Fondi dokumentar të MPB-së, Dosja nr.2/48, viti 1945, sipas Protokoll nr 961/1 datë 1 tetor 1945.

¹¹ Ligji i arsimit të vitit 1949 detyronte moshat deri në 40 vjeç të merrnin bazat e shkrimit dhe këndimit. Nga një regjistrim i 1949-ës rezultoi se pasnë 5 vjet kishin mësuar shkrim e këndim rreth 130.000 vetë dhe kishin mbetur ende 420.000 analfabetë; më 1955 u shpall publikisht se në Shqipëri ishte likuiduar analfabetizmi deri në moshën 40-vjeç. Të dhënat arkivore flasin se një pjesë e popullsisë nuk arriti të mësonte shkrim e këndim, sidomos moshat e mëdha.

¹² UT në 1957 kishte 15 specialitete me 3613 studentë e rreth 320 pedagogë, ndërsa sot ka 6 fakultete, 2 Institute, 174 Programe mësimore; 800 pedagogë dhe 24.000 studentë. <https://unitir.edu.al/historiku/>, sipas VKM nr. 207 datë 30.05.1957, “Për krijimin e Universitetit Shtetëror të Tiranës”. Përmbledhje Ligjesh e VKM-ve, Tiranë, 1957.

¹³ Vendim i Byrosë Politike të Komitetit të Partisë me atributet e Këshillit të Mbrojtjes së Republikës Nr. 136, më datë 10.05.1958, “SHNU u hap për herë të parë në vendin e quajtur “Rrapi i Treshit” (10.5.1958 deri më 30.6.1966) në Tiranë. Në zbatim të Vendimit 136 dt.10.5.58, ka dalë Urdhëri nr.400 datë 19.12.1958 i Ministrit të Mbrojtjes, “Mbi formimin e SHNU”

¹⁴ Më 1965, arsimit i detyruar kaloi nga 7 në 8 vjet dhe arsimit i mesëm i përgjithshëm u shtri në 12 vjet.

intelektualizmit në fushën e sigurisë.¹⁵ Në Akademi u punuan një varg temash dhe rregullore bazë për sigurinë e brendshme dhe të jashtme, që prej vitit 1969, nisi organizimin edhe të veprimtarive të karakterit shkencor, diskutime e sesione e konferenca shkencore.

Në vitin 1972 në Shqipëri themelohet Akademia e Shkencave¹⁶, që e kishte detyrim edhe përthithjen e kontingjenteve për bashkëpunim nga strukturat e fushës së sigurisë dhe mbrojtjes. Akademia e Shkencave¹⁷ i ka rrënjët në të kaluarën e largët kur shqiptarët punonin në fusha të ndryshme shkencore. Nga viti 1973 Akademisë ju dha e drejta për dhënien e gradave shkencore, ku ndërmjet tyre edhe fusha e policimit dhe sigurisë së brendshme përfshi edhe çështjet e kufirit shtetëror. Në vitin 1975 Akademia Ushtarake cilësohet nga Këshilli i Ministrave institucioni i vetëm për kualifikimin e oficerëve të fushës së sigurisë dhe mbrojtjes,¹⁸ ndërsa në vitet '90 ju dha e drejta e propozimeve për tituj shkencorë, si “Profesor i asociuar”, “Profesor” dhe “Drejtues i kërkimeve shkencore”, për gjithë spektrin e gjerë të lektorëve të fushës së Mbrojtjes dhe të Sigurisë, përfshi edhe policinë dhe kufirin. Kështu Akademia u bë një qendër studimore-shkencore e përpunimit të mendimit shkencor dhe mbështetëse e fuqishme e trupës pedagogjike mësimdhënëse.¹⁹ Thënia proverbiale e Tomas Fuller se, “E sotmja është nxënëse e së djeshmes”, mbetet me vlerë për gjithë kohët, sepse si do të jenë idetë e vizioni për kërkim zhvillimin sot ashtu do të jetë ai nesër. Kjo është e vërtetuar praktikisht edhe për edukimin policer në tërësi, sepse këmbana e arsimimit sot tingëllon për 30-40 vite rresht. Prandaj institucionalizimi sot merr vlerë të shumëfishtë për ardhmërinë jo vetëm të arsimimit por dhe të kërkimit shkencor dhe shpërndarjes së këtij kërkimi në interes të misionit për të prodhuar më shumë dhe më cilësisht siguri për publikun.

Institucionalizimi i Kërkimi Shkencor në Akademinë e Sigurisë

Në mënyrë të institucionalizuar Kërkimi Shkencor si drejtori më vete është ngritur pas daljes së VKM-së për ngritjen e Akademisë së Sigurisë si dhe urdhrit nr. 294 datë 5.6.2015 i ministrit të Punëve të Brendshme, “Për miratimin e strukturës organike të Akademisë së Sigurisë” si dhe urdhrit nr. 91/45.6.2015 i ministrit të Punëve të Brendshme, “Për miratimin e strukturës dhe limitit të organikës së Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë së Shtetit, të ndryshuar”.²⁰ Fakt është që në organigramën e Akademisë së Sigurisë “Qendra Kërkimore Shkencore” është në nivel njësie kryesore në AS, me tre

¹⁵ Sektori krijoi një përvojë të mirë për punën studimore shkencore dhe një brez punonjësish shkencorë të njohur si: Dr. Refik Kucaj, Prof. Dr. Hasan Çipuri, Prof. Dr. Shahin Leka, Prof. Dr. Proletar Hasani, Dr. Vangjel Kasapi, Dr. Arjan Qirjako, Dr. Myzafer Bonaj, Prof. Dr. Pajtim Ribaj, Dr. Virgijil Janku, Dr. Taqo Trajçe, etj.

¹⁶ Akademia e Shkencave u themelua më 1972, gjysëm shekulli më parë me 17 anëtarë dhe 5 akademikë korrespondentë. Aktualisht ka 24 akademikë, 10 ak asoc, dhe 26 anëtarë nderi.

¹⁷ Akademisë së Shkencave i paraprinjë faza e Akademisë së Voskopojës, e Rilindjes, periudha mes dy luftërave, dhe faza pas çlirimit deri te formimi i plotë i Akademisë së mirëfilltë.

¹⁸ Me Vendim të Këshillit të Ministrave nr.200 datë 30.07.1979, “Për dhënien e titujve shkencorë kuadrove ushtarakë”, ku tituli “Profesor” ju dha Spiro Themistokli Adhami – Komandant i AM, Mendu Habil Backa drejtor i xhenios; Titulli “Bashkëpunor i vjetër shkencor” ju dha Abedin Muharrem Galanxhi, Alfred Spiro Moisiu, Gaqo Ilo Pojani dhe Arian Llambi Qirjako”; VKM-ja është nën firmën e Mehmet Shehut dhe Sekretarit të Përgjithshëm Kiço Kasapi. Sipas AQFA, Fondi 100/3, viti 1979, dosja 5, faqe 32 dhe 33.

¹⁹ Nga viti 1984 e deri sot janë mbrojtur mbi 180 doktoratura të fushave të ndryshme, 11 Prof. Asoc., 10 Prof. Dr.; shumica e të cilëve pedagogë e punonjës shkencorë të AFA-së dhe AS-së, midis tyre dhe “Doktorë”, “Profesorë të Asociuar” e “Profesorë”. Që të gjithë mbulonin fushat e poshtëshënuara: të Sigurisë, mbrojtjes, strategjisë, policimit, kufirit, historisë së artit ushtarak shqiptar dhe botëror, gjeopolitikën. Në 63 vite studiuat dhe u diplomuan mbi 8000 oficerë; ndërsa në Akademinë e Sigurisë në gjysëm shekulli ka përgatitur rreth 5400 oficera policie.

²⁰ Të dy urdhërat janë dërguar në Akademinë e Sigurisë me shkresë 2947/3 të datës 08.06.2015, nga Drejtues Mador Haki Çako në funksionin e drejtorit të Policisë së Shtetit.

sektorë.²¹ Ndërkohë që në shtrirjen e parë organike QKSH-ja kishte një personel pedagogjik prej 9 (nëntë) vetësh, nga 47 që kishin dy fakultetet bashkë me QKSH-në.

Por pas një viti Akademia e Sigurisë riorganizohet sërish me urdhri nr. 180 datë 15.4.2016 të ministrit të Punëve të Brendshme, “Për riorganizimin institucional të Akademisë së Sigurisë”, duke e bërë atë me dy njësi kryesore: Fakulteti i Sigurisë dhe Hetimit dhe, Kolegji profesional i lartë “Kolegji i Policisë”.

Ndërsa urdhri 491 datë 5.9.2016 “Për disa ndryshime në urdhrin nr. 294 datë 5.6.2015 të ministrit të Punëve të Brendshme, “Për miratimin e strukturës organike të Akademisë së Sigurisë”, të ndryshuar, Qendra e Kërkimit Shkencor ngelet si e tillë me të njëjtat funksione nën vartësinë e drejtorit të përgjithshëm të Akademisë së Sigurisë, por në këtë strukturë i është hequr sektori i përkthimeve dhe ka ngelur me shtatë vetë personel pedagogjik.²² Në organikën e shtatorit të vitit 2016 janë parashikuar: drejtori i QKSH-së: drejtues i parë; shefi i sektorit të kërkimeve shkencore: personel pedagogjik i kategorisë “Profesor” (prof. dr/prof. asc.), asistent lektor kryekomisar, asistent lektor (sociolog, psikolog, kriminolog); sektori i botimeve me shefin e sektorit të kategorisë “Profesor/Docent”, lektor redaktor shkencor me gradë shkencore “Doktor”, teknik shtypshkronje, dizajner/operator.

Në vijimësi edhe në vitin 2017 ka dalë një VKM nr. 370 datë 26.4.2017, “Për organizimin dhe funksionimin e Kolegjit Profesional të Lartë”, si dhe gjithë veprimtaria e KLP bazohet në ligjin nr. 80/2015, “Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në IAL në Republikën e Shqipërisë”, pika 17.²³ Në radhë kronologjike në vitin 2017 kemi një strukturë të re të Akademisë së Sigurisë bazuar në urdhrin nr. 288 datë 19.5.2017, “Për miratimin e strukturës organike të Akademisë së Sigurisë”.²⁴

Por me këtë strukturë QKSH-ja e ruajti statuskuonë, me të njëjtën mision, funksion dhe detyra, pa ndryshuar struktura e saj si dhe përbërja e stafit, çka vërtetonte edhe qëndrueshmëri dhe produktivitet duke u bërë gjithnjë e më e njohur përballë të gjitha strukturave të shumta të ngritura dhe shkrirë në tre vite të AS-së me tre struktura të reja.²⁵ Në këtë periudhë shuma totale e AS-së ishte 162 vetë, nga të cilët për kërkimin shkencor kishte të angazhuar 7 personel pedagogjik ose 4.3% e efektivit të AS-së ishin angazhuar me Kërkimin shkencor në mënyrë të drejtpërdrejtë. Urdhër nr. 176 datë 13.3.2018, “Për disa ndryshime në urdhrin të MPB-së, nr. 288 datë 19.5.2017, “Për miratimin e strukturës organike të Akademisë së Sigurisë”, të regjistruar me nr. 2225 datë 13.3.2018 të MPB-së, që lidhet vetëm me disa shkurtime në departamentin e ruajtjes dhe të sigurisë si dhe të Kolegjit Profesional të Lartë “Kolegji i Policisë”, që në fakt lidhet me numrin e punonjësve sipas njësive shpenzuese në Policinë e Shtetit, por nuk prek numrin e Qendrës së Kërkimit Shkencor të punonjësve kërkimorë shkencorë në Akademinë e Sigurisë.

Pas daljes së VKM-së 881 datë 28.10.2020, nga strukturat drejtuese Politiko-policore të MPB-së dhe Policisë së Shtetit është reflektuar me daljen e urdhrin nr. 385 datë 21.12.2021 i ministrit të Punëve të Brendshme, “Për miratimin e strukturës dhe organikës

²¹ Në organigramën e vitit 2015 Qendra Kërkimore Shkencore ka pasur Sektorin e Studimeve dhe të kërkimeve, Sektorin e Botimeve dhe Sektorin e Përkthimeve, Dok arkivuara, Organigrama e AS-së, 2015, faqe 4.

²² Në organigramën e vitit 2016 Qendra Kërkimore Shkencore ka pasur Sektorin e Kërkimeve Shkencore, Sektorin e Botimeve dhe Sektorin e Përkthimeve, Dok arkivuara, Organigrama e re e AS-së, 2015, faqe 4 dhe faqe 7.

²³ VKM nr. 370 datë 26.04.2017, “Për organizimin dhe funksionimin e Kolegjit profesional të lartë”, Tiranë, 2017, faqe 3.

²⁴ Urdhëri i majit të vitit 2017 shfuqizoi Urdhërin nr. 294 datë 05.06.2015 të Ministrit të Punëve të Brendshme, “Për miratimin e strukturës organike të Akademisë së Sigurisë”, të ndryshuar”, sipas pikës 3.

së Akademisë së Sigurisë”, që pritet të hyjë në fuqi me fillimin e efekteve administrative “në përfundimin e vitit akademik 2021-2022” (pika 3). Por me këtë strukturë të re të Akademisë së Sigurisë ka një ndryshim thelbësor në vartësi.

Ndërkohë që QKSH-ja nga viti 2015 deri më 2022 ka qenë në vartësi të drejtpërdrejtë të rektorit të AS-së, pas tetorit 2022 QKSH-ja kalon në vartësi të dekanatit të Fakultetit të Sigurisë dhe Hetimit, duke u rikthyer me tre sektorë: sektori i kërkimit shkencor, sektori i botimeve dhe sektori i gjuhëve të huaja. Vartësia strukturore do të përcaktojë edhe vendin dhe rolin që do të luajë në vijimësi QKSH-ja në planin e kërkimit shkencor dhe realizimit në tërësi të misionit të kërkimit shkencor për Akademinë e Sigurisë. Në Lidhjen nr. 1 “Organika e Akademisë së Sigurisë”, që nga 7 bëhet me 10 personel pedagogjik (Shih faqe 3 e organikës së re).²⁶ Porë në këndvështrimin e vendit që zë në pikëpamje numerike QKSH-ja në AS është në masën 6.4%, ndërsa nëse përllogaritjen e bëjmë në FSH, nga 39 personel pedagogjik që është në total fakulteti 10 personel pedagogjik i ka QKSH-ja, pra 25.6% i përkasin Kërkimit shkencor, botimeve dhe sektorit të përkthimeve.

Në këtë formë organizimi për Akademinë e Sigurisë duhet fuqizuar shumë kërkimin shkencor në Fakultetin e Sigurisë dhe Hetimit është hera e parë që po aplikohet dhe pritshmëria e arritjeve do të jetë në fokus të zhvillimeve të ardhshme të Akademisë së Sigurisë, që me ritmet e punës për akreditim institucional, por edhe programeve institucionale të Akademisë së Sigurisë do të ketë rritje dhe zhvillim të qëndrueshëm dhe të konsoliduar, konsolidim që do ta sjellë në radhë të parë akreditimi institucional i AS-së sipas parametrave të kërkuara në vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 824 datë 24.12.2021 “Për miratimin e Kodit të Cilësisë së Arsimit të Lartë”. Kërkimi shkencor si në të gjitha institucionet e arsimit të lartë në Shqipëri ka faturë financiare, që nga viti 2015 e në vijimësi ka ngelur e njëjtë. Llogaritur në përqindje kërkimi shkencor në mënyrë të institucionalizuar është zë më vete në buxhetin e Akademisë së Sigurisë. Në mënyrë tabelore është në këtë mënyrë:

Nr.	Viti	Buxheti financiar i Akademisë së Sigurisë në total	Buxheti financiar i AS-së shprehur në përqindje	Buxheti për Kërkimin shkencor të institucionalizuar (QKSH)	Buxheti financiar i shprehur në përqindje
1	2015	303,780,562 lekë	100 %	3,756,180 lekë	1.236%
2	2016	254,626,293 lekë	100 %	4,469,340 lekë	1.75 %
3	2017	314,345,000 lekë	100 %	4,215,540 lekë	1.34%
4	2018	269,044,668 lekë	100 %	4,620,180 lekë	1.71%
5	2019	304,974,804 lekë	100 %	4,216,908 lekë	1.56 %
6	2020	266,314,567 lekë	100 %	4,128,180 lekë	1.55%
7	2021	268,425,000 lekë	100 %	4,556,180 lekë	1.69%
8	2022	257,983,300 lekë	100 %	4,556,180 lekë	1.77%

Akademia e Sigurisë zhvillon 76 programe mësimore, të akredituara të studimeve për ciklet e studimit në fushën e policimit, rendit dhe sigurisë publike si dhe programe të trajnimeve dhe kualifikimeve të ndryshme me të gjithë aktorët e sigurisë në Shqipëri.

AKADEMIA E SIGURISË

Konferencë shkencore ndërkombëtare:

«Kërkimi shkencor dhe siguria publike»

²⁵ Sipas Urdhërit të MPB-së, nr. 288 datë 19.05.2017, “Për miratimin e strukturës organike të Akademisë së Sigurisë” dhe organikës së AS-së bashkëlidhur urdhërit. Rregjistruar në drejtorinë e policisë së shtetit me nr.529/8 datë 19.05.2017; rregjistruar në MPB me nr. 500/18 datë 19.05.2017, (QKSH-ja: I/4;I/4.1; I/4.2, faqe 5.)

²⁶ Sipas Urdhërit nr. 385 datë 21.12.2021 i Ministrit të Punëve të Brendshme, “Për miratimin e strukturës dhe organikës së Akademisë së Sigurisë”, Tiranë, 2022, faqe 5 dhe faqe 10. Struktura e AS-së është firmosur gjithashtu nga Drejtori i Përgjithshëm i Policisë së Shtetit Drejtues Madhor Gledis Nano, ku shuma totale e personelit në AS është 156 vetë.

Studimet për ciklin e parë dhe të dytë janë pjesë integrale e programeve të karrierës, por çdo program lidhshmëria me kërkimin shkencor është domosdoshmëri, për një të ardhme të sigurisë publike dhe policimit bashkëkohor në Shqipëri. Kërkimi shkencor për IAL sikurse është edhe AS-ja kërkon akreditim.²⁷ Hartimi i dokumentacionit për akreditimin institucional të AS-së është pasaporta e diturisë dhe vula e besueshmërisë institucionale, ndërkohë që edhe kërkimi shkencor është institucionalizuar. Akademia e Sigurisë gjatë veprimtarisë së saj ka hedhur hapa cilësorë, duke u shndërruar në një qendër mësimdhënëse cilësore, por njëherësh edhe studimore shkencore të evidentimit, studimit dhe përpunimit të mendimit bashkëkohor për policimin dhe sigurinë publike. Forcimi i lidhjeve dhe bashkëpunimi me institucionet shkencore të vendit dhe të huaja, ka mundësuar përmirësimin e kurrikulimit, duke e harmonizuar tematikën e programeve mësimore edhe me disa akademi homologe Perëndimore të policimit dhe sigurisë.

Në vijimësi është reformuar në strukturë, emërtim e në programet e procesit mësimor, në përputhje me misionin e saj nga periudha në periudhë, duke bërë që nga viti 2015 e në vijimësi të jetë solide si në strukturë edhe në produktivitet në fushën e kërkimit shkencor. Kërkimi shkencor i institucionalizuar dhe stacionuar plotësisht në Akademinë e Sigurisë është një ndër sfidat e ardhmërisë, por dhe nevojë për produktivitet dhe vlefshmëri bashkëpunimi me stafin mësimdhënës. Bazuar në standardet dhe kriteret e vlerësimit shkencor të konkretizuar në botime, artikuj shkencorë, revistë shkencore, projekte kërkimore, ku origjinaliteti, risia, metodologjia dhe rëndësia të maten me dobinë për sigurinë publike shqiptare.

Produkti i QKSH-së nga 2015 deri 2022. Qendra Kërkimore Shkencore (QKSH) është një ndër njësitë kryesore të Akademisë së Sigurisë, e përcaktuar në vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 185 datë 25.2.2015, “Për organizimin dhe funksionimin e Akademisë së Sigurisë”. QKSH, gjatë kësaj periudhe, me kërkuesit e saj shkencor, ka realizuar 10 projekte kërkimore shkencore sipas kërkesës së Akademisë së Sigurisë, Policisë së Shtetit dhe Ministrisë së Punëve të Brendshme në funksion të forcimit të Policisë së Shtetit, rendit dhe sigurisë publike në Shqipëri. Kërkimi shkencor i QKSH-së është i dukshëm përmes aktiviteteve në pjesëmarrje, bashkëpunim dhe prezantim me punime shkencore në shtatë konferenca ndërkombëtare shkencore të organizuara nga Universitete dhe institucione të tjera arsimore e kërkimore shkencore jashtë vendit. Në bashkëpunim me Universitete, e institucione të tjera kërkimore shkencore brenda e jashtë vendit, janë realizuar 5 konferenca shkencore ndërkombëtare me tematike të fushës së rendit e të sigurisë. Në bashkëpunim me Universitete e institucione të tjera kërkimore shkencore brenda, janë realizuar 2 konferenca shkencore kombëtare me tematike të fushës së rendit e të sigurisë.

QKSH-ja ka realizuar botime shkencore të njohura dhe me vlerë për Policinë e Shtetit. Nga viti 2015 janë përgatitur dhe botuar njëzetekatër numra të revistës “Policimi dhe siguria”, revistë periodike shkencore e Akademisë së Sigurisë, ndërkohë që puna vijon për të pasur vazhdimësi pune kërkimi shkencor dhe publikimesh në Akademinë e Sigurisë. Këto botime kanë pasur ndikim dhe kanë ngjallur interes jo vetëm në qarqet akademike dhe intelektuale në vend e rajon, por edhe në radhët e punonjësve të Policisë së Shtetit. Në këto botime, gjithnjë e më tepër, po publikojnë shkrimet e tyre studiues e kërkues shkencorë nga sektorë të ndryshëm të Policisë së Shtetit dhe jo vetëm. Përveç

²⁷ Fjala “Akreditim” rrjedh si origjinë nga anglishtja dhe nënkupton “procesin e njohjes zyrtare të një institucioni që plotëson standardet në ushtrimin e një aktiviteti”.

botimeve fizike (letër) të revistës “Policimi dhe siguria”, ka vazhduar publikimi i tyre edhe elektronik (*online*). Për këtë janë njoftuar të gjithë strukturat e Policisë së Shtetit për të pasur qasje në to. Është përgatitur, miratuar dhe botuar fjalori shqip anglisht, me terminologjinë policore, në shërbim të punonjësve të policisë që janë në vijën e parë të kontaktit me të huaj që vijnë në Shqipëri. Fokus i kërkimit shkencor në fushën e sigurisë publike ka synuar fuqi, besueshmëri, produktivitet dhe ardhmëri. Kërkim zhvillimi në AS është gjithmonë në rritje dhe pjesë e prirjeve të vendeve më të zhvilluara evropiane, por edhe fushëveprimet bashkëpunues që QKSH-ja e ka mundësuar këtë për institucionin dhe mësimdhënien policore. Kërkimin shkencor në AS sikurse në gjithë IAL në vendin tonë, por dhe vendet më të zhvilluara të botës, bazë kanë arsimin e lartë dhe edukimin, si motor të inovacionit, konkurrencës dhe cilësisë e efektivitetit të mësimdhënies. Është dashur një kohë relativisht e gjatë për të “thërrmuar” mentalitetin, edhe pse kërkimi shkencor ka fituar qytetarinë dhe teza se: “nuk mund të ndahet edukimi nga kërkimi shkencor” dhe se kërkimi është një element i domosdoshëm dhe shumë karakteristik është gjithëpranuar.

Akademitë, universitetet, IAL-të konsiderohen gjithnjë e më shumë si institucionet më të përshtatshëm për zhvillimin e kërkimit shkencor, për dy arsye bazë: lidhja e drejtpërdrejtë e kërkimit shkencor me procesin e mësimi; dhe integrimi i kërkimit me një institucion që është më afër tregut të punës, që duam të themi edhe policimi është një treg pune. Kërkimi shkencor nuk mund e nuk duhet të bëjë pa komunikimin si dhe shpërndarjen e produktivitetit shkencor. “Komunikimi shkencor” shpjegon mënyrën se si hulumtuesit/kërkuesit mbasi kanë bërë kërkime, i publikojnë dhe i shpërndajnë rezultatet e kërkimeve, i vënë në dispozicion të kolegëve, komunitetit akademik e arsimor, madje edhe më gjerë. Në këtë proces hyjnë edhe të drejtat e autorit, procesi i shqyrtimit të artikujve nga departamentet, kolegët, burimet ekonomike të IAL, modelet e reja të publikimit sikurse është qasja e hapur (*open access*), e drejta e aplikimit për projektet, ruajtja e vlerave intelektuale të kërkuesve etj.

Kërkimi shkencor dhe produktiviteti i tij vazhdon të jetë një sfidë jo vetëm në AS por në të gjitha IAL në Shqipëri. Tendencat e futjes në agjendën e plotë institucionale të kërkimit shkencor në Shqipëri ka më shumë se një dekadë, që është në kërkim të rrugëve për produktivitetin dhe vlefshmërinë e kërkim zhvillimit tashmë në mënyrë të institucionalizuar, pa ja lënë më spontanitetit, apo vetëm departamenteve mësimorë. Një sfidë që fillon në piramidën e shtetit në Këshillin e Ministrave, MASR, vijon tek IAL-të, universitetet dhe akademitë. Në këtë aspekt është miratuar marrëveshje midis qeverisë së Shqipërisë dhe BE-së, për pjesëmarrjen e Shqipërisë në programin e “Horizon Union”, me fokus kërkimin shkencor dhe inovacionin. Sfidë shqiptare lidhet sot edhe me kërkimin shkencor dhe inovacionin për zhvillimin e qëndrueshëm, ku BE synon të krijojë një zonë të përbashkët, për kërkimin shkencor dhe inovacionin duke nxitur e promovuar bashkëpunimin midis universiteteve, apo institucioneve të kërkimit shkencor si dhe për të promovuar lirinë akademike dhe kërkimit shkencor.

MASR paguan një tarifë vjetore, në mënyrë që të gjitha institucionet tona të arsimi të lartë, apo ato kërkimore shkencore, të kenë mundësi që të marrin pjesë dhe të konkurrojnë me projekte të përbashkëta me institucionet e BE-së. Sfidë shqiptare është përthithja e fondeve në raport me kontributin financiar që paguajmë. Konkurrenca është e lartë pasi universitetet dhe akademitë shqiptare konkurrojnë drejtpërdrejtë me universitetet apo institucionet shkencore evropiane. Ekspertiza është domosdoshmëri për të rritur kapacitetet shqiptare për hartimin e projekteve. Ndërkombëtarizimi duke

AKADEMIA E SIGURISË

Konferencë shkencore ndërkombëtare:

«Kërkimi shkencor dhe siguria publike»

bashkëpunuar me IAL të Evropës në drejtim të organizimit të konferencave të përbashkëta apo në punë kërkimore shkencore.

Në Akademinë e Sigurisë sfida dokumentare dhe puna konkrete për realizimin e misionit të kërkimit shkencor është e lidhur me produktivitetin, me marrëdhëniet e ngushta dhe bashkëpunimin me stafin mësimdhënës të Fakultetit të Sigurisë dhe Hetimit si dhe Kolegjin e Lartë Profesional të Policisë nën vartësinë e Akademisë së Sigurisë. Mbi njëzetë marrëveshje bashkëpunimi dhe dritare të hapura të reja që e bëjnë institucionin e Akademisë së Sigurisë një institucion të hapur e bashkëpunues në interes të plotësimit të misionit edhe pse kërkimi shkencor është sfidë themelore për ta bërë atë një trend në rritje dhe zhvillim, për tu bërë më atraktivë dhe rezultativë që produktet e saj të jenë, të ngelen dhe të përsosen si kontribut për ngritjen cilësore të arsimit profesional policor dhe të krejt fushës së sigurisë publike në Shqipëri. Këtu nuk bëhet fjalë thjesht për të plotësuar misionin në mënyrë shabllone por për të gjetur rrugë dhe hapësira që kërkimi shkencor të jetë një vlerë e përhershme e institucionalizuar dhe e racionalizuar që me strukturën aktuale dhe mundësisht të bashkimit me QKSH edhe të një sektori/zyre për projektet, të bëjë të mundur që Akademia e Sigurisë pas akreditimit të bëhet edhe më e njohur dhe më prezent në fushën e kërkimit shkencor në rang kombëtar, rajonal, pse jo edhe në atë evropian.

Diskutimet dhe tendencat që QKSH-ja në AS të mundësohet dhe të kthehet në Institut Kërkimor Shkencor bazohet pikërisht në veprimtarinë shtatëvjeçare të suksesshme të QKSH-së si e para njësi strukturore e kërkimit shkencor në AS për vetë produktivitetin në Konferenca shkencore kombëtare e ndërkombëtare, në publikim revistash, në pjesëmarrje të stafit të saj në konferencat kombëtare që organizojnë institucionet më prestigjioze të vendit, në përfundime e rekomandime të vlefshme për legjislativin, Ministrinë e Brendshme dhe Policinë e Shtetit. Trendi bashkëkohor rajonal, evropian dhe botëror në çështjet e sigurisë publike dhe policimit shkon në përputhshmëri të plotë dhe është në rritje dhe vlerësim për të garantuar siguri publike. Projektet e binjakëzimit kanë hapur dritare të reja dhe kanë sjellë shembuj në Shqipëri që janë të prekshëm dhe konkretë në fushën e sigurisë publike, edukimit policor dhe sidomos të kërkimit shkencor. Përvoja shqiptare ka vërtetuar se decentralizimi institucional i njërive të kërkimit shkencor e ka ulur vlerën kërkimore-shkencore dhe produktiviteti ka qenë jo gjithmonë efektiv.

Kontributi i drejtpërsëdrejti i kërkuesve shkencorë në mësimdhënie e ka rritur efektivitetin e kërkimit shkencor. Kjo është vërtetuar edhe në Akademinë e Sigurisë ku gjithë stafi i QKSH-së është i përfshirë në mësimdhënie, pra kërkimi shkencor nuk ka qenë kurrë i shpëputur nga procesi mësimor. Shqipëria ka dy Akademi në spektrin të Sigurisë (AS) dhe të Mbrotjtjes (AFA), ku njëra prej tyre AFA ka krijuar Institutin Kërkimor Shkencor Ushtarak (IKSHU) me 64 anëtarë,²⁸ që ka nisur rrugëtimin e kërkimit shkencor me një trend të ri rritës në strukturë, buxhetim dhe vlerësim, ndërsa QKSH-ja në Akademi të Sigurisë me strukturën e re ja kanë ndryshuar drejtimin strukturor dhe e ka lënë me të njëjtin numër pavarësisht pozicionimit në strukturën e re të AS-së. Kërkesa për një sektor projektsh e rekomanduar edhe nga specialistët finlandezë dhe estonezë të projektit

²⁸ Bazuar në VKM Nr 156, datë 19.02.2020, "Për dhënie të statusit të veçantë AFA-së".

²⁹ Më 26.04.2022 u zhvillua konferenca shkencore ndërkombëtare "Kërkimi shkencor dhe siguria publike", në ambientet e "Xheko Imperial Hotel", nga Akademia e Sigurisë, në bashkëpunim me Projektin e Binjakëzimit të financuar nga BE, "Për forcimin e kapaciteteve dhe efikasitetit të Akademisë së Sigurisë", me pjesëmarrje ekspertësh nga Shqipëria, Kosova, Finlanda dhe Estonia.

të Binjakëzimit është një rekomandim i bazuar në nevojat aktuale dhe perspektive të Akademisë së Sigurisë²⁹ që pas procesit të akreditimit institucional të realizojë misionin, edhe përmes projekteve të nivelit kombëtar e ndërkombëtar të fushës së sigurisë publike e policimit me qëllim që të rritë vlefshmërinë e produktivitetin në uljen e kriminalitetit. Institucionalizimi dhe debati për raportin e kërkimit shkencor në funksion të sigurisë publike i shërben forcimit të përgjithshëm institucional të së ardhmes së qëndrueshme, për të krijuar një institucion të edukimit policor në nivelin evropian, të mbështetur fuqimisht nga Qendra e Kërkimit Shkencor. Këtu qëndron edhe gurmtheli i zhvillimit të konkurrencës edhe në kërkim që lidhet me cilësinë e sistemit të arsimit në fushën e sigurisë, duke prodhuar më shumë siguri publike, integritet, sinergji që në mijëvjeçarin e tretë, në shekullin XXI, IAL të plotësojë nevojat për “fuqi punëtore të specializuar” të fushës së sigurisë publike.

Burimet

1. Periodiku i Revistës teoriko-shkencore “Policimi dhe Siguria”, Tiranë, 2015-2022.
2. Fjalor Enciklopedik Shqiptar, Akademia e Shkencave, Shtëpia Botuese “Kristalina KH”, Tiranë, 2009.
3. Buletini Arkivor Ushtarak, Nr.1/Mars 2011 dhe 2./Qershor 2011.
4. Gazeta “Atdheu”, publikuar më Nr. 12 datë 25.5.1913.
5. Teki Selenica, “Shqipëria në vitin 1927”, Tiranë, 1928.
6. Akte Juridike të arsimit të lartë veçanërisht të Fushës së Sigurisë dhe Mbrojtjes;
7. Urdhërat e Ministrave të Brendshëm për miratimin e strukturave organike të AS-së;
8. Vendim të Këshillit të Ministrave nr.200 datë 30.07.1979, “Për dhënien e titujve shkencorë kuadrove ushtarakë”;
9. VKM nr. 370 datë 26.04.2017, “Për organizimin dhe funksionimin e Kolegjit profesional të lartë”, Tiranë, 2017;
10. Ligji nr. 80/2015 “Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë”, <https://www.geo.edu.al/skedaret/ligji-ri-arsimit.pdf>; <http://isiknowledge.com>;
11. Fletore Zyrtare nr.44/v.1938; AQSH “Akademi e Policisë “Arben Zylyftari”, Tiranë, 2002, f.13.
12. Vendim i Byrosë Politike të KQP me atributet e Këshillit të Mbrojtjes së Republikës Nr. 136, më datë 10.05.1958;
13. Fondit dokumentar të MPB-së, Dosja nr.2/48, viti 1945, sipas Protokoll nr 961/1 datë 1 tetor 1945;
14. AQSH, Fondi dokumentar nr. 200, Viti 1940, Dosja 10;
15. DP e AQSH, Fondi dokumentar nr. 200, Viti 1941, Dosja nr 4.
16. Referime në Konferenca shkencore ndërkombëtare “Kërkimi shkencor dhe siguria publike”, Tiranë, 26.4.2022.
17. Urdhërat të Ministrave të Brendshëm për strukturat organike të Akademisë së Sigurisë të ngritura me urdhër të MPB-së nr. 294 datë 5.6.2015; urdhër të MPB-së nr. 91/4, datë 5.6.2015; urdhër të MPB-së nr. 491 datë 5.9.2016; urdhër të MPB-së nr. 288 datë 19.5.2017; urdhër të MPB-së nr. 176 datë 13.3.2018; urdhër të MPB-së nr. 385 datë 21.12.2021.

AKADEMIA E SIGURISË

Konferencë shkencore ndërkombëtare:

«Kërkimi shkencor dhe siguria publike»



~ *Sesioni II* ~

Kërkimi shkencor dhe siguria publike
(këndvështrimi dhe përvoja finlandeze)

Kërkim, zhvillim dhe inovacion në Kolegjin Universitar të Policisë (POLAMK)



Dr. Vesa MUTTILAINEN

Shef i sektorit të kërkimit shkencor, Kolegji Universitar i Policisë, Finalndë (POLAMK)

1. Prezantimi

Identiteti i dyfishtë i Kolegjit Universitar të Policisë (POLAMK) si një njësi policore kombëtare dhe një institucion i arsimit të lartë i jep Kolegjit një status dhe mision unik midis institucioneve finlandeze të arsimit të lartë. Ky rishikim përshkruan aktivitetet e Kolegjit për kërkimin, zhvillimin dhe inovacionin (KZHI), duke u fokusuar në disa këndvështrime strategjike, mundësi financimi dhe tema të projektit. Rishikimi është një version i përditësuar i artikujve të mëparshëm për të njëjtën temë (Mutttilainen & Houtsonen 2018 dhe 2021).

2. Pikëpamjet strategjike

Ligji për Kolegjin Universitar të Policisë (1164/2013, seksioni 2) përcakton se një detyrë statutorë e kolegjit është “të angazhohet në kërkimin dhe zhvillimin e aplikuar, duke i shërbyer planifikimit dhe zhvillimit të policisë dhe sigurisë së brendshme, si dhe arsimit në Kolegjin Universitar të Policisë. “ (Figura 1).



Figura 1. Mandati ligjor i aktiviteteve të KZHI në POLAMK

Udhëzimet e KZHI (2020) specifikojnë detyrat statutores. Ata synojnë 1) të prodhojnë kërkime dhe inovacione në një mënyrë afatgjatë për zhvillimin e një shoqërie të sigurt dhe të drejtë, 2) të ndërtojnë një bazë njohurish për edukimin policor dhe ekspertizën policore, dhe 3) të jenë një kolegji universitar i shquar dhe ndërkombëtar dhe një partner projekti në sektorin e sigurisë. Udhëzimet e KZHI theksojnë qasjet largpamëse, bashkëpunimin e brendshëm, partneritetet solide dhe përgjegjësinë sociale.

Aktivitetet e KZHI përfshijnë kërkimin, zhvillimin dhe inovacionin, të tilla si projekte KZHI, publikime, analiza, teza dhe projekte studentore (shih Kërkim dhe zhvillim 2021). Ato përfshijnë gjithashtu përpilimin dhe prezantimin e historisë së policisë, aktivitete të caktuara të CEPOL-it, projekte për ndërtimin e kapaciteteve dhe disa pjesë të shërbimeve arsimore të bazuara në tarifa. Mbi 30 ekspertë me kohë të plotë të punësuar në pozicionet e KZHI korrespondojnë me rreth 15 përqind të ngarkesës së kolegjit. Gati gjysma e këtyre ekspertëve janë duke punuar në projekte KZHI bazuar në financimin thelbësor buxhetor ose financimin e jashtëm nga burime kombëtare dhe ndërkombëtare.

Një perspektivë e bazuar në kërkim, financimi kombëtar dhe qasje sociologjike dhe kriminologjike karakterizuan profilin e aktiviteteve të KZHI në POLAMK deri në fillim të viteve 2010. Që kur u shfaq, aspektet kanë përfshirë një perspektivë më jetike zhvillimore, dimension teknologjik, financim ndërkombëtar dhe një qasje shumëdisiplinore (FINEEC 2018; projektet KZHI 2021).

Aktualisht, operacionet e projektit në POLAMK përbëhen nga projekte kërkimore dhe projekte të fokusuar në zhvillim dhe inovacion. Zakonisht, të dyja qasjet mund të përfshihen në të njëjtin projekt. Projektet e orientuara nga kërkimi synojnë të publikojnë rezultatet e kërkimit në forume shkencore kombëtare dhe ndërkombëtare dhe në forume të tjera. Projektet e orientuara drejt zhvillimit prodhojnë gjithashtu rezultate të

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

ndryshme nga publikimet, p.sh., testet e teknologjive, mjetet e vlerësimit të rrezikut ose materialet edukative.

3. Aktivitetet e KZHI me pak fjalë

Të dhënat empirike, të tilla si regjistrat, anketat dhe materialet e intervistave në projekte që theksojnë kërkimin, përdoren zakonisht. Disa nga këto projekte lejojnë përsëritjen e një dizajni kërkimor të krijuar më parë. Projektet e mëposhtme sasiore përsëriten rregullisht dhe bazohen kryesisht në financime thelbësore nga buxheti i shtetit (Tabela 1).

Tabela 1. Shembuj të projekteve të përsëritura të orientuara nga kërkimi

Projekti	Përmbajtja	Shpeshtësia
Barometri i personelit policor	Anketa për punonjësit e policisë për mirëqenien në punë	Një herë në 3-4 vjet
Barometri i policisë	Një sondazh qytetar mbi aktivitetet e policisë dhe sigurinë e brendshme	Dy vjetore
Efektiviteti i arsimit policor	Vlerësimet e arsimit në nivel diplome bazuar në mendimet e studentëve dhe materialet të tjera	Vjetore/dy vjetore
Përdorimi i forcës	Karakteristikat e situatave të përdorimit të forcës në dosjet e policisë	Vjetore
Krimet e urrejtjes	Karakteristikat e rasteve të krimeve të urrejtjes në dosjet e policisë	Vjetore
Krimi i korrupsionit	Karakteristikat e rasteve të krimit të korrupsionit në dosjet e policisë	Një herë në 4-5 vjet
Ambienti operativ i policisë	Koleksione artikujsh me tema të ndryshme që lidhen me policinë dhe sigurinë e brendshme	Vjetore

Shumë projekte të veçanta afatshkurtra përfaqësojnë gjithashtu një qasje të bazuar në kërkime. Vitet e fundit, këto projekte janë realizuar me tema si krimi i urrejtjes, imigracioni, krimi kibernetik, pastrimi i parave, krimi mjedisor, korrupsioni, trafikimi i qenieve njerëzore, dhuna në familje, krimet ndaj fëmijëve, elasticiteti, gatishmëria për kriza dhe kërcënime, barazia gjinore, dhe siguria në trafik. Gama e temave të projekteve të KZHI është plotësuar nga koleksionet e artikujve mbi mjedisin operativ të policisë (p.sh., Muttillainen & Huotari 2018; Huotari 2021).

Përveç këtyre temave, POLAMK kujdeset për studentët e doktoraturës që përgatisin disertacionet e tyre universitare duke ofruar lehtësira. Zakonisht, këta studentë mbështeten me financime nga fondacione të ndryshme. Gjithashtu, disa anëtarë të stafit aktualisht janë në proces doktorature.

Marrja e fondeve shtesë është kthyer në një zgjedhje të shkëlqyer strategjike. Në vitet e fundit, financimi i jashtëm për projektet e kërkimit dhe zhvillimit dhe ngritjes së kapaciteteve ka qenë rreth 1.5 milionë euro në vit. Ky financim ka bërë të mundur punësimin e stafit të KZHI me afat të caktuar për zbatimin e projekteve. Më poshtë janë renditur projektet më të rëndësishme të kohëve të fundit, në vazhdim ose të ardhshëm bazuar në financimin e BE-së dhe financime të tjera të jashtme (Tabela 2).

Projekti	Përmbajtja	Financimi
Binjakëzimi i Shqipërisë	Forcimi i Kapaciteteve dhe Efikasitetit të Akademisë së Sigurisë - Shqipëri	Binjakëzimi i BE-së
ARICA	Vlerësimi i treguesve të riskut të abuzimit seksual të fëmijëve	BE ISF-P
BuildERS	Ndërtimi i qëndrueshmërisë dhe kapitalit social të komuniteteve evropiane	Horizont i BE-së 2020
IMPROVE	Përmirësimi i aksesit në shërbime për viktimat e dhunës në familje	EU Horizon Europe
FERMI	Zbutës i riskut të lajmeve të rreme	EU Horizon Europe
Procsead	Parandalimi i abuzimit dhe shfrytëzimit seksual të fëmijëve në Darknet	KB
Kyber-Eop	Ofrimi i arsimit të synuar për nëpunësit civilë të angazhuar në parandalimin e krimit kibernetik	BE ISF-P
Movi	Krijimi i modeleve të politikave për policinë për të mbështetur menaxhimin e planifikuar të veprimeve me shumë autoritete	MPB, Finlandë
Cepol	Agjencia e Bashkimit Evropian për Aktivitetet e trajnimit të Agjencive të Zbatimit të Ligjit	BE
Digital Twin	Modelimi 3D i zonës së trajnimit në POLAMK	MPB, Finlandë
Virvotieto	Shkëmbimi vullnetar i informacionit ndërmjet autoriteteve	Qeveria finlandeze
Proosa	Zhvillimi i kompetencës së projektit në degën administrative të Ministrisë së Brendshme	MPB, Finlandë
Digniteas	Sfidat në ndërhyrjen në dhunën digjitale ndaj grave në punën e policisë, procedurat penale dhe shërbimet mbështetëse	Qeveria finlandeze
Viesti	Modelet ndërkombëtare të komunikimit publik të policisë dhe shfrytëzimi i tyre në Finlandë	MPB dhe NPB, Finlandë

Tabela 2. Projektet më të rëndësishme me financim të jashtëm 2022

Financimi i projektit nga Ministria e Brendshme ose Bordi Kombëtar i Policisë ka mundësuar tradicionalisht aktivitetet e projekteve kombëtare. Megjithatë, siguri i një financimi të tillë ka rënë gjatë zvogëlimit të burimeve të administratës publike dhe krijimit të instrumenteve të reja të financimit ndërsektorial. Kjo është arsyeja pse financimi i jashtëm ndërkombëtar ka dalë të jetë gjithnjë e më kritik për POLAMK.

Ka mundësi për të marrë financime të jashtme të projekteve, veçanërisht për projekte të orientuara drejt zhvillimit, duke synuar çështje mjaft të gjera sigurie përtej policimit ose fenomeneve më qendrore të sigurisë që konsiderohen si prioritet strategjike (p.sh., imigrimi, krimi kibernetik, krimi mjedisor, dhuna në familje). Ka më pak vend për projekte më të ngushta, duke analizuar në mënyrë eksplicite përmbajtjen e modeleve alternative të funksionimit për punën praktike të policisë. Megjithatë, këto tema mund të jenë relevante dhe të përshtatshme për tezat e studentëve.

4. Vërejtje përfundimtare

Bazuar në auditimin ndërkombëtar të sistemit të cilësisë së Kolegjit Universitar të Policisë (FINEEC 2018), elementët thelbësorë të projektit dhe operacioneve të publikimit të kolegjit janë në rrugën e duhur. Kolegji ka një gamë të gjithanshme projektsh KZHI që përfshijnë një rrjet të gjerë partnerësh. Një lidhje e drejtpërdrejtë me aktivitetet operacionale të policisë ofron një mundësi unike për të kryer aktivitete KZHI.

Më lart, kam përshkruar aktivitetet dhe projektet e KZHI të zbatuara kryesisht nga anëtarët e stafit të KZHI. Megjithatë, pjesa më e madhe e punës së KZHI kryhet si pjesë e tezave diplomës së studentëve, të cilët mund të zgjedhin midis detyrave të kërkimit të

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

aplikuar dhe zhvillimit praktik. Tezat e fundit, për shembull, prodhojnë udhëzime ose procedura të reja si rezultat për departamentin e policisë. Për më tepër, projektet e studentëve bazohen në detyrat e klientëve. Pjesëmarrësit zakonisht bashkëpunojnë për të kërkuar një zgjidhje për problemin e paraqitur. Puna e studentëve dhe projektet e financuara nga jashtë të organizatës gjithashtu mund të kombinohen, për shembull, në mënyrë që studentët të kryejnë një pjesë të kufizuar të detyrave të projektit.

Me qëllim të ndikimit dhe shfrytëzimit të rezultateve të aktiviteteve të KZHI, do të ishte thelbësore të inkurajohen studentët dhe mbikëqyrësit e tyre që të marrin pjesë më shpesh në punën e projektit. Lidhja midis kërkimit dhe arsimit është forcuar gradualisht, por mund të ndërtohen lidhje edhe më të forta midis studentëve, mësuesve, studiuesve dhe organizatave që autorizojnë projektet.

Së fundi, organizata e policisë jo gjithmonë di të përdorë tërësisht rezultatet e prodhuara në projektet e KZHI. Megjithatë, situata po ndryshon gradualisht, pasi një diplomë universitare u ofron studentëve një gatishmëri më të madhe për punë kërkimore dhe zhvillimore, dhe praktikata e vendimmarrjes të bazuara në njohuri përhapen në organizatë.

Referencat

1. Ligji për Kolegjin Universitar të Policisë (1164/2013).
2. FINEEC (2018) Qendra Finlandeze e Vlerësimit të Arsimit. Auditimi i Kolegjit Universitar të Policisë 2018. Publikime 2/2018. <https://karvi.fi/en/publication/audit-of-the-police-university-college-2018/>
3. Huotari, V. (red.). 2021. Inovacionet dhe novacioni në polici dhe policim. Ese mbi historinë, teorinë dhe filozofinë. Kolegji Universitar i Policisë, Raportet Kërkimore 46/2021. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021060834969>
4. Muttillainen, V. & Huotari, V. (2018) Mjedisi operativ i policisë 2018 – Vëzhgimet kryesore dhe temat ndërthurëse, fq. 153–164 në V. Muttillainen & V. Huotari (edit.) Poliisin toimintaympäristö. Poliisiammattikorkeakoulun katsaus 2018. Tampere: Poliisiammattikorkeakoulu, raportteja 132 (me përmbledhje në anglisht) <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-815-352-1>
5. Muttillainen, V. & Houtsonen, J. (2018) Transformimi i aktiviteteve të KZHI në Kolegjin Universitar të Policisë, në Muttillainen, V. & Saar, I. (red.). K&ZH në fushën e sigurisë publike: Pikëpamjet e zgjedhura teorike dhe empirike. Një Raport i Vizibilitetit i Projektit të Binjakëzimit të BE-së (KS 14 IB JH 01) në formën e Koleksionit të Artikujve të Përgatitur si Pjesë e Komponentit 3 mbi Çështjet e K&ZH: Aktiviteti 3.3.1, kryerja e projekteve kërkimore. Vushtri, 9. Nëntor 2018 (publikim elektronik). http://aksp-ks.net/fsp/repository/docs/KAPS_Twinning_Comp_3_Articles_Collection_on_Public_Safety_FINAL_9.11.2018.pdf
6. Muttillainen, V. & Houtsonen, J. (2021). Aktivitete kërkimore dhe zhvillimore në Kolegjin Universitar të Policisë. Nordiska polisforskningnätverket nyhetsbrev. Linneuniversitet, shkurt 2021. https://mcusercontent.com/672f4d4c60d603e33320e14be/files/72d6be6b-5bc7-4c1b-8403-541e488dd428/Polamk_RDI_Nordic_newsletter_02_2021_Final.pdf
7. Politikat e KZHI (2020). Kolegji Universitar i Policisë. <https://polamk.fi/documents/25254699/36377711/Polamk-RDI-policies.pdf/80c4f50c-6caa-9120-ae51-a4c70a53fe36/Polamk-RDI-policies.pdf?t=1632378775430>
8. Projektet e KZHI (2021). Kolegji Universitar i Policisë. <https://polamk.fi/en/rdi-projects>
9. Kërkim dhe zhvillim (2021). Kolegji Universitar i Policisë. <https://polamk.fi/en/research-and-development>



AKADEMIA E SIGURISË

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

Elementet thelbësore të të nxënit, në trajnimin e sigurisë kibernetike



Dr. Mika KARJALAINEN

Kërkues shkencor, Instituti i Kërkimeve Gjoehapësinore (FGI), Finalndë

Dr. Anna-Liisa OJALA (foto)

Kërkuese shkencor, Universiteti i Shkencave të Aplikuara (JAMK), Finalndë

AKADEMIA E SIGURISË

Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

Digitalizimi prek pothuajse të gjitha proceset e biznesit në botën perëndimore; kështu, çështjet e sigurisë kibernetike janë bërë gjithnjë e më shumë çështje të procesit të biznesit. Shumë ekspertë të sigurisë kibernetike punojnë në profesione dhe pozicione (p.sh., ekspertë të sigurisë kibernetike në banka) që rrallëherë u kërkojnë atyre të përballen me shpërqendrimet dhe ndërhyrjet kibernetike në jetën reale - situata të referuara më poshtë si incidente. Megjithatë, ata duhet të jenë kompetent për të njohur incidentet dhe për t'iu përgjigjur në mënyrë të përshtatshme atyre. Për t'u bërë ekspertë, specialistët e sigurisë kibernetike të fushave të ndryshme kërkojnë trajnim të vazhdueshëm në shërbim për të ruajtur dhe avancuar ekspertizën e tyre në botën e sotme që ndryshon me shpejtësi.

Në studimin tonë, ne shqyrtoam kërkesat për zbatimin optimal të trajnimit në

Teksti aktual bazohet në një punim shkencor, "Mjedisi autentik i të nxënit për trajnimin në shërbim të sigurisë kibernetike: një studim cilësor", i botuar si një printim paraprak në Revistën Ndërkombëtare të Edukimit Inxhinierik të Vazhdueshëm dhe të Nxënit gjatë gjithë jetës (2023/e ardhshme).

shërbim për të siguruar të mësuarit e kompetencave individuale dhe organizative që është thelbësore për përballimin e situatave komplekse të jetës reale dhe ruajtjen e performancës së procesit të biznesit në rastin e incidenteve të sigurisë kibernetike. Ne u fokusuam si në mjedisin fizik (përfshirë zbatimin e teknologjisë) ashtu edhe në aktet dhe ndërveprimet pedagogjike, të cilat përmirësojnë zgjidhjet pedagogjike të trajnimit në shërbim. Proceset e biznesit, në këtë rast, nënkuptojnë të gjitha “grupet e aktiviteteve pjesërisht të porositura” komerciale dhe jo-tregtare që synojnë të arrijnë një qëllim (Hammer dhe Champy, 1993) të kryera nga kompani, aktorë publikë dhe organizata jofitimprurëse. Kështu, proceset e biznesit mbulojnë edhe veprimet e organizatave të sigurisë.

Për të ekzaminuar kompetencat kritike që duhet të trajnohen në trajnimin në shërbim të sigurisë kibernetike, ne zhvilluam intervista tematike me pesë ekspertë të sigurisë kibernetike, të cilët kanë marrë pjesë dhe kanë projektuar trajnime për sigurinë kibernetike. Universiteti i Shkencave të Aplikuara JAMK ka organizuar këtë trajnim; ato janë zhvilluar në një mjedis kibernetik realist global (RGCE), një gamë kibernetike e pasur me veçori që bashkon një botë realiste globale dhe mjedise të tëra organizative në një re private të izoluar. Intervistat përbëheshin nga dy faza. Faza e parë filloi me pyetje në lidhje me përvojën e të intervistuarit si specialist dhe zhvillues gamë. Më pas, ata vazhduan të eksplorojnë perceptimet e tyre se si gama i shërbeu (ose nuk u shërbente) nevojave të klientëve. Në fazën e dytë, atributet e një mjedisi autentik të të nxënit (Herrington dhe Oliver, 2000) iu prezantuan të intervistuarve në PowerPoint. Çdo vjeshtë prezantohej një atribut i përkthyer në finlandisht. Dy pyetje u bënë për secilin atribut: (1) Si e vënë në praktikë këtë atribut diapazoni dhe praktikat e sigurisë kibernetike dhe (2) a mund të bëhet diçka më mirë në të ardhmen?

Qasja jonë ishte rrëmbyese (Graneheim et al., 2017), duke kombinuar metodat induktive dhe deduktive. Në studimin aktual, kjo do të thoshte se analiza jonë ishte e drejtuar nga të dhënat; megjithatë, ne përdorëm gjithashtu konceptet e Herrington dhe kolegëve (2010) në kodimin tonë për të reflektuar mbi perceptimet e ekspertëve dhe përfundimisht lëvizëm përpara dhe prapa midis të dhënave dhe teorisë për të krijuar një kuptim të plotë të fenomenit dhe për të forcuar interpretimin tonë të të dhënave.

Rezultatet

Analiza jonë identifikoi tre komponentë themelore që ishin të gjithëpranishëm gjatë ruajtjes së sigurisë kibernetike për proceset e biznesit. Siguria kibernetike ndodh gjithmonë në një mjedis dixhital. Për më tepër, siguria kibernetike nuk kryhet kurrë e vetme kur sigurohet performanca e procesit të biznesit (Dawson dhe Thomson, 2018): ajo gjithmonë përfshin bashkëpunimin midis ekipeve, dhe ekipi shpesh përfshin personel nga nivele ose funksione të ndryshme të një organizate apo edhe nga organizata të tjera. Së paku, një rrjet bashkëpunëtorësh ose klientësh duhet të informohet në rast të një incidenti të sigurisë kibernetike. Për më tepër, kompleksiteti është gjithmonë i dukshëm për shkak të mjediseve në të cilat proceset e biznesit ndeshen me kërcënime të sigurisë kibernetike (Karjalainen dhe Kokkonen, 2020; Karjalainen et al., 2019). Këta komponentë themelore ne i emërtuam shtresën e teknologjisë, shtresën njerëzore dhe shtresën e kompleksitetit, të cilat ishin tre temat që përshkuan të gjitha kategoritë (d.m.th., elementët që duhet të përfshijë një mjedis optimal trajnimi në shërbim për të siguruar trajnimin e duhur të individëve dhe organizatave në kompetencat e nevojshme për trajtimin e incidenteve të sigurisë kibernetike në jetën reale) dhe sigurimin e mirëmbajtjes

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

së performancës së procesit të biznesit.

Përpara formimit të kategorive të nivelit më të lartë, ne identifikua tetë lloje të ndryshme elementesh në të dhëna, të cilat i referoheshin trajnimit në:

- mjedisin teknik ku zhvillohen proceset e biznesit dhe incidentet kibernetike dhe zgjidhjet e duhura

- funksionalitetet e ndryshme të një organizate

- procesin e interpretimit

- zinxhirët e komandave dhe roleve dhe përgjegjësi

- besimin social dhe punën midis ekipeve dhe grupeve të njerëzve

- marrëdhëniet me publikun

- komunikimin ndërmjet ekipeve (si të kryhet një analizë risku, duke përfshirë analizën shkak-pasojë)

- formulimin e koncepteve ndër-ekipore që ata mund të ndajnë (shpesh me personel nga organizata të ndryshme).

Të gjithë këta elementë lidhen me nevojat e klientëve dhe nxënësve. Kjo do të thoshte se efekti në jetën reale dhe efikasiteti i ushtrimit varej nga bashkë-projektimi me klientin për të mbështetur nevojat e organizatës.

Bazuar në këto tetë elementë, ne analizuam dhe formuam katër kategori të nivelit më të lartë: teknologjitë, ndërveprimin njerëzor, funksionalitetet organizative dhe politikat e kompanisë. Mjedisin teknik që duhet mësuar dhe zotëruar është një entitet kompleks me shtresa të ndryshme. Në vend që të ishte një mjedis teknologjik i izoluar, specialistët e sigurisë kibernetike e perceptuan atë si vetëm një komponent të një procesi biznesi. Në varësi të objektivit të të nxënësve, në një mjedis të përparuar mësimor të stilit të arenës kibernetike (Karjalainen dhe Kokkonen 2020), nxënësit mund t'i caktohet një rol ose detyrë për t'i mundësuar ata të praktikojnë të gjitha shtresat teknike të përmendura, duke rritur kështu të kuptuarit e tyre për çështjet e specializuara të organizatës.

Kategoria e dytë në të cilën ndiqet të nxënësve në praktikë u fokusua në funksionalitetet e ndryshme të një organizate. Mund të thuhet se niveli teknik prodhon fenomene të sigurisë kibernetike dhe rreziqet e këtyre fenomeneve duhet të menaxhohen, zbuten ose eliminohen nga funksionalitetet e ndryshme të integruara në organizatë. Kategoria e tretë mbulon perceptimet e ekspertëve të sigurisë kibernetike në lidhje me normat, rregulloret dhe detyrimet e ndryshme që organizatat përdorin për të udhëhequr dhe menaxhuar operacionet e tyre. Një ushtrim i sigurisë kibernetike është një mjet i mirë për krahasimin dhe matjen e aftësisë së një organizate për të vepruar sipas udhëzimeve, për të verifikuar kohën e duhur të arsimimit dhe për të identifikuar nevojat e mundshme për përditësime. Kategoria e katërt përfshinte perceptimet e ekspertëve të sigurisë kibernetike për komunikimin brenda organizatës, interpretimet e tyre për atë që llogaritet si një incident, të kuptuarit e tyre të situatave që duhet të përgjigjen dhe si ta bëni këtë, dhe reflektimet e tyre mbi frymën dhe besimin e ekipit. Aftësia e personelit teknik për të komunikuar në mënyrë efektive dobësitë ose rreziqet në një mjedis teknik operativ me personin që merret me operacionet e biznesit të një organizate është thelbësore.

Diskutim

Duke kontribuar në studimet e mëparshme mbi pedagogjinë simuluese (Lathleiff, 2019; Rystedt et al., 2019), studimi aktual vë në dukje se duke marrë pjesë si një

organizatë (dhe jo individualisht) dhe duke praktikuar të gjithë procesin e veprimit (në vend se vetëm disa situata ose shembuj), operacionet mund të menaxhohen siç duhet për të siguruar që performanca e biznesit të ruhet pas një incidenti të sigurisë kibernetike në jetën reale. Kjo nënkupton përfshirjen e të gjitha pjesëve thelbësore të procesit, duke përfshirë mjedisin teknik dhe zgjidhjet, funksionalitetet e një organizate, analizën praktike të rrezikut, rolet dhe përgjegjësitë e rëndësishme, grupin e njerëzve që zakonisht punojnë së bashku dhe komunikimin midis organizatave dhe partnerëve të tyre si pjesë e trajnimit në shërbim. Në këtë mënyrë, i gjithë procesi i veprimit kur ndodh një incident i sigurisë kibernetike mund të simulohet në një ushtrim.

Referencat

1. Dawson, J. dhe Thomson, R. (2018) "Forca e ardhshme e sigurisë kibernetike: Duke shkuar përtej aftësive teknike për performancë të suksesshme kibernetike", *Frontiers in Psychology*, Vol. 9, DOI: 10.3389/fpsyg.2018.00744.
2. Graneheim, U.H., Lindgren, B.-M. dhe Lundman, B. (2017) 'Sfidat metodologjike në analizën cilësore të përmbajtjes: Një punim diskutimi, 'Edukimi i infermierëve sot, vëll. 56 Nr. 2, f. 29–34.
3. Hammer, M. dhe Champy, J. (1993) *Ri-inxhinierimi i Korporatës: Një Manifest për Revolucionin e Biznesit*. Harper Business, Nju Jork.
4. Herrington, J. dhe Oliver, R. (2000) 'Një kornizë e dizajnit udhëzues për mjediset autentike të të mësuarit, Hulumtimi dhe Zhvillimi i Teknologjisë Arsimore, vëll. 48, Nr. 3, f. 23–48.
5. Herrington, J., Reeves, T. C. dhe Oliver, R. (2010) *Një udhëzues për të mësuarit elektronik autentik*. Routledge, Nju Jork.
6. Karjalainen, M., dhe Kokkonen, T. (2020) 'Arena Gjithëpërfshirëse Kibernetike; Gama Kibernetike e Gjeneratës tjetër,' në punimet e 2020 IEEE Simpoziumi Evropian për Punëtoritë e Sigurisë dhe Privatësisë, EUROS&PW 2020, Instituti i Inxhinierëve Elektrikë dhe Elektronikë IEEE, fq. 11–16.
7. Karjalainen, M., Kokkonen, T. dhe Puuska, S. (2019) 'Aspekte pedagogjike të ushtrimeve të sigurisë kibernetike', në punimet e 4-të të Simpoziumit Evropian të IEEE për Punëtoritë e Sigurisë dhe Privatësisë, EUROS&PW 2019, Instituti i Inxhinierëve Elektrikë dhe Elektrikë, IEEEon fq 103–108.
8. Karjalainen, M. & Ojala, A.-L. (e ardhshme/2023). Mjedis i autentik i të mësuarit për trajnimin në shërbim të sigurisë kibernetike: një studim cilësor. *Revista Ndërkombëtare e Edukimit të Vazhdueshëm Inxhinierik dhe të Mësimit gjatë gjithë jetës*. DOI: 10.1504/ijceell.2023.10041126.
9. Lathleiff, C. (2019) *Imagjinimi i një vendi pune autentik duke përdorur simulimin: eksplorimi i pedagogjisë së simulimit në edukimin auditues*. Ph.D e pabotuar. tezë. Universiteti i KwaZulu-Natal.
10. Rystedt, H., Dahlgren, M. A., Felländer-Tsai, L., dhe Nyström, S. (2019) 'Përparimi i Pedagogjisë dhe Kërkimit të Simulimit', në M. Abrandt Dahlgren, H. Rystedt, L. Felländer-Tsai, S. Nyström, (Eds.) *Simulimi ndërprofesional në kujdesin shëndetësor*. Springer, Çam, fq 197–211.

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

Projekti i Binjakëzimit “Forcimi i kapaciteteve dhe efikasitetit të Akademisë së Sigurisë”: Një fillim i shkëlqyer për bashkëpunimin ndërkombëtar për kërkim dhe zhvillim



Dr. Tiina KOIVUNEMI

Kërkuese shkencore, Kolegji Universitar i Policisë, Finalndë (POLAMK)
Këshilltar Rezident i Binjakëzimit (RTA)

Ndërkombëtarizimi dhe bashkëpunimi janë thelbësore për institucionet moderne të Arsimit të Lartë. Bashkëpunimi me partnerët duhet të ndiqet si në arsim ashtu edhe në kërkim. Një parakusht për bashkëpunim të frytshëm është që partnerët të shohin interesa të ngjashme dhe t'i besojnë njëri-tjetrit. Bashkëpunimi duhet të jetë i dobishëm për të gjitha palët. Përfitimet e bashkëpunimit praktik përfshijnë zhvillimin e aftësive, zgjerimin e rrjeteve, dukshmërinë dhe mundësitë për ndikim. Bashkëpunimi i shkëlqyer nuk është vetëm ndërmjet organizatave, por kërkon gjithmonë marrëdhënie efektive në nivel personal.

Konferenca shkencore e organizuar si pjesë e aktiviteteve të projektit të Binjakëzimit në bashkëpunim me partnerëve të projektit është një shembull i shkëlqyer i bashkëpunimit. Në bashkëpunim, ekspertë dhe studiues nga Akademia e Sigurisë, Akademia e Policisë dhe JAMK organizuan këtë konferencë, e cila u mundësoi partnerëve nga Shqipëria, Finlanda, Estonia dhe Kosova të takohen dhe diskutojnë, shkëmbejnë ide dhe të mësojnë për hulumtimet e njëri-tjetrit.

Projekti i Binjakëzimit, i cili filloi në janar 2020, ka ofruar një mundësi të shkëlqyer për të ndërtuar bashkëpunimin me partnerëve. Ai ka ndihmuar në zhvillimin e aktiviteteve K&Zh të Akademisë së Sigurisë nëpërmjet bashkëpunimit ndërmjet

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

ekspertëve. Projekti ka ofruar gjithashtu një fillim të shkëlqyer për bashkëpunim në fushën e kërkimit.

Projekti është realizuar në kushte ndonjëherë shumë sfiduese. Për shkak të pandemisë Covid-19, një pjesë e projektit u realizua në distancë, me ekspertë të aktivitetit që punonin në Finlandë dhe Estoni dhe ekspertë të Akademisë së Sigurisë në Shqipëri.

Instrumenti i Binjakëzimit

Binjakëzimi është një instrument i drejtuar nga politika që mbështet bashkëpunimin institucional ndërmjet administratave publike në Shtetet Anëtare të BE-së dhe vendeve partnere. Ai është një instrument i Bashkimit Evropian për bashkëpunimin institucional ndërmjet Administratave Publike të Shteteve Anëtare të BE-së dhe vendeve përfituese ose partnere. Parimi themelor i binjakëzimit është të mundësojë bashkëpunimin ndërmjet ekspertëve nga shtetet anëtare të BE-së dhe vendeve përfituese bazuar në aktivitetet mes kolegëve. Vendet përfituese janë Shqipëria, Bosnja dhe Hercegovina, Kosova, Mali i Zi, Maqedonia e Veriut, Serbia dhe Turqia (Instrumenti për Asistencën e Para-Aderimit, IPA). Përveç kësaj, disa vende përfituese mund të marrin pjesë në aktivitetet e Binjakëzimit si pjesë e Politikës Evropiane të Fqinjësisë (ENP). Këto vende janë Algjeria, Egjipti, Izraeli, Jordania, Libani, Maroku, Palestina, Tunizia, Armenia, Azerbajxhani, Bjellorusia, Gjeorgjia, Moldavia dhe Ukraina.

Binjakëzimi në rajonin IPA synon të mbështesë transpozimin, kryerjen dhe zbatimin e legjislacionit të BE-së. Në këto raste fokusi është në ngritjen e kapaciteteve dhe mbështetjen e zhvillimit pozitiv në rajon. Projektet e binjakëzimit kontribuojnë në ndarjen e praktikave të mira dhe nxitjen e marrëdhënieve afatgjata midis administratave të vendeve ekzistuese dhe të ardhshme të BE-së. Kuadri i Politikës Evropiane të Fqinjësisë synon të ndërtojë kapacitetet administrative të administratës publike. Metodat e përdorura përfshijnë, për shembull, trajnimin dhe mbështetjen e riorganizimit. Ideja e projekteve të binjakëzimit është të bashkojë organizatat në shtetet anëtare dhe vendet përfituese, të cilat kanë një strukturë dhe mandat të ngjashëm. Parimi kryesor është bashkëpunimi dhe zhvillimi mes kolegëve. Një projekt i suksesshëm Binjakëzimi kërkon përfshirjen dhe angazhimin e stafit të organizatave përfituese dhe zotërimin e procesit të zhvillimit. Në një projekt binjakëzimi, zhvillimi synon të arrijë rezultate të detyrueshme. Projektet përdorin metoda të ndryshme pune, të tilla si seminare, sesione trajnimi, misione ekspertësh, vizita studimore, praktika dhe këshillime, dhe metoda të tjera të mësuarit-duke-bërë. Aktorët kritikë në projektet e binjakëzimit janë Menaxheri i Projektit të Shtetit Anëtar, Këshilltari Rezident i Binjakëzimit (RTA), Ekspertët Afatshkurtër (STEs), Udhëheqësi i Projektit Përfitues, RTA përfituese dhe administrata dhe stafi i organizatës përfituese.

Projekti i binjakëzimit në Akademinë e Sigurisë

Forcimi i Kapaciteteve dhe Efikasitetit të Akademisë së Sigurisë – Shqipëri filloi në janar 2020, duke përfunduar më 30.9.2022. Buxheti i përgjithshëm i projektit është 2 000 000 euro.

Qëllimi i projektit.

Projekti synon të përmirësojë kapacitetet arsimore dhe trajnuese, aftësitë kërkimore shkencore dhe menaxhimin e përgjithshëm të Akademisë Shqiptare të Sigurisë në ofrimin e programeve arsimore profesionale për Policinë e Shtetit Shqiptar dhe Agjencitë e tjera të Zbatimit të Ligjit. Projekti mbështet Akademinë e Sigurisë në përditësimin e

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

vizionit të saj strategjik dhe planifikimit operacional, duke ndërtuar kapacitetet e saj njerëzore dhe të tjera, dhe mundëson ndarjen e njohurive ndërmjet ekspertëve shqiptarë, finlandezë dhe estonezë në trajnimin e zbatimit të ligjit. Objektivi i përgjithshëm i projektit është të forcojë sundimin e ligjit në Shqipëri duke përmirësuar sistemin arsimor për agjencitë e zbatimit të ligjit në përputhje me *acquis* të BE-së, standardet ndërkombëtare dhe praktikat më të mira. Projekti ka dy komponentë:

- *Komponenti 1:* Qeverisja dhe menaxhimi i Akademisë së Sigurisë u përmirësua dhe u përafua me standardet e BE-së.

- *Komponenti 2:* Zhvillimi i kapaciteteve është forcuar bashkëpunimi ndërinstitucional.

Të dy komponentët kanë nën-rezultate. Nën-rezultatet për komponentët janë:

- *Nën-rezultati 1.1:* Mandati dhe funksionet e Akademisë së Sigurisë (AS) janë të harmonizuara me kuadrin ligjor dhe organizativ, në përputhje me standardet e BE-së.

- *Nënrezultati 1.2:* Procedurat administrative, qeverisja dhe menaxhimi i Akademisë së Sigurisë janë përmirësuar

Nënrezultati 2.1: Kapacitetet e trajnimit dhe kërkimit të Akademisë së Sigurisë janë përmirësuar.

Nënrezultati 2.2: Bashkëpunimi ndërinstitucional me agjencitë e tjera ligjzbatuese është plotësisht funksional.

Projekti përfshin katër partnerë nga vendet anëtare të BE-së. Partneri kryesor është Kolegji Universitar i Policisë nga Finlanda, dhe partneri dytësor është EASS nga Estonia. Dy partnerët e tjerë janë Universiteti i Shkencave të Zbatuara JAMK dhe Instituti Finlandez i Menaxhimit Publik HAUS Finlandë. Projekti ka një zyrë në Tiranë në Akademinë e Sigurisë, me staf një Këshilltar Rezident të Binjakëzimit, një asistent të RTA-së dhe një përkthyes. Projekti drejtohet nga një udhëheqës i projektit të Shtetit Anëtar, i mbështetur nga një ekip të Binjakëzimit. Do të ketë gjithashtu një drejtues projekti dhe një RTA të përfuturit, të cilët do të punojnë së bashku me RTA-në e shtetit anëtar. Puna zhvillimore do të kryhet në bashkëpunim me organizatat partnere dhe stafin e organizatës përfituese.

Sipas programit të Binjakëzimit, filozofia udhëzuese e punës së projektit është një metodë pune mes kolegësh. Në procesin e zhvillimit përdoren një sërë metodash të ndryshme pune. Metodatat e përdorura janë:

- Misionet STE
- Online/e-learning
- Vizita studimore
- Diskutimet në tryezë të rrumbullakët
- Grupet e punës
- Analiza, vlerësime, krahasime dhe rekomandime
- Këshilla dhe diskutime nga kolegët
- Pjesë trajnimi
- Workshope (niveli strategjik)
- Konferenca (akademike)
- Konferenca të nivelit të lartë
- Mbledhjet e komitetit drejtues
- Takime/komunikim me donatorë të tjerë të përshtatshëm
- Takimet e palëve të interesuara

Aktivitetet e projektit nisën në mars 2020. Në fillim të vitit 2020, pandemia Covid-19 u zgjerua dhe rastet e para u zbuluan në Shqipëri në të njëjtën kohë me javën e parë të misionit të projektit. Strategjia e Shqipërisë për pandeminë Covid-19 ishte një bllokim i plotë, i cili hyri në fuqi një javë pasi u zbuluan rastet e para pozitive. Si pasojë e pandemisë Covid-19, projekti u pezullua për dy muaj. Projekti u rifillua në maj 2020

pas një vendimi të Komisionit Evropian për zbatimin fleksibël të projektit. Projekti u realizua në distancë nga maji 2020 deri në korrik 2021. Kohëzgjatja totale e punës në distancë ishte 14 muaj. Gjatë kësaj periudhe, RTA ka punuar në Finlandë për pesë muaj dhe nëntë muaj në Shqipëri në mënyrën e zakonshme në Akademinë e Sigurisë.

Gjatë punës në distancë janë realizuar 11 aktivitete. Në to morën pjesë gjithsej 28 ekspertë afat shkurtër nga Finlanda dhe Estonia. Nëntë nga ekspertët erdhën nga Estonia dhe 19 nga Finlanda. Disa aktivitete u kryen tërësisht nga distanca, dhe disa vazhduan edhe pasi projektet iu kthyen zbatimit rutinë. Aktivitetet e realizuara ishin:

- sqarimi i pritshmërive të Akademisë, institucioneve të sigurisë publike, grupeve të interesit dhe shoqërisë shqiptare;
- rregullore e brendshme për kuadrin ligjor dhe operacional (korniza arsimore në përgjithësi në Shqipëri, boshllëqe, etj.)
- standardet e arsimit të lartë për akreditim (niveli i BE-së);
- ndërtimi i një strategjie për të arritur misionin e një institucioni të arsimit të lartë;
- procesi i hartimit dhe zhvillimit të kurrikulave të bazuara në rezultate dhe të drejtuar nga kompetenca;
- kriteret e përditësuara për përzgjedhjen e stafit akademik dhe trajnerëve;
- hartimi dhe analizimi i situatës aktuale të K&ZH;
- përditësimi i strategjisë së K&ZH;
- kryerja e një analize të nevojave për trajnim;
- analizimi i kurrikulave aktuale;
- hartimi dhe analizimi i situatës aktuale në bashkëpunim.

Në organizatën përfituese, shumica e anëtarëve të stafit morën pjesë në aktivitete online. I gjithë stafi mësimdhënës mori pjesë në analizën e nevojave për trajnim. Në shumicën e rasteve, të njëjtët persona ishin të përfshirë në më shumë se një aktivitet.

Sfidat dhe mundësitë në bashkëpunim dhe zhvillim

Gjatë projektit, bashkëpunimi ka marrë formë të ndryshme, si në distancë ashtu edhe në takime ballë për ballë, seminare, trajnime, diskutime nga kolegët, etj. Zhvillimi online paraqiste disa sfida. Sfidat e identifikuara mund të grupohen në katër kategori:

- sfidat teknologjike,
- sfidat që lidhen me njohuritë dhe aftësitë,
- komunikimi virtual dhe sfidat e bashkëpunimit,
- kultura organizative dhe mënyrat e punës.

Sfidat teknologjike ishin shumë konkrete, duke filluar nga fakti se organizata përfituese nuk kishte pajisje apo softuer për punë në distancë. Para fillimit të punës në distancë, duhej gjetur një zgjidhje për problemin se çfarë lloj hardueri dhe softueri do të përdorej për të kryer punën. Sondazhi fillestar i situatës zbuloi se shumica e stafit kishin pajisje personale, kryesisht telefona inteligjentë. Në nivel organizativ, hardueri i nevojshëm nuk ishte i disponueshëm. Problemi u zgjidh duke blerë pajisjet e nevojshme për punë në distancë: kompjuterë, mikrofona konferencash, kamera dhe pajisje për akses në internet.

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

Një sfidë e rastësishme në lidhje me teknologjinë ishte cilësia e lidhjes me internetin. Ndonjëherë lidhja nuk ishte mjaft e mirë. Kjo çoi në probleme të ndryshme, si vështirësi në të kuptuarit e diskutimit në tërësi, vështirësi në menaxhimin e kohës së takimeve dhe fokusim në gjërat e gabuara. Problemet me komunikimin çuan në zhgënjim dhe mungesë motivimi midis pjesëmarrësve.

Grupi i dytë i sfidave janë sfidat e njohurive dhe aftësive. Me pandeminë Covid-19, puna në distancë u bë me shpejtësi më e zakonshme. Kjo situatë e re bëri që puna në distancë të përdoret në kontekste të ndryshme, jo vetëm në takime formale. Fushat e reja të përdorimit përfshinin, për shembull, zhvillimin e biznesit, stërvitjen personale, kujdesin shëndetësor, teleshëndetin, etj. Mësimi elektronik dikur ishte pjesë e institucioneve moderne arsimore, por pandemia përshpejtoi zhvillimin e metodave dhe teknologjive të mësimi elektronik. Puna në distancë dhe digjitale kërkon disa aftësi për të pasur sukses. Aftësitë thelbësore të kërkuara janë ato që lidhen me teknologjinë e përdorur. Vetëm aftësitë teknologjike janë të pamjaftueshme; nevojiten gjithashtu aftësi për zgjidhjen e problemeve dhe inovacion. Puna në grup dhe aftësitë ndërpersonale janë gjithashtu aftësi të nevojshme. Puna në një ekip ndërkombëtar kërkon gjithashtu ndërgjegjësim kulturor dhe aftësi të përshtatshme gjuhësore. Në këtë projekt fokusi ishte te zhvillimi, ndaj duhej ekspertizë në metodat e zhvillimit.

Sfidat që vijnë nga komunikimi dhe bashkëpunimi virtual mund të lindin për arsye të ndryshme. Në disa raste, multikulturalizmi mund të krijojë situata sfiduese. Për këtë arsye, ndërgjegjësimi kulturor është thelbësor për të gjitha palët e përfshira. Puna në një mjedis ndërkombëtar është një faktor stresi në disa raste. Aftësitë gjuhësore janë një parakusht për ndërveprim. Gjuha e punës e projektit në shqyrtim është anglishtja. Askush në projekt nuk është folës i gjuhës angleze. Është vlerësuar se 95% e ndërveprimit zhvillohet përmes një përkthyesi.

Në punën në distancë, përdorimi i një lidhjeje video lejon vetëm komunikim të kufizuar. Për shembull, përqindja e komunikimit joverbal është më e ulët se sa në ndërveprimet e rregullta nga afër. Në punën online, mundësia e keqinterpretimit të mesazheve rritet nga sfidat e mundshme teknike të përmendura më lart. Ekzistojnë gjithashtu dallime në mënyrën se si ekspertët dhe stafi i organizatës përfituese punojnë dhe komunikojnë. Këto dallime janë pjesërisht të lidhura me kulturën organizative.

Grupi i katërt i sfidave lidhet me kulturën organizative dhe praktikën e punës. Projekti përfshin organizata nga tre vende të ndryshme. Si kulturat kombëtare ashtu edhe ato organizative janë të ndryshme. Kultura organizative mund të vërehet në bashkëpunim, ndërveprim, sjellje në takim, iniciativë dhe udhëheqje. Dallimet mund të vërehen edhe në mënyrën se si një organizatë merret me situata të vështira. Një sfidë tjetër është shkalla në të cilën punonjësit kanë fuqinë për të përcaktuar punën e tyre dhe nëse punonjësi mund të ndërmarrë veprime me iniciativën e tyre pa urdhër nga administrata e organizatës.

Puna zhvillimore gjithashtu mund të pengohet nga fakti që ekspertët afatshkurtër kanë disa projekte të mbivendosura dhe organizata përfituese ka më shumë se një donator njëkohësisht. Kjo ja vështirëson punën si ekspertëve afatshkurtër ashtu edhe stafit të organizatës përfituese.

Gjatë projektit, ne gjetëm zgjidhje të zbatueshme për sfidat. Zgjidhjet e paraqitura në tabelën e mëposhtme janë të përshtatshme për punë në distancë dhe të përshtatshme për çdo projekt zhvillimi ndërkombëtar.

Sfida	Si të përballeni me sfidën?
Teknologjia	• Vlerësoni dhe krahasoni zgjidhjet në dispozicion • Investoni në teknologjinë dhe softuerin e nevojshëm • Sigurohuni që teknologjia të funksionojë paraprakisht • Hartoni një plan emergjence nëse është e nevojshme
Sfidat që lidhen me njohuritë dhe aftësitë	• Udhëzoni stafin se si të punojë dhe të zhvillohet nga distanca • Sigurohuni që çdo sesion zhvillimi të ndiqet nga të paktën një person që di të përdorë pajisjet dhe softuerin. • Inkurajoni pjesëmarrësit të provojnë opsione të ndryshme.
Sfidat e komunikimit dhe bashkëpunimit virtual	• Rritni ndërgjegjësimin tuaj kulturor duke lënë gjithashtu kohë për ndërveprim social gjatë punës në internet • Trajtoni STE që të punojnë me një përkthyes • Bëni pyetje sqaruese nëse është e nevojshme për të shmangur keqkuptimet • Përdorni terma të qartë dhe të thjeshtë • Pranoni diversitetin dhe mënyrat e ndryshme të komunikimit
Sfidat janë ato që lidhen me kulturën organizative dhe praktikatat e punës	• Pranoni mënyra të ndryshme të punës • Njihuni me organizatën përfituese përpara se të filloni aktivitetet e zhvillimit. • Jini fleksibël dhe përgatituni të ndryshoni metodat e përdorura nëse është e nevojshme • Diskutoni dhe bini dakord mbi rregullat standarde bazë me palët e përfshira

Puna në distancë ofron gjithashtu shumë mundësi. Shumica e mundësive janë të njëjta si në punën me video ose mësimin elektronik. Mundësitë mund të konsiderohen si në nivel individual ashtu edhe në nivel organizativ. Nga një këndvështrim individual, mundësitë lidhen me rritjen profesionale. Bashkëpunimi ndërmjet aktorëve ndërkombëtarë ofron mundësi të mira për zhvillim profesional dhe akumulim të njohurive në shkallë globale. Puna jep mundësinë për të mësuar dhe përjetuar gjëra nga kultura të ndryshme. Puna është e larmishme dhe emocionuese. Puna në një gjuhë tjetër përveç gjuhës amtare zakonisht ju jep vetëbesim për të komunikuar në një gjuhë të huaj dhe për të zhvilluar aftësitë tuaja gjuhësore.

Përfitimet e punës nga afër janë gjerësisht të ngjashme. Ekziston edhe ndërveprimi joformal që vjen me kontaktet sociale. Ndërveprimi ndërton besim, përkushtim dhe interesa të përbashkëta.

Puna në një mjedis multikulturor dhe ndërkombëtar mund të jetë gjithashtu një mundësi. Ofron mundësinë për të ndërtuar rrjete sociale. Zhvillimi në internet lejon orar fleksibël të punës dhe nuk është i lidhur me një vendndodhje specifike. Barazimi i punës dhe jetës familjare bëhet më i arritshëm dhe më i personalizuar.

Bashkëpunimi ofron mundësi për krahasimin me praktikatat më të mira të organizatës suaj me organizata të ngjashme në nivel organizativ. Një ekspert i jashtëm ofron qasje dhe njohuri të reja. Rrjetëzimi global është një avantazh për të gjitha llojet e organizatave.

Një fillim i shkëlqyer për bashkëpunimin ndërkombëtar në kërkim dhe zhvillim

Gjatë projektit të Binjakëzimit, u zhvilluan aktivitete kërkimore-zhvillimore të Akademisë së Sigurisë. Gjatë viteve 2021-2022, "Strategjia e kërkimit shkencor" u rishikua, u kryen trajnime kërkimore akademike dhe u zhvillua pjesa e vizibilitetit të

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

kërkim-zhvillimit. Në trajnimin e kërkimit shkencor u eksploruan gjithashtu mundësi për të nisur projekte ndërkombëtare. Gjatë një vizite studimore në Finlandë, ekspertë nga Akademia e Sigurisë patën mundësinë të vlerësojnë aktivitetet e kërkim-zhvillimit të Kolegjit Universitar të Policisë. Projekti ofroi një mundësi rrjetëzimi për ekspertët e kërkim-zhvillimit në Shqipëri, Finlandë dhe Estoni.

Gjatë projektit u mbajtën dy konferenca, duke ofruar mundësi të shkëlqyera për shkëmbimin e përvojave dhe rrjetëzimin. Në konferencën shkencore të pranverës 2022 morën pjesë jo vetëm ekspertë nga Finlanda dhe Shqipëria, por edhe ekspertë nga Kosova. Të gjitha palët shprehën vullnetin për thellimin dhe zgjerimin e bashkëpunimit në fjalën përmbyllëse të konferencës. Projekti i Binjakëzimit "Forcimi i kapaciteteve dhe efikasitetit të Akademisë së Sigurisë" dëshmoi të ishte një fillim i shkëlqyer për bashkëpunim të gjatë dhe të frytshëm në kërkim dhe zhvillim.



AKADEMIA E SIGURISË

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

Efektiviteti i zbatimit të ligjit të trafikut



Dr. Vesa HUOTARI
Studiues i lartë, Kolegji Universitar i Policisë, Finlandë



Policia është kritikuar për mungesën e një kuptimi sistematik të efektivitetit të aktiviteteve të saj në rrugë. Ndërsa ata matin përdorimin e burimeve, numërojnë aktivitetet e tyre dhe rezultatet e menjëhershme prej tyre, ata vështirë se i kushtojnë vëmendje efekteve më gjithëpërfshirëse të punës së tyre (p.sh. Palmer & Corbett, 2015). Unë e shoh policinë si një organizatë të zhytur në përmbushjen e detyrave. Ata duhet t'i kryejnë detyrat e tyre të caktuara me një përkushtim të tillë që vetë qëllimi që qëndron pas këtyre detyrave është venitur. Kështu, është ekonomia, efikasiteti dhe cilësia e punës që tërheqin vëmendjen e tyre. Të gjitha pyetjet për qëllimin, nga këndvështrimi i tyre, duhet t'u drejtohen atyre që janë përgjegjës për përcaktimin dhe përcaktimin e detyrave për policinë.

Nga këndvështrimi i policisë, është për të ardhur keq që efektiviteti nuk mund të reduktohet në efikasitet. Prandaj, të gjitha kërkesat që policia të ndërgjegjësohet më shumë për efektivitetin e tyre dhe ta shohë atë si vendosje të kriterëve për vlerësimin e punës së policisë janë një sfidë e vërtetë. Ky artikull i shkurtër analizon këtë sfidë në policimin e trafikut dhe vë në dukje karakteristikat e saj specifike në këtë fushë të veçantë. Së pari do të diskutoj qëllimin e policisë. Unë supozoj se efektiviteti i policisë së trafikut përputhet ngushtë me efektivitetin e policisë në përgjithësi. Megjithatë, nuk

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

mund të korrigjohet plotësisht me këtë të fundit.

Me sa duket, efektiviteti i zbatimit të ligjit në rrugë nga policia është një çështje komplekse dhe e diskutueshme (p.sh. Churchill & van Norden, 2010; Bierschenk, 2016; Fichtelberg, 2013; Jacobs, 2016). Sfida në matjen e saj pasqyron problemet në përcaktimin e efektivitetit në mjedise të hapura dhe komplekse ku rezultatet përfundimtare të dëshiruara, si siguria rrugore, dalin si rezultat i punës së sistemeve dhe sistemeve të sistemeve. Megjithatë, unë besoj se duhet ta trajtojmë drejtpërdrejt këtë kompleksitet dhe të synojmë të trajtojmë çështjet në kompleksitetin e tyre. Ky artikull përshkruan hapat përpara në vlerësimin e efektivitetit në zbatimin e ligjit të trafikut.

Qëllimi i policisë

Policia që zbaton ligjet e qarkullimit rrugor në rrugë është pjesë e institucionit që, mbi të gjitha, por ndër detyrat e tjera të saj (p.sh. Friedman, 2021; Sparrow, 2016), lufton krimin, e parandalon atë dhe, nëse një parandalim i tillë dështon, heton. incidentet si hap i parë në procesin penal. Me sa duket, vetë qëllimi i zbatimit të ligjit të trafikut është, të paktën pjesërisht, të sigurojë realizimin e qëllimit më të përgjithshëm të policisë.

Megjithatë, qëllimi i policisë përcaktohet pjesërisht nga roli që ajo luan në sistemin e drejtësisë penale. Sistemi i drejtësisë penale mbështetet në funksionimin e tij të idesë së parandalimit efektiv (p.sh. Chalfin & McCrary, 2017; Zaal, 1994; Goldenbeld, Heidstra, Christ, et al., 2000; Paternoster, 2010). Nëse sistemi i drejtësisë penale në të vërtetë funksionon në praktikë siç supozohet në teori, përcakton efektivitetin e policisë si një element thelbësor në funksionimin e saj (p.sh. Daly, 2012; Dandurand, 2014; Smith 2015).

Përveç që policia luan rolin e saj në parandalim, policimi në rrugë synon t'i bëjë rrugët më të sigurta për përdoruesit e tyre. Siguria rrugore si synim nuk është vetëm mbi supet e policisë, por është kontribuar në mënyrë aktive edhe nga një sërë agjencish dhe organizatash të tjera. Prandaj, qoftë e mirë apo e keqe, siguria në rrugë është rezultat i shumë ndjekjeve dhe aktiviteteve të pavarura, pak a shumë të koordinuara (p.sh. McIlroy, Plant, Hoque, et al., 2019; Mohan, Tiwari, Varghese, et al., 2020; Churchill & van Norden, 2019). Është një arritje e përbashkët që nuk ofron asnjë mënyrë të pakomplikuar për të veçuar kontributin nga një ofrues individual si policia nga rezultati i arritur kolektivisht.

Një çështje tjetër, që përcakton natyrën problematike të policisë rrugore, është fakti se policimi në rrugë cenon, të paktën herë pas here dhe në mënyrë të kufizuar, sigurinë e përdoruesve të rrugës, veçanërisht kur policia ndjek të dyshuarit që tentojnë t'i shpëtojnë me një mjet motorik. Siguria e rrugëve rrezikohet në këtë mënyrë nga policia për të përmbushur qëllimin e saj tjetër, d.m.th. në luftën kundër krimit. Paqartësia e qëllimit të policisë, për të mos përmendur kontradiktat midis qëllimeve të ndryshme (Hough, 1987), ka penguar përpjekjet për të matur efektivitetin e tyre (Kirby, 2013).

Me sa duket, qëllimet që drejojnë policinë nuk përbëhen nga një sistem koherent dhe i harmonizuar mirë. Herë pas here, por edhe rregullisht, siguria rrugore rrezikohet nga aktivitetet e policisë. Kjo ndodh sa herë që oficerët e policisë vendosin të ndjekin një makinë që nuk ndalon sipas porosisë ose sa herë që ka një emergjencë dhe policia patrullon me shpejtësi për të mbërritur në vend (p.sh. Lum & Fachner, 2008; Alpert & Lum, 2014; Christie, 2020). Ndjekja policore tenton të rrezikojë sigurinë e përdoruesve të tjerë të asaj seksioni të veçantë të rrugës, oficerëve të policisë të përfshirë në të, si dhe drejtuesit dhe pasagjerëve të mundshëm në mjetin e arratisur. Është e qartë se policimi i rrugëve dhe mbajtja e tyre të sigurta për përdoruesit e tyre janë dy qëllime të veçanta,

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

pra edhe potencialisht të pajtueshme.

Kujtdo që i është caktuar detyra për të identifikuar dhe formuluar tregues për efektivitetin e zbatimit të ligjit te trafikut nga policia, nuk duhet të presë një udhëtim të thjeshtë dhe të drejtpërdrejtë. Megjithatë, të qenit diçka e ndërlikuar, ndoshta edhe përtej kapaciteteve tona, nuk është arsye për të shmangur trajtimin e saj. Pyetjet që lidhen me efektivitetin e ndjekjeve tona na përballin me pyetje themelore.

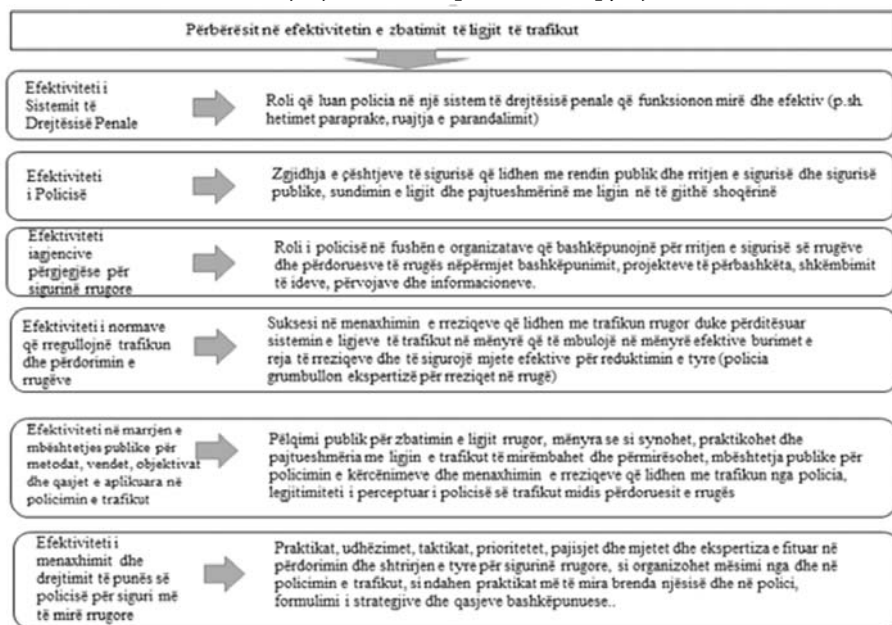


Figura 1. Efektiviteti i zbatimit të ligjit për trafikun rrugor si një arritje në zhvillim

Megjithëse të gjitha ligjet udhëtojnë nën të njëjtin emërtim (“ligj”), ato përfshijnë një mori llojesh të ndryshme. Zbatimi i një ligji reflekton ose rezonon me llojin e ligjit në fjalë. Disa ligje nxjerrin jashtë ligjit një sërë veprash në mënyrë kategorike dhe të gjithë do ta kishin të lehtë të pajtoheshin kur një incident përfaqëson një shkelje të qartë të atij ligji. Zbatimi i një ligji të tillë nuk i lë vend diskrecionit të policisë sa herë që dëshmohet një shkelje e tillë dhe fajtori kapet në flagrancë. (P.sh. Boucher, 2005; Ewick & Silbey 2002; Simmonds, 2005; Yagil, 1998.)

Pastaj kemi rregullat e trafikut që lënë shumë më tepër hapësirë për diskrecionin e policisë, sepse ato nuk i ndalojnë aktet apo veprimet në mënyrë kategorike, por vetëm në një farë mase, si lejimi i drejtimit të një makine, përveç rastit kur shoferi konsiderohet se është shumë i dehur për ta bërë këtë. ligj (Yagil, 1998; Hertogh, 2004). Përdorimi i rrugëve është i rregulluar me ligj për të menaxhuar rreziqet që lidhen me to, pra rrezikun e aksidenteve që rezultojnë me vdekje dhe lëndime. Faktorët që lidhen me rrezikun e aksidentit rrugor janë të njohur dhe ata gjithashtu monitorohen nga afër nga policia (p.sh. Zaal 1994; Goldenbeld, Heidstra, Christ, et al., 2000; Mäkinen, Zaidel, Andersson, et al., 2003).

Zbatimi i rregullave të trafikut synon të mbajë rreziqet e përfshira në përdorimin e rrugëve publike në një nivel që shoqëria e konsideron të pranueshme në përgjithësi dhe që policia e konsideron të pranueshme në çdo vend dhe kohë specifike. Kjo lë hapësirë për negociata të pathëna dhe të theksuara dhe kontrata të nënkuptuara midis policisë dhe përdoruesve të rrugës.

Ekziston ligji i trafikut dhe më pas është marrëveshja e nënkuptuar midis përdoruesve të rregullt të rrugës specifike dhe policisë që zbaton ligjin në zonë, por edhe marrëveshjen që mban trafikun të rrjedhë pa probleme dhe vendasit të sigurt dhe të kënaqur me policinë. Një shofer në një rrugë të panjohur ka më shumë gjasa të ndjekë shembullin e drejtuesve të tjerë sesa përcaktimet e ligjit të trafikut. Kurdoherë që përcaktimi i kufizimeve në një seksion të caktuar të një rruge nuk është në duart e lokaleve, përdoruesit lokalë të rrugës mund ta kenë të vështirë të pajtohen me to, të pajustifikuara dhe diçka të vendosur nga jashtë. Kjo gjithashtu ka të ngjarë të ndikojë në zbatimin e tyre. Në policimin e trafikut, si në fushat e tjera të policisë, efektiviteti i policisë varet shumë nga mbështetja aktive e publikut për punën e policisë duke i informuar për shkelje të mundshme, sjellje të rrezikshme dhe rritje të rreziqeve në rrugë.

Përvoja e gjatë në policimin e përdoruesve të rrugës që në ditët e para të automobilizmit dhe hetimi penal i aksidenteve rrugore kanë forcuar ekspertizën specifike në polici për rreziqet që lidhen me trafikun. Prandaj, roli i policisë nuk kufizohet vetëm në zbatimin e ligjeve të trafikut që kanë kaluar procesin parlamentar. Policia duhet të përdorë ekspertizën e saj për rreziqet në rrugë në mënyra më proaktive për të siguruar që rreziqet përkatëse mbulohen me ligj. Kështu, policia duhet të përfshihet në mënyrë aktive në procesin ligjbërës qoftë drejtpërdrejt ose në bashkëpunim me organizatat e tjera të përkushtuara për sigurinë e rrugëve. Efektiviteti i zbatimit të ligjit rrugor nuk varet vetëm nga efikasiteti në zbatimin e përputhshmërisë me ligjin e trafikut, por gjithashtu pasqyron suksesin në marrjen e ligjit për të mbuluar të gjithë faktorët e rrezikut. Qëllimi i policimit rrugor përputhet drejtpërdrejt me sundimin e ligjit dhe në mënyrë indirekte me numrin e aksidenteve rrugore, të viktimave në to apo të të plagosurve. Prandaj, mangësitë e mundshme në ligj në lidhje me rreziqet e vërteta komprometojnë efektivitetin e policisë në mënyra që nuk mund të kompensohen thjesht duke rritur efikasitetin e saj në përmbushjen e detyrave të lidhura me trafikun. Pra, efektiviteti i policisë në drejtim të sigurisë rrugore kushtëzohet nga efektiviteti i tyre në identifikimin e të gjitha rreziqeve dhe përfshirjen e tyre në ligjet përkatëse (shih figurën 2).

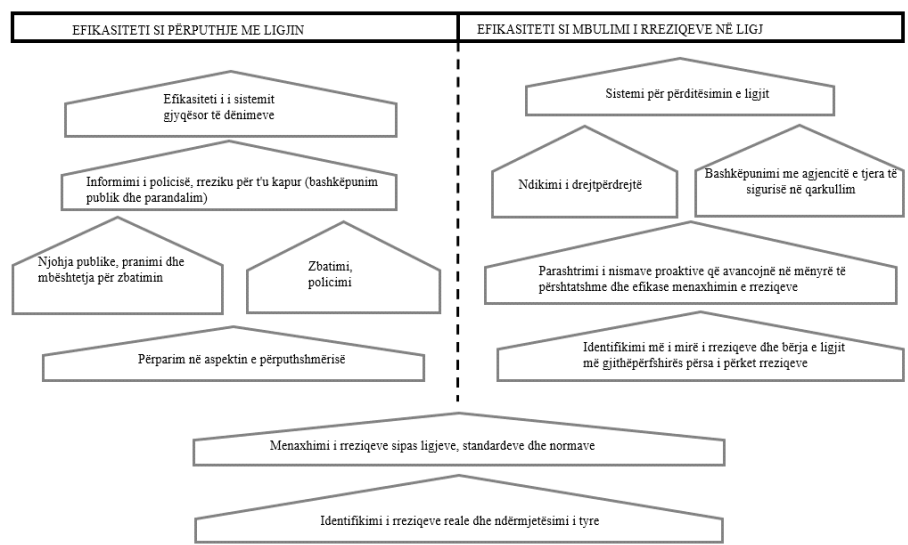


Figura 2. Dy rrugët kryesore për rritjen e efektivitetit të zbatimit të ligjit të trafikut

Figura 2 përshkruan dy qëllimet dhe dy rrugët kryesore për rritjen e efektivitetit të zbatimit të ligjit rrugor nga policia. Të dy qëllimet e ndërlidhura synojnë, nga njëra anë, rritjen e përputhshmërisë me ligjin dhe, nga ana tjetër, garantimin që ligji përfaqëson kuptimin më të mirë të rreziqeve që rrezikojnë sigurinë në rrugë. Kështu, masat për efektivitetin e policimit rrugor duhet të japin informacion për policinë mbi suksesin e tyre për të dyja këto qëllime.

Në një shoqëri në zhvillim të vazhdueshëm, e karakterizuar nga shfaqja e teknologjive të paparashikuara, rreziqet në rrugë, llojet, burimet dhe dinamika e tyre nuk qëndrojnë të palëvizshme, por shfaqen. Efektiviteti i policisë në mbajtjen e niveleve të rrezikut në rrugë në nivelin e rënë dakord, kërkon një rol aktiv prej saj në zhvillimin e vetë bazës së punës së tyre të menaxhimit të rrezikut.

Megjithatë, të mësuarit për suksesin flet shumë pak, për të mos thënë asgjë, për hapat e mundshëm të nevojshëm për ta përmirësuar atë më tej. Nga këndvështrimi i policisë, interesi dominues nuk qëndron në vetëdijen e efektivitetit të tyre, por në gjetjen e mënyrave për ta rritur atë në mënyrë sistematike dhe të vazhdueshme.

Përfundime

Pyetjet në lidhje me efektivitetin që i drejtohen policisë, të themi, nga një autoritet kombëtar auditimi, dhe pyetjet e efektivitetit të paraqitura nga vetë policia mund të duken identike, por ato shpesh burojnë nga këndvështrime shumë të ndryshme, krijojnë supozime të ndryshme dhe synojnë të përmbushin interesa të ndryshme për sa i përket njohurive. Unë besoj se policia është e interesuar të ketë një pasqyrë më të mirë të efektivitetit të saj, kryesisht për të bërë punën e saj më mirë, për të nxjerrë mësimet e dhura nga përvojat e saj në rrugë dhe për të bërë gjërat ashtu siç duhet. Përmbushja e interesit të tyre për efektivitetin kërkon masa që pasqyrojnë si gjendjen e punëve që pasqyrojnë sigurinë e rrugëve ashtu siç përfjetojnë përdoruesit e rrugëve dhe vetë përpjekjet që policia ka bërë për të ndikuar në sjelljen e përdoruesve të rrugës. Autoritetet e jashtme në vlerësimet e tyre për efektivitetin e policisë janë të prirë të pyesin nëse paratë publike duhet të investohen në ndjekje alternative ndaj zbatimit të ligjit të trafikut nga policia. Prioriteti i tyre i parë rrallëherë është gjetja e mënyrave për të përmirësuar punën e policisë. Pavarësisht se sa efektive është policia, nuk duhet pritur që ajo të kompensojë dështimet në sistemet dhe ofruesit e tjerë të shërbimeve në shoqëri. Megjithatë, shpesh faji i vihet policisë. Thuhet se ato janë joefikase, pa efektivitet, integritet dhe qasje të përditësuara të bazuara në prova (James 2014).

Mund të thuhet se infrastruktura e rrugëve, pajisjet e sigurisë në automjete, niveli i kujdesit shëndetësor dhe kërkesat për licencë luajnë rolin e tyre në sigurinë rrugore, por këta faktorë priren të mbeten shumë jashtë kontrollit të policisë. Është thelbësore që efektiviteti i zbatimit të ligjit të trafikut nga policia të konceptohet në terma që kanë lidhje me punën e policisë dhe që oficerët e policisë ta konsiderojnë të dobishme në përpjekjet e tyre për t'i bërë rrugët më të sigurta për përdoruesit e tyre.

Në nivel të përgjithshëm, siguria në rrugë është një rezultat kompleks i një morie aktiviteteve dhe agjencive të shumta në një mjedis ku niveli i rrezikut nuk mbetet konstant. Megjithatë, unë besoj se sfida e paraqitur prej saj trajtohet më së miri nga qasjet që synojnë ta pasqyrojnë atë kompleksitet në mënyrë autentike.

Referencat

1. Alpert, G. & Lum, C. 2014. *Police pursuit and driving*. Policy and research. Springer. _
2. Bierschenk, T. 2016. Police and state. In B. Bradford, B. Jauregoi, I. Loader & J. Steinberg (eds.) *The SAGE handbook of global policing* (pp. 155–178.) SAGE. _
3. Boucher, D. 2005. The rule of law in the modern European state. *European Journal of Political Theory*, 4(1), 89–107.
4. Chalfin, A. & McCrary, J. 2017. Criminal deterrence: a review of the literature. *Journal of Economic Literature*, 55(1), 5–48. _
5. Christie, N. 2020. Managing the safety of police pursuits: A mixed method case study of the Metropolitan Police Service, London. *Safety Science*, 129, 1–7. _
6. Churchill, T. & van Norden, Y. 2010. *Relationships between road safety, safety measures and external factors. A scan of the literature in view of model development and topics for further research*. SWOV Institute for Road Safety Research, D3.
7. Daly, K. 2012. Aims of the criminal justice system. In M. Marmo, W. de Lint & D. Palmer (eds.) *Crime and Justice: A Guide to Criminology* (4. ed.). Lawbook Co.
8. Dandurand, Y. 2014. Criminal justice reform and the system's efficiency. *Criminal Law Forum*, 25, 383–440. _
9. Ewick, P. & Silbey, S. 2002. The structure of legality: the cultural contradictions of social institutions. In Robert Kagan, Martin Krygier and Kenneth Winston (eds.) *Legality and Community: On the Intellectual legacy of Philip Selznick* (pp. 149–165). Rowman & Littlefield.
10. Fichtelberg, A. 2013. Democratic policing and state capacity in an integrated world. In G. Andreopoulos (ed.) *Policings across borders: law enforcement networks and the challenge of crime control* (pp. 11–26). Springer. _
11. Friedman, B. 2021. Disaggregating the policing function. *University of Pennsylvania Law Review*, 169(4), 925–999.
12. Goldenbeld, C., Heidstra, J., Christ, R., Mäkinen, T. & Hakkert, S. 2000. *Legal and administrative measures to support police enforcement of traffic rules*. Escape-project deliverable 5.
13. Hertogh, M. 2004. A 'European' conception of legal consciousness: rediscovering Eugen Ehrlich. *Journal of Law and Society*, 31(4), 457–481.
14. Hough, M. 1987. Thinking about effectiveness. *The British Journal of Criminology*, 27(1), 70–79. _
15. Jacobs, J. 2016. Police, the rule of law, and civil society: a philosophical perspective. In B. Bradford, B. Jauregoi, I. Loader & J. Steinberg (eds.) *The SAGE handbook of global policing* (pp. 82–102). SAGE.
16. James, A. 2014. Forward to the past: reinventing intelligence-led policing in Britain. *Police Practice and Research*, 15(1), 75–88. _
17. Kirby, S. 2013. *Effective policing? Implementation in theory and practice*. Palgrave MacMillan. _
18. Lum, C. & Fachner, G. 2008. *Police pursuits in an age of innovation and reform*. The IACP Police Pursuit Database.
19. McLlroy, R., Plant, K., Hoque, M., Wu, J., Kokwaro, G., Nam, V. & Stanton, N. 2019. Who is responsible for global road safety? A cross-cultural comparison of actor maps. *Accidents and Prevention*, 122, 8–18. _
20. Mohan, D., Tiwari, G., Varghese, M., Bhalla, K., John, D., Saran, A. & White, H. 2020. PROTOCOL: Effectiveness of road safety interventions: An evidence and gap map. *Campbell Systematic Reviews*, 16. _
21. Mäkinen, T., Zaidel, D., Andersson G., Biecheler-Fretel, M.-B., Christ, R., Cauzard, J.-P., Elvik, R., Goldenbeld, C., Gelau, C., Heidstra, J., Jayet, M.-C. Nilsson, G., Papaioanou, P., Quimby, A., Rehnova, V. & Vaa, T. 2003. *Traffic enforcement in Europe: effects, measures, needs and future*. Final report of the ESCAPE consortium.
22. Palmer, S. & Corbett, N. 2015. *Are we there yet? How WA Police determines whether traffic law enforcement is effective*. Parliament of Western Australia. Report no 8.
23. Simmonds, N. 2005. Law as a moral idea. *The University of Toronto Law Journal*, 55(1), 61–92. _
24. Sparrow, M. 2016. Measuring performance in a modern police organization. In Holly Wheeler (ed.) *Perspectives on Policing: Selected Papers on Policy, Performance and Crime Prevention*. Nova Science Publishers, Inc.
25. Zaal, D. 1994. Traffic law enforcement: a review of the literature. Accident Research Centre. Monash University. Report 53.
26. Yagil, D. 1998. Instrumental and normative motives for compliance with traffic laws among young and older drivers. *Accident Analysis and Prevention*, 30(4), 417–424.

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»



AKADEMIA E SIGURISË

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

~ *International scientific conference* ~

«Scientific research and public security»

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

“Scientific research and public security” - contribution of the Security Academy



PhD. Bilbil MEMAJ
Director/Rector of the Security Academy

I have the honor and pleasure to open this conference on behalf of the Security Academy of Albania entitled “Scientific research and public safety”. From the beginning of my speech, I want to emphasize that the societies and the organizations that serve them, in every aspect of life, are in their process of change, this is not just a philosophical notion but it is almost a law. Our task is to study, research and discover the best ways in the interest of this positive change. Even public security as a vital service has its own development and change, trying to solve the problems and challenges that society faces in this time of globalization and the very rapid development of technology.

Ways to solve this process throughout history have been sought and are sought by science, as the only effective and convincing approach for society. In view of public security as part of national security, the activity of scientific research must be permanent, it is such a vital service that it cannot be left to projects and only detached persons who can contribute out of passion or in the implementation of a spontaneous project. Scientific research must be done first by the Security Academy, by other scientific institutions and responsible for innovation in Albania, coordinated and led by the Academy of Sciences.

AKADEMIA
E SIGURISË

Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

For public security, we need a package which will essentially be security for the protection of citizens' lives, since the impression has been created that for internal or public security we have the State Police, which is really the most important institution for the security of order and to fight crime, but security cannot be achieved with the police alone, it requires the participation of the society. We cannot neglect the uncertainty of life from phenomena that are not visible and report that we have satisfactory security just because crimes against life have not increased based on statistics. Public security today is threatened by crime, organized or volume crimes, corruption, environmental and health crimes, food insecurity, liquid insecurity, cyber insecurity, air and sea transportation insecurity, insecurity in work etc.

All these areas of security cannot be developed without knowledge and scientific knowledge, and I emphasize that in all these areas research can be done by all the scientific disciplines that make up the applied science of public security. This requires the contribution of everyone, not just the police.

For policing as the key word of security, let me underline that we are improving the philosophy of community policing as the most effective philosophy so far in the policing process. In this direction, there needs to be a philosophical and methodological shift, regarding how policing should be developed in the future. This cannot be achieved without working out the new forms of policing where the academy has and will have its work object. On the other hand, there must be a philosophy of how community-oriented scientific research methods can be used by the police. This would create a new way of assessing the progress and effectiveness of its work with the citizens the police serve. What I am bringing to the fore is the need for an advancement in the direction of scientific research in the police, in order to provide service to the community in this way as well, through research works, projects, studies, research oriented towards the needs of the community. The research would serve the police itself for its research purposes, but also society as a whole. For this, it is necessary to strengthen the research aspect in the police and to take other steps forward, as well as to strengthen cooperation with research institutions of higher education and beyond.

The Security Academy can still further this path taken so far in the direction of scientific research. The example of the research activity carried out through the Scientific Research Center of the Security Academy has been positive. The publication of twenty-four issues of the "Policing and Security" magazine and the realization of six international conferences and two prominent national conferences are real indicators of the work done. The completed projects and the last project with the National Agency for Scientific Research and Innovation should be added to these indicators. A number of training activities have also been carried out to increase research capacities in the State Police institution.

The experience of publishing the works of scientific conferences realized by the AS has taken the first step in this direction. Suffice it to mention here that topics such as: cyber security, environmental security, suicide, education in the field of security, terrorism, drug trafficking, justice, etc., affect the whole society. The approach that has been taken through the scientific papers that we have published as Academy, is an approach that should be expanded in the future, in order for the police to have a wider role in scientific research. If there is something that we should be aware of and glad that happened, it is precisely the example set by the Scientific Research Center,

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

which provides the best example of how we can move from community policing to scientific police research for interests of the community, with the final goal, the transformation of the police into a modern police and liked by the citizens.

The new organizational approaches of contemporary policing can be:

- Legal policing
- Community Policing
- Problem-Oriented Policing (POP)
- Police compass
- Intelligence-led policing
- Smart Policing
- Asymmetric policing
- Predictive policing
- Hard and Soft policing
- E-Policing (Digital Policing)

These new policing methodologies used by our colleagues in other countries commit us to prepare theoretically in the conditions and specifics that the Albanian society has, to approach such effective methods. Scientific works in this direction should be an attribute of scientific research not only of the police but also of social, psychological, legal, computer sciences, etc.

To these points, we should also add the expansion of the activity of the AS as an institution that forms and trains employees from other state agencies in the field of security. The expansion of the activity of the AS necessarily leads to the expansion of knowledge and necessities in the expansion of the dimension of scientific research. The Academy has the opportunity to be a leading institution in the field of scientific research in Albania, as the interests covered by the education it offers and the mission it has are very broad and affect many levels of the organization of national social activity.

Seven years ago, in 2015, the Security Academy started publishing a scientific journal, titled "Policing and Security" and today I can happily say that this marks an achievement of the Academy and why not, of the Albanian police as well. Of course, seven years is short for a magazine, for building a tradition, but the materials published in it are a set of knowledge for police officers and not only. At this moment we can say that the academy has already created a profile of its publications and conferences, stable among its readers. Publishing as a whole, especially scientific publications in particular, are a challenge for those who engage in this direction.

Writing is a challenge for the individual, but publishing is a challenge for the publisher or institution that undertakes it. Despite all the difficulties, shortages or shortcomings that we may have, the challenge of the Security Academy, as the institution that contributes to scientific research in Albania, I think has been met successfully. I believe that we have left a serious imprint of our work. Scientific Research Center testifies to a visible effort to build a space where scientific police opinion can be discussed.

Also, I was an early supporter of the expansion of scientific periodicals in foreign languages and of the ambition we had as an institution for the creation of a regional, international, scientific journal that addresses the many challenges of public security.

These are projects that will be realized in the future, but it is certain that we must give more space to analyze in foreign languages, as the need for information and exchange of opinions between international experts is growing.

I am convinced that even today's conference will be a contribution to scientific research in the field of public safety!

Scientific Research Center experience, achievements and challenges



First Leader, Proff. Assoc. PhD. Xhavit SHALA
Director of Scientific Research Center at the Security Academy

1. Introduction

The purpose of this paper is to scan, analyze, evaluate and identify the problems related to the relationship between scientific research and public safety, focusing mainly on the current activity of the Scientific Research Center at the Security Academy, with the aim of drawing conclusions and giving recommendations for improving policies in this area.

The Scientific Research Center (SRC) was one of the main units of the Security Academy, defined by Decision of the Council of Ministers No. 185 dated 22.5.2015. With another CMD. coming out late, the Scientific Research Center is not included in the main units of the Security Academy. Organized in the form of a high research-scientific institution, SRC is the structure that realizes the institutional responsibilities of the State Security and Police Academy in a specific field, that of scientific research and generalization.

Pursuant to requirements of Law no. 80/2015 "On Higher Education and Scientific Research in Higher Education Institutions in the RA"; Security Academy Development Strategy; Strategy for the Research and Development Activity of the Scientific Re-

search Center as well as the policies of the General Directorate of the State Police and the Ministry of Internal Affairs for the scientific research activity, the Scientific Research Center at the Security Academy during this period, its scientific research activity has supported it in three main pillars and specifically in:

- (a) Scientific research through projects
- (b) Scientific research through activities;
- (c) Realization of scientific publications for the finalization of research-scientific work as well as the distribution of scientific knowledge;

SRC, during this period, with its scientific researchers, has carried out 13 scientific research projects according to the requirements of the Security Academy, the State Police and the Ministry of the Internal Affairs, making available to the client, the relevant findings and recommendations in function of the organization's policy-making our police and not only. Almost all the projects implemented by us are in function of public security, public order and national security. The studies carried out at the end of these scientific research projects are made available to the client as well as to the structures of the Albanian state, students and lecturers of the Security Academy and not only, but also to legislators, civil society, etc.

In addition to the scientific research projects carried out by its staff, the Scientific Research Center aims to collect, process and develop qualified scientific opinion in certain fields that are of interest to the Security Academy, the State Police and the Ministry of the Internal Affairs, for dealing with risks and security threats from various forms of contemporary criminality and has successfully organized nine national and international conferences. The activities and services for the successful realization of these conferences have mostly been directly supported financially by private, public actors and international organizations interested in public safety and scientific research in this field.

SRC also produces scientific publications for the finalization of its research-scientific work as well as the distribution of scientific knowledge not only for the employees of the police organization but also for a much wider community. These publications are of a scientific nature, registered according to national and international standards. The Scientific Magazine "Policing and Security" itself is a periodical, theoretical-scientific body of the Scientific Research Center of the Security Academy, it offers a study platform, scientific and professional debate for various researchers, within the State Police organization, but also for other researchers and institutions, where are exchanged opinions about policing, order and public safety, as well for fighting against crime and other related issues. The realization of the publication of the magazine is managed by the publishing sector of the SRC. During this period, 24 issues of the magazine "Policing and Security", scientific periodical of the Security Academy, were prepared and published.

In the SWOT analysis of the activity of this center, carried out by the EU project "Strengthening the Capacities and Efficiency of the Security Academy - Albania, AL 18 IPA JH 01 19", regarding the elements that make up the strength of this structure, it has resulted that SRC (Scientific Research Center) has created a positive experience of 7 years in terms of scientific research (successful projects, quality research publications, national and international scientific conferences as forums of critical thinking.

Despite the scientific research activity in the field of security developed by the Security Academy (Scientific Research Center), today, in the face of new challenging

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

threats in the field of security, the time has come for the scientific research activity in this field to rise to a higher level, restructuring the National Security Council into a scientific research institute in the field of public security and beyond.

The Scientific Research Center, with the Decision of the Council of Ministers of 2015¹, which recreated the Security Academy as a higher education institution, was defined as one of the three main units of this academy. With other DCMs issued later, the Scientific Research Center is not included in the main units of the Security Academy.

The Scientific Research Center at the Security Academy is a structure that carries out research, study, publishing and coordinating activities in fulfillment of its mission and responsibilities. SRC carries out the following main responsibilities and tasks²:

- For common interests of a study, research and development character, of the academic structures of the Security Academy, it cooperates with the main units, with the departments and training sectors in the AS, as well as with other study structures or sectors in the State Police.

- It offers publications in the field of policing and security according to the standards of quality and academic ethics such as: magazines, texts, brochures, guides, as well as other usable information products, for the academic scientific community and a wider audience.

- Realizes the publication of the magazine "Police and Security", as a periodical-scientific publication for the recognition and publication of the academic and research-scientific activity of the AS, in fulfillment of the standards and requirements of the time.

- The sectors and specialists of the National Security Agency, in cooperation with the academic staff of the AS and specialists of the police structures, carry out research, study and publishing projects in the field of policing, security and the fight against crime, in accordance with the strategic priorities of the development of State Police.

- It supports the academic staff and students of the Academy regarding research and scientific research methodologies.

- With its own specialists and staff, the center participates and supports the teaching-academic process (teaching, supervision of works, reviews, etc.).

- It develops cooperation activities in the field of research and scientific generalization with institutes/research centers of public and private higher education institutions inside and outside the country, with the homologous structures of partner countries of the State Police.

- It distributes the study results in the field of order and security and informs the public using different strategies and techniques such as: publications, study promotions, discussions in specialist groups, seminars, symposia, scientific conferences, academic panels, etc.

- It organizes local, regional and international scientific conferences in cooperation with domestic and foreign research structures and institutions and other research-development activities, in the fields covered by the Security Academy's study programs.³

¹Decision of the Council of Ministers No. 185 dated 22.5.2015.

²KKSH Regulation, approved by the Academic Senate of the Security Academy, in the meeting dated 01.29.2016, Article 7.

³KKSH Regulation, approved by the Academic Senate of the Security Academy, in the meeting dated 01.29.2016, Article 7.

Pursuant to the requirements of the Law “On Higher Education and Scientific Research in Higher Education Institutions in RSH”⁴; Security Academy Development Strategy; Strategy for the Research and Development Activity of the Scientific Research Center as well as the policies of the General Directorate of the State Police and the Ministry of Internal Affairs for the scientific research activity, the Scientific Research Center at the Security Academy during this period, its scientific research activity has supported it in three main pillars and specifically in:

(a) Scientific research through projects includes research projects carried out for the purposes/requests of the Security Academy, the State Police and the Ministry of the Interior. SRC has created a good experience and with its researchers has carried out several such in function of the organization’s policy-making our police.

(b) Scientific research through various activities includes the organization, coordination and cooperation with other institutions, for the organization of scientific conferences with the aim of gathering and processing the most qualified scientific opinion at the national level and beyond, in the function of the fight against crime and threats security news. These scientific conferences are of national and international nature.

(c) Realization of scientific publications. These publications are of a scientific nature, registered according to national and international standards. Through the publication of scientific achievements in these publications, the work of scientific research is not only finalized, but the distribution of scientific knowledge is made possible for all employees of the police organization and not only. Also, the publication of calls for publication of articles in the scientific journal is enabling us to continually absorb the qualified opinion of police officers and other security structures in the function of proactive policing.

la - Realization of scientific research projects.

KKS, during this period, with its scientific researchers, has carried out 13 scientific research projects according to the requirements of the Security Academy, the State Police and the Ministry of the Interior, making available to the client, the relevant findings and recommendations in function of the organization’s policy-making our police and not only. Specifically, the scientific research projects developed and concretized in the studies are as follows:

1. The scientific research project “On career management and our police education system” and their impact on meeting the needs of the State Police with skilled specialists as well as addressing problems and challenges in order to support decision-making in the review and shaping of necessary policies to improve the management of career development, aiming to increase the indicators and improve the work of the State Police in the fight against crime. In this project and study at its conclusion, the average annual level of admissions needs of candidates to the Security Academy for the following period was determined.

At the end of this project, after we studied, for a period of almost 10 years (2006-2015), the career progression process of police officers who have completed the basic police training as well as the management of this process, based on research, analysis and synthesis, it was concluded⁵ that basic police training has played an important role in

⁴Law no. 80/2015 “On Higher Education and Scientific Research in Higher Education Institutions in RSH”

⁵Dr. Xhavit Shala, Study “On career management and the police education system”, focused on the Basic Level and the First Level of Management in the State Police. Findings and recommendations for policies that improve work for the management of the career progress process of police officers who have graduated from the basic police school”, Tirana, November 2015, p. 12-24.

preparing an Albanian police service towards Euro-Atlantic standards, while the educational system selected for the career progression of police officers who have completed basic police training, from the basic level for the first level of management, the mismanagement of this process, as well as the closure of the Police Academy, have prevented the fulfillment of the quantitative and qualitative needs of the State Police with deputy commissioner specialists, who possess the required primary skills and are capable of fulfill the responsibilities of the workplace and face the challenges of the time, the consequences of which have been felt in general throughout the structure bridges of the State Police and, in particular, in the crime investigation structures.

At the end of this project, recommendations⁶for the improvement of policies in this area, as well as a rough forecast for the future, were discussed.⁷

2. Scientific research project” Suicide in Albania. Analytical and psychosocial prognosis and recommendations for policy design. (focus on the years 2005-2015)”

As a result of the growing trend of suicides, the great attention and constant confrontation of the police structures and the Albanian society itself with such cases, as well as the lack of a real study in this field, the project was proposed and realized research “On the treatment of the complex and comprehensive phenomenon of suicide” . This was done in a psychosocial, statistical, historical and analytical perspective, highlighting the problems, the driving factors, the level of suicide risk, the potentially most vulnerable groups in Albanian society, as well as giving recommendations for the design of policies for the prevention and reduction of suicide. . The project was concluded with a special study⁸, which included a relatively long period (1945 - 2016), focusing especially on the years 2005-2015. A separate chapter of this study is dedicated to the study and analysis of suicide cases among State Police employees.⁹

In this study, it was concluded that, in Albania, the phenomenon of suicide has an increasing trend, especially in the last ten years. The potentially most vulnerable groups turn out to be middle-aged; with 8 or 9 years of education; there are more men; there is an increasing trend among women of remaining attempted suicides; with increasing tendency towards urban areas; with geographical distribution more in the counties of Tirana, Durrës, Lezhë, Fier, Shkodër; more seasonal extension mainly in the summer and spring months.¹⁰

In conclusion, in accordance and with the goal of this project , to prevent and reduce the phenomenon of suicides, sensitize the Albanian society for a greater attention to it as a problem with a growing trend as well as in the service of a more effective policing in relation to this phenomenon, recommendations were given for the improvement of policies in this area, as well as a¹¹ rough forecast for the future.¹²

3. The research project “ Homicide due to family relations in Albania: legal, historical, analytical and psycho-social prognosis and recommendations for policy design. Focused in the years 2007-2016”.

⁶ Ibid., recommendations, p. 25-27.

⁷ Ibid., rough prognosis, p. 28.

⁸ Dr. Xhavit Shala, MSc Anisa Agastra, “Suicide study in Albania.” Analytical and psychosocial prognosis and recommendations for policy design (Focus on the years 2005-2015), Tirana, July 2016.

⁹ Ibid., p. 57-58;

¹⁰ Ibid., conclusions and findings, p. 17 - 50

¹¹ Ibid., recommendations for policy improvement, p. 50-58.

¹² Ibid., Prognosis for the future, p. 59.

Triggered by the perception of an increasing trend of violence and murders due to family relationships, the great attention and constant confrontation of the police structures and the Albanian society itself with such cases, their impact on the issues of order and security in our country as well as the lack of a proper study of deepened in this perspective, the Scientific Research Center of the Security Academy planned and carried out the scientific research project “Homicide due to family relations in Albania: legal, historical, analytical and psycho-social prognosis and recommendations for the design of policies. Study was focused in the years 2007-2016”¹³.

The purpose of this scientific research project was to deal with the problem of homicide due to family relationships in a historical, legal, chronological, social, psychosocial, analytical and statistical perspective, focusing on the 2007-2016 decade. Another goal was to carry out a comparative analysis with previous periods with the aim of highlighting the problems, the driving factors as well as giving recommendations for the drafting of policies to prevent and reduce the occurrence of murders due to family relationships and the management of conflicts and violence in the service of further improving the process of a community policing combined with that based on intelligence in relation to this matter.

At the end of this project, in accordance with the purpose of its realization, for the treatment, prevention and reduction of extreme violence and murders due to family relationships, as well as their origin, violence and conflicts, the awareness of the Albanian society for more attention added to the issue as a worrisome and ongoing problem, despite the current declining numbers of homicides due to family relationships as well as of a more effective policing service in relation to this phenomenon, are given conclusions and findings¹⁴, prognosis¹⁵ and recommendations for improving policies in this area¹⁶.

4. The research project “Crime and cyber threat in Albania. Analytical forecast and recommendations for policy improvement.”

The rapid development of mass communication in cyber (virtual) space, especially after the year 2000, is confronting the structures of the State Police, other law enforcement agencies and security structures with a new problem, in a progressive growth of criminal offenses in the computer field, but also of cyber threats.

In our country, in 2017, compared to 2010, 3.3 times more criminal offenses were recorded in the field of computer crimes and with a detectability level of only 27%¹⁷. This criminal activity is difficult to trace and prosecute because it is not limited by national geographic borders. Meanwhile, cyber threats/attacks have increased significantly, as deliberate attempts to take access, manipulate, interfere with or damage the integrity, confidentiality, security or availability of computer systems data, without having the legal authority to do so¹⁸. Threats can have various origins, including criminal, politically motivated, terrorist or state-sponsored attacks as well as natural disasters and unintentional errors. Cybercriminals are using increasingly sophisticated methods

¹³ Dr. Xhavit Shala, Msc Anisa Agastra, Chief Commissioner Msc Bilbil Dervishi, “Study murders due to family relationships in Albania: legal, historical, analytical and psycho-social prognosis and recommendations for policy design. Focus on the years 2007-2016. (Findings, conclusions and recommendations)”, Tirana March 2018.

¹⁴ Ibid., conclusions and main findings, p. 28-198.

¹⁵ Ibid., the forecast for the future, p. 206.

¹⁶ Ibid., recommendations and policies, p. 198.

¹⁷ Summary information of the analyzes of the Sector for the Investigation of Computer Crimes, for the years 2016 - 2018, work dynamics, priorities, requirements.

¹⁸ Cyber Security Policy Document 2015-2017, approved by VKM No. No. 973, dated 02.12.2015. p. 7.

to break into information systems and steal critical data. The rise of economic espionage and state-sponsored activities in cyberspace constitute a new category of threats to EU governments and companies.¹⁹

Protecting against new threats of virtual borders and networks of systems is an important issue of national security. For this, the research project "Crime and cyber threats in Albania" was designed and implemented. Analytical forecast and recommendations for policy improvement".²⁰ In the function of this project, the treatment, scanning and analysis of the dynamics of crime and cyber threats in Albania, from a historical and criminological, legal, criminal and procedural, social and psychosocial, analytical and statistical point of view, in relation to public and national security, has been carried out. At the end of this project, the conclusions and recommendations for the improvement of the policies were given,²¹ as well as an approximate prognosis²² regarding the expected developments in this field.

5. The research project "Road safety in Albania between reality and perception. Findings and recommendations for policy improvement".

Triggered by the perception of a growing trend of road accidents resulting in the loss of human lives, the great attention and constant confrontation of the police structures and the Albanian society itself with road safety issues, their influence on the issues of order and of safety in our country, as well as the lack of a genuine and in-depth study in this regard, the Scientific Research Center of the Safety Academy planned and carried out the scientific research project "Road safety in Albania between reality and perception. Findings and recommendations for policy improvement".²³ The purpose of this paper is to scan, analyze, evaluate and identify the problems related to automobile accidents and road safety, as well as influencing factors, with the aim of providing recommendations for improving policies for the prevention and reduction of accidents and improving road safety.

From the study of numerous archival documents, which have been presented in this research project, we have proven that in Albania for the period 1953-1990, 5622 accidents were recorded with about 3236 killed and 5063 injured.²⁴ While from 1992 to 2018, 28,915 accidents were recorded, with 8,180 killed and 16,004 injured.²⁵ Road accidents resulting in death are listed as the number one factor that kills Albanians. Thus, for the period 2005-2015, out of 7044 people who lost their lives in a violent way (murder, suicide and road accidents), 3341 or 47.4% of the total number lost their lives in car accidents, compared to suicides which accounted for 34% of cases and 17.95% of cases that lost their lives as a result of the crime of murder.

In the conditions of a changing environment and rapid economic development, which cannot be understood without the increase in road transport, the positive pressure on the structures of the State Police for more road safety has been greatly increased. In these conditions, it was necessary to identify the problems related to road

¹⁹ Cybersecurity Strategy of the European Union: An Open, Safe and Secure Cyberspace. Brussels, 7.2.2013.

²⁰ Dr. Xhavit Shala, "Study of crime and cyber threat in Albania (Analytical forecast and recommendations for policy improvement. Findings, conclusions and recommendations", Tirana, March 2019.

²¹ Ibid., conclusions and recommendations, p. 10-26.

²² Ibid., Prognosis for the future, p. 97.

²³ Dr. Xhavit Shala, "Road safety in Albania between reality and perception", Tirana, April 2019.

²⁴ Ibid., p. 49.

²⁵ Yes there.

safety as well as the influencing factors, with the aim of providing recommendations for improving policies for preventing and reducing accidents and strengthening road safety.

During this scientific research project and in the design of the study at its conclusion, the basic scientific research methods and instruments were applied.

relevant findings, conclusions²⁶ and recommendations were given²⁷ for the improvement of policies related to the way of treatment, management, prevention and reduction of accidents and the improvement of road safety in our country. These conclusions and recommendations have been made available to the State Police, the Ministry of the Interior and the staff of the Prime Minister of Albania, at the request of the latter.

6. The research project “The examination in the local structures of the State Police, of the state of professional and legal publications and of the environments where they are kept and offered”.

In order to improve the work to increase the professional and legal level of State Police officers as well as to recognize the best experiences in the field of police service, the Scientific Research Center at the Security Academy designed and implemented a scientific research project for the study and examination of the state of professional and legal publications in the local structures of the State Police, of the real state of the environments where they are kept and offered, as well as for the identification of the needs for the most necessary and indispensable publications for the daily activity of police officers and in the service of an increasingly effective policing.²⁸

This research project had as its main objectives: thorough knowledge of the situation with legal and professional publications, in the working environments of the State Police, (stations, police stations and even local and central police directorates); absorbing the opinions and suggestions of interest groups (inspectors, managers and police leaders) for the immediate needs in this field and thirdly drawing conclusions and giving recommendations for drafting policies to improve the situation in this field.

Based on the analysis of the answers given during the conducted survey, the analysis of the abundant information provided by the physical contacts and interviews with the police personnel, as well as taking into consideration the coefficient of error in understanding or subjectivity and the limitations in the interpretation of the facts, in At the end of this scientific research project, the relevant conclusions²⁹ and recommendations³⁰ for policy improvement have been given.

7. The research project “Identification of the reasons for not appearing in the written test for the competition at the rank of “Deputy Commissioner”, of the police officers who had applied and were registered to participate in this process”.

By order of the Minister of the Interior, Mr. Fatmir Xhafaj, it was requested to identify the reasons for not appearing in the written test for the competition for the rank of “Deputy Commissioner”, of the police officers who had applied and were registered to participate in this process.

²⁶ Ibid., findings and conclusions, p. 4-67.

²⁷ Ibid., main recommendations, p. 67-69

²⁸ Study “On the examination in the local structures of the State Police, of the state of professional and legal publications and of the environments where they are kept and offered”, Tirana, May 2017.

²⁹ Ibid., conclusions, p. 3-5.

³⁰ Ibid., recommendations, p. 6-7.

Pursuant to this order, the Scientific Research Center designed and implemented the project with the same title.³¹ At the end of this short-term project, information was collected, processed and analyzed, and presented to the client (the Minister of Brebëdhëm), along with the relevant conclusions and recommendations.

8. The research project “On improving the work performance of crime investigation and prevention structures with the secret information network”.

In the framework of the necessity to increase the indicators and improve the work of the State Police in the fight against crime, especially organized crime, illegal traffic, corruption and terrorism, in fulfillment of the priorities of the Government and the Ministry of the Interior for Order and Security, at the request of the Ministry of the Interior, Mr. Sandër Lleshaj, the drafting of the research project “On the assessment of the strategic performance of the work of investigation and crime prevention structures with informants and the secret information network” was requested.

At the end of this project, based on its findings, the Strategic Document “For increasing the work performance of the State Police structures, profiled for the criminal police, public security and the border and migration in working with informants and the secret information network”³². Also, part of this research project, at the request of Minister Lleshaj for the SRC, was the drafting and submission of the draft instruction of the Minister of the Interior “On sources of police information and secret cooperation with individuals”.³³

9. The research project “Environmental crime and environmental security in Albania between reality and perception . Findings and recommendations for policy improvement”

In recent decades, the environment with its elements such as water, land, air, etc. has been seen as a reference object of security. These have been accepted as values of society that must be protected and ensured as they affect the quality of life of human communities. In this case, when the safety reference object is the environment as a whole or its component elements, we are dealing with environmental safety. For this, environmental changes as well as risks and threats to it are evaluated as risks and threats to environmental security. Environmental or environmental security, as it is often mentioned, is a relatively new concept, it is an expansion of the non-traditional concept of security.

Despite the legislation adopted for the protection of the environment and the determination of its preservation as a strategic necessity, the problems in the field of order and security that accompanied the developments after 1992, created conditions for abusive financial gains through the indiscriminate use of environmental assets. This caused the environmental degradation to turn into a real danger for the national security of the Republic of Albania.

For this reason, the Scientific Research Center designed and carried out the scientific research project “Environmental crime and environmental security in Albania be-

³¹ This project was implemented in October 2017.

³² Dr. Xhavit Shala, Strategy “For increasing the work performance of State Police structures, profiled for criminal police, public security and border and migration, in working with informants and the secret information network”, Tirana, 2019.

³³ Dr. Xhavit Shala, Draft instruction of the Minister of the Interior “On sources of police information and secret cooperation with individuals”, Tirana, 13.2.2019.

tween reality and perception . Findings and recommendations for policy improvement”³⁴.

At the end of this project, by comparing the findings and conclusions of the analysis and assessment of crimes and environmental security, the relevant conclusions³⁵ and recommendations were given³⁶.

10. Research project “ Cultivation prevention key to anti-cannabis success”

Almost the entire Albanian territory can be classified as a “suitable area for the cultivation” of cannabis, based on its characteristics such as climatic conditions, the constituent elements of the land where it can be cultivated, the flow of sunlight, suitable for biosynthesis or reactions the biochemical process that the cannabis plant goes through until its production stage, as well as the possibility of securing water resources. The spread of this phenomenon after 1995, and especially the dangerous tolerance and “silent licensing” of the activity of open cultivation of cannabis in the municipality of Lazarati, Gjirokastrë district, created favorable conditions for criminal groups, which, for more than a decade, they managed to consolidate finance, networks, markets, specialists and political connections.

For these and other important issues related to the cultivation and fight against cannabis, at the request of the Prime Minister’s Advisor for National Security, the research project “ Cultivation prevention is the key to anti-cannabis success” was drawn up, a project which was finalized with the relevant study.

The object of this project was the treatment for the period 1992-2016 of the phenomenon of cannabis cultivation as a criminal activity penalized by national and international legislation, with the potential of turning into a threat to national security, the dynamics and the trend of the spread of this phenomenon in our country, the factors that have influenced its birth and spread, the features of the fight against this phenomenon so far, in order to identify the best methodology and give recommendations for the design of policies that guarantee the success of the fight against the cultivation of cannabis . At the end of this project, a forecast for the future was made.

11. Research Project “On the study, analysis and evaluation of the expectations of the First Postgraduate Professional Course “Crime Investigation Specialist”.

In order to increase the professional level and further improve the recruitment process for the Postgraduate Professional Course “Crime Investigation Specialist”, in line with the expectations that the police organization has towards them, but also their expectations after the start of engagement as State Police employees , by order of the Director General of the State Police, Major Arti Veliu, the Scientific Research Center at the Security Academy has designed and implemented the scientific research project “On the study, analysis and evaluation of the expectations of the First Postgraduate Professional Course “Investigation Specialist Crime”³⁷.

The aim of this project is that through the use of different scientific methods such as

³⁴ Dr. Xhavit Shala, Study “Environmental crime and environmental security in Albania between reality and perception. Findings and recommendations for policy improvement”. Tirana, January 2020.

³⁵ Ibid., main conclusions, p. 88-95.

³⁶ Ibid., main recommendations, p. 95-98.

³⁷ Dr. Xhavit Shala, Findings, conclusions and recommendations at the end of the scientific research project “On the study, analysis and evaluation of the expectations of the First Postgraduate Professional Course “Crime Investigation Specialist”, Tirana, July 2020.

the method of analysis and synthesis, case studies, statistics, etc., as well as through the use of research tools such as surveys, interviews, etc. to be able to study, analyze and evaluate the expectations for the graduates of the First Professional Postgraduate Course “Crime Investigation Specialist” as well as identify the needs for further improvement of policies in this field.

For this, a survey was conducted of all former students of the First Professional Postgraduate Course “Crime Investigation Specialist”, now deputy commissioners in the State Police, regarding the level of fulfillment of their expectations in the new position of State Police officer by identified and the needs, which according to them, are needed for further improvements in this field, etc.

Based on the analysis of the findings (answers given during the conducted survey), on the analysis of the information provided on this issue, as well as taking into consideration the coefficient of error in understanding or subjectivity and limitations in the interpretation of the facts, in conclusion this scientific research project was given the main conclusions³⁸ and recommendations³⁹.

12. The research project “Extreme natural phenomena as a threat to security in Albania. Recommendations for the improvement of policies that enable the minimization of their consequences”.

Extreme natural phenomena/natural disasters pose a risk and threat to national, regional and international security. In the analysis of the internal environment in Albania’s main strategic document, the National Security Strategy of 2014, it is estimated that our country is also exposed to risks of natural origin of a geological, hydrological, atmospheric and biophysical character, as well as those of human, technological and industrial origin. For the improvement of emergency management, the consequence of extreme natural phenomena, as well as the rapid rehabilitation of the condition caused by them, a wider participation of the community in this process is necessary. For this, the Scientific Research Center designed and implemented the scientific research project “Extreme natural phenomena as a threat to security in Albania. Recommendations for the improvement of policies that enable the minimization of their consequences”.⁴⁰

At the end of the project⁴¹, from the analysis of all findings and conclusions, in implementation and of the objectives defined at the beginning, the hypothesis raised at the beginning of the study that extreme natural phenomena are perceived as among the main risks and threats to safety and life are proven to be true. of citizens. This perception is out of proportion to the level of their knowledge about managing the consequences of natural and technological disasters and the level of material preparation to face these disasters”.

At the end of the project,⁴² relevant recommendations were given to improve policies to prevent when possible, as well as to react in time to minimize damage and manage emergency situations such as earthquakes, pandemics, floods, fires, avalanches, erosions, disasters, etc.

³⁸ Ibid., main conclusions, p. 6.

³⁹ Ibid., main recommendations, p. 7.

⁴⁰ Dr. Xhavit Shala, Natural disasters and security issues between reality and perception. Findings and recommendations for policy improvement, Tirana, May 2021.

⁴¹ Ibid., main conclusions p.19-22.

⁴² Ibid., main recommendations, p. 23-24.

13. In 2021, we applied for and received funding from ASRCI and are implementing the project “Security in the community in the context of threats from extreme natural phenomena and the needs to deal with civil emergencies”

ASRCI with Decision No. 1, dated 21.07.2021, of its Board of Administration, has financed the research project “Community safety in the context of threats from extreme natural phenomena and the needs to cope with civil emergencies”, with project leader Mr. Xhavit Shala, an ongoing project. The focus of this study is the construction of a framework on public safety in cases of extreme natural phenomena and civil emergencies, bringing theoretical knowledge and practical experience with abundant information on the responsibility and awareness of institutions, law enforcement agencies and the State Police, as well as the whole society. in the Albanian geospace and beyond.

As you can see, almost all the projects implemented by us are in function of public safety, public order and national security.

Twenty of these research projects are funded by the Security Academy itself. Our clients (orders of the site) for these projects have been:

- In two cases the Security Academy
- In three cases the Ministers of the Interior.
- In two cases the Prime Minister’s staff.
- In two cases the General Directors of the State Police

The rest have been designed and implemented in the assessment of risks and threats to security, identified by us as SRC, in cooperation with the Rector of the Academy.

The studies carried out at the end of these scientific research projects are made available to the client (client) as well as the structures of the Albanian state, students and lecturers of the Security Academy and not only, legislators, civil society, etc.

1b - Scientific research through research activities:

In addition to the scientific research projects carried out by its staff, the Scientific Research Center aims to collect, process and develop qualified scientific opinion in certain areas that are of interest to the Security Academy, the State Police and the Ministry of the Interior for dealing with risks. and security threats from various forms of contemporary criminality, has successfully organized nine national and international conferences, namely:

1. In November 2016, the First International Conference of the Security Academy was held with the theme: “Contribution to public safety through education”.

This scientific conference⁴³ took place within the framework of the reform undertaken for the radical reformation of the education system for Police employees, as well as the full operation of the Security Academy not only as a training center, but also for scientific research.

Safety can be improved through education. One of the dimensions is the increase in the professional capacities of the structures that participate in this activity, but especially the structure of the Police, which has the most specialized work. The structure that has the main mission of respecting order and law enforcement is the Police, precisely this

⁴³ The First International Conference of the Security Academy on the theme: “Contribution to public safety through education” took place on November 1, 2016.

structure must possess a very high professional level, in order to meet the community's demand. The purpose of this conference is to contribute through education to the increase of public safety for citizens. This conference was organized in cooperation with the University of Rome "Tor Vergata", the Kosovo Academy for Public Security, the Academy of the Armed Forces in Tirana and the University of Security in Skopje.

In this conference, the Scientific Research Center of the Security Academy presented, through its referees, the main findings and conclusions of the scientific research project "On career management and our police education system".

2. In April 2017, the First National Conference of the Security Academy was organized on the topic "Depression and suicides in Albania".

This conference⁴⁴ was organized with the aim of gathering, processing and developing qualified scientific opinion as well as in-depth exploration, treatment from an analytical and psychosocial perspective of the phenomenon of suicide, its trend especially in the last ten years, multidimensional analysis of this phenomenon in order to identifying the problems, the factors that encourage it, enable it and create ground for its development, their impact in the field of security, giving recommendations for the drafting of policies for the prevention and reduction of this phenomenon, in the service of a more effective policing. It was organized in cooperation with the representative office of the World Health Organization, the Institute of Public Health, the Faculty of Social Sciences, the Institute of Scientific Police, the Institute of Forensic Medicine and the Department of Toxicology of the State University of Health.

In this conference, the Scientific Research Center of the Security Academy presented, through its referees, the main findings and conclusions of the scientific research project "Suicide in Albania. " Analytical and psychosocial prognosis and recommendations for policy design. Focus in the years 2005-2015".

3. In November 2017, SRC organized the 2nd Scientific Conference with international participation⁴⁵, entitled: " Forensic sciences and contemporary security challenge".

In its contemporary forms, criminality is today an increasingly influential factor in today's strategic and security environment, which is characterized, as never before, by the unknown and by the possibilities of completely unpredictable developments. The impossibility of identifying and adequately predicting future risks forces the security structures to be oriented towards the creation of multi-purpose capacities, which must be able to react effectively and successfully to unknown risks.

In this context, the Scientific Research Center organized the 2nd Scientific Conference with international participation, entitled: " Forensic sciences and contemporary security challenge".

The purpose of the conference was the comprehensive treatment by different disciplines of legal sciences, through genuine scientific works at a wide national and international level, of the dangers and security threats from contemporary criminality, the generalization of the best experience, the expansion of knowledge applications, as well

⁴⁴ The First National Conference of the Security Academy on "Depression and suicides in Albania" took place on April 28, 2017.

⁴⁵ The 2nd scientific conference with international participation, entitled: "Forensic sciences and contemporary security challenge" (Forensic sciences and contemporary security challenge) took place on November 15, 2017.

as giving recommendations for the drafting of policies, for improving work in the service of more effective policing.

Present at this international scientific conference were the Prime Minister of the Republic of Albania, H.M.Sedi Rama, Minister of the Internal Affairs, Mr. Fatmir Xhafaj, the General Director of the State Police, major leader Haki Çako as well as many other personalities from inside and outside the country.

The conference was organized in cooperation with the Institute of Scientific Police, the Institute of Forensic Medicine, the Kosovo Academy for Public Security, the Kosovo Agency for Forensics, the University of Rome "Tor Vergata", the Faculty of Medicine Monstir - Tunisia, and the Faculty of Security Skopje, Macedonia. The speakers of this conference had the opportunity to present their works and exchange ideas through various discussions.

4. On April 26, 2018, SRC organized the II National Scientific Conference "Extreme domestic violence and measures to prevent and reduce murders due to family relationships".

In the papers presented at the Conference⁴⁶, an increased attention by many researchers and interested parties to the problems of the family and crimes within it was appreciated. The theme of the Conference about a problem as interesting as it is difficult, such as murder within the family, attracted the presence of a relatively wide dimension of interested parties, researchers and participants with papers and papers, who represented Higher Education Institutions and law enforcement structures, lecturers and lecturers with scientific degrees, employees of Security Institutions, senior leaders of the State Police, as well as representatives of civil society.

In this conference, the Scientific Research Center of the Security Academy presented, through its referees, the main findings and conclusions of the scientific research project "Homicide due to family relations in Albania" recently carried out by it.

At the end of the conference, the relevant conclusions and recommendations were given for the improvement of policies in this area.

5. In November 2018, was organized the III International Scientific Conference "Computer Crime, Cyber Crime and National Security".

The main object of this conference was the presentation of analyzes and forecasts, from the aspect of investigating computer crimes and cyber threats to national and international security. These were concretized with genuine scientific works to stimulate debates and to address at a wide, national and international level, the importance and need of expanding knowledge and its application in the face of the challenge of investigation, new threats of virtual borders and the prevention of cyber crimes in Albania, as well as the drafting of policies, measures, curricula and trainings for this matter.

The Scientific Research Center at the Security Academy organized this conference, in cooperation with the North Atlantic Treaty Organization (NATO), the National Authority for Electronic Certification and Cyber Security (AKCESK) and the Aleksandër Moisiu Durrës University (UAMD), as well as with the support of the Organization for Security and Cooperation in Europe, Presence in Albania (OSCE), with the PAMECA

⁴⁶The II National Scientific Conference "Extreme domestic violence and measures to prevent and reduce murders due to family relationships" took place on April 26, 2018.

V Mission and with the IPA/2017 Project “Countering Serious Crime In The Western Balkans”, organized the III International Scientific Conference on the theme: “Crime computer crime, cyber crime and national security” (Computer crime, cyber crime and national security). The proceedings of the conference were also greeted by the deputy speaker of the Assembly of Albania, Prof. Dr. Vasilika Hysi and the Minister of the Interior Dr. Sander Lleshaj.

6. 2019 was organized the IV International Conference on “Road safety and road users in Albania”.

Scientific Research Center⁴⁷, in cooperation with the Polytechnic University of Tirana, the “Aleksandër Moisiu” University of Durres, the “Luarasi” University College, the Kosovo Academy for Public Safety, as well as with the support of SHELL Albania, TAP Albania, the Traffic Police Directorate, the Cross of Albanian Red, Road Transport Institute and DPSHTRR, organized the 4th international scientific conference entitled “Road safety and road users in Albania”.

Academics, professionals, experts, from inside and outside the country, students and employees of the State Police and public and private institutions who expressed interest participated in their work at this conference.

The main objective achieved by this conference was the presentation of analyzes and comprehensive forecasts for road safety in Albania, through professional works of a scientific nature and the development of constructive debates about the driving conditions, perceptions and features of road accidents at the country level, as well as policy recommendations, strategies, action plans, practices and collaborations, in the service of responsible institutions and effective policing.

In this conference, the Scientific Research Center presented the findings, conclusions and recommendations of its scientific research project “Road safety in Albania between reality and perception. Findings and recommendations for policy improvement”.

7. In February 2020 uorganized the V International Scientific Conference Environmental crime, environmental security and national security”.

KKS of the Security Academy, organized the 5th International Scientific Conference, entitled: “Environmental crime, environmental security and national security”.

Academicians, researchers, professionals from the country and the world, students and employees of the State Police and all law enforcement institutions and beyond, participated with works, projects, proposals and presentations for the conference.

The conference was organized⁴⁸ in cooperation with the Kosovo Academy for Public Security, the University of Rome “Tor Vergata”, the University “Aleksandër Moisiu” Durrës, the Department of Political Sciences at the Faculty of Social Sciences of UT, the Faculty of Law at “Luarasi” University, Tirana; and with the support of the OSCE Presence in Albania, as well as the Municipality of Tirana.

The main object of this conference was the presentation of analyzes and prognoses, both from the aspect of investigating environmental crimes, and from the aspect of

⁴⁷The IV International Conference on “Road safety and road users in Albania” was organized by KKSH on May 23, 2019.

⁴⁸The 5th International Scientific Conference, entitled: “Environmental crime, environmental security and national security” was organized on February 11, 2020.

handling environmental security in its entire broad plane, where the influences and entanglements are found in national and international security. The purpose of the conference was to improve academic knowledge related to environmental security by contributing through scientific papers. This knowledge is intended to serve the improvement of the academic and professional police level related to environmental crime and dealing with criminal offenses that have such a nature or that are intertwined with the environmental element.

Also present at this conference were the Minister of Environment and Tourism, Blendi Klosi; the Deputy Minister of the Interior, Romina Kuko, as well as the Deputy Chairman of the OSCE Presence in Albania, Robert Wilton.

In this conference, the findings, conclusions and recommendations of the research project of the Scientific Research Center “Environmental crime, environmental crime and security in Albania between reality and perception” were presented. Findings and recommendations for policy improvement”.

8. In May 2021, the VI International Scientific Conference “Extreme Natural Phenomena and Security Issues” was organized.

Academics, researchers, professionals from the country and the world, students and employees of the State Police and all law enforcement institutions and beyond, participated with works, projects, proposals and presentations for the conference.

The focus of this conference⁴⁹ was the construction of a framework on public safety in cases of civil emergencies, bringing theoretical knowledge and practical experience with abundant information on the responsibility and awareness of institutions, law enforcement agencies and the State Police, as well as the entire society in the Albanian geospace and beyond. The broad focus of this conference is related precisely to its specifics, which can happen in land, sea and air space, to the evidence of policies, strategies, legislation, concrete practices of dealing with human security in the perspective of responsibilities and obligations. In this aspect, the place, the role and the responsibility that the state and civil structures should have, from the simple to the most complex situations, emerge.

This conference was attended by local and foreign researchers and experts on security issues; managers and specialists from the structures of the Ministry of the Interior and the State Police, from the structures of the local and central government, the specialized bodies of the Ministry of Defense and the General Staff; from law enforcement agencies; representatives of foreign police missions assisting the State Police; Institute of Geoscience, Energy, Water and Environment (IGJEUM), Meteorological Services, construction institutes, Academy of Sciences, criminology institutes, universities that cover exact sciences, Kosovo Academy for Public Safety and academies that focus on studies for civil emergencies; University of Durrës, University of Tirana, Academy of Armed Forces, Tor Vergata University; from the military staff of the Israeli army (former members of the team that came to Albania for the earthquake of 26.11.2019), representatives of partner academic institutions in the country and academies, colleges and police universities, etc.

The papers presented at this conference were published in issues 21, 22 and 23 of the Scientific Journal “Policimi e Siguria”, while the conclusions and recommendations

⁴⁹The VI International Scientific Conference “Extreme natural phenomena and security issues” took place on May 31, 2021.

of this conference were published in issue 24 of this magazine.

9. In April 2022, the NKSH organized the VII International Scientific Conference “Scientific Research and Public Safety”.

This scientific conference was organized by SRC⁵⁰, in cooperation with the Twinning Project financed by the EU, ‘For strengthening the capacities and efficiency of the Security Academy’, with the participation of experts from Albania, Kosovo, Finland and Estonia (physical and virtual). The conference focused on discussions related to the relationship between scientific research and public safety. The Albanian and Finnish-Estonian experience was brought there, aiming for a fruitful discussion for the future.

The conference was attended by representatives from various institutions, such as the Academy of Sciences, the Academy of the Armed Forces, the National Agency for Scientific Research and Innovation, the Kosovo Academy for Public Security, etc., as well as the pedagogical and research staff of the Security Academy. The conference was closed with some conclusions and discussions about the main topic.

The activities and services for the successful realization of these conferences have mostly been financially supported by private, public actors and international organizations interested in public safety and scientific research in this field.

II.c - Realization of scientific publications:

These publications are of a scientific nature, registered according to national and international standards. The Scientific Magazine “Policing and Security” itself is a periodical, theoretical-scientific organ of the Scientific Research Center of the Security Academy, which serves to publish and distribute the results of the scientific research activity of this academy in the field of policing and security, in accordance with the development needs of the State Police and not only. The purpose of publishing the magazine “Policing and Security” is to provide a study platform, scientific and professional debate for various researchers, within the organization of the State Police, but also beyond, where to exchange opinions about policing, the order of public security and not only as well as the fight against crime and other related issues. The realization of the publication of the magazine is managed by the publishing sector of the SRC.

The magazine “Police and Security” has been registered in the international center of ISSNs and the ISSN standard number has been obtained⁵¹. The publishing activity of the magazine “Policing and Security” is the responsibility of its editorial board, which is responsible for the journal’s realization of scientific and academic standards and for the orientation of the publications to meet the development needs of the State Police.

During this period, 24 issues of the magazine “Policing and Security”, scientific periodical of the Security Academy, were prepared and published. Number 25 is under preparation. These publications have had an impact and have aroused interest not only in the academic and intellectual circles in the country and region, but also among the employees of the State Police. In these publications, more and more, researchers and scientific researchers from different sectors of the State Police and not only are publishing their writings. In addition to the hard copy editions of the “Policing and Security”

⁵⁰ The VII International Scientific Conference “Scientific Research and Public Safety” took place on April 26, 2022.

⁵¹ The magazine “Policing and Security” is registered in the international ISSN center with ISSN number 2413-1334

magazine, their online publication has also continued. For this, all State Police structures have been notified to have access to them.

It should be noted that from year to year, despite the preliminary budget planning of the Center for Scientific Research, the financing of the publication of this magazine from the budget of the Academy has been decreasing, seriously jeopardizing the possibility of continuing its publication.

In addition to the periodical scientific journal, the following have been prepared, approved and published:

- Albanian English dictionary, with police terminology, at the service of police officers who are on the front line of contact with foreigners who come to our country.

- special issue of the magazine “50 years of higher police education” was prepared and published, as well as various leaflets.

- SRC has been engaged in the training of young scientific researchers. For this purpose, three training courses were developed on the topic of “European standards of scientific research and their publications”, where all lecturers of the Faculty of Investigation and Security, as well as those of the Higher Police College, were trained.

- Also, in the context of the National Year of Skanderbeg, as well as in the case of the anniversaries of the State Police, the National Police has organized and managed many activities with the students of the Faculty of Investigation, the Police College and the academic staff of the Security Academy. According to the case, visits and activities have been organized with the schools by organizing various visits to the Security Academy on the days of the open doors of the Police.

- The Scientific Research Center continues to manage the website of the Security Academy, reflecting on it all the daily dynamics of the activities carried out by the Security Academy.

Above, I briefly present and analyze the scientific research activity of the Scientific Research Center at the Security Academy, in the field of security and public order, for the period July 2015 - May 2022.

In the short-term plan of the NKSH remains the successful completion of the ongoing research project “Security in the community in the context of threats from extreme natural phenomena and the needs to cope with civil emergencies” and in its conclusion:

- Realization of the in-depth scientific study related to community security in the context of threats from extreme natural phenomena and the needs to cope with civil emergencies.

- The organization of an international scientific conference with the aim of absorbing the most qualified scientific opinion of the time on this issue as well as the presentation, through the references of the SRC, of the main findings and conclusions of the scientific research project that will be carried out by us.

- The publication and distribution of the results of this scientific research activity through the publication of the magazine “Policing and Security”, other materials of the conference as well as making them available to the students, lecturers of the Academy, central and local structures of the State Police as and other institutions interested in this field.

III . Independence in scientific research work at the Security Academy.

In the activity so far, there have been no cases where academic independence has been directly violated in the scientific research activity of the Scientific Research Cen-

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

ter. But there has been an “inflow” of financial support in the scientific research activity of the National Academy of Sciences. Thus, it should be noted that from year to year, despite the preliminary budget planning of this center, the financing of the publication of the periodical scientific journal “Policimi e Siguria” from the Academy’s budget has been decreasing, seriously jeopardizing the possibility of continuing the publication. hers.

Funds for the organization of national and international scientific conferences have also been continuously reduced. Until now, for the successful realization of these conferences, we have survived thanks to the direct financial support of activities and services for these conferences from private actors, public and international organizations interested in public safety and scientific research in this field.

IV. Involvement of lecturers, students and trainees in the scientific research projects and activities of the National Academy of Sciences.

The first objective in the Strategy for Research and Development Activity of the Scientific Research Center is defined “Development and integration of human study capacities for research-scientific activity in the Security Academy”.

The following are defined as sub-objectives in this Strategy:

a) The inclusion of capacities from among the academic teaching staff, students, trainees of the Security Academy in the research-scientific activity;

The Scientific Research Center, in implementation of the above objective and sub-objectives, has continuously tried and enabled:

- The involvement of lecturers, students and trainees in its scientific research projects.
- Giving you the opportunity for lecturers, students and trainees to be active participants in all national and international conferences organized by the Scientific Research Center.
- Giving the most prominent the opportunity to publish their works in the Scientific Journal of the Security Academy “Policing and Security”.

We think that there is still a lot to do in this area.

V. Our most important partners in the field of scientific research

For the realization of the above activity in the field of research, the Scientific Research Center has collaborated with:

- Higher Educational Institutions within the country such as the University of Tirana, the University “Aleksandër Moisiu” Durrës, the University “Luarasi”, the University “Zonja e Sanjeven”, the Academy of the Armed Forces, etc.

- Various study institutes within the country such as the Institute of Scientific Police, the Institute of Transport Studies, the Institute of Forensic Medicine, the Institute of Public Health, the School of Magistracy, etc.

- Various institutions within, such as the State Police, the General Prosecutor’s Office, etc.

- Projects and Police Missions that assist the State Police and the Security Academy such as PAMECA, ICITAP, etc.

- Higher Educational Institutions abroad such as the Kosovo Academy for Public Security, the Skopje-Macedonia Security Academy, the University of Rome “Tor Vergata”, the University of Bari “Aldo Moro”, etc.

- International security institutions and not only, such as OSCE - Organization for

II.d- Conclusions

At the end of this paper we can conclude that:

Scientific Research Center ⁵²:

- It has created a positive experience of 7 years:
- In the direction of scientific research.
- Successful projects
- Quality research publications.
- National and international scientific conferences as forums of critical thinking.
- There has been a continuous positive evaluation of the customers (customers) for the results of the scientific research that we have carried out in accordance with their requirements.
- It has contributed to the improvement of security policies and beyond, through the results produced by the research work reflected in national and international scientific conferences.
- It is the only center that offers training related to scientific research, within the institution of the State Police, offering this to all categories of employees, academically or not.
- It has a vision and a strategy for the future and works based on such a concept, so it does not act without orientation.
- There is a collaboration in the field of scientific research with other higher education institutions in the country.
- There is cooperation with international educational institutions, which marks a high point of institutional cooperation in terms of scientific research.
- There is a collaboration in the field of scientific research with non-educational institutions, but important in the field of security, such as NATO, OSCE, UNDP, WHO, etc.
- It has a staff with a high level of academic training, this was also evaluated by experts from scientific research institutions from member countries of the European Union.
- Its activity has enjoyed the support and appreciation of the highest executive and legislative authorities in the country, such as the Prime Minister, the Deputy Speaker of the Parliament, the Ministers of the Interior and the General Directors of the State Police.
- The Scientific Research Center at the Security Academy has the power, opportunity and capacity to increase and further the level of scientific research with structural improvement through the transition to a scientific research institute

Recommendations

At the end of this paper, after scanning, analyzing, evaluating and identifying the problems related to the relationship between scientific research and public safety, focusing mainly on the current activity of the Scientific Research Center at the Security

⁵² We find almost the same conclusions in the SWOT analysis of the activity of this center, carried out by the EU project "Strengthening the Capacities and Efficiency of the Security Academy - Albania, AL 18 IPA JH 01 19".

Academy, based on the findings and the above conclusions, we can recommend:

- Involvement at a higher level of lecturers, students and trainees in scientific research projects and in national and international scientific conferences organized by the Scientific Research Center, also giving the most prominent the opportunity to publish their works in the Academy's Scientific Magazine of Security "Policing and Security.
- Increasing financial support for the scientific research activity of the Scientific Research Center at the Security Academy.
- The structural improvement of the Scientific Research Center as well as the addition of a unit for scientific research projects, with the aim of increasing the competitive capacities of the NKSH in this field.
- Supporting the policies that enable the transition of the SRC to a scientific research institute, evaluating this project as a serious investment not only in the field of public order and security, but also in the field of national security.

References

1. Law no. 80/2015 "On Higher Education and Scientific Research in Higher Education Institutions in RSH"
2. Cyber Security Policy Document 2015-2017, approved by VKM No. No. 973, dated 02.12.2015.
3. Cybersecurity Strategy of the European Union: An Open, Safe and Secure Cyberspace. Brussels, 7.2.2013.
4. Decision of the Council of Ministers No. 185 dated 22.5.2015.
5. Summary information of the analyzes of the Sector for the Investigation of Computer Crimes, for the years 2016 - 2018, work dynamics, priorities, requirements.
6. SRC Regulation, approved by the Academic Senate of the Security Academy, at the meeting dated 29.01.2016.
7. Development Strategy of the Security Academy.
8. Scientific Research Center Strategy for Research and Development 2016-2021.
9. Dr. Xhavit Shala, Study "On career management and the police education system" focused on the Basic Level and the First Level of Management in the State Police. Findings and recommendations for policies that improve work for the management of the career progress process of police officers who have graduated from the basic police school", Tirana, November 2015.
10. Dr. Xhavit Shala, MSc Anisa Agastra, "Suicide study in Albania." Analytical and psychosocial prognosis and recommendations for policy design. Focus on the years 2005-2015", Tirana, July 2016.
11. Study "On the examination in the local structures of the State Police, of the state of professional and legal publications and of the environments where they are kept and offered", Tirana, May 2017.
12. Dr. Xhavit Shala, Msc Anisa Agastra, Chief Commissioner Msc Bilbil Dervishi, "Study murders due to family relationships in Albania: legal, historical, analytical and psycho-social prognosis and recommendations for policy design. Focus on the years 2007-2016. Findings, conclusions and recommendations", Tirana March 2018.
13. Dr. Xhavit Shala, "Road safety in Albania between reality and perception", Tirana, April 2019.
14. Dr. Xhavit Shala, Strategy "For increasing the work performance of State Police structures, profiled for criminal police, public security and border and migration, in working with informants and the secret information network", Tirana, 2019.
15. Dr. Xhavit Shala, Draft instruction of the Minister of the Interior "On sources of police information and secret cooperation with individuals", Tirana, 13.2.2019.
16. Dr. Xhavit Shala, "Study of crime and cyber threat in Albania (Analytical forecast and recommendations for policy improvement. Findings, conclusions and recommendations", Tirana, January 2020.
17. Dr. Xhavit Shala, Findings, conclusions and recommendations at the end of the scientific research project "On the study, analysis and evaluation of the expectations of the First Postgraduate Professional Course "Crime Investigation Specialist", Tirana, July 2020.
18. Dr. Xhavit Shala, Natural disasters and security issues between reality and perception. Findings and recommendations for policy improvement, Tirana, May 2021.



AKADEMIA E SIGURISË

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

The model of scientific research at the Kosovo Academy for Public Safety



Prof. Assoc. PhD. Bejtush GASHI
Dean of the Faculty of Public Safety, KAPS

Entry

Scientific research in the field of public security has functions and features in common with scientific research in other fields of science. At the Faculty of Public Safety / Kosovo Academy for Public Safety (KAPS), scientific research work is organized for the continuous development of the educational and training process at the Academy. Scientific research consists of a process of reflection and criticism, the purpose of which is to provide new data, facts or relationships in any field of knowledge. It is indispensable for teachers, students, and all professions, but especially helps students develop their critical thinking skills.

The Institute for Research and Development at the Faculty of Public Safety / KAPS deals with scientific research in the field of justice, social issues and behavioral sciences (educational sciences, psychology, etc.), while applied research focuses on projects that produce social innovations applicable in the field of public safety.

Also, the concentration of research that will be developed in the future at the Institute is expected to be in those fields where the scientific contribution is more significant and which are in function of the advancement of public safety.

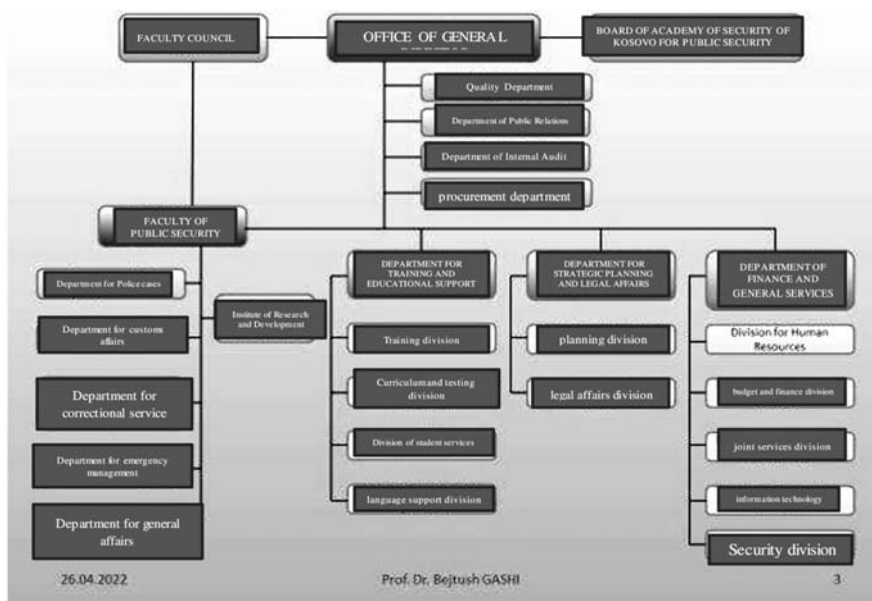
The Faculty of Public Safety, as part of the organizational structure of the Kosovo Academy for Public Safety, develops programs of higher education, research and de-

velopment in the field of public safety¹. In its mission, it has clearly defined that the Faculty will provide high quality services in the field of education, research and development for public security agencies in the Republic of Kosovo.

Research-scientific activity is determined through Law No. 2004/42 on Research-Scientific Activity, namely Article 2.2, “research-scientific activity represents the systematic creative work that is undertaken with the aim of research and development of new knowledge, their use and implementation in practice”². Research-scientific work is carried out through the Institute for Research and Development, as a unit of the organizational structure of the Faculty.

In essence, research-scientific activity is an activity for solving theoretical and practical problems, as well as reaching new knowledge in the relevant field. So, scientific research is a process for collecting and analyzing data for some purpose³, or a systematic, controlling, empirical and critical examination of natural phenomena, guided by theory and hypotheses for the study of the supposed connections between phenomena. Research in simplest terms is the search for knowledge and the search for truth. In the formal sense, it is a systematic study of a given problem according to a deliberately chosen strategy, which begins with the choice of an approach in terms of the formulation of research hypotheses, the choice of methods and techniques, the selection or development of data collection, tools, data processing, interpretation and conclusion with the presentation of solutions to the problem.⁴ While researcher John W. Creswell says that: research is a process of steps used to gather and analyze information to increase our understanding of a particular topic or issue. It consists of three steps: posing a question, gathering data to answer the question, and presenting an answer to the question asked.⁵

Since the object of study of this paper is the understanding of the model of scientific research in the Kosovo Academy for Public Safety, then we are presenting an overview of the organizational hierarchy of KAPS.



Organogram of the Kosovo Academy for Public Safety

AKADEMIA
E SIGURISË

Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

The practice of research in the field of security has exceeded the strict methodological divisions of scientific research, because, although we can define for the qualitative methodological approach, or the quantitative methodological approach, the phenomena in security include both. So, the qualitative and quantitative components, from the fact that not all phenomena can be measured accurately and precisely.

Institute for Research and Development

Institute for Research and Development ,deals with the field of basic research and applied research, which are closely related to the needs of the “advancement of the field of education as well as research and development”⁶ in the field of public safety. The focus of research is the justice system, social issues and behavioral sciences (educational sciences, psychology, etc.), while applied research focuses on projects that produce social innovations applicable in the field of public safety. Research and development are seen as a process where the emphasis falls on applied research that supports education at the Faculty of Public Safety / KAPS, i.e. the continuous development of teaching at the Faculty of Public Safety and training processes at the Kosovo Academy for Public Safety . In the future, it is planned that the concentration of the research that will be developed in the Institute will be focused on those areas where the scientific contribution is more significant and which are in function of the advancement of public security.

The Institute conducts research in the field of public safety and provides scientific and technical assistance to public safety agencies, government bodies and other security entities. As an institution focused on research, the Institute aims to be recognized in the country for quality research in the field of security and setting agendas through the contribution that our researchers make to society. It aims to fulfill this objective through the research-academic staff of the Faculty, research associates and other professional and scientific staff from local and foreign faculties and scientific institutions, as well as by engaging the students of the Faculty of Public Safety, the Academy's training and education followers and officials of security institutions.

In their research activities, the Institute drafts project proposals, organizes and carries out research projects at the local, national, regional and international levels, in cooperation with other higher education research and development institutions and public security agencies.

Academic personnel are obliged to conduct scientific research in accordance with their professional skills in order to advance teaching, organize various researches, survey students and analyze data in the interest of strengthening the academic plan and the development of KAPS.

The staff and students of the Faculty of Public Safety are engaged in this Institute,

¹ Regulation (QRK) No. 05/2019 for Higher education _ IN Academy of Kosovo ABOUT security Public , article 4.

² newspapers officials of the Republic the Kosovo (2011) Law No. _ 2004/42 For activity research - scientific . Available :

http://www.gazetazyrtare.com/e-gov/index.php?option=com_content&task=view&id=35&Itemid=28(visited on 10. 06. 2022).

³ Murat , Xeladin . (2004). Research methodology _ pedagogical , (ed of third), “ Çabej “ , Tetovo , p. 38 .

⁴ Grover, Vijay . (2015). Research Approach : An Overview . Golden Research Thoughts. International Multidisciplinary

Research Journal, Vol 4 Issue 8 Feb 2015, ISSN No :2231-5063.

⁵ Creswell, JW (2008). Educational Research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research (3rd ed.). Upper Saddle River: Pearson.

⁶ Regulation (AKSP) - No. 02/2021 for the functioning of the Institute ABOUT INVESTIGATION AND development IN Faculty of Security public

aiming to include the Academy's training and education participants and officials of security institutions. The FSP / KAPS research and development institute is open and welcomes the cooperation of researchers and scientific researchers from public and private higher education institutions, inside and outside the Republic of Kosovo.

Duties and responsibilities of the Research and Development Institute

The Institute is at the service of public security agencies by developing their activities, as well as creating innovations based on the needs they have. Research projects meet the highest scientific requirements. Currently, scientific research is focused on the following areas:

- The field of education, research and development in public safety;
- Initiation of research projects with teams on certain interdisciplinary topics of scientific research, which will be followed through public events;
- Encouraging and supporting the FSP academic staff to apply for group scientific research;
- Encouraging and motivating FSP teaching staff through group research opportunities.
- Development of a system for evaluating research work;
- The integration of scientific research work as an integral part of the work of the academic staff, starting from the position of teaching assistant. Complete the work contracts of the academic staff, to expressly emphasize the realization of research work and reporting, at least twice a year;
- Creation of platforms/research centers where academic staff present and discuss research-scientific work;
- Workshop series: doing research through the Institute (semester training sessions with Faculty staff to increase research activity);
- Facilitating function for academic staff and research support character;
- Organization of scientific tables / forums for some topics within the Institute's program, as well as meetings for research platforms that must be held at least once a month, where discussions must serve applied research;
- Academic staff should involve students in their research-scientific projects.

Objectives for the development of research activity

Scientific research is carried out in accordance with the mission and in various fields within the programs of the Faculty of Public Safety. The Institute has defined the objectives for the development of research-scientific activity, which are closely related to raising the quality of scientific research in FSP / KAPS. For each objective, the necessary measures for its achievement have been determined, while for each measure, the expected results have been determined in the form of success indicators that serve to monitor progress. The development objectives together with related measures are:

- I. Development of human capacities for research-scientific activity:
 - A scholarship fund is created for short-term research stays of academic staff abroad;
 - The interdisciplinary approach to research-scientific activity is encouraged;
 - The criteria for material stimulation of personnel involved in research-scientific work are developed;
 - Improving opportunities to make a progressive research career for young researchers: increasing the number of positions with additional mandates;

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

- Contractual obligations for contribution to research-scientific activity are defined.
- II. Internationalization of research-scientific activity:
 - Establishing and building continuous cooperation with local and international strategic partners;
 - Organization and participation in various activities at the level and in cooperation with national and international partners.
- III. Increasing financial support for scientific research.
- IV. Publications / Creation of a scientific journal in the field of public safety.

The Faculty of Public Safety has a policy for encouraging and supporting the research work of students and teachers, simultaneously. In addition to the organization of special courses that enable the inculcation of the principles of the scientific method, the Faculty in its study programs offers the possibility of carrying out scientific projects, under the guidance of mentors for the diploma topics offered by the Faculty Council.

With the aim of raising the new research-scientific generation and instilling the principles of the scientific method and developing new knowledge, students are constantly involved in research-scientific activities intended for students, as well as in research-scientific projects of the academic staff. The faculty has undertaken a series of actions to ensure the necessary infrastructure for genuine research-scientific activity, in terms of the development of the scientific library, the functionalization of the scientific information service, the support of the scientific publishing activity and the activities for the development of research laboratories. The Institute for Research and Development deals with the following activities:

- Promotes research-scientific activity with the aim of integration into the international scientific space, instilling the principles of the scientific method and developing new knowledge among the younger generations of society in general;
- Develops activities for the intensification of cooperation in the field of research-scientific activity with other local and international institutions, in terms of the development of joint research programs, conducting studies and research of a theoretical and practical character, from various fields of special interest ;
- Motivates and supports all its academic staff for systematic creative work, with the aim of research and development of new knowledge, as well as the use and implementation of these results in practice;
- Plans the necessary infrastructure for genuine research-scientific activity and undertakes activities for the development of research laboratories;
- Cares for the proper equipment and operation of the scientific library;
- Functionalization of the scientific information service;
- Supports scientific publishing activity.

As an institution, activities have also been developed for the intensification of cooperation in the field of research-scientific activity with other local and international institutions, in terms of the development of joint research programs, conducting studies and research of a theoretical and practical nature in the field different ones of special interest, support for the implementation of scientific research results in practice, increase in volume and increase in quality of research-scientific activity, support, support and motivation of scientific workers and researchers to engage in research work - scientific, supporting scientific publishing activity, supporting and encouraging the cre-

ation of links between institutions for the realization of joint research-scientific activity.

Scientific information services, in a systematic way, throughout the calendar year, notify the academic staff with the agenda of national and international meetings, conferences and congresses in the relevant fields, in order to advance the activity in the field of publications, as well as adequate research information - scientific.

Conclusion

The Faculty of Public Safety / KAPS has created a basic legal framework and institutional structures that have the potential to develop scientific research, but the implementation and functionality of this structure on a practical level remains a general problem. The legal and policy framework, such as the 2019-2022 Development Strategy of the Kosovo Academy for Public Safety, promotes research and scientific activity, but structural and financial/budgetary limitations on the one hand, as well as the limited participation of the Faculty of Public Safety in scientific research projects and initiatives, on the other hand, are among the challenges of the Research and Development Institute. However, the Faculty intends to support, promote and advance research capacities and potentials, especially scientific research projects that will benefit students, teachers, public security agencies, as well as those that are in function of advancing public security in general. .

The policies of financing research-scientific activity in the field of security should be changed in general and security sciences in particular, to provide funds for research initiatives related to security and defense in Kosovo. Currently, Kosovo has the lowest rate of investment for scientific activity in the region, reaching only 0.1% of GDP, which is far from the European average.

The scientific research agenda at the Faculty of Public Safety / KAPS is seen as a process where the emphasis falls on applied research that supports education at the Faculty, that is, the continuous development of teaching and training processes at the Academy.

In the future, it is planned that the concentration of the research that will be developed at the Institute should be in those areas where the scientific contribution is more significant and that are in function of the advancement of public security.

Literature

1. Blystone, R., Blodgett, K. (2006). *The scientific method*. Retrieved December 21 from: ncbi.nlm.nih.gov.
2. Creswell, JW (2008). *Educational Research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research* (3rd ed.). Upper Saddle River: Pearson.
3. Grover, Vijay. (2015). *Research Approach: An Overview*. Golden Research Thoughts. International Multidisciplinary, Research Journal, Vol 4 Issue 8 Feb 2015, ISSN No :2231-5063.
4. Murat, Xheladin . (2004). *Research methodology _ pedagogical* , (ed of third) , " Çabej " , Tetovo .
5. Voit E. (2019) *Perspectives: Dimensions of the Scientific Method*.
6. Wilson, K., Rigakos, B. (2016) *Scientific Process Flow Assessment (SPFA)*

National Agency for Scientific Research and Innovation (NASRI) and public security



Mirela MUÇA

General Director, National Agency for Scientific Research and Innovation (NASRI)

Public safety is an important factor in both public and private life. Also, public security is one of the most important and difficult sectors, due to some historical, cultural, social, legal and financial specifics that affect people's lives in general and their security in particular. It is very difficult to compare public security policies, if you don't have the necessary tools to evaluate these policies, research and study phenomena. The most efficient policies and the best practices in maintaining public security are precisely those that come as a result of serious scientific research, which is essential both in the process of developing local policies and regional and global ones.

Fortunately, the Security Academy (AS) today presents a higher education institution with a vision that is oriented to scientific research as much as it is oriented to quality, professional and contemporary education. The Scientific Center established within the Academy as the best scientific research unit in the field of security in Albania, enables research and scientific projects that help in the evaluation of policies in the field of security as well as the local, regional analysis of the technical effectiveness of public security systems, using contemporary scientific research methods to identify best practices that should serve as reference points for policy makers.

Based on this point of view, the National Agency for Scientific Research and Inno-

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

vation has evaluated and encouraged scientific research projects in this field. Through the financing of research projects AS can become a center that analyzes the quality of security policies or the factors that can reduce the effectiveness of these policies such as: immigration, socio-economic inequalities, corruption, geopolitical situations, etc. On the other hand, through findings and recommendations that emerge from scientific research, AS can be the main resource center that proposes effective policies adapted to the situation in the country.

In recent years, mass events, natural disasters, public health events, public safety events and other emergencies are happening for the country, the region and the entire planet. Because of the emergency that these situations present, the severity of the risk and the public and inclusive nature, we have often thought about how to overcome them, rather than analyze and prevent them. As an important part of the entire public crisis management system, the security of public risk assessment has become an important part of modern public governance. For this reason, the AS research initiative "Security in the community in the context of threats from extreme natural phenomena and needs for dealing with civil emergencies", has been evaluated by National Agency for Scientific Research and Innovation, as a very important project, which can support the government's actions, programs and policies in this field.

The project is funded by the National Research and Development Program (NRDP), which supports important research that converges with the country's social and economic priorities. The NASRI program, in addition to supporting the priorities, is also focused on the quality of scientific research, the relevance to sectorial strategies as well as the strengthening of the internal capacities of higher education institutions for scientific research and the promotion of doctoral studies in the field of public safety.

This was the first cooperation between AS and NASRI, which we are following with attention for the quality and the results it will give us. On the other hand, we are convinced that the results obtained from applied scientific research of this nature will serve to build policies for a sustainable future for the good of people.

We are a small country, with modest economic opportunities for investment in science, however, we have scientists and talents who, thanks to national and international programs, have contributed with dignity to the international recognition of Albanian science, presenting there our research values, ethics and reciprocity. NASRI is committed to continue supporting scientific research in the field of public security, especially in strengthening the scientific research infrastructure at the Security Academy, through the financial mechanisms available to it.

Three essential principles guide the policies of the Albanian Government for the support of scientific research: quality, independence and international recognition. For this reason, it is required that, in addition to seriousness in research work, our scientists present themselves with dignity in the international arena. In this aspect, NASRI has a role to play in strengthening scientific research capacities as a function of participation in international, bilateral and multilateral projects. We encourage AS to participate in joint projects that can be realized with countries such as Italy, Austria, Kosovo and Turkey, with which we have bilateral agreements. But NASRI is committed to supporting AS to participate in even wider consortia and partnerships in the framework of international programs such as Horizon Europe, Erasmus+, etc. This also includes actions that inform on international calls for projects, their conception and writing as well as finding institutional partners.

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

Cooperation with similar institutions of scientific research, a request and need to further guarantee public safety



Proff. PhD. Irakli KOÇOLLARI

Director of Projects, Academy of Sciences, Albania

I have to say from the beginning of my speech that it is now a fact that is clearly established that the Academy of Order and Security in recent years has increasingly assumed the profile of a real scientific research institution with claims in the ranks of High Education Institutions, that not only conveys information, but also produces ideas, qualified scientific thinking, offers competitive alternatives and sits at the tables of scientific debate with European partners in a dignified manner.

This Conference itself and others like it, organized earlier by the Academy of Order and Security, are a clear indication of the serious work done not only by the Scientific Research Department but by the entire staff of that institution.

Being such an institution, the Academy of Security has naturally been ranked with dignity alongside other higher education institutions with its personality and individuality. Along with others, this Academy has started cooperation with the Academy of Sciences of Albania for more than a year.

In this context, this Academy (of Sciences) for its part, in the framework of the assessment of national security issues and obligations as a country that assumes the burden and mission of national and regional security, the Assembly of this Academy, as a decision-making body, has predetermined in its plans of the last two years to encour-

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

age cooperation with important institutions for the preparation and qualification of the generations that will take on the delicate tasks of law enforcers and guaranteeing the constitutional order, to guarantee public order and peace, to face the offenders of the law, to sacrifice and prevent the serious consequences that crime and criminality bring to society as a whole.

In this framework:

Already almost a year ago, the Academy of Sciences of Albania has signed a cooperation agreement with the Academy of Order and Security, which, among other things, foresees:

- The organization of joint scientific activities for these subjects of interest in the fields of Security, Order and, once again, the fight against Criminality.

- Periodic meetings to exchange opinions on issues of scientific interest, such as support for scientific titles and degrees, guidance and leadership of new doctoral students, etc.

- Periodically donating scientific literature produced by the Academy of Sciences of Albania to the Security Academy, monographs, studies, scientific bulletins, reports of interest, etc., which would serve the Security Academy not only for the needs of professional training but also for young employees of these sectors with a general culture, from the fields of Albanology, culture, national traditions, etc.

Further deepening these efforts for mutual cooperation between the two institutions, the Academy of Sciences of Albania is working and collaborating with the leaders of the Security Academy for the establishment and operation of the Permanent Security Commission. We inform you that in the Permanent Commissions at the Academy, there are structures that program and draw up studies, analyzes and forecasts for various fields of political, economic, diplomatic and scientific interest, etc., and this product is offered to governing and decision-making structures.

The establishment of such a commission will serve the interests of drafting national security studies and platforms, strategy and geostrategy, the mission to guarantee peace and constitutional order, war and efforts to prevent and detect criminality, etc.

In this framework, the Academy of Sciences in cooperation with the Academy of Order and Security is working to:

- Drafting of the Platform of this Commission

- The selection of a staff of distinguished professionals in the fields of scientific research for Security issues

- Evaluation of priority objectives, to prevent threats and risks that threaten national security.

- The cooperation of specialists in the field of defense, such as prominent professionals of the Military Academy,

- Organization of permanent meetings with representatives of the Ministry of Order and Defense

- Attracting the opinion of distinguished professionals, researchers in other fields related to security, such as cyber security, food security, structures that follow organized crime, trafficking in narcotics and human beings, etc.

The aim of the establishment and operation of this Commission will be - Permanent work in

- defining important areas and objectives of national security

- following and evaluating political developments in the region and especially in the

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

interest of National Security

- drawing up dynamic reports for the national security strategy.
- drawing up periodical reports for policy makers, etc.

I would like to underline that the cooperation between our institutions will be expanded on a large scale to serve the purpose that such comprehensive institutions that guarantee security and constitutional order, further develop a more scientific profile and content, as well as more legal and patriotic.



AKADEMIA E SIGURISË

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

The importance of scientific publications in the Security Academy



PhD. Albert HITOALIAJ

Head of Publication Sector, Scientific Research Center, Security Academy

Introduction

One of the most accurate indicators of scientific research is scientific publications. In all those institutions where scientific research activities are carried out, there are scientific publications. Publications are an integral part of research as they formalize and finalize the research process. The entire system of transmission of knowledge and innovations or scientific debate is reflected in various publications. In this short material, a description of the publications in the Security Academy is given and an argumentation as to why these scientific publications should not only continue, but also be added and create a genuine tradition of scientific publications in the field of public safety. The mission of the Scientific Research Center and the character of scientific publications, as part of the activity of AS, is given in the “Introduction” of the statute: the Security Academy is a public institution that aims to educate employees of the State Police and institutions of other law enforcement. This academy will deal with studies, scientific research and publications in the fields of policing and security.

As defined in the “Statute of the Security Academy”, two of the main tasks of the National Security Academy are: conducting scientific research and studies in the field of policing and security, in accordance with the strategic development priorities of the

State Police; and, the realization of publications in the field of policing and security.

1. Scientific research and cooperation with other educational and research institutions must be reflected in the publications

The scientific journal “Policing and Security” is published by the Scientific Research Center of the Security Academy, since 2015. This journal publishes studies, scientific research and publications in the fields of policing and security. In addition to it, the summary papers of the scientific conferences are also published, in the form of books equipped with the relevant codes. From the first moments of the start of work, the publications sector of the the Scientific Research Center, made sure that the publications that would be produced by the Security Academy were in accordance with the most serious and required standards. The provision of publications with serial numbers was not only a novelty for AS, but also a completed standard. Through the publishing sector, AS already has the attributes of a publishing house. Academic publications are provided with two types of serial numbers: ISSN and ISBN.

In the twenty issues of the “Policing and Security” magazine, the results of the scientific research activity of the Scientific Research Center, in the field of policing and security, in accordance with the development needs of the State Police and not only, have been published and distributed. This scientific research activity of the the Scientific Research Center during these five years, published and distributed through the magazine “Policing and Security” is based on three main pillars, namely:

- scientific research through projects;
- scientific research through activities;
- realization of scientific publications for the finalization of research and scientific work as well as the distribution of scientific knowledge.

(a) *Scientific research through projects*, includes research projects carried out for the purposes or requirements of the Security Academy, the State Police and the Ministry of the Interior. the Scientific Research Center has created a good experience and with its researchers has carried out ten scientific research projects during this period. These projects were carried out according to the requirements of the Security Academy, the State Police and the Ministry of the Interior, and in accordance with the policy making of our police organization.

(b) *Scientific research through activities*, includes the organization, coordination and cooperation with other institutions, for the organization of scientific conferences in order to collect and process the most qualified scientific opinion at the national level and beyond, in the function of the fight against crime and the latest security threats. These scientific conferences are of national and international nature. During these five years, the Scientific Research Center, in cooperation with universities and other research-scientific institutions, inside and outside the country, has held five international scientific conferences, with themes in the field of order and security, as well as two scientific conferences.

(c) *Realization of scientific publications*. These publications are of a scientific nature and registered according to national and international standards. Through the publication of scientific achievements in these publications, not only the work of scientific research is finalized, but also the distribution of scientific knowledge is made possible for all employees of the police organization, and not only. Also, the publication of calls for

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

publication of articles in the scientific journal enables us to continually absorb the qualified opinion of police officers and other security structures, in the function of proactive policing.

During this period, 20 issues of the magazine "Policing and Security", scientific periodical of the Security Academy, were prepared and published. These publications have had an impact and have aroused interest not only in academic and intellectual circles, in the country and region, but also in the ranks of State Police employees. In these publications, more and more, researchers and scientific researchers from different sectors of the State Police and not only are publishing their writings. In addition to the hard copy editions of the magazine "Policing and Security" their publication has continued online as well. For this, all State Police structures have been notified to have access to them.

Also, the Albanian-English dictionary, with police terminology, has been prepared, approved and published, in the service of police officers who are on the front line of contact with foreigners who come to our country, as well as an album of the Security Academy.

For the realization of the above activity in the field of research, the Scientific Research Center has collaborated with institutions of higher education within the country such as:

- the University of Tirana, "Aleksandër Moisiu" University of Durrës, "Luarasi" University, the Academy of Armed Forces, etc.;
- various study institutes within the country such as the Institute of Scientific Police, the Institute of Transport Studies, the Institute of Forensic Medicine, the Institute of Public Health, etc.;
- various institutions within the country such as the State Police, the General Prosecutor's Office, the School of Magistrates, etc.;
- police projects and missions that assist the State Police and the Security Academy, such as PAMECA, ICITAP, etc.;
- higher educational institutions abroad such as the Kosovo Academy for Public Safety, the Skopje Security Academy, Macedonia, the University of Rome "Tor Vergata", the University of Bari "Aldo Moro", etc.;
- international security institutions and not only, such as the Organization for Security and Cooperation in Europe, the World Health Organization, NATO (Cyber Security Division).

2. Examples of Security Academy research work and its publication

The scientific journal "Policing and Security" is published by the Scientific Research Center of the Security Academy, based on order no. 639, dated 23.7.2015, of the General Director of the Security Academy, PhD. Bilbil Memaj, "For the publication of the scientific journal of the Security Academy". The scientific journal "Policing and Security" with ISSN 2413-1334, is a periodical publication of the Security Academy which serves for the publication and distribution of the results of the Security Academy's scientific research activity in the field of policing and security, in order to meet the highest standards high in research-scientific activity at the Security Academy and beyond.

This journal publishes studies, scientific research and publications in the fields of

policing and security, AS personnel and beyond. All publication and reprint rights belong to the Security Academy. None of its material may be reproduced, copied, republished, modified, distributed or sold in any way, in whole or in part, in electronic or paper form, without the written authorization of Security Academy. The use of the materials of this magazine, without authorization, constitutes a violation of copyright.

The Security Academy has academic freedom and respects the legal obligations expressly defined in the law “On State Police” and the law “On higher education” as well as all other legal acts that are mandatory for public institutions. The views expressed in the magazine “Policimi i siguria” are those of the authors and do not reflect the official position of the Security Academy. The authors of the publications in the magazine “Policing and Security” enjoy complete academic freedom, but with the only condition that when they write, they apply the relevant legislation, both communication and professional, which does not infringe on various rights. Authors are aware of and bear individual responsibility for plagiarism issues. Any violation in this regard makes them liable according to the laws in force.

The magazine is headed by the chairman of its editorial board, who is appointed as such by the order of the General Director of the Security Academy, no. 639, dated 23.7.2015, “On the publication of the scientific magazine of the Security Academy”. The board of the scientific journal “Policing and Security” and the Scientific Research Center, with their work, aim for the publications in this journal to meet the highest standards of scientific research and integrity, and to be in accordance with ethical standards and norms international on intellectual property.

Articles published by AS staff in the magazine mainly include the following topics: public order and security, national security, prevention of narcotics cultivation, criminology, criminology, forensics, cyber security, community policing, police management, education and police training, prevention of radicalization and the fight against terrorism, prevention and fight against organized crime, etc.

The magazine has published original studies, conceptual works, analysis of scenarios treated according to the study nature, empirical research, technical studies related to various fields that are intertwined with policing, book analyzes and others, which reflect the research work over the years of a part of teaching and research staff of AS. These examples are found on the pages of the journal and in the publications of scientific conferences (proceedings).

3. Scientific publications, an important indicator of meeting the standards required for Higher Education Institutions

The Security Academy acts guided by its main strategic documents. One of them, or the main one, is the “AS Development Strategy”. Based on this strategy, the strategy with which the Scientific Research Center operates, which defines the main priorities: “Strategy of the AS for research and development activities” was established.

The priorities of its research-scientific activity are in accordance with the field of public safety and the publications produced by the Scientific Research Center are indicators of its activity.

These publications reflect the activities of AS, which adapts its research activity to the strategic priorities of national scientific research. The activity complies with long-term regional, national and international priorities, the main strategic documents of the

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

State Police, the national priorities of various strategies and in the strategic documents of the AS itself.

If we make an analysis, not too long, on the progress of the publication of the magazine "Policing and Security", as a scientific periodical, but also of conference books, we will have to briefly mention the importance and problematic of the work that publications of AS have:

- the magazine "Policing and Security" (including conference publications) is the only institutional scientific magazine that deals with issues of public safety and national security in our country;

- there is no other scientific magazine in Albania that analyzes in a scientific way the work and its problems in the State Police;

- there is no security institution in Albania that has a scientific journal like this, similar or even just scientific;

- The Security Academy, through its publications, has provided the State Police with the beginning of a long-term publishing process, which can be transformed into a tradition of scientific publications in the police;

- the standardization of AS publications with ISBN and ISSN, constitutes the rise to a new stage of the representation of research and opinion within the ranks of the authors of the police and beyond in the field of security;

- being almost unique in this regard, does not necessarily justify the quality of the writings, but justifies the continuity of creating a space where critical scientific thinking in the field of security can be developed;

- the constant interest in writing on the pages of this magazine is an indication that such publications are not redundant;

- the reform of the institution of the Security Academy, as an institution of higher education, brings the indivisible, indisputable and advisable need for the development of scientific research at a higher level;

- scientific research cannot be conceived without scientific publications;

- the scientific journal "Policing and Security" compared to similar, previous or even current journals, stands in a serious position and reflects a commitment and a work that motivates scientific research;

- the distribution of the physical edition of this scientific journal in a number of national and regional institutions has produced a very positive impression on the work of the AS and the State Police as a whole;

- starting from the exchange of opinions with colleagues of the pedagogical staff of various institutions of higher education, in conferences and various activities carried out by the AS, it can be said with certainty that the evaluation of the magazine has been in the most positive tones and congratulations have not been missing;

- the difficulties of the publication of this magazine have not been absent, and while correctly maintaining the dates of calls and publication, work has often been done at the most delayed ends of time, and this has occasionally brought certain technical problems;

- the magazine "Policing and Security" has fulfilled its mission successfully and has left behind a distinct production which was created thanks to the hard work of the publishing sector, the director of the Scientific Research Center and thanks to the vision and support of the rector of AS;

- during the five-year period 2015-2020, the journal "Policing and Security" of the

Scientific Research Center of the Security Academy, has left a serious historical imprint related to publications and scientific research, within the State Police and beyond.

We can mention in relation to the scientific publications in the field of security and mainly those of the AS, another element which is of special importance: the obligations that must be fulfilled in order to be an accredited institution of higher education. The activity of scientific publications is one of the most necessary indicators related to the scientific research of an institute. For this reason, many of the points of the field related to scientific research, when the internal and external evaluation process of an educational institution is developed, are related to scientific publications and their standards. In closing this short material, we can safely say that publications and scientific research are inseparable from each other, and scientific publications in the field of public safety constitute a valuable asset for the evaluative aspect of the Security Academy as an institution of higher education in the Republic of Albania. For these reasons, scientific publications should be supported and a genuine strategy should be implemented for their expansion by researchers, the teaching staff of the AS, or even by members other than the State Police and other agencies related to the strategic priorities of the AS.

Scientific Research and its institutionalization in the Security Academy

(From the tradition of Albanian scientific research to scientific research at the Security Academy)



Prof. Assoc. PhD. Zaho GOLEMI

Head of the Scientific Research Sector, Scientific Research Center, AS

Introduction

Scientific research in the conceptual, legal and administrative plan in our country is moving in a new trend. The same step is being taken in the field of security and defense. Facing the challenges of the time, valuing higher education as a primary public responsibility, considering security and defense educational institutions as unique institutions of academic education, are valued more when they rely on two limbs of equal importance: “teaching and scientific research”. This would be the efficient answer to even the highest legal, administrative and academic demands.

Scientific research has become a criterion for institutional evaluation, ranking and funding, an expected development for all Institutions of Higher Education (HEIs). Higher education institutions for Security and Defense are already institutionalized in the field of scientific research as they have taken the important steps of establishing themselves in stable organic structures with different names, but with common missions, activities that synergize, focus and orient right for today and in facing the challenges of the future.

HEIs of Security and Defense, being the only ones in Albania, need regional cooperation and European breathing, in order to function in a standardized way, to carry out research, scientific studies and quality publications in the field of public security, as well as to manage the research and scientific activity in accordance with needs, vision, objectives and strategic priorities.

The fields of research and development for public security and defense already have their own units, which have been established for a few years, have been organized and reorganized in terms of the nature and field of competence as unique in the country, while the performance and stimulation of scientific research activity research constitutes one of the main challenges of the future. Higher education institutions for Security and Defense in recent years have increased awareness that scientific research and development are an inseparable part of the higher education system, but also of vital importance for sustainable economic and social development as well as for the overall security of country.

Scientific research an ever more necessary mission

Scientific research at the Security Academy has been on the basis of legislation since its establishment as HEI, half a century ago, but in an institutionalized way, it was only established in 2015, when the Scientific Research Center (SRC) with two respective sectors as academic research personnel. The SRC was institutionalized seven years ago and its output has been significant. Based on the law of Higher Education, approved by the Parliament of Albania in 2015, one of the missions of higher education is the integration of teaching with scientific research. In addition to its role as creator and regulator of higher education institutions, the state also has a legal obligation to fund scientific research. State internal security structures, the Ministry of the Interior and the State Police finance scientific research from the state budget, or through projects supported by the National Agency for Scientific Research and Innovation (NACRI).

Once three decades ago, scientific research, like all areas of Albanian life, were planned and controlled, where everything was planned by the funds, by the requirements for scientific research, but after the transformation of the systems, scientific research gained a certain independence, but that requires financial support. The scientific research is neither a luxury nor a privilege. In the last three decades, taking into account the needs of teaching with funding difficulties, where the generation of funds for scientific research has been limited, even when the need for scientific research has been increasing. The fact is that budgeting and infrastructure is the challenge of the future for every institution of higher education and for police education in Albania in the field of scientific research.

Since its reorganization in 2015, the Security Academy, through the Scientific Research Center (SRC), overcame skepticism about the work, organization and functionality of scientific research, aiming to overcome the abstract in its research activity and address the fundamental problems in the field of order and security, public and society. On the other hand, in the AS, scientific research has not intended to be measured by the publication of scientific articles, but to refer to the reality of developments in the State Police for acute problems, which require commitment and their solution through recommendations. The financing of scientific research is at the service of taxpayers, therefore the institution of the Security Academy contributes in the interest of institutional solutions for increasing public security in Albania.

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

The Security Academy as one of the fourteen HEIs in Albania has aimed at the institutionalization and strengthening of scientific research by looking at it from an organic organizational perspective, the way of financing as well as mechanisms that promote productivity including the basic columns: “projects, activities, eight national and international scientific conferences, of 11 projects financed by the Security Academy and one by NACRI”. The institutionalization of scientific research in just seven years has been put to the test and on this basis the vision of the AS for the future is the transition from Scientific Research Center to a Scientific Research Institute in the future, which is judged that the improvement of the quality of scientific research will exceed the expertise so far seven years old. This conclusion is related to the power, possibility and capacities of the SRC for increasing the performance of scientific research in the Security Academy.

The AS as a Higher Education Institution through its subordination structures in the last seven years has aimed to set standards by increasing the quality of police academic education by self-scanning the academic programs and continuously improving them, using the structure of the National Police not only as an important element of scientific research, but also as a connecting structure of research and direct participation in teaching at the Faculty of Security and Investigation.

Currently, based on official state statistics, the academic research staff at the Security Academy occupies a national percentage of 0.9%. Human capacities in the academic and research-scientific field have been calculated according to Frascat’s manual.

Based on these statistics, the Security Academy takes its place within the Albanian higher education system and is the only one in the field of policing and public safety. From the analysis of budgeting in scientific research projects in Albania, it results that the assessment for research is more and more appreciated as the basis of higher education, as engine for change, innovation, increasing competition and quality in teaching. In AS, police education and scientific research have a connection that continues to be in the European trend, which is judged to be accompanied by budgeting in parallel, overcoming the official Albanian statistics. In its future, the Security Academy claims to be more present in scientific publications in the national and international spectrum, while in only seven years in an institutionalized manner, it has produced thousands of pages with several dozen-hundred authors in dozens of issues of Security and Policing journals.

The continuity in the institutionalization of scientific research for the Security Academy is the continuity in structuring, organization, meritocracy and validity in scientific research, communication and distribution of the results of scientific research. The institutionalization of research and development also for the field of public security presupposes the application of bibliometrics as a research method used in library and information science, which uses quantitative analysis and statistics. Research with the new forms for AS has progressed in two important areas, such as bibliometrics and the management of research data and publications.

Scientific research has managed to turn into an added value for police education in Albania, which prioritizes national security, drafting reports, forecasts and conclusions and recommendations for police leadership structures in Albania. The SRC in the Security Academy has received the true profile of scientific research with full public accountability and the trend of scientific research in the field of policing that is missionary in the final objectives to reduce crime and criminality in the country, for finding rel-

evant recommendations for this field.

The path of scientific research in Albania

The Security Academy, along its journey of more than half a century as an institution of higher education and the only institution of public safety and policing in Albania, has seen scientific research for more than forty years as part of education and merged with teaching. If we make a summary of scientific research in Albania, it turns out that the first trends of the institutional rise of the structural creation of scientific research are in the 30s-40s of XX century. One of the education stations in the framework of the development of Albanian police education is the period when police education was raised to the level of a one-year course, on 21.05.1938, a period when there were still no higher schools in Albania and there was no question of scientific research institutionalized. The fact is that scientific research in Albania starts later due to the delay in the creation of the independent Albanian state that was realized 110 years ago, in 1912.

Even after the creation of the Albanian state, it took time for the scientific disciplines of the social and natural fields to form, which began their activity under the occupation in the 1940s. This is how the “Royal Institute of Albanian Studies” was created, in short the “Institute of Albanian Studies” (1940-1944) was a scientific and cultural institute located along the joint Italian-Albanian Kingdom. The activity of the Institute of Albanian Studies was an ambition of Albanian intellectuals. On 8.4.1940, the General Secretary of the Presidency of the Council of Ministers approved the creation of the “Skanderbeg” foundation as well as the statute of the Institute of Albanian Studies. According to this statute, the Institute of Albanian Studies was intended to give impetus and coordinate the Albanian intellectual movement in the field of science, letters and arts. To take care of the enrichment of the national culture, taking as an example the advanced nations of Europe, but simultaneously preserving the national character according to the best national mentality and traditions.

The period of Albanian education in 1945 was extremely difficult and there was no question of advanced scientific research. Two years after the liberation of Albania, in 1946, by decision of the Albanian Government, the “Institute of Sciences” was created with a structure similar to that of the Institute of Albanian Studies, in which a good part of the former members of the previous Institute. During the years 1946-1956, six higher institutes operated in Tirana: the Pedagogical Institute, the Polytechnic Institute, the Medical Institute, the Agricultural Institute, the Economic Institute and the Legal Institute. In 1949, the law on education was approved, while the intellectual elite had their eyes on higher education and scientific research. While on 30.05.1957, the State University of Tirana was established. A year later, in 1958, the Higher Military School was established, covering higher education in the field of Defense and external security of the country. The pedagogical and scientific research staff had studied in the most popular Soviet military academies, which brought an experience for the establishment of the Albanian Military High School. Attention to education and quality was actually increasing.

The Council of Ministers appreciated “..higher military education”, and that was reflected with growth in the organizational form with lesson plans and programs, with growing demands for teaching forms, the application of contemporary criteria as well as scientific research that was merged within the teaching staff, without an organizational structure of its own. The research and scientific activity was part of the HEI

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

mission and soon it gained the right of “citizenship” at the beginning of 1975, when it was created a scientific branch that covered Strategy, History, Internal and External Security. The Scientific Studies sector was established, which constituted a separate structure and undertook genuine studies in various fields according to the academic needs of the time, dignified works, where a part of these works were published on a national scale. The scientific research staff was selected from the highest degree of intellectualism in the field of security.

In the Academy, a series of topics and basic regulations for internal and external security were worked on, since 1969, the organization of scientific activities, discussions, sessions and scientific conferences began. In 1972, the Academy of Sciences was established in Albania, which had the obligation to absorb contingents for cooperation from the structures of the field of Security and Defense. The Academy of Sciences has its roots in the distant past when Albanians worked in various scientific fields. From 1973, the Academy was given the right to award scientific degrees, among them the field of policing and internal security, including issues of the state border. In 1975, the Military Academy was designated by the Council of Ministers as the only institution for the qualification of security and defense officers, while in the 90s it gave you the right to propose scientific titles, such as “Associate Professor”, “Professor” and “Director of Scientific Research”, for the entire wide spectrum of lecturers in the field of Defense and Security, including the police and the border.

Thus, the Academy became a research-scientific center for the processing of scientific thought and a powerful supporter of the pedagogical and teaching staff. The proverbial saying of Thomas Fuller that, “today is the student of yesterday”, remains valuable for all time, because as the ideas and vision for research and development will be today, so will it be tomorrow. This is practically proven for police education as a whole, because the bell of education today has been ringing for 30-40 years in a row. Therefore, the institutionalization today takes multiple value for the future not only of education but also of scientific research and the distribution of this research in the interest of the mission to produce more and more qualitative security for the public.

Institutionalization of Scientific Research in the Security Academy

In an institutionalized way, Scientific Research as its own directory was established after the release of the Ministry of Internal Affairs for the establishment of the Security Academy, as well as Order no. 294 dated 06.05.2015 of the Minister of Internal Affairs, “On the approval of the organic structure of the Security Academy Security” as well as Order no. 91/4 05.06.2015 of the Minister of Internal Affairs, “On the approval of the structure and limit of the staff of the General Directorate of the State Police, amended”. The fact is that in the organizational chart of the Security Academy, the “Scientific Research Center” is at the level of the Main Unit of the AS, with three sectors. Meanwhile, in the first organic extension, the SRC had a pedagogical staff of 9 (nine) people, out of 47 that the two faculties and the SRC had.

But after a year, the Security Academy is reorganized again with the Order no. 180 dated 15.04.2016 of the Minister of Internal Affairs, “On the institutional reorganization of the Security Academy”, making it with two main units: the Faculty of Security and Investigation and Higher professional college “Police College”. Whereas Order 491 dated 05.09.2016 “For some changes in Order no. 294 dated 05.06.2015 of the Minister of Internal Affairs, “On the approval of the organic structure of the Security

Academy”, amended, the Scientific Research Center remains as such with the same functions under the authority of the General Director of the Security Academy, but in this structure, the Translations sector has been removed and it is left with seven pedagogical personnel.

In the Organic of September 2016, the following are foreseen: the Director of the SRC, the Head of the Scientific Research Sector, Pedagogical Personnel of the “Professor” category (Prof. Dr./Prof.Assoc), Assistant Lecturer Chief Commissioner, Assistant Lecturer (Sociologist, psychologist, criminologist). The Publications Sector with the head of the sector of the Professor/Doctor category, Lecturer, Scientific Editor with the scientific degree “Doctor”, printing technician, Designer/operator. Subsequently, in 2017, a VKM no. 370 dated 26.04.2017, “On the organization and functioning of the Higher Professional College”, as well as the entire activity, is based on law no. 80/2015, “On higher education and scientific research in HEIs in the Republic of Albania”, point 17. In chronological order, in 2017 we have a new structure of the Security Academy based on Order no. 288 dated 19.05.2017, “On the approval of the organic structure of the Security Academy”.

But with this structure, the KSC maintained its status quo, with the same mission, function and duties, without changing its structure as well as the composition of the staff, which also proved its stability and productivity, becoming one and more popular in front of all the structures of many established and merged in three years of AS with three new structures.

In this period, the total amount of the AS was 162 people, of which 7 pedagogical personnel were engaged in scientific research, or 4.3% of the staff of the AS were directly engaged in scientific research. Order no. 176 dated 13.03.2018, “On some changes in the Orders of the Ministry of Internal Affairs, no. 288 dated 19.05.2017, “On the approval of the organic structure of the Security Academy”, registered with no. 2225 dated 13.03.2018 of the Ministry of Internal Affairs, which is only related to some reductions in the Department of Protection and Security as well as the College Senior professional “College of Police”, which is actually related to the number of employees according to spending units in the State police, but does not affect the number of Scientific Research Center scientific research employees in the Security Academy.

After the issuance of VKM 881 dated 28.10.2020, the politico-police management structures of the Ministry of Interior and the State Police reflected with the issuance of Order no. 385 dated 21.12.2021 of the Minister of Internal Affairs, “On the approval of the structure and organization of the Security Academy”, which is expected to enter into force with the start of administrative effects “at the end of the academic year 2021-2022” (item3). But with this new structure of the Security Academy there is a fundamental change in subordination. While the SRC from 2015 to 2022 was under the direct authority of the Rector of the AS, after October 2022 the SRC comes under the Deanship of the Faculty of Security and Investigation, returning with three sectors: Sector of Scientific Research, Publications Sector and Foreign Languages Sector. The structural dependence will also determine the place and the role that the National Security Agency will continue to play in terms of scientific research and the full realization of the scientific research mission for the Security Academy.

In the Link no. 1 “Organization of the Security Academy”, from 7 it is made up of 10 pedagogical personnel (See page 3 of the new organization). Seen from the point of view of the country that it occupies numerically, the SRC in AS is at the rate of 6.4%,

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

while if we do the calculation in Faculty of Security and Investigation, out of 39 teaching staff in the total faculty, 10 pedagogical staff are in the SRC, i.e. 25.6% belong to Scientific Research, publications and the translation sector. In this form of organization for the Security Academy, the scientific research in the Faculty of Security and Investigation should be greatly strengthened, it is the first time that it is being applied and the expectation of achievements will be the focus of the future developments of the Security Academy, as the work increases for institutional accreditation, but also programs, the institution of the Security Academy will have stable and consolidated growth and development, consolidation that will bring in the first place the institutional accreditation of the AS according to the parameters required in the Decision of the Council of Ministers no. 824 dated 24.12.2021 "On the approval of the Quality Code of Higher Education".

Scientific research, as in all institutions of higher education in Albania, has a financial invoice, since 2015 it has remained the same. Calculated as a percentage, institutionalized scientific research is a separate item in the Security Academy's budget. The Security Academy develops 76 educational, accredited study programs for study cycles in the field of policing, order and public safety, as well as various training and qualification programs for all security actors in Albania. The studies for the first and second cycles are an integral part of the career programs, but for every program the connection with scientific research is a necessity, for a future of public safety and contemporary policing in Albania. Scientific research for IHE, like AS, requires accreditation. The drafting of the documentation for the institutional accreditation of the AS is the passport of knowledge and the stamp of institutional reliability, while scientific research is also institutionalized.

During its activity, the Security Academy has taken qualitative steps, transforming into a quality teaching center, but at the same time also a scientific study center for the identification, study and processing of contemporary thought on policing and public safety. The strengthening of ties and cooperation with the scientific institutions of the country and abroad has made it possible to improve the curriculum, harmonizing the subject of the educational programs with some counterpart Western academies of policing and security. It has been continuously reformed in the structure, name and programs of the teaching process, in accordance with its mission from period to period, making it solid both in structure and productivity in the field of scientific research from 2015 onwards. Scientific research institutionalized and fully stationed at the Security Academy is one of the challenges of the future, but also a need for productivity and validity of cooperation with the teaching staff.

Based on the standards and criteria of scientific assessment embodied in publications, scientific articles, scientific journals, research projects, where originality, innovation, methodology and importance are measured by the usefulness for Albanian public security.

The Scientific Research Center (SRC) product from 2015 to 2022

The Scientific Research Center (SRC) is one of the main units of the Security Academy, defined in the Decision of the Council of Ministers no. 185 dated 25.02.2015, "On the organization and operation of the Security Academy". During this period, the SRC, with its scientific researchers, has carried out 10 scientific research projects at the request of the Security Academy, the State Police and the Ministry of Internal Affairs in order to strengthen the State Police, order and public safety in Albania. The scientific research of SRC is visible through activities in participation, cooperation and presenta-

tion of scientific papers in international scientific conferences organized by Universities and other educational and scientific research institutions abroad. In cooperation with universities and other scientific research institutions inside and outside the country, 5 international scientific conferences have been held with thematic areas of order and security. In cooperation with universities and other scientific research institutions in the country, 2 national scientific conferences have been held in the field of order and security. SRC has produced well-known and valuable scientific publications for the State Police.

Since 2015, twenty-four issues of the magazine “Policimi e Siguria”, the scientific periodical of the Security Academy, have been prepared and published, while the work continues to have continuity of scientific research and publications in the Security Academy. These publications have had an impact and have aroused interest not only in the academic and intellectual circles in the country and region, but also among the employees of the State Police. In these publications, more and more, researchers and scientific researchers from different sectors of the State Police and not only are publishing their writings. In addition to the hard copy editions of the “Policimi dhe Siguria” magazine, their online publication has also continued. For this, all State Police structures have been notified to have access to them. The Albanian English dictionary has been prepared, approved and published, with police terminology, for the service of police officers who are on the front line of contact with foreigners who come to Albania. The focus of scientific research in the field of public safety has aimed at power, reliability, productivity and future.

Development research in the AS is always growing and part of the trends of the most developed European countries, but also the collaborative scope that the National Security Agency has made possible for the police institution and teaching. Scientific research in AS, as in all HEIs in our country, but also in the most developed countries of the world, is based on higher education, as the engine of innovation, competition and the quality and effectiveness of teaching. It took a relatively long time to “warm up” the mentality, even though scientific research has gained citizenship and the thesis that: “education cannot be separated from scientific research” and that research is a necessary and very characteristic element is widely accepted. Academies, Universities, HEIs are increasingly considered as the most suitable institutions for the development of scientific research, for two basic reasons: the direct connection of scientific research with the learning process; and the integration of research with an institution that is closer to the labor market, which means that policing is also a labor market.

Scientific research cannot and should not do without communication and the distribution of scientific productivity. “Scientific communication” explains how researchers after conducting research, publish and disseminate research results, make them available to colleagues, the academic and educational community, and even beyond. This process also includes copyrights, the process of review of articles by departments, colleagues, economic resources of HEI, new publishing models such as open access, the right to apply for projects, preservation of assets intellectual property of the researchers, etc.

Scientific research and its productivity continue to be a challenge not only in AS but in all HEIs in Albania. The trends of entering the full institutional agenda of scientific research in Albania have been for more than a decade, which is looking for ways for the productivity and validity of research development already in an institutionalized way, without leaving it to spontaneity, or only to teaching departments. A challenge that

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

begins in the pyramid of the state in the Council of Ministers and continues in HEIs, Universities and Academies.

In this aspect, an agreement has been approved between the government of Albania and the EU, for Albania's participation in the "Horizon Union" program, with a focus on scientific research and innovation. Today, the Albanian challenge is also related to scientific research and innovation for sustainable development, where the EU aims to create a common area for scientific research and innovation by encouraging and promoting cooperation between universities or scientific research institutions as well as to promote academic freedom and scientific research. MASR pays an annual fee, so that all our institutions of higher education, or those of scientific research, have the opportunity to participate and compete with joint projects with EU institutions. The Albanian challenge is the absorption of funds in relation to the financial contribution we pay. Competition is high as Albanian universities and academies compete directly with European universities or scientific institutions. Expertise is a necessity to increase Albanian capacity for designing projects.

Internationalization by cooperating with European HEIs in terms of organizing joint conferences or in scientific research work. In the Security Academy, the documentary challenge and concrete work for the realization of the mission of scientific research is related to productivity, close relations and cooperation with the teaching staff of the Faculty of Security and Investigation as well as the high professional Police College under the authority of the Academy of Security. Over twenty cooperation agreements and new open windows that make the institution of the Security Academy an open and cooperative institution in the interest of completing the mission even though Scientific Research is a fundamental challenge to make it a growing and developing trend, to make more attractive and effective so that its products are, remain and are improved as a contribution to the qualitative improvement of professional police education and the entire field of public security in Albania.

Here it is not simply a matter of completing the mission in a template way, but of finding ways and spaces for scientific research to be a permanent institutionalized and rationalized value, with the current structure and possibly the merger with SRC and a sector/office for projects, to make it possible for the Security Academy after accreditation to become even more well-known and present in the field of scientific research on a national, regional, why not European level.

The discussions and trends that the SRC in the AS should be enabled and turn into a Scientific Research Institute are based precisely on the six-year successful activity of the SRC as the first structural unit of scientific research in the AS for the productivity itself in national and international scientific conferences, in the publication of magazines, in the participation of its staff in national conferences organized by the most prestigious institutions of the country, in valuable conclusions and recommendations for the Legislature, the Ministry of the Interior and the State Police. The contemporary regional, European and world trend in matters of public safety and policing goes in full compliance and is growing and appreciated to guarantee public safety.

Twinning projects have opened new windows and brought examples to Albania that are tangible and concrete in the field of public safety, police education and especially scientific research. The Albanian experience has proven that the institutional decentralization of scientific research units has reduced the research-scientific value and productivity has not always been effective.

The direct contribution of scientific researchers to teaching has increased the effectiveness of scientific research. This has also been proven in the Security Academy, where all the staff of the SRC is involved in teaching, so scientific research has never been separated from the teaching process. Albania has two Academies in the spectrum of Security (AS) and Defense (AFA), where one of them AFA has created the Military Scientific Research Institute (MSRI) with 64 members, which has started the journey of scientific research with a new upward trend in structure, budgeting and assessment, while the SRC in the Security Academy with the new structure changed its structural direction and left it with the same number despite its positioning in the new structure of the AS.

The request for a project sector recommended also by the Finnish and Estonian Twinning project specialists is a recommendation based on the current and prospective needs of the Security Academy to, after the institutional accreditation process, realize the mission, also through national and international level projects of the field of public security and policing in order to increase the validity and productivity in reducing criminality. The institutionalization and debate on the report of scientific research in the function of public security serves the general institutional strengthening of the sustainable future, to create an institution of police education at the European level, strongly supported by the Scientific Research Center. Here lies the cornerstone of the development of competition and research related to the quality of the education system in the field of security, producing more public safety, integration, synergy so that in the third millennium, in the XXI century, HEIs meet the needs of “specialized workforce” in the field of public security.

Resources

1. Periodical of the theoretical-scientific magazine “Policing and Security”, Tirana, 2015-2022.
2. Albanian Encyclopedic Dictionary, Academy of Sciences, “Kristalina KH” Publishing House, Tirana, 2009.
3. Military Archival Bulletin, No. 1/March 2011 and 2./June 2011.
4. “Atdheu” newspaper, published on No. 12 dated 25.5.1913.
5. Teki Selenica, “Albania in 1927”, Tirana, 1928.
6. Legal Acts of higher education, especially in the Field of Security and Defense;
7. Orders of the Ministers of the Interior for the approval of the organic structures of the AS;
8. Decision of the Council of Ministers no. 200 dated 30.07.1979, “On awarding scientific titles to military personnel”;
9. VKM no. 370 dated 26.04.2017, “On the organization and functioning of the Higher Professional College”, Tirana, 2017;
10. Law no. 80/2015 “On higher education and scientific research in higher education institutions in the Republic of Albania”, <https://www.geo.edu.al/skedaret/ligji-ri-arsimit.pdf>; <http://isiknowledge.com>;
11. Official Gazette no. 44/year 1938; AQSH “Police Academy “Arben Zyliftari”, Tirana, 2002, p.13.
12. Decision of the Political Bureau of the CPC with the attributes of the Defense Council of the Republic No. 136, dated 10.05.1958;
13. Documentary fund of the Ministry of Interior, File no. 2/48, year 1945, according to Protocol no. 961/1, dated October 1, 1945;
14. AQSH, Documentary fund no. 200, Year 1940, File 10;
15. DP of AQSH, Documentary fund no. 200, Year 1941, File No. 4.
16. References at the international scientific conference “Scientific research and public safety”, Tirana, 26.4.2022.
17. Orders of the Minister of the Interior for the organic structures of the Security Academy established by order of the Ministry of Internal Affairs no. 294 dated 05.06.2015; order of the Ministry of Internal Affairs no. 91/4, dated 05.06.2015; order of the Ministry of Internal Affairs no. 491 dated 05.09.2016; order of the Ministry of Internal Affairs no. 288 dated 19.05.2017; order of the Ministry of Internal Affairs no. 176 dated 13.03.2018; order of the Ministry of Interior no. 385 dated 21.12.2021.

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

Research, development and innovations at the Police University College



PhD. Vesa MUTTILAINEN

Research, development and innovations at the Police University College, Finland

1. Introduction

The dual identity of the Police University College (POLAMK) as a national police unit and a higher education institution gives the college a unique status and mission among Finnish higher education institutions. This review describes the College's research, development and innovation (RDI) activities, focusing on some strategic viewpoints as well as on funding opportunities and project themes. The review is an updated version of the previous articles on the same topic (Mutttilainen & Houtsonen 2018 and 2021).

2. Strategic viewpoints

The Act on the Police University College (1164/2013, section 2) defines that one statutory task of the college is "to engage in applied research and development, serving the planning and development of policing and internal security as well as education at the Police University College" (Figure 1).

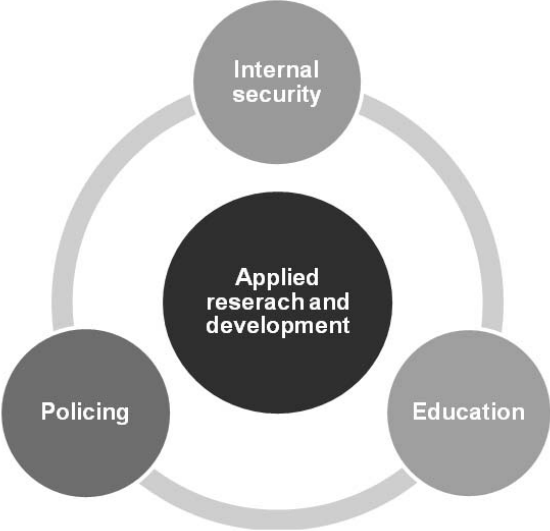
Figure 1. Legal mandate of RDI activities at POLAMK

The RDI guidelines (2020) specify the statutory tasks. They aim to 1) produce research and innovations in a long-term way for the development of a safe and fair

ion and police expertise, and 3) be und a project partner in the security ing approaches, internal coopera-

d innovation, such as RDI projects, e Research and development 2021). police history, certain CEPOL-ac- rts of fee-based education services. s correspond to around 15 per cent erts are working on RDI projects 3 from national and international

und sociological and criminological ivities at POLAMK until the early onger developmental perspective, nd a multi-disciplinary approach



Currently, the project operations at POLAMK consist of both research projects and projects focused on development and innovation. Usually, both approaches could be included in the same project. The research-oriented projects aim to publish research results in national and international scientific and other forums. Development oriented projects also produce other outputs than publications, e.g., testing of technologies, risk assessment tools or educational materials.

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

3. RDI activities in a nutshell

In projects with an emphasis on research, empirical data, such as register, survey, and interview materials, are commonly used. Some of these projects allow the repetition of a previously established research design. The following quantitative projects are repeated regularly and are mainly based on basic funding from state budget (Table 1).

Table 1. Examples of recurrent research-oriented projects

Project	Content	Frequency
Police personnel barometer	Survey for the police staff members on work welfare	Once every 3-4 years
Police barometer	A citizen survey on the police's activities and internal security	Biannual
Effectiveness of police education	Assessments of degree educations based on students' opinions and other materials	Annual/ biannual
Use of force	Characteristics of use of force situations in the police records	Annual
Hate crime	Characteristics of hate crime cases in the police records	Annual
Corruption crime	Characteristics of corruption crime cases in the police records	Once in 4-5 years
Police's operating environment	Collections of articles on various topics related to the police and internal security	Annual

Many separate short-term projects also represent a research-based approach. In recent years, these projects have been carried out on topics such as hate crime, immigration, cyber-crime, money laundering, environmental crime, corruption, human trafficking, domestic violence, crimes against children, resilience, preparedness for crises and threats, gender equality and traffic safety. The range of themes of RDI projects have been supplemented by the collections of articles on the police's operating environment (e.g., Mutttilainen & Huotari 2018; Huotari 2021).

Besides these themes, POLAMK caters to doctoral students preparing their university dissertations by offering facilities. Commonly, these students are supported by funding from various foundations. Also, some staff members are currently aiming to get a PhD degree.

The acquisition of additional funding has turned out to be a good strategic choice. During recent years, external funding for research and development projects and capacity building projects has been around 1.5 million euros annually. This funding has made it possible to employ RDI staff on a fixed-term basis for the implementation of the projects. Below the biggest recent, ongoing or forthcoming projects based on EU funding and other external funding are listed (Table 2).

Project	Content	Funding
Albania Twinning	Strengthening the Capacities and Efficiency of the Security Academy - Albania	EU Twinning
ARICA	Assessing Risk Indicators of Child Sexual Abuse	EU ISF-P
BuildERS	Building European Communities' Resilience and Social Capital	EU Horizon 2020
IMPROVE	Improving Access to Services for Victims of Domestic Violence	EU Horizon Europe
FERMI	Fake news Risk Mitigator	EU Horizon Europe
Procsead	Preventing Child Sexual Abuse and Exploitation on Darknet	UN
Kyber-Eop	Offering education targeted at civil servants engaged in the prevention of cybercrime	EU ISF-P
Movi	Creating policy models for the police to support the planned management of multi-authority action	Mol, Finland
Cepol	European Union Agency for Law Enforcement Training activities	EU
Digital Twin	3D-modelling of the training area at POLAMK	Mol, Finland
Virvotieto	Voluntary exchange of information between authorities	Finnish government
Proosa	Development of project competence in the Ministry of the Interior's administrative branch	Mol, Finland
Digniteas	Challenges in intervening in digital violence against women in police work, criminal procedures and support services	Finnish government
Viesti	International models for public communication of the police and their utilisation in Finland	Mol and NPB, Finland

Table 2. Biggest projects with external funding 2022

Project funding from the Ministry of the Interior or the National Police Board has traditionally enabled national project activities. However, the provision of such funding has decreased during the downsizing of public administration resources and the creating of new cross-sectional funding instruments. This is why external international funding has turned out to be more and more important for POLAMK.

There are opportunities to receive external project funding particularly for development-oriented projects, targeting rather broad security issues beyond policing, or the most central security phenomena considered strategic priorities (e.g., immigration, cybercrime, environmental crime, domestic violence). There is less room left for narrower projects specifically analysing the content of and alternative operating models for practical police work. However, these topics could be relevant and suitable for students' theses.

4. Final remarks

On the basis of the international audit of the Police University College's quality system (FINEEC 2018), the basic elements of the college's project and publication

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

operations are firmly on track. The college has a versatile range of RDI projects involving a large network of partners. A direct connection to operational police activities offers a unique opportunity to carry out RDI activities.

Above, I have described RDI activities and projects chiefly implemented by RDI staff members. However, much of the RDI work is conducted as part of the degree students' theses, which may choose between applied research and practical development tasks. The latter theses, for example, produce new guidelines or procedures as an outcome for the police department. Furthermore, the student projects are based on customer assignments. The participants usually collaborate to seek a solution to the problem presented. Student work and the organisation's own externally funded projects can also be combined, for example, in such a manner that students carry out some limited part of project tasks.

With a view to the impact and exploitation of the results of RDI activities, it would be important to encourage students and their supervisors to participate more often in project work. The link between research and education has gradually strengthened, but even stronger ties could be built between the students, teachers, researchers and the organisations commissioning the projects.

Finally, the police organisation does not always know how to fully leverage the results produced in the RDI projects. However, the situation is gradually changing, as a university degree provides students with a greater readiness for research and development work, and the practices of knowledge-based decision-making spread in the organisation.

References

1. The Act on the Police University College (1164/2013).
2. FINEEC (2018) Finnish Education Evaluation Centre. Audit of the Police University College 2018. Publications 2/2018. <https://karvi.fi/en/publication/audit-of-the-police-university-college-2018/>
3. Huotari, V. (ed.). 2021. Innovations and Innovativeness in the Police & Policing. Essays on history, theory and philosophy. Police University College, Research Reports 46/2021. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021060834969>
4. Muttillainen, V. & Huotari, V. (2018) The operating environment of the police 2018 – Key observations and intersecting themes, pp. 153–164 in V. Muttillainen & V. Huotari (eds.) Poliisin toimintaympäristö. Poliisiammattikorkeakoulun katsaus 2018. Tampere: Poliisiammattikorkeakoulu, raportteja 132 (with english summary) <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-815-352-1>
5. Muttillainen, V. & Houtsonen, J. (2018) Transformation of the RDI activities at the Police University College, in Muttillainen, V. & Saar, I. (eds.). R&D in the Field of Public Safety: Selected Theoretical and Empirical Viewpoints. A Visibility Report of the EU Twinning-project (KS 14 IB JH 01) in the Form of the Collection of Articles Prepared as a Part of the Component 3 on R&D Issues: Activity 3.3.1, conducting research projects. Vushtrri, 9. November 2018 (electronic publication). http://aksp-ks.net/fsp/repository/docs/KAPS_Twinning_Comp_3_Articles_Collection_on_Public_Safety_FINAL_9.11.2018.pdf
6. Muttillainen, V. & Houtsonen, J. (2021). Research and development activities at the Police University College. Nordiska polisforskningnätverket nyhetsbrev. Linneuniversitet, Februari 2021. https://mcusercontent.com/672f4d4c60d603e33320e14be/files/72d6be6b-5bc7-4c1b-8403-541e488dd428/Polamk_RDI_Nordic_newsletter_02_2021_Final.pdf
7. RDI policies (2020). The Police University College. <https://polamk.fi/documents/25254699/36377711/Polamk-RDI-policies.pdf/80c4f50c-6caa-9120-ae51-a4c70a53fe36/Polamk-RDI-policies.pdf?t=1632378775430>
8. RDI projects (2021). The Police University College. <https://polamk.fi/en/rdi-projects>
9. Research and development (2021). The Police University College. <https://polamk.fi/en/research-and-development>



AKADEMIA E SIGURISË

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

Important learning elements in cyber security trainings



PhD. Mika KARJALAINEN

Researcher, Finnish Geospatial Research institute (FGI), Finland

PhD. Anna-Liisa OJALA

Senior Advisor at JAMK University of Applied Sciences, Finland

Important learning elements in cyber security trainings

Digitisation affects almost all business processes in the Western world, and thus, also cybersecurity issues have increasingly become business process issues. Many cybersecurity experts work in occupations and positions (e.g. as cybersecurity experts in banks) that seldom require them to face real-life cyber distractions and interference—situations that are referred to hereafter as *incidents*. Nevertheless, they should have the competence to recognise incidents and respond appropriately to them. To become experts, cyber security specialists of different fields require continuous in-service training to maintain and advance their expertise in today's rapidly changing world.

In our study, we examined *the requirements for optimal in-service training implementation to ensure the individual and organisational competency learning that is crucial for facing complex real-life situations and maintaining business process perfor-*

The present text is based upon a scientific paper "Authentic learning environment for in-service trainings of cyber security: a qualitative study", which is published as a preprint on International Journal of Continuing Engineering Education and Life-Long Learning (2023/forthcoming).

mance in the case of cybersecurity incidents. We focused on both the physical environment (including technology implementation) and pedagogical acts and interactions, which together enhance the pedagogical solutions of in-service training. In Business processes in this case mean all commercial and non-commercial 'sets of partially ordered activities intended to reach a goal' (Hammer and Champy, 1993) performed by companies, public actors, and non-profit organisations. Thus, business processes cover also actions of organizations of security.

To examine key competences which should be trained in in-service trainings of Cyber security, we conducted thematical interviews with five experts of cyber security who have taken part and designed cyber security trainings. These trainings have been organized by JAMK University of Applied Sciences, they have taken place on a Realistic Global Cyber Environment (RGCE) which is a feature rich live cyber range that brings together a realistic global world and real organization environments in an isolated private cloud. The interviews consisted of two phases. The first phase started with questions about the interviewee's experience as a specialist and range developer, then proceeded to explore their perceptions of how the range served (or did not serve) customers' needs. In the second phase, the attributes of an authentic learning environment (Herrington and Oliver, 2000) were presented one-by-one to the interviewees on PowerPoint slides, with each slide introducing one attribute, translated into Finnish. Two questions were asked for each attribute: (1) How do the range and the cybersecurity practices put this attribute into practice, and (2) could something be done better in the future?

Our approach was abductive (Graneheim et al., 2017), combining inductive and deductive approaches. In the present study, this meant that our analysis was data-driven; however, we also utilised the concepts of Herrington and colleagues (2010) in our coding to reflect on the perceptions of the experts, and eventually moved back and forth between the data and the theory to create a more complete understanding of the phenomenon and to strengthen our interpretation of the data.

Results

Our analysis identified three fundamental components that were omnipresent when maintaining cybersecurity for business processes. Cybersecurity always takes place in a digital environment. Moreover, cybersecurity is never conducted alone when ensuring business process performance (Dawson and Thomson, 2018): it always involves team collaboration, and the team very often includes personnel from different levels or functions of an organisation, or even from different organisations. At the very least, a network of collaborators or customers needs to be informed in the case of a cybersecurity incident. Furthermore, due to the environments in which business processes encounter cybersecurity threats, complexity is always apparent (Karjalainen and Kokkonen, 2020; Karjalainen et al., 2019). We named these fundamental components the *technology layer*, *human layer*, and *complexity layer*, which were the three themes that permeated all the categories (i.e. the elements that an optimal in-service training environment should include to ensure appropriate training of individuals and organisations in the competencies required for dealing with real-life cybersecurity incidents) and ensuring the maintenance of business process performance.

Before forming higher-level categories, we identified eight different categories of elements in the data, which referred to training in:

AKADEMIA
E SIGURISË

Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

- the technical environment where the business processes and cyber incidents take place and appropriate solutions;
- the various functionalities of an organisation;
- the process of interpretation;
- chains of commands, and roles and responsibilities;
- social trust and teamwork among groups of people;
- public relations;
- inter-team communication (how to conduct a risk analysis including cause-consequence analysis);
- the formulation of inter-team conceptions that they can share (often with personnel from different organisations).

All these elements are related to the needs of customers and learners. This meant that the real-life effect and efficiency of the exercise depended on co-design with the customer to support the needs of the organisation.

Based on these eight elements, we analysed and formulated four higher-level categories: *technologies*, *human interaction*, *organisational functionalities*, and *company policies*. The technical environment that should be learned and mastered is a complex entity with different layers. Instead of being an isolated technology environment, the cybersecurity specialists perceived it as only one component of a business process. Depending on the learning objective, in an advanced cyber arena-style (Karjalainen and Kokkonen 2020) learning environment, the learner can be assigned a role or task to enable him/her to practice all the mentioned technical layers and thus increase his/her own understanding of organisations technical entity.

The second category in which learning in practice was pursued focused on the various functionalities of an organisation. It could be said that the technical level produces cybersecurity phenomena, and the risks of those phenomena need to be managed, mitigated, or eliminated by the various functionalities built into the organisation. The third category covers the perceptions of the cybersecurity experts regarding the different norms, regulations, and obligations that the organisations used to guide and manage their operations. A cyber security exercise is a good tool for benchmarking and measuring an organisation's ability to act according to instructions, verify the timeliness of instructions, and identify possible needs for updates. The fourth category included the cybersecurity experts' perceptions of the communication inside the organisation, their interpretations of what counts as an incident, their understanding of incidents as situations that have to be responded to and how to do this, and their reflections on team spirit and trust. The ability of technical personnel to effectively communicate vulnerabilities or risks in a technical operating environment to the personnel dealing with the business operations of an organisation is important.

Discussion

Contributing to the previous studies on simulation pedagogy (Lathleiff, 2019; Rystedt et al., 2019), the present study points out that, by taking part as an organisation (rather than individually) and by practicing the whole action process (rather than only some situations or examples), processes can be properly managed to ensure that business performance is maintained following a real-life cybersecurity incident. This involves including all important parts of the process, including the technical environment and solutions, the functionalities of an organisation, effective risk analysis, real roles and

responsibilities, the group of people normally working together, and communication between organisations and their partners as parts of the in-service training. In this way, the whole process of acting when a cybersecurity incident occurs can be simulated in an exercise.

References

1. Dawson, J. and Thomson, R. (2018) 'The future cybersecurity workforce: Going beyond technical skills for successful cyber performance', *Frontiers in Psychology*, Vol. 9, DOI: 10.3389/fpsyg.2018.00744.
2. Graneheim, U.H., Lindgren, B.-M. and Lundman, B. (2017) 'Methodological challenges in qualitative content analysis: A discussion paper', *Nurse Education Today*, Vol. 56 No. 2, pp. 29–34.
3. Hammer, M. and Champy, J. (1993) *Re-engineering the Corporation: A Manifesto for Business Revolution*. Harper Business, New York.
4. Herrington, J. and Oliver, R. (2000) 'An instructional design framework for authentic learning environments', *Educational Technology Research and Development*, Vol. 48, No. 3, pp. 23–48.
5. Herrington, J., Reeves, T. C. and Oliver, R. (2010) *A guide to authentic e-learning*. Routledge, New York.
6. Karjalainen, M. and Kokkonen, T. (2020) 'Comprehensive Cyber Arena; The Next Generation Cyber Range', in proceedings of 2020 IEEE European Symposium on Security and Privacy Workshops, EUROS&PW 2020, Institute of Electrical and Electronics Engineers IEEE, pp. 11–16.
7. Karjalainen, M., Kokkonen, T. and Puuska, S. (2019) 'Pedagogical Aspects of Cybersecurity Exercises', in proceedings of the 4th IEEE European Symposium on Security and Privacy Workshops, EUROS&PW 2019, Institute of Electrical and Electronics Engineers IEEE, pp. 103–108.
8. Karjalainen, M. & Ojala, A.-L. (forthcoming/2023). Authentic learning environment for in-service trainings of cyber security: a qualitative study. *International Journal of Continuing Engineering Education and Life-Long Learning*. DOI: 10.1504/ijceell.2023.10041126.
9. Lathleiff, C. (2019) *Imagining an authentic workplace using simulation: exploring simulation pedagogy in auditing education*. Unpublished PhD thesis. University of Kwazulu-Natal.
10. Rystedt, H., Dahlgren, M. A., Felländer-Tsai, L., and Nyström, S. (2019) 'Advancing Simulation Pedagogy and Research', in M. Abrandt Dahlgren, H. Rystedt, L. Felländer-Tsai, S. Nyström, (Eds.) *Interprofessional Simulation in HealthCare*. Springer, Cham, pp. 197–211.

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

Twinning-project “Strengthening the Capacities and Efficiency of the Security Academy”: An excellent start for international R&D cooperation



PhD. Tiina KOIVUNEMI
Researcher, Police University College, Finland

Internationalization and cooperation are essential for modern Higher Education institutions. Cooperation with partners should be pursued in both education and research. A prerequisite for fruitful cooperation is that partners see similar interests and can trust each other. Cooperation must be beneficial to all parties. The benefits of practical cooperation include developing skills, expanding networks, visibility, and opportunities for influence. Excellent cooperation is not only between organizations but always requires effective relationships at the personal level.

The scientific conference organized as part of the Twinning project activities in cooperation between the project partners is an excellent example of cooperation. In cooperation, experts and researchers from Security Academy, Police Academy, and JAMK organized this conference, which allowed partners from Albania, Finland, Estonia, and Kosovo to meet and discuss, exchange ideas and learn about each other's research.

The Twinning project, which started in January 2020, has provided an excellent opportunity to build cooperation between the partners. It has helped to develop the R&D activities of the Security Academy through cooperation between experts. The project has also provided an excellent start for cooperation in the field of research.

The project has been carried out in sometimes very challenging conditions. Due to

the Covid-19 pandemic, part of the project was carried out remotely, with activity experts working in Finland and Estonia and Security Academy experts in Albania.

Twinning Instrument

Twinning is a policy-driven instrument supporting institutional cooperation between public administrations in the EU Member States and partner countries. It is a European Union instrument for institutional cooperation between Public Administrations of EU Member States and beneficiary or partner countries. The basic principle of twinning is to enable cooperation between experts from EU member states and beneficiary countries based on peer-to-peer activities. Beneficiary countries are Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, Montenegro, North Macedonia, Serbia, and Turkey (Instrument for Pre-accession Assistance, IPA). In addition, some beneficiary countries can participate in Twinning activities as part of the European Neighbourhood Policy (ENP). These countries are Algeria, Egypt, Israel, Jordan, Lebanon, Morocco, Palestine, Tunisia, Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Moldova, and Ukraine.

The twinning in the IPA region aims to support the EU legislation's transposition, implementation, and enforcement. In these cases, the focus is on building capacity and supporting positive development in the region. Twinning projects contribute to sharing good practices and fostering long-term relationships between administrations of existing and future EU countries. The European Neighbourhood Policy framework aims to build the administrative capacities of the public administration. Methods used include, for example, training and supporting reorganization. The Twinning-projects idea is to bring together organizations in Member states and beneficiary countries, which have a similar structure and mandate. The leading principle is cooperation and peer-to-peer development. A successful Twinning project requires the involvement and commitment of the beneficiary organizations' staff and ownership of the development process. In a twinning project, development aims to achieve mandatory results. Projects use various working methods, such as workshops, training sessions, expert missions, study visits, internships and counseling, and other learning-by-doing methods. The critical actors in twinning projects are the Member State Project Manager, the Resident Twinning Advisor (RTA), Short-Term Experts (STEs), the Beneficiary Project leader, the Beneficiary RTA, and the management and staff of the beneficiary organization.

Twinning project in the Security Academy

Strengthening the Capacities and Efficiency of the Security Academy – Albania started in January 2020, ending on 30.9.2022. The total budget of the project is 2 000 000 euros.

Aim of the project

The project aims to improve the education and training capacities, scientific research capabilities, and the overall management of the Albanian Security Academy in delivering professional educational programs for Albanian State Police and other Law Enforcement Agencies. The project supports the Security Academy in updating its strategic vision and operational planning, building its human and other capacities, and enables knowledge sharing between Albanian, Finnish and Estonian experts in law enforcement training. The project's overall objective is to strengthen the rule of law in Albania by improving the educational system for law enforcement agencies in line with the EU acquis, international standards, and best practices. The project has two compo-

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

nents:

- *Component 1:* Security Academy's governance and management improved and aligned with EU standards.

- *Component 2:* Capacity Development inter-institutional cooperation strengthened.

Both components have sub-results. Sub-results for components are:

- *Sub-result 1.1:* The mandate and functions of the Security Academy (SA) are harmonized with the legal and organizational framework, in line with EU standards.

- *Sub-result 1.2:* Security Academy's administrative procedures, governance, and management are enhanced

- *Sub-result 2.1:* Security Academy's training and research capacities are enhanced.

- *Sub-result 2.2:* Inter-Institutional Cooperation with other Law Enforcement Agencies is fully functional

The project involves four partners from EU member states. The leading partner is Police University College from Finland, and the junior partner is EASS from Estonia. The other two partners are JAMK University of Applied Sciences and HAUS Finnish Institute of Public Management Finland. The project has a project office in Tirana at the security Academy, staffed by a seconded Resident Twinning Advisor, an RTA assistant, and an interpreter. The project is led by a Member State project leader, supported by a Twinning team. There will also be a project leader and a beneficiary RTA, who will work alongside the member state RTA. The development work will be carried out in cooperation with the partner organizations and the staff of the beneficiary organization.

According to the Twinning program, the project's guiding working philosophy is a peer-to-peer working method. A variety of different working methods are used in the development process. The methods used are:

- | | | |
|-----------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| • STE missions | • Analyses, evaluations, | • Conferences (academic) |
| • Online / e-learning | benchmarking, and | • High-level conferences |
| • Study visits | recommendations | • Steering committee meetings |
| • Round-table | • Peer-to-peer advice and | • Meetings/communication with |
| discussions | discussions | other relevant donors |
| • Working groups | • Pieces of training | • Stakeholder meetings |
| | • Workshops (strategic level) | |

Project activities started in March 2020. In early 2020, the Covid-19 pandemic expanded, and the first cases were detected in Albania at the same time as the first mission week of the project. Albania's strategy for the Covid-19 pandemic was a complete lockdown, which took effect one week after the first positive cases were detected. As a result of the Covid-19 pandemic, the project was suspended for two months. The project was restarted in May 2020 following a decision by the European Commission on flexible project implementation. The project was carried out remotely from May 2020 to July 2021. The total duration of the telework was 14 months. During this period, RTA teleworked in Finland for five months and nine months in Albania in the usual way at the Security Academy.

During the remote working, 11 activities were carried out. A total of 28 Short Terms Experts from Finland and Estonia took part in them. Nine of the experts came

from Estonia and 19 from Finland. Some activities were carried out entirely remotely, and some continued even after the project returned to routine implementation. The activities carried out were:

- Clarifying expectations of the Academy, public safety institutions, stakeholders, and Albanian society,
- Internal regulation for the legal and operational framework (educational framework in general in Albania, gaps, etc.),
- Higher education standards for accreditation (EU-level),
- Build up a strategy to achieve the mission of a higher education institution,
- Outcome-based and competence-driven curricula design and development process,
- Updated criteria for selection of academic staff and trainers,
- Mapping and analyzing the current R&D situation,
- Updating the R&D strategy,
- Conducting a training needs analysis,
- Analyzing the current curricula,
- Mapping and analyzing the current situation in cooperation.

In the Beneficiary organization, most staff members participated in activities online. All teaching staff participated in the training needs analysis. In most cases, the same people were involved in more than one activity.

Challenges and Opportunities in Cooperation and development

During the project, cooperation has taken various forms, both remotely and in face-to-face meetings, workshops, training, peer-to-peer discussions, etc. Online development presented several challenges. The challenges identified can be grouped into four categories:

- Technological challenges,
- Knowledge and skills-related challenges,
- Virtual Communication and cooperation challenges,
- Organizational culture and ways of working.

The technological challenges were very concrete, starting with the fact that the beneficiary organization did not have the equipment or software for teleworking. Before starting to work remotely, a solution had to be found to the problem of what kind of hardware and software would be used to do the work. The initial situation survey found that most staff had personal devices, mainly smartphones. At the organizational level, the necessary hardware was not available. The problem was solved by purchasing the necessary equipment for remote working: computers, conference microphones, cameras, and Internet access equipment.

An occasional challenge related to technology was the quality of the internet connection. At times the connection was not good enough. This led to various problems, such as difficulty understanding the discussion as a whole, difficulty managing the time of meetings, and focusing on the wrong things. Problems with communication led to frustration and a lack of motivation among participants.

The second group of challenges is knowledge and skills-related challenges. With the Covid-19 pandemic, teleworking became rapidly more common. This new situation led to teleworking being used in various contexts, not just in formal meetings. New areas of use included, for example, business development, personal coaching, health care, telehealth, etc. E-learning used to be part of modern educational institutions, but the

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

pandemic accelerated the development of e-learning methods and technologies. Working remotely and digitally requires several skills to succeed. The essential skills required are those related to the technology used. Technological skills alone are insufficient; problem-solving skills and innovation are also needed. Teamwork and interpersonal skills are also necessary skills. Working in an international team also requires cultural awareness and adequate language skills. In this project, the focus was on development, so expertise in development methods was needed.

The challenges posed by virtual communication and cooperation can arise for various reasons. In some cases, multiculturalism can create challenging situations. For this reason, cultural awareness is crucial for all parties involved. Working in an international environment is a stress factor in some cases. Language skills are a prerequisite for interaction. The working language of the project under review is English. No one in the project is a native speaker of English. It is estimated that 95% of interaction takes place through an interpreter.

In teleworking, using a video connection allows only limited communication. For example, the proportion of non-verbal communication is lower than in regular face-to-face interaction. In online work, the possibility of misinterpretation of messages is increased by those mentioned above potential technical challenges. There are also differences in how experts and beneficiary organization staff work and communicate. These differences are partly related to organizational culture.

The fourth group of challenges relates to organizational culture and working practices. The project involves organizations from three different countries. Both national cultures and organizational cultures are different. Organizational culture can be observed in collaboration, interaction, meeting behavior, initiative, and leadership. Differences can also be observed in how an organization deals with difficult situations. Another challenge is the extent to which employees have the power to determine their work and whether the employee can take action on their initiative without an order from the organization's management.

Development work can also be hampered by the fact that Short Term Experts have several overlapping projects, and beneficiary organization has more than one donor simultaneously. This puts a strain on both Short Term Experts and beneficiary organization staff.

During the project, we found workable solutions to the challenges. The solutions presented in the table below are suitable for remote working and well-suited for any international development project.

Working remotely also offers many opportunities. Most of the opportunities are the same as in normal teleworking or e-learning. Opportunities can be considered both at the individual and organizational levels. From an individual perspective, opportunities are related to professional growth. Cooperation between international actors offers good opportunities for professional development and the accumulation of knowledge on a global scale. The work gives the possibility to learn and experience things from different cultures. The work is varied and exciting. Working in a language other than your mother tongue usually gives you the self-confidence to communicate in a foreign language and develop your language skills.

The benefits of working face-to-face are broadly similar. There is also the informal interaction that comes with social contacts. Interaction builds trust, commitment, and shared interests.

Challenge	How to cope with the challenge?
Technology	• Evaluate and compare the available solutions • Invest in the necessary technology and software • Make sure the technology works early enough • Draw up a contingency plan if necessary
Knowledge and skills-related challenges	• Guide staff on how to work and develop remotely • Ensure that each development session is attended by at least one person who knows how to use the equipment and software. • Encourage participants to try different options.
Virtual Communication and cooperation challenges	• Increase your cultural awareness by also allowing time for social interaction while working online • Train STEs to work with an interpreter • Ask clarifying questions if necessary to avoid misunderstandings • Use clear and simple terms • Accept diversity and different ways of communicating
Challenges are those related to organizational culture and working practices	• Accept different ways of working • Get to know the beneficiary organization before starting development activities. • Be flexible and be prepared to change the methods used if necessary • Discuss and agree on standard ground rules with the parties involved

Working in a multicultural and international environment can also be an opportunity. It offers the opportunity to build social networks. Online development allows flexible working hours and is not tied to a specific location. Reconciling work and family life becomes more accessible and more personalized.

Cooperation provides opportunities for benchmarking and comparing your organization with similar organizations at the organizational level. An external expert provides new approaches and insights. Global networking is an advantage for all types of organizations.

An excellent start for international R&D cooperation

During the Twinning project, the R&D activities of the Security Academy were developed. During 2021 - 2022, the research strategy was revised, academic research training was carried out, and the visibility of the R&D area was developed. The academic research training also explored opportunities to launch international projects. During a study visit to Finland, experts from Security Academy had the opportunity to benchmark the R&D activities of the Police University College. The project provided a networking opportunity for R&D experts in Albania, Finland, and Estonia. Two conferences were held during the project, providing excellent opportunities for exchanging experiences and networking. The Spring 2022 Scientific Conference was attended not only by experts from Finland and Albania but also by experts from Kosovo. All parties expressed willingness to deepen and broaden cooperation in the conference's closing remarks. The Twinning project "Strengthening the Capacities and Efficiency of the Security Academy" has proved to be an excellent start for long and fruitful cooperation in research and development.

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

The effectiveness of traffic law enforcement



PhD. Vesa HUOTARI
Senior researcher, Police University College, Finland

Introduction

The police have been criticised for lacking a systematic understanding of the effectiveness of their activities on the roads. While they do measure the use of resources, count their activities and the immediate outputs from them, they hardly pay any attention to more encompassing effects of their work (e.g. Palmer & Corbett, 2015). I see the police as a task accomplishment -absorbed organisation. They are to accomplish their designated tasks with such a commitment that the very purpose behind those tasks has become obsolete. Thus, it is economics, efficiency and the quality of work that draw their attention. All questions on the purpose, from their point of view, should be addressed to those responsible for defining and determining the tasks for the police.

From the police's point of view, it is unfortunate that effectiveness cannot be reduced to efficiency. Therefore, all requests for police to become more aware of their effectiveness and to see it as setting the criteria for the evaluation of police work are a true challenge. This short article analyses this challenge in traffic policing and points out its specific characteristics in this specific field. I shall discuss first the purpose of the police. I presume that the effectiveness of traffic policing aligns closely with the effec-

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

tiveness of the police in general. However, it cannot be fully mended with the latter.

Arguably, the effectiveness of law enforcement on the roads by the police is a complex and controversial issue (e.g. Churchill & van Norden, 2010; Bierschenk, 2016; Fichtelberg, 2013; Jacobs, 2016). The challenge in measuring it reflects the problems in determining effectiveness in open and complex environments where the desired end results, like the road safety, emerge as a result of the work of systems and systems of systems. However, I believe we should address this complexity directly and aim to tackle the issues in their complexity. This article outlines steps forward in the evaluation of the effectiveness in traffic law enforcement.

The purpose of the police

The police that enforce traffic laws on the roads are part of the institution that, above all but among its other duties (e.g. Friedman, 2021; Sparrow, 2016), fights crime, prevents it from taking place and, if such prevention fails, investigates the incidents as the first step in the criminal process. Arguably, the very purpose of traffic law enforcement is, at least in part, to provide for the accomplishment of the more general purpose the police.

However, the purpose of the police is partly determined by the role that they play in the criminal justice system. The criminal justice system rests on its functioning of the idea of effective deterrence (e.g. Chalfin & McCrary, 2017; Zaal, 1994; Goldenbeld, Heidstra, Christ, et al., 2000; Paternoster, 2010). Whether the criminal justice system actually works in practice as presumed in theory determines the effectiveness of the police as an essential element in its functioning (e.g. Daly, 2012; Dandurand, 2014; Smith 2015).

In addition to the police playing their role in deterrence, policing the roads aims at making the roads safer for their users. Road safety as an aim is not solely on the shoulders of the police, but contributed actively by a number of other agencies and organisations too. Therefore, whether good or bad, the safety on the roads is a result of many independent, more or less coordinated pursuits and activities (e.g. McLroy, Plant, Hoque, et al., 2019; Mohan, Tiwari, Varghese, et al., 2020; Churchill & van Norden, 2019). It is a joint accomplishment that does not offer any uncomplicated way to single out the contribution from an individual provider such as the police from the collectively accomplished outcome. Another issue, that designates the problematic nature of traffic policing, is the fact that policing roads undermines, at least occasionally and in a limited manner, the safety of road users, especially when the police pursues the suspects who try to escape them by a motor vehicle. The safety of the roads becomes thereby compromised by the police fulfilling their other purpose, i.e. in fighting crimes. The obscurity of the purpose of the police, not to mention contradictions among the various purposes (Hough, 1987), has hampered attempts to measure their effectiveness (Kirby, 2013).

Arguably, the purposes driving the police do not consist of a coherent, well-aligned system. Occasionally, but also regularly, road safety becomes compromised by the activities of the police. This happens whenever police officers decide to pursue a car that fails to stop as ordered or whenever there is an emergency and the police patrols speed to get to the site (e.g. Lum & Fachner, 2008; Alpert & Lum, 2014; Christie, 2020). Police pursuit tends to compromise the safety of other users of that particular section of the road, the police officers involved in it, as well as the driver and possible passengers in the runaway vehicle. Clearly, policing the roads and keeping them safe for their users are two separate, therefore also potentially incompatible, purposes.

Anyone assigned with the task of identifying and formulating indicators for the ef-

AKADEMIA
E SIGURISË

Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

fectiveness of traffic law enforcement by the police should not expect a simple and straightforward journey. However, something being complicated, perhaps even beyond our capacities, is not a reason for avoiding tackling it. The questions related to the effectiveness of our pursuits confront us with fundamental questions.

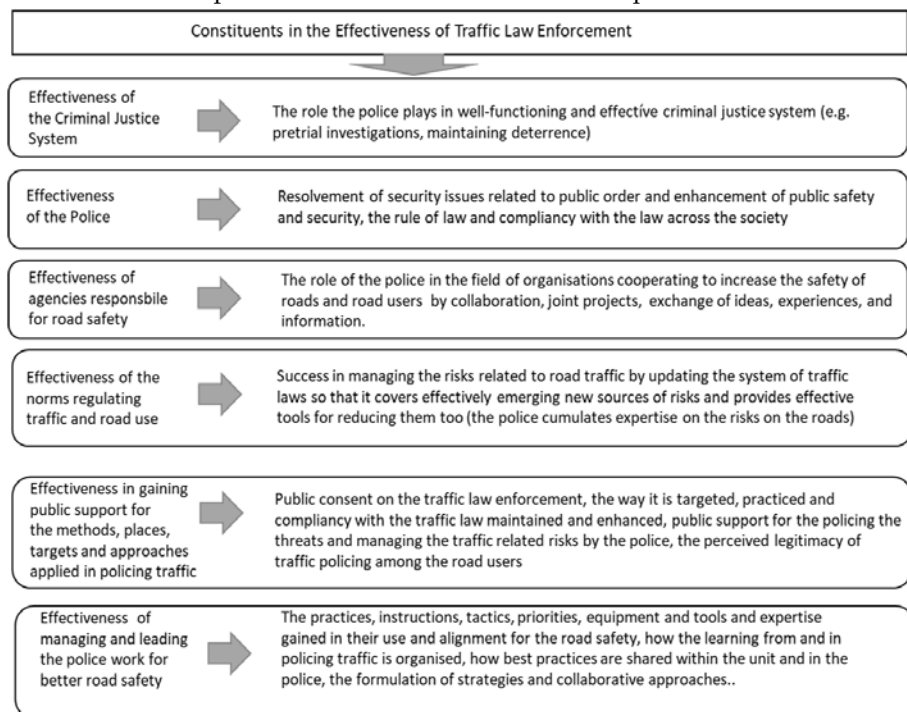


Figure 1. The effectiveness of the traffic law enforcement as an emerging accomplishment

Although all laws travel come under the same label ("law"), they comprise a multitude of different kinds. The enforcement of a law reflects or resonates with the kind of law in question. Some laws outlaw a number of deeds categorically and everyone would find it easy to agree when an incident represents a clear breach of that law. The enforcement of such a law leaves no room for the discretion the police whenever such an offence is witnessed and the culprit is caught red-handed. (E.g. Boucher, 2005; Ewick&Silbey 2002;Simmonds, 2005; Yagil, 1998.)

Then we have traffic laws that leave much more room for police discretion, because they do not prohibit acts or deeds categorically, but to a certain degree only, like allowing a car to be driven unless the driver is deemed being too drunk to do so by law (Yagil, 1998; Hertogh, 2004). The use of roads is regulated in law in order to manage the risks related to them, i.e. the risk of accidents resulting in death and injuries. The factors that correlate with the risk of road accident are well-known, and they are also closely monitored by the police (e.g. Zaaij 1994; Goldenbeld, Heidstra, Christ, et al., 2000; Mäkinen, Zaidel, Andersson, et al., 2003).

The enforcement of traffic laws aims to keep the risks involved in the use of public roads at a level that society finds acceptable in general, and that the police find agreeable at any specific place and time. This leaves room for both unspoken and pronounced negotiations and implicit contracts between the police and the road users.

There is the traffic law and then there is the implicit agreement between the regular users of specific road and the police enforcing both the law in the area, but also the agreement that keeps the traffic running smoothly and the locals both safe and happy with the police. A driver on an unfamiliar road is more likely to follow the example of the other drivers rather than the stipulations of traffic law. Whenever the determination of the restrictions on a specific section of a road is not in local hands, the local road users may find them difficult to agree with, unwarranted and something externally set upon them. This is also likely to affect their enforcement. In policing traffic, like in other fields of policing, the effectiveness of the police very much depends on the public supporting actively the work of the police by informing them on possible breaches, dangerous behaviour, and increased risks on the roads.

Long experience of policing road users since the early days of motoring, and the criminal investigation of road accidents have strengthened specific expertise in the police on traffic-related risk. Therefore, the role of the police is not limited to the enforcement of traffic laws that have passed the parliamentary process. The police should use their expertise on risks on the road in more proactive ways to ensure that the relevant risks are actually covered by law. Thus, the police should actively get involved in the law-making process either directly or in co-operation with the other organisations dedicated to the safety of the roads.

The effectiveness of traffic law enforcement not only depends on efficiency in enforcing compliancy with traffic law, but also reflects the success in getting the law to cover all the risk factors too. The purpose of policing roads is aligned directly with the rule of law and indirectly with the number of road accidents, the fatalities in them or the injured. Therefore, possible deficiencies in the law in relation to true risks compromise the effectiveness of the police in ways that cannot be compensated for by simply increasing their efficiency in accomplishing their traffic-related tasks. Thus, the effectiveness of the police in terms of the road safety is conditioned by their effectiveness in identifying all the risks and having them included in the relevant laws (see figure 2)..

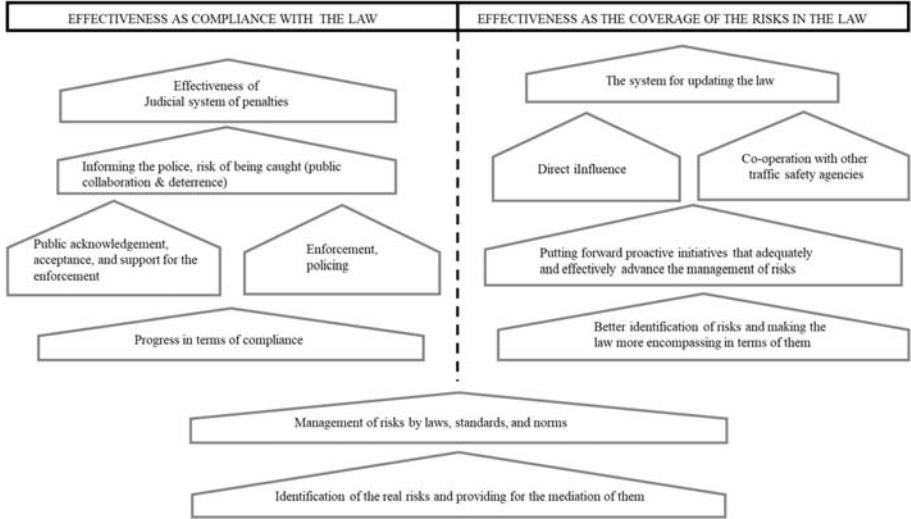


Figure 2. The two main pathways for enhancing the effectiveness of traffic law enforcement

AKADEMIA
E SIGURISË

Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»

Figure 2 depicts the two purposes and the two main pathways for enhancing the effectiveness of traffic law enforcement by the police. The two interrelated purposes aim at, on the one hand, enhancement of the compliance with the law and, on the other hand, ensuring that the law represents the best understanding of the risks compromising safety on the roads. Thus, the measures for the effectiveness of roads policing should provide information for the police on their success in terms of both these purposes.

In a continuously evolving society characterised by the emergence of unforeseen technologies, the risks on the roads, their types, sources and dynamics do not stand still but emerge too. The effectiveness of the police in keeping the risk levels on the roads at the agreed level requires an active role from them in the development of the very basis of their risk management work.

However, learning about success says very little, if anything, on the possible steps needed to improve it further. From the police's point of view, the dominant interest does not lie in the awareness of their effectiveness in itself, but in finding ways to increase it in a systematic and continuous manner.

Conclusion

Questions about effectiveness directed at the police by, say, a national audit authority, and questions of effectiveness put forward by the police themselves may appear identical, but they often originate from very different perspectives, give rise to different assumptions, and aim at satisfying different interests in terms of knowledge. I believe that the police are interested in getting a better picture of their effectiveness, mainly in order to do their work better, to draw the right lessons from their experiences on the roads, and to do the things right as well as the right things. Meeting their interest in effectiveness calls for measures that capture both the state of affairs reflecting the safety of the roads as experienced by the users of the roads and the very efforts the police put into action in order to influence the behaviour of road users. External authorities in their evaluations of the effectiveness of the police are inclined to ask whether public money should be invested in alternative pursuits to traffic law enforcement by the police. Their first priority is seldom in finding ways to enhance the work of the police. No matter how effective the police are, one should not expect them to compensate for failures in other systems and service providers in society. Nevertheless, often the blame is put on the police. They are said to be inefficient, lacking effectiveness, integrity and up-to-date, evidence-based approaches (James 2014).

Arguably, the infrastructure of the roads, safety devices in vehicles, the level of health care and the licence requirements play their part in road safety, but these factors tend to remain very much beyond the control of the police. It is essential that the effectiveness of traffic law enforcement by the police is conceptualised in terms that are relevant to police work, and that police officers consider it helpful in their efforts to make the roads safer for their users.

At the aggregate level, safety on roads is a complex result of a multitude of activities and numerous agencies in an environment where the level of risk does not remain constant. However, I believe the challenge posed by it is best tackled by approaches that aim to reflect that complexity authentically.

Referenca

1. Alpert, G. & Lum, C. 2014. *Police pursuit and driving*. Policy and research. Springer. _
2. Bierschenk, T. 2016. Police and state. In B. Bradford, B. Jauregoi, I. Loader & J. Steinberg (eds.) *The SAGE handbook of global policing* (pp. 155–178.) SAGE. _
3. Boucher, D. 2005. The rule of law in the modern European state. *European Journal of Political Theory*, 4(1), 89–107.
4. Chalfin, A. & McCrary, J. 2017. Criminal deterrence: a review of the literature. *Journal of Economic Literature*, 55(1), 5–48. _
5. Christie, N. 2020. Managing the safety of police pursuits: A mixed method case study of the Metropolitan Police Service, London. *Safety Science*, 129, 1–7. _
6. Churchill, T. & van Norden, Y. 2010. *Relationships between road safety, safety measures and external factors. A scan of the literature in view of model development and topics for further research*. SWOV Institute for Road Safety Research, D3.
7. Daly, K. 2012. Aims of the criminal justice system. In M. Marmo, W. de Lint & D. Palmer (eds.) *Crime and Justice: A Guide to Criminology* (4. ed.). Lawbook Co.
8. Dandurand, Y. 2014. Criminal justice reform and the system's efficiency. *Criminal Law Forum*, 25, 383–440. _
9. Ewick, P. & Silbey, S. 2002. The structure of legality: the cultural contradictions of social institutions. In Robert Kagan, Martin Krygier and Kenneth Winston (eds.) *Legality and Community: On the Intellectual legacy of Philip Selznick* (pp. 149–165). Rowman & Littlefield.
10. Fichtelberg, A. 2013. Democratic policing and state capacity in an integrated world. In G. Andreopoulos (ed.) *Policing across borders: law enforcement networks and the challenge of crime control* (pp. 11–26). Springer. _
11. Friedman, B. 2021. Disaggregating the policing function. *University of Pennsylvania Law Review*, 169(4), 925–999.
12. Goldenbeld, C., Heidstra, J., Christ, R., Mäkinen, T. & Hakkert, S. 2000. *Legal and administrative measures to support police enforcement of traffic rules*. Escape-project deliverable 5.
13. Hertogh, M. 2004. A 'European' conception of legal consciousness: rediscovering Eugen Ehrlich. *Journal of Law and Society*, 31(4), 457–481.
14. Hough, M. 1987. Thinking about effectiveness. *The British Journal of Criminology*, 27(1), 70–79. _
15. Jacobs, J. 2016. Police, the rule of law, and civil society: a philosophical perspective. In B. Bradford, B. Jauregoi, I. Loader & J. Steinberg (eds.) *The SAGE handbook of global policing* (pp. 82–102). SAGE.
16. James, A. 2014. Forward to the past: reinventing intelligence-led policing in Britain. *Police Practice and Research*, 15(1), 75–88. _
17. Kirby, S. 2013. *Effective policing? Implementation in theory and practice*. Palgrave MacMillan. _
18. Lum, C. & Fachner, G. 2008. *Police pursuits in an age of innovation and reform*. The IACP Police Pursuit Database.
19. McIlroy, R., Plant, K., Hoque, M., Wu, J., Kokwaro, G., Nam, V. & Stanton, N. 2019. Who is responsible for global road safety? A cross-cultural comparison of actor maps. *Accidents and Prevention*, 122, 8–18. _
20. Mohan, D., Tiwari, G., Varghese, M., Bhalla, K., John, D., Saran, A. & White, H. 2020. PROTOCOL: Effectiveness of road safety interventions: An evidence and gap map. *Campbell Systematic Reviews*, 16. _
21. Mäkinen, T., Zaidel, D., Andersson G., Biecheler-Fretel, M.-B., Christ, R., Cauzard, J.-P., Elvik, R., Goldenbeld, C., Gelau, C., Heidstra, J., Jayet, M.-C. Nilsson, G., Papaioanou, P., Quimby, A., Rehnova, V. & Vaa, T. 2003. *Traffic enforcement in Europe: effects, measures, needs and future*. Final report of the ESCAPE consortium.
22. Palmer, S. & Corbett, N. 2015. *Are we there yet? How WA Police determines whether traffic law enforcement is effective*. Parliament of Western Australia. Report no 8.
23. Simmonds, N. 2005. Law as a moral idea. *The University of Toronto Law Journal*, 55(1), 61–92. _
24. Sparrow, M. 2016. Measuring performance in a modern police organization. In Holly Wheeler (ed.) *Perspectives on Policing: Selected Papers on Policy, Performance and Crime Prevention*. Nova Science Publishers, Inc.
25. Zaal, D. 1994. Traffic law enforcement: a review of the literature. Accident Research Centre. Monash University. Report 53.
26. Yagil, D. 1998. Instrumental and normative motives for compliance with traffic laws among young and older drivers. *Accident Analysis and Prevention*, 30(4), 417–424.

**AKADEMIA
E SIGURISË**

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»



AKADEMIA E SIGURISË

*Konferencë
shkencore
ndërkombëtare:*

«Kërkimi
shkencor dhe
siguria publike»